GEEN MAKKELIJKE DAG

NO EASY DAY

HET OOGGETUIGENVERSLAG VAN SEAL TEAM SIX DE MANNEN DIE OSAMA BIN LADEN DOODDEN

MARK OWEN
EN KEVIN MAURER

BOEKERIJ

Verenigde Staten 399.39

Owen, Mark (is pseud.)

Geen makkelijke dag / Mark Owen en Kevin Maurer ; [vert. uit het Engels: Roland Fagel ... et al. ; eindred.: Frans T. Stoks ; foto's: privécollectie auteur ; krt.: Travis Rightmeyer]. - Amsterdam : Boekerij, cop. 2012. - 318 p., [16] p. pl : ill., krt., plgr ; 23 cm. Vert. van: The firsthand account of the mission that killed Osama Bin Laden : NO EASY DAY : the autobiography of a Navy Seal. - New York, NY : Dutton, 2012.. - Ondertitel op omslag: het ooggetuigenverslag van Seal Team Six, de mannen die Osama Bin Laden doodden. - Met lit. opg

ISBN 978-90-225-6536-0

Persoonlijk verslag van een lid van de Amerikaanse elite-eenheid die Osama bin Laden uitschakelde.

Maurer, Kevin (AT) - Fagel, Roland (A) - Stoks, Frans (A) - Keurtroepen; Verenigde Staten; Verhalen(TW) - Bin Lādin, Usāma(TW)

2012-35-0046

openbare bibliotheek amsterdam
afgeschreven
Centrale Bibliotheek
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam
0900-bibliotheek (0900-2425468)
www.oba.nl

Digitized by the Internet Archive
in 2023 with funding from
Kahle/Austin Foundation

https://archive.org/details/isbn_9789022565360

GEEN MAKKELIJKE DAG

www.boekerij.nl

Mark Owen

en Kevin Maurer

GEEN MAKKELIJKE DAG

afgeschreven
openbare bibliotheek amsterdam
Centrale Bibliotheek
Oosterdokskade 143
1011 DL Amsterdam
0900-bibliotheek (0900-2425468)
www.oba.nl

BOEKERIJ

ISBN 978 90 225 6536 0
ISBN 978 94 6023 535 1 (e-book)
NUR 320

Oorspronkelijke titel: *The Firsthand Account of The Mission That Killed Osama Bin Laden.* NO EASY DAY. *The Autobiography of a Navy* SEAL.
Oorspronkelijke uitgever: Dutton, a member of Penguin Group (USA) Inc.
Vertaling: Roland Fagel, David Orthel, Pon Ruiter en
Karina van Santen
Eindredactie: Frans T. Stoks
Omslagontwerp: DPS design & prepress services, Amsterdam
Omslagbeeld: NRA Life of Duty / Alamy / Shutterstock
Foto's binnenwerk: privécollectie auteur
Kaarten: Travis Rightmeyer
Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam

© Oorspronkelijke uitgave: Mark Owen, 2012
© Voor de Nederlandse taal: De Boekerij bv, Amsterdam, 2012

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De enige makkelijke dag was gisteren.

– Navy SEAL-filosofie

Lang leve de broederschap.

Inhoud

Woord vooraf *9*
Proloog – Chalk One *13*
1 Green Team *23*
2 Beste vijf, slechtste vijf *39*
3 De eerste verdieping *55*
4 Delta *65*
5 Voorste man *79*
6 De Maersk Alabama *95*
7 De lange oorlog *109*
8 Geitenpaden *127*
9 Wat er broeide in D.C. *151*
10 De ijsbeer *167*
11 De tijd doden *191*
12 Dag van de aanval *209*
13 Infiltratie *227*
14 Khalid *237*
15 Tweede verdieping *245*
16 Geronimo *251*
17 Exfiltratie *269*
18 Bevestiging *277*
19 Een graantje van de magie *291*
Epiloog *303*
Bronnen *317*
Over de auteurs *319*

Woord vooraf

Toen ik in Alaska op de middelbare school zat, moesten we eens een boekverslag schrijven. We mochten zelf een boek uitkiezen dat we mooi vonden. Toen ik de rij boeken doornam, stuitte ik op *In de hel van de jungle* van de ex-SEAL Gene Wentz. De roman ging over missies in de Vietnamese Mekong-delta. De ene hinderlaag volgde op het volgende vuurgevecht en het boek draaide om de jacht op een schurkachtige Noord-Vietnamese kolonel.

Al vanaf de eerste bladzij wist ik dat ik een SEAL wilde worden. Hoe meer ik las, hoe meer ik wilde zien of ik daar goed genoeg voor was.

Tijdens trainingen in de golven van de Stille Oceaan leerde ik mannen kennen die net zo waren als ik: mannen die bang waren om te falen en gedreven om de beste te zijn. Ik had het voorrecht elke dag te dienen met deze mannen en me door hen te laten inspireren. Door de samenwerking met hen ben ik een beter mens geworden.

Na dertien opeenvolgende uitzendingen zit mijn oorlog erop. Met dit boek sluit ik dat deel van mijn leven af. Voordat ik vertrek, wil ik echter proberen uit te leggen wat ons motiveerde tijdens de zware SEAL-training en tijdens een decennium van permanente inzet voor de strijd.

We zijn geen superhelden, maar we delen het gevoel dat we iets dienen wat groter is dan wijzelf. Het is een gevoel van broeder-

schap dat ons bindt, en die band stelt ons in staat samen vrijwillig het gevaar tegemoet te treden.

Dit is het verhaal van een groep bijzondere mannen met wie ik van 1998 tot 2012 heb mogen dienen als SEAL. Ik heb de namen van alle personages, inclusief de mijne, veranderd om onze identiteit te beschermen. Dit boek bevat geen bijzonderheden over nog lopende missies.

Ik heb ook mijn uiterste best gedaan niets te onthullen over de wereldwijd gebruikte tactieken, technieken en procedures van de teams in hun dagelijkse strijd tegen terroristen en opstandelingen. Wie op zoek is naar geheimen, moet een ander boek lezen.

Hoewel ik in dit boek de gebeurtenissen nauwkeurig probeer te beschrijven zoals ze zich hebben voorgedaan, is het voor mij van groot belang dat er geen geheime informatie wordt vrijgegeven. Met hulp van mijn uitgever heb ik een advocaat die voorheen bij de Special Operations diende in de arm genomen om het manuscript te bekijken en te voorkomen dat er geheimen worden onthuld die door slimme vijanden gebruikt kunnen worden als een bron van gevoelige informatie die schadelijk of compromitterend zou kunnen zijn voor de Verenigde Staten. Ik vertrouw erop dat het team dat met mij samen aan dit boek heeft gewerkt, de veiligheidsbelangen van de Verenigde Staten heeft beschermd en gesteund.

Wanneer ik naar andere militaire of overheidsorganisaties, -activiteiten of -diensten verwijs, doe ik dat in het belang van de continuïteit van het verhaal en doorgaans alleen als een andere publicatie of officieel niet-vertrouwelijk overheidsdocument al melding heeft gemaakt van de deelname van die organisatie aan de missie die ik beschrijf.

Soms noem ik bepaalde bekende voormalige militaire kopstuk-

ken bij hun echte naam, maar alleen wanneer duidelijk is dat dit niet schadelijk is voor de operationele veiligheid. In alle andere gevallen heb ik opzettelijk de verhalen gedepersonaliseerd om de anonimiteit van de betrokkenen te waarborgen. Ik beschrijf geen technologieën die de veiligheid van de Verenigde Staten in gevaar zouden kunnen brengen.

Al het materiaal in dit boek is afkomstig uit niet-vertrouwelijke publicaties en bronnen; niets van wat hier geschreven is, is bedoeld als bevestiging of ontkenning, officieel of onofficieel, van beschreven gebeurtenissen of activiteiten van een persoon, regering of dienst. In een poging de aard van specifieke operaties te beschermen, generaliseer ik soms data, tijden en volgorde van gebeurtenissen. Deze 'bewerkingen' tasten nergens de nauwkeurigheid van mijn herinneringen of van mijn beschrijving van het verloop van de gebeurtenissen aan. De in dit boek besproken operaties zijn in talloze andere niet-militaire en regeringspublicaties beschreven en ze zijn allemaal in open bronnen beschikbaar voor het algemene publiek. De bronnen waaruit geciteerd wordt, staan achter in dit boek vermeld.

De in dit boek beschreven gebeurtenissen zijn gebaseerd op mijn eigen geheugen. Gesprekken zijn gereconstrueerd uit mijn herinneringen. Oorlog is chaotisch, maar ik heb mijn best gedaan ervoor te zorgen dat de verhalen in dit boek kloppen. Als dat niet zo is, is dat mijn schuld. Dit boek bevat mijn standpunten en niet die van de United States Navy, noch die van het ministerie van Defensie van de Verenigde Staten of van wie dan ook.

Ondanks de weloverwogen maatregelen die ik heb genomen ter bescherming van de nationale veiligheid van de Verenigde Staten en de operationele veiligheid van de mannen en vrouwen die nog steeds aan het vechten zijn overal ter wereld, denk ik dat

dit boek een getrouw beeld geeft van de gebeurtenissen die erin staan beschreven, van het leven in de SEAL-teams en van de broederschap die tussen ons bestaat. Hoewel het geschreven is in de eerste persoon, zijn mijn ervaringen universeel. Ik ben niet beter of slechter dan alle mannen met wie ik heb gediend. Ik heb er lang over nagedacht of ik dit boek zou schrijven. Het was een moeilijke beslissing en sommigen zullen mij dit niet in dank afnemen.

Maar het is tijd voor duidelijkheid over een van de belangrijkste missies uit de militaire geschiedenis van de Verenigde Staten. Waarom en hoe de missie heeft kunnen slagen, was te lezen tussen de regels door van de mediaverslagen over de overval op Bin Laden. Dit boek zal eindelijk eer doen toekomen aan de mensen die deze eer verdienen. De missie was een gezamenlijke prestatie, van de analisten van de inlichtingendiensten die Osama bin Laden opspoorden, en de helikopterpiloten die ons naar Abbottabad vlogen, tot de mannen die het gebouwencomplex aanvielen. Geen man of vrouw was belangrijker dan een ander.

Geen makkelijke dag is het verhaal van 'de jongens', de menselijke tol die we betalen en de offers die we brengen om dit vuile werk te doen. Dit boek gaat over een broederschap die al bestond lang voordat ik toetrad en nog lang zal blijven voortbestaan als ik er niet meer ben.

Ik hoop dat op een dag een jongeman op de middelbare school dit boek zal lezen en een SEAL zal worden, of in ieder geval een leven zal leiden dat groter is dan hij. Als dat gebeurt, is het boek een succes.

Mark Owen
22 juni 2012
Virginia Beach, Virginia

PROLOOG

Chalk One

Eén minuut voor tijd schoof de *crew chief* van de Black Hawk de deur open. Ik kon hem nog net onderscheiden – zijn ogen gingen schuil achter zijn nachtzichtkijker – en hij stak één vinger omhoog. Ik keek in het rond en zag mijn SEAL-makkers in de heli het teken rustig doorgeven.

Het gebrul van de motor vulde het ruim volledig, en al het andere geluid werd overstemd door het klapwieken van de Black Hawk. De wind schudde me door elkaar toen ik even naar buiten leunde om een blik te werpen op de grond onder me, in de hoop een glimp op te vangen van Abbottabad.

Anderhalf uur eerder waren we aan boord gegaan van onze twee MH-60 Black Hawks en opgestegen, een maanloze nacht in. Het was slechts een korte vlucht van onze basis in het Afghaanse Jalalabad naar de Pakistaanse grens en vandaar nog een uur vliegen naar ons doelwit, dat we al wekenlang op satellietfoto's hadden bestudeerd.

In de cabine was het pikkedonker, op de lichtjes uit de cockpit na. Ik zat tegen de linkerdeur aan geperopt, zonder ruimte om mijn benen te strekken. De stoelen hadden we uit de heli gesloopt om de loze ballast te verminderen, en dus zaten we op de vloer of op kleine kampeerzitjes die we vlak voor vertrek hadden aangeschaft bij een plaatselijke sportwinkel.

Vanaf mijn plek aan het randje van de ruimte strekte ik mijn benen naar buiten om mijn bloed weer aan het stromen te krijgen. Mijn benen waren gevoelloos en verkrampt. Om mij heen en in de andere heli zaten 23 van mijn kameraden gepropt, het team van de Naval Special Warfare Development Group, oftewel DEVGRU. Met deze mensen was ik al tientallen keren in actie gekomen. Een aantal van hen kende ik al meer dan tien jaar. Ik vertrouwde iedereen volledig.

Vijf minuten geleden was de hele cabine tot leven gekomen. We hadden onze helmen opgezet en onze radio's gecheckt, voordat we voor de allerlaatste keer onze wapens controleerden. Mijn uitrusting woog 27 kilo en elke gram daarvan was zorgvuldig uitgekozen voor een specifiek doel. Mijn bepakking was steeds beter samengesteld en verfijnd in de loop van het afgelopen decennium waarin ik aan honderden van dit soort missies had deelgenomen.

Iedereen van dit team was persoonlijk geselecteerd uit de meest ervaren leden van ons eskader. Tijdens de laatste 48 uur, toen het uur U steeds dichterbij kwam, vervolgens werd uitgesteld en weer opnieuw dichterbij kwam, hadden we allemaal onze uitrusting gecheckt en gedubbelcheckt: op wat ons deze nacht te doen stond, waren we meer dan goed voorbereid.

Dit was de missie waarvan ik had gedroomd sinds ik de aanvallen van 11 september 2001 op televisie had gezien in mijn kamer in de kazerne op Okinawa. Ik kwam net terug van een oefening en was precies op tijd om te zien hoe het tweede vliegtuig zich in het World Trade Center boorde. Ik kon mijn ogen niet afhouden van de vuurbal die aan de andere kant uit het gebouw spoot en van de rookwolken die uit de toren woeien.

Net als miljoenen Amerikanen aan het thuisfront stond ik vol

ongeloof naar die beelden te staren, met diep in mijn maag een gevoel van hopeloosheid. Gebiologeerd bleef ik de rest van de dag naar het beeldscherm turen, terwijl ik ondertussen tot me door probeerde te laten dringen wat ik zojuist had gezien. Eén vliegtuigcrash kon nog een ongeluk zijn. De verdere berichtgeving bevestigde wat ik meteen had geweten op het moment dat het tweede vliegtuig het tv-beeld binnenvloog. Een tweede vliegtuig betekende een aanval – geen twijfel mogelijk. Dat kon nooit een ongeluk zijn.

Op 11 september 2001 was ik op mijn eerste missie als SEAL en toen de naam van Osama bin Laden viel, verwachtte ik al dat mijn eenheid de volgende dag de oproep zou krijgen om naar Afghanistan te gaan. Anderhalf jaar hadden we al geoefend voor uitzending. Tijdens de afgelopen maanden hadden we oefeningen gehouden in Thailand, de Filipijnen, Oost-Timor en Australië. Terwijl ik naar die televisiebeelden van de aanval keek, voelde ik een diep verlangen om Okinawa zo snel als maar mogelijk achter me te laten en op weg te gaan naar de Afghaanse bergen om daar de Al Qaidastrijders een koekje van eigen deeg te geven.

Die oproep kregen we nooit.

Ik voelde me gefrustreerd. Zo'n zware en langdurige opleiding tot SEAL had ik niet afgerond om de oorlog alleen maar via de televisie te volgen. Natuurlijk liet ik mijn vrienden en familie niets merken van mijn frustratie. Ze schreven me brieven en vroegen of ik naar Afghanistan zou gaan. In hun ogen was ik een SEAL en was het niet meer dan vanzelfsprekend dat we onmiddellijk zouden worden ingezet in dat land.

Ik herinner me dat ik mijn toenmalige vriendin een mailtje stuurde waarin ik mijn best deed de beroerde situatie zo luchtig mogelijk voor te stellen. We hadden het over het einde van mijn

huidige missie en waren plannetjes aan het smeden voor wat we zouden gaan doen tijdens mijn verlof, voordat ik opnieuw zou worden uitgezonden.

'Ik heb nog een maand voor de boeg,' schreef ik, 'dus ik ben al snel thuis, tenzij ik eerst nog even Bin Laden moet omleggen.' Dat soort grapjes hoorde je toen heel vaak.

Terwijl de beide Black Hawks op hun doelwit af vlogen, overdacht ik de afgelopen tien jaar. Sinds de aanvallen had iedereen in mijn vak ervan gedroomd aan zo'n soort missie deel te nemen. De leider van Al Qaida stond voor alles waartegen wij streden. Hij was de inspiratiebron geweest voor mannen die verkeersvliegtuigen in gebouwen vol onschuldige burgerslachtoffers hadden geboord. Dat is een angstaanjagend soort fanatisme en toen ik die torens tot puin zag vergaan en het nieuws hoorde over de aanslagen in Washington, D.C. en Pennsylvania, wist ik dat we in oorlog waren – een oorlog waar we niet zelf voor hadden gekozen. Een heleboel moedige mensen hadden zich jarenlang opgeofferd om die oorlog uit te vechten, zonder te weten of we ooit de kans zouden krijgen deel te nemen aan het soort missie dat nu op het punt van beginnen stond.

Tien jaar na die aanval en nadat we acht jaar lang de andere leiders van Al Qaida hadden achtervolgd en om het leven gebracht, zouden we over een paar minuten aan touwen landen in het gebouwencomplex van Bin Laden.

Terwijl ik het afdaaltouw vastgreep dat aan de romp van de Black Hawk vastzat, voelde ik hoe het bloed eindelijk weer door mijn tenen begon te stromen. De *sniper* (sluipschutter) naast me gleed naar zijn positie, met een been buitenboord bungelend en het andere been nog binnen, om zo wat meer ruimte te scheppen in de krappe doorgang. De loop van zijn wapen speurde het ge-

bouwencomplex af naar doelwitten. Zijn taak was dekking te geven boven de zuidelijke helft van het gebouwencomplex, terwijl het aanvalsteam aan touwen zou neerdalen op de binnenplaats. Van daaruit zouden we allemaal onze eigen taken gaan uitvoeren.

Iets meer dan een dag geleden had niemand van ons nog durven geloven dat Washington de missie ooit zou goedkeuren. Maar na weken van wachten waren we nu minder dan een minuut van het gebouwencomplex verwijderd. Volgens onze inlichtingen bevond ons doelwit zich daar op dit moment; dat vermoeden had ik ook, maar ik stond nergens meer van verbaasd. We hadden al een paar keer eerder gedacht dat we er dichtbij waren.

In 2007 had ik een week lang geruchten over Bin Laden nagejaagd. We hadden berichten ontvangen dat hij vanuit Pakistan weer was teruggekeerd naar Afghanistan, voor zijn laatste verdediging. Een bron had laten weten een man in een 'wapperend wit gewaad' te hebben waargenomen in de bergen. Na weken van voorbereiding bleek het uiteindelijk een dwaalspoor.

Ditmaal voelde het anders aan. Voor ons vertrek had de analiste van de CIA – de drijvende kracht achter de hele operatie om het doelwit in Abbottabad te traceren – ons laten weten dat ze er honderd procent zeker van was dat hij zich daar daadwerkelijk bevond. Ik hoopte dat ze het bij het rechte eind had, maar uit ervaring wist ik dat we ons oordeel daarover maar beter konden opschorten tot na de missie.

Dat maakte nu allemaal niets meer uit. We waren nog slechts luttele seconden van het huis verwijderd en wie daar ook woonde, een ongestoorde nachtrust kon die persoon op zijn buik schrijven.

Dit soort operaties hadden we al talloze keren uitgevoerd. De afgelopen tien jaar was ik uitgezonden naar Irak, Afghanistan, de Hoorn van Afrika. We waren in 2009 betrokken geweest bij de

missie om Richard Phillips, de kapitein van het containerschip Maersk Alabama, te bevrijden uit de klauwen van drie Somalische piraten, en zelf was ik ook al eerder in actie gekomen in Pakistan. Tactisch gesproken bestond er geen enkel verschil tussen wat we vannacht deden en honderd andere operaties; historisch gesproken hoopte ik dat het verschil juist heel groot zou zijn.

Zodra ik het touw beetgreep, daalde er een diepe rust over me neer. Iedere deelnemer aan deze missie had dit teken van 'nog één minuut' al duizend keer eerder gehoord en wat dat betreft was er geen enkel verschil met welke andere operatie dan ook. Vanuit de deuropening van de heli begon ik me te oriënteren op de markante punten die ik kon herkennen van de satellietfoto's van het gebied die we de afgelopen weken tijdens de voorbereiding hadden bestudeerd. Ik zat niet aan de heli vast met een veiligheidslijn en dus hield mijn teamgenoot Walt de nylon lus in zijn hand die aan de achterkant van mijn kogelwerende vest was bevestigd. Iedereen dromde nu samen bij de doorgang vlak achter me, klaar om achter mij aan naar beneden te gaan. Aan de rechterkant hadden mijn teamgenoten een goed zicht op de heli met Chalk Two die in ons spoor volgde en op de landingszone afvloog.

Zodra we de zuidoostelijke muur voorbij waren, gooide onze heli de neus omhoog om daarna te hoveren boven het van tevoren vastgestelde punt waar we naar binnen zouden gaan. Tien meter onder me zag ik in het gebouwencomplex het wasgoed aan de lijn wapperen. De tapijtjes die er hingen te drogen kregen de volle laag van stof en rotzooi die de wieken opwierpen. Allerlei afval dwarrelde over de binnenplaats en in een nabijgelegen dierenkraal begonnen de koeien en geiten, die de heli de stuipen op het lijf had gejaagd, wild heen en weer te stuiven.

Ik concentreerde me op de grond en zag dat we ons nog steeds

boven het gastenverblijf bevonden. Uit het trillen van de heli kon ik afleiden dat de piloot moeite had het toestel in positie te houden. We schommelden heen en weer tussen het dak van het gastenverblijf en de muur van het gebouwencomplex. Ik zag de crew chief met de microfoon van zijn radio stijf tegen de mond gedrukt instructies doorgeven aan de piloot.

De heli bleef steigeren bij zijn pogingen genoeg draagkracht te vinden en een stabiele vlucht te krijgen. Heel erg heftig was dat gewiebel nu ook weer niet, maar ik snapte wel dat dit niet voorzien was. De piloot voerde een hopeloos gevecht om zijn toestel weer onder controle te krijgen. Er was iets mis. De piloten hadden dit soort missies zo vaak gevlogen dat het positioneren van een heli boven een doelwit voor hen net zoiets was als het parkeren van een auto.

Ik tuurde naar het gebouwencomplex en overwoog het touw gewoon maar uit te werpen, zodat we de fladderende vogel zouden kunnen verlaten. Ik wist dat er risico's aan kleefden, maar het was van het allergrootste belang zo snel mogelijk vaste voet aan de grond te krijgen. Zolang ik klem zat in de opening van de heli, stond ik machteloos. Het enige wat ik nodig had, was een goede plek om het touw naartoe te gooien.

Maar die goede plek kwam er niet.

'Naar de andere kant, naar de andere kant!' hoorde ik over de radio. Het oorspronkelijke plan – aan touwen afdalen binnen de muren van het huis – was dus van de baan. We gingen een omtrekkende beweging maken naar het zuiden. Na de landing zouden we de aanval inzetten van buiten de muren. Dat zou tot kostbaar tijdverlies voor onze aanval leiden, en iedereen binnen het gebouwencomplex zou meer tijd krijgen om zijn wapens te pakken.

De moed zonk me in de schoenen.

Tot het moment dat ik het commando ‘naar de andere kant’ hoorde, was alles precies volgens plan verlopen. We hadden de Pakistaanse radar en de Pakistaanse luchtdoelraketten weten te ontwijken: we hadden ons doelwit onopgemerkt weten te bereiken. Maar nu was het afzetten van de troepen in het gebouwencomplex meteen al mislukt. Op die tegenvaller hadden we ook geoefend, maar dat was niet meer dan plan B. Als ons doelwit daadwerkelijk daarbinnen zat, was verrassing de sleutel tot succes, en die verrassing was ons nu razendsnel aan het ontglippen. Toen de heli uit die instabiele vlucht probeerde op te stijgen, maakte het toestel een heftige zwieper naar rechts, een draai van negentig graden. Ik kon voelen hoe de staart naar links zwiepte. Daar had ik helemaal geen rekening mee gehouden, en ik probeerde meteen me ergens aan vast te grijpen om te voorkomen dat ik naar buiten zou glijden.

Ik voelde hoe mijn billen los kwamen van de vloer en een seconde lang trok er een golf van paniek door mijn borst. Ik liet het touw los en probeerde de ruimte weer verder in te schuiven, maar de deuropening stond nog vol met mijn teamgenoten. Dat liet me maar weinig ruimte om terug te kruipen. Ik voelde hoe Walt zijn greep op mijn kogelwerende vest verder aanschroefde toen de heli weer begon te dalen. In zijn andere hand hield Walt zijn sluipschuttersuitrusting. Ik probeerde zo veel mogelijk achterover te hangen. Walt lag nu vrijwel boven op me om me binnenboord te houden.

Holy fuck, we donderen naar beneden, schoot het door me heen.

Door die heftige draai kwam mijn deur ineens aan de voorkant te zitten, want het toestel begon nu zijwaarts weg te glijden. Ik

kon de muur van de binnenplaats op ons af zien komen. Boven ons hoofd waren de motoren, die eerst een zacht zoemgeluid hadden geproduceerd, nu luid aan het brullen, alsof ze probeerden de lucht eronder te krijgen om niet neer te storten.

Toen het toestel weggleed naar links, was de staartrotor rakelings langs het gastenverblijf gescheerd. Voordat de missie begon, hadden we juist steeds gegrapt dat onze heli de kleinste kans had op een crash omdat zovelen van ons al eerdere helikoptercrashes hadden overleefd. Als er al een heli ging crashen, dan was het die met Chalk Two aan boord, daar waren we zeker van.

Duizenden manuren, misschien zelfs miljoenen, hadden de Verenigde Staten besteed aan de voorbereiding van dit moment, en nu liep de missie kans de mist in te gaan voordat we zelfs maar een voet op de grond hadden kunnen zetten.

Ik probeerde mijn benen omhoog te gooien en me verder de cabine in te wurmen. Als de heli op zijn zijkant zou landen, dan kon het toestel weleens over de kop slaan en dan zouden mijn benen verbrijzeld worden onder de romp. Ik leunde nu zo ver achteruit als ik maar kon en trok mijn benen op tegen mijn borst. Naast mij probeerde ook de sluipschutter zijn benen weg te halen van de deur, maar daarvoor was het nog steeds te vol. We konden alleen maar hopen dat de heli niet zou omrollen en zijn nog buitenboord hangende been zou afhakken.

Alles ging nu in slow motion. Ik probeerde de gedachte dat ik verpletterd zou worden uit mijn hoofd te bannen. Elke seconde kwam de grond dichter- en dichterbij. Ik voelde hoe mijn hele lijf nu stijf stond van de spanning, klaar voor de onvermijdelijke klap.

1

Green Team

Ik kon het zweet langs mijn rug voelen druipen. Mijn T-shirt raakte doorweekt. Langzaam liep ik door de gang van het Kill House in ons trainingscomplex in Mississippi.

Het was 2004, zeven jaar voordat ik in een Black Hawk naar Abbottabad zou vliegen, op een van de meest historische *special operations raids* in de hele geschiedenis. Ik doorliep op dat moment de selectie en training voor SEAL Team Six, heel soms bij de volledige naam genoemd: United States Naval Special Warfare Developments Group (DEVGRU). Deze periode van selectie en opleiding duurde negen maanden en stond bekend als Green Team en het was de enige barrière die mij en de andere kandidaten nog scheidde van toetreding tot de elite van DEVGRU.

Mijn hart bonkte in mijn borst en ik moest de transpiratie uit mijn ogen knipperen terwijl ik achter mijn teamgenoot aan naar de deur liep. Zwaar hijgend probeerde ik elke gedachte aan de buitenwereld van me af te zetten. Ik was nerveus en prikkelbaar, en dat kon tot het maken van fouten leiden. Wat me ook te wachten stond in de ruimte die we op het punt stonden te betreden, alles verbleekte volledig bij de gedachte aan het puikje van de instructeursdat stond toe te kijken vanaf verhoogde posities op het spinnenweb van loopbruggen.

Al die instructeurs waren veteranen van DEVGRU met gevechtservaring. Stuk voor stuk waren ze persoonlijk geselecteerd

voor het opleiden van nieuwe teamleden, en mijn toekomst lag in hun handen.

'Gewoon doorbijten tot de lunch,' mompelde ik tegen mezelf.

Dat was voor mij de enige manier om mijn angst onder controle te houden. Ik had het in 1998 weten te schoppen tot Basic Underwater Demolition/SEAL kortweg BUD/S, door me louter en alleen te concentreren op het halen van de volgende maaltijd. Het maakte me niet uit of ik geen gevoel meer had in mijn armen als we houtblokken boven ons hoofd aan het hijsen waren of dat ik me in de ijskoude branding doorweekt voelde tot op mijn botten. Het zou niet eeuwig duren. 'Hoe kun je een olifant opeten?' luidt een bekend raadseltje. Het antwoord is: 'Hapje voor hapje.' De hapjes die ik hier te verstouwen kreeg, waren van elkaar gescheiden door de maaltijdpauzes. Zorg dat je het ontbijt haalt. Blijf lekker hard doortrainen tot aan de lunch. Blijf geconcentreerd tot het tijd is voor het diner. Herhaal.

In 2004 was ik al een SEAL, maar het overleven van Green Team zou de kroon op mijn loopbaan zijn. DEVGRU was de antiterrorisme-eenheid van de marine en voerde reddingsoperaties uit bij gijzelingen, spoorde oorlogsmisdadigers op en joeg sinds de aanslagen van 11 september in Irak en Afghanistan op strijders van Al Qaida, met het doel ze op te jagen of te doden.

Het overleven van Green Team was niet eenvoudig, in geen enkel opzicht. Het bevredigde mij niet langer om alleen maar een SEAL te zijn. Iets halen met de hakken over de sloot stond bij Green Team gewoon gelijk aan zakken, en wie tweede werd, was de kampioen van de sukkels. Het draaide niet om het voldoen aan de minimumeisen, maar om het wegvagen daarvan. Succes in Green Team draaide om de controle over je stress en om presteren op piekniveau – de hele tijd.

Voor het begin van elke opleidingsdag moesten we een uitputtende lichamelijke training afwerken of een loodzwaar persoonlijk oefenprogramma van langeafstandsloop, push-ups, pull-ups, kortom alles wat de sadistisch aangelegde instructeurs maar wisten te verzinnen. We moesten auto's vooruit duwen en geregeld ook bussen. Als we dan eindelijk in het Kill House belandden, een speciaal voor dit doel opgetrokken kogelbestendig gebouw vol kamers en gangen, waar we het vechten in besloten ruimtes moesten oefenen (CQB, *Close Quarters Battle*), dan waren onze spieren al murw en vermoeid. Het doel van die afmattende lichamelijke trainingssessies was het simuleren van de spanning van een echte missie, voordat we getest zouden worden in een tactisch veeleisende omgeving.

Terwijl we door die gang liepen, kreeg ik geen kans om een glimp op te vangen van de instructeurs. Dit was de eerste dag van dit deel van de opleiding en iedereen stond onder hoogspanning. We waren begonnen met de training in het vechten in besloten ruimtes nadat we eerst een volle maand in Arizona hadden geoefend op het maken van parachutesprongen vanaf grote hoogte. Ook daar was de druk om te presteren heel groot geweest, maar zodra we in Mississippi waren, kwam er nog een schepje bovenop.

Ik schudde de knagende pijn en vermoeidheid van me af en concentreerde me op de deur voor me. Die was van dunne multiplex en had geen deurknop. Het spaanplaat was al gebarsten en ingebeukt door de teams die ons waren voorgegaan en mijn teamgenoot duwde het ding vrij gemakkelijk open met zijn gehandschoende hand.

Het was een vierkantig vertrek, met ruwe wanden van oude spoorbielzen om de scherpe patronen te absorberen. Ik hoorde

mijn teamgenoot achter me binnenkomen terwijl ik mijn geweer een boog liet beschrijven bij het zoeken van een doelwit.

Niets. De ruimte was leeg.

'Ik kom eraan,' riep mijn teamgenoot toen hij de kamer in stapte om een hoek af te dekken.

Instinctief gleed ik naar een positie om hem dekking te geven.

Zodra ik me verroerde, hoorde ik boven me gemompel tussen de dakspanten. We konden niet meer terug, maar ik wist dat een van ons zojuist een fout had gemaakt. Een seconde lang schoot mijn stressniveau omhoog, maar ik drukte de gedachte daaraan ruw weg. Voor het maken van zorgen over begane fouten was nu geen tijd. We moesten nog meer kamers schoonvegen. Ik kon me geen zorgen maken over fouten die we in de eerste kamer hadden begaan. We gingen terug naar de hal en betraden de volgende kamer. Meteen bij binnenkomst zag ik twee doelwitten. Rechts van me zag ik het silhouet van een schurk met een kleine revolver in zijn hand. Hij droeg een polo en zag eruit als een rasechte filmboef uit de jaren zeventig. Links van me zag ik het silhouet van een vrouw met een portemonnee in de hand.

Seconden na binnenkomst van de kamer vuurde ik een schot af op de boef. Het schot raakte het midden van de romp. Ik liep erheen en loste nog een paar schoten.

'Veilig,' zei ik, terwijl ik de loop liet zakken.

'Veilig,' antwoordde mijn teamgenoot.

'Vergrendelen en laat je wapen langs je zij hangen,' zei een van de instructeurs van boven.

Niet minder dan zes instructeurs keken op ons neer vanaf een stelsel van loopbruggen dat zich vertakte boven het Kill House. Ze konden zich veilig over die looppaden bewegen en rustig bekijken hoe wij de verschillende kamers schoonveegden, om zich

zo een oordeel te vormen over ons optreden en zich niet ook maar het minste foutje te laten ontgaan.

Ik vergrendelde mijn geweer en liet het aan de draagriem tegen me aan hangen. Met mijn mouw veegde ik wat zweetdruppels weg uit mijn ogen. Mijn hart ging nog steeds tekeer, hoewel we nu klaar waren. De oefenscenario's waren vrij basaal. We wisten allemaal hoe we een kamer moesten schoonvegen. Op volmaakte wijze een kamer schoonvegen, onder gesimuleerde gevechtsstress, dat was iets waarmee we ons moesten onderscheiden.

Een foutenmarge was er niet en op dat moment begreep ik niet precies wat we fout hadden gedaan.

'Waarom heb je niet geroepen dat het veilig was?' vroeg een van de instructeurs, Tom, tegen mij vanaf die loopbrug. Ik was vergeten mijn teamgenoot te zeggen dat hij de ruimte kon betreden, en dat was een schending van de veiligheidsvoorschriften.

Tom was een van de beste instructeurs van de hele opleiding. Ik kon hem er altijd meteen uitpikken vanwege zijn enorm grote hoofd. Dat was heel massief, alsof er een reuzenbrein in was ondergebracht. Dat was zijn enige opvallende lichamelijke kenmerk; voor de rest viel hij niet op omdat hij altijd heel rustig bleef en nooit opgewonden raakte. We hadden allemaal respect voor hem omdat hij even onvermurwbaar was als eerlijk. Als je voor het oog van Tom een fout beging, kreeg je het gevoel dat je hem had teleurgesteld. En nu was die teleurstelling dubbeldik over zijn gezicht uitgesmeerd.

Geen gebrul.

Geen geschreeuw.

Alleen die blik.

Ik zag hoe hij van boven die blik op me afvuurde van: 'Hé dude, heb je dat echt gedaan?'

Ik wilde iets zeggen of althans een poging doen om het uit te leggen, maar ik wist dat ze daar niets van moesten hebben. Als zij zeiden dat je fout zat, dan zat je fout. Als je onder ze stond in die lege kamer, dan viel er niets uit te leggen of tegen te spreken.

'Oké, check,' zei ik, weerloos en razend op mezelf vanwege het maken van zo'n elementaire fout.

'Dat moet echt beter,' zei Tom. 'Vooruit, klim die ladder maar op.'

Ik greep mijn geweer weer vast, draafde het Kill House uit en sprintte toen naar een touwladder die driehonderd meter verderop aan een boom hing. Sport voor sport klom ik de ladder op, en bij iedere sport voelde ik me zwaarder. Dat lag niet aan mijn doorweekte T-shirt of aan de bijna dertig kilo kogelwerend vest en uitrusting die aan mijn lijf zaten vastgesnoerd.

Het was mijn angst om te falen. In mijn loopbaan als SEAL heb ik nog nooit bij iets gefaald.

Toen ik jaren eerder naar San Diego kwam om me bij BUD/S te voegen, twijfelde ik er geen moment aan dat ik het zou redden. Een heleboel kandidaten die samen met mij aankwamen om bij de BUD/S te komen, werden eruit gegooid of stapten zelf op. Sommigen konden de ruige tochten over het strand niet volhouden, of ze raakten tijdens de SCUBA-opleiding onder water in paniek.

Net als veel andere kandidaten voor BUD/S wist ik al op mijn dertiende dat ik een SEAL wilde worden. Ik las elk boek over de SEALs dat ik kon vinden en volgde tijdens operatie Desert Storm het nieuws om maar geen bericht te hoeven missen. Ik dagdroomde over het opzetten van hinderlagen en het bestormen van stranden andere gevechtsmissies. Ik wilde alles doen wat ik in mijn jeugdjaren in boeken had gelezen.

Nadat ik was afgestudeerd aan een kleine universiteit in Californië, meldde ik me aan bij BUD/S, waar ik in 1998 mijn drietand als SEAL in de wacht sleepte. Na een uitzending van een half jaar naar de Stille Oceaan en een gevechtsmissie in Irak in de jaren 2003-2004 was ik toe aan een nieuwe uitdaging. Tijdens die eerste twee missies had ik het een en ander gehoord over DEVGRU. Dat was een verzameling van het beste wat de SEAL-gemeenschap te bieden had, en ik wist gewoon dat ik nooit met mezelf in het reine zou raken als ik niet zou proberen daar zelf ook bij te komen.

De antiterrorisme-eenheid van de marine ontstond in de nasleep van operatie Eagle Claw (Adelaarsklauw), de mislukte missie in 1980 waartoe president Jimmy Carter het bevel had gegeven, om 52 Amerikanen te bevrijden uit de Amerikaanse ambassade in de Iraanse hoofdstad Teheran, waar ze in gijzeling werden gehouden.

Na dit echec onderkende de marine de noodzaak om een eenheid op te richten die in staat was dergelijke gespecialiseerde operaties uit te voeren. Men deed een beroep op Richard Marcinko om een maritieme antiterrorisme-eenheid op de been te brengen onder de naam SEAL Team Six. Het team oefende in het bevrijden van gijzelaars en in het binnendringen van vijandelijke landen, marinebases en olievelden. Na verloop van tijd breidde de missie zich uit tot het verhinderen van de verdere verbreiding van kernwapens.

Op het moment dat Marcinko deze eenheid oprichtte, waren er slechts twee SEAL-teams: de naam 'zes' was gekozen om de Sovjets in de waan te brengen dat de NAVO nog meer teams tot haar beschikking had. In 1987 werd SEAL Team Six omgedoopt in DEVGRU. De eenheid begon met 75 teamleden, hoogstpersoonlijk geselecteerd door Marcinko. Tegenwoordig worden alle le-

den persoonlijk geselecteerd uit alle andere SEAL-teams en uit eenheden van de Explosive Ordnance Disposal [explosievenopruimingsdienst; EOD, *vert.*]. De eenheid is flink gegroeid en aangevuld met talrijke inzetbare teams met een ondersteunende staf, maar de opzet blijft hetzelfde.

De eenheid maakt deel uit van het Joint Special Operations Command (JSOC). DEVGRU werkt nauw samen met andere teams die op het hoogste nationale niveau opereren, zoals de Delta Force van de landmacht.

Een van de eerste missies van DEVGRU vond plaats in 1983 tijdens de operatie Urgent Fury. Leden van de eenheid wisten Paul Scoon, de gouverneur-generaal van Grenada, in veiligheid te brengen tijdens de invasie van deze kleine Caribische eilandnatie door een troepenmacht onder leiding van de Verenigde Staten. Na een communistische staatsgreep dreigde Scoon te worden terechtgesteld.

Zes jaar later bundelde DEVGRU de krachten met Delta Force om Manuel Noriega gevangen te nemen tijdens de invasie van Panama.

Leden van DEVGRU namen deel aan de missie, die onder leiding stond van de Verenigde Staten, om in oktober 1993 de Somalische krijgsheer Mohammed Farrah Aidid gevangen te nemen, een operatie die uitmondde in de slag om Mogadishu. Een kroniek van deze strijd is te vinden in het boek *Black Hawk Down* van Mark Bowden.

Leden van DEVGRU wisten in 1998 Bosnische oorlogsmisdadigers op te sporen, onder wie Radislav Krstić, de Bosnische generaal die later is aangeklaagd voor zijn rol bij de massaslachting in Srebrenica in 1995.

Na 11 september werden eenheden van DEVGRU geregeld in-

gezet in Irak en Afghanistan om te jagen op kopstukken van de taliban en Al Qaida. Meteen na 11 september werd DEVGRU naar Afghanistan gestuurd, en leden van dit team waren verantwoordelijk voor een aantal van de meest spectaculaire missies, zoals de operatie om Jessica Lynch te redden in 2003. Dit soort missies, plus het feit dat deze eenheden vaak als eerste worden opgeroepen, vormde voor mij de grootste motivatie.

Voordat je kunt deelnemen aan de selectieprocedure voor Green Team, moet je eerst een SEAL zijn geworden. De meeste kandidaten hebben twee missies achter de rug, want dat waarborgt het niveau van ervaring en van vaardigheden dat vereist is om de selectieprocedure tot een goed einde te kunnen brengen.

Terwijl ik in het snoeihete Mississippi de sporten van die touwladder besteeg, schoot me onvermijdelijk door het hoofd dat ik al bijna was afgevallen tijdens de driedaagse test voor het eigenlijke begin van de Green Team-selectie.

Die driedaagse test viel precies in de periode dat mijn eigen eenheid aan het oefenen was op het voeren van grondoperaties. Ik bevond me op Camp Pendleton in Californië en keek, verstopt achter een boom, toe hoe de mariniers een basiskamp aan het opzetten waren. Het was in 2003 en we waren precies een week bezig met het blok waarin wordt geoefend op de kunst van het verkennen, toen ik het bevel kreeg me te melden in San Diego voor het begin van de driedaagse test. Als ik het geluk zou hebben om door die eerste selectie heen te komen, kon ik beginnen aan de negen maanden durende opleiding van Green Team. En als ik daar weer doorheen kwam, kon ik toetreden tot de rangen van DEVGRU.

Ik ging er als enige van mijn hele peloton naartoe. Een kame-

raad uit een zusterpeloton zou ook meedoen aan deze test. Onderweg wasten we allebei de groene verf van ons gezicht. We droegen nog steeds onze camouflage-uniformen en na al die dagen in het veld stonken we naar oud zweet en insectenspray. Aan het dieet van louter kant-en-klaarmaaltijden had ik maagpijn overgehouden. Om mijn vochthuishouding weer op peil te krijgen, dronk ik tijdens de rit voortdurend water. Lichamelijk was ik niet in topconditie en ik wist dat het eerste deel van de test uit een fitnesstraining bestond.

De volgende ochtend begonnen we op het strand. De zon kroop net over de rand van de horizon toen ik de hardlooprace over zes kilometer afsloot. Na een korte pauze voegde ik me bij de ruim twintig andere kandidaten die op een betonnen paadje in de rij stonden. Er woei een oceaanbriesje en er hing nog een restje nachtkilte in de lucht: onder normale omstandigheden was het gewoon een mooie ochtend aan zee geweest. Ik was al moe van het hardlopen en voordat we zouden gaan zwemmen, hadden we nog push-ups, sit-ups en pull-ups voor de boeg.

Zonder moeite kwam ik door de push-ups, hoewel de instructeurs elke oefening opnieuw met argusogen bekeken. Elke oefening moest perfect zijn, anders telde ze niet mee. Ik ging op mijn rug liggen en bereidde me voor op de sit-ups.

Bij het doen van de eerste opzitoefeningen voelde ik me al echt moe.

Die dagenlange militaire oefening in het vrije veld had mijn uithoudingsvermogen al aangetast. Ik wist aanvankelijk in een goed ritme te komen, maar dat werd doorbroken toen de instructeur naast me kwam staan en me een aantal sit-ups liet herhalen.

'Tien, tien, tien,' zei hij, 'tien, elf, twaalf, twaalf.'

Mijn techniek was niet volgens het boekje. Hij liet me elk

nummer herhalen dat niet perfect was. Telkens als hij een nummer herhaalde, begon ik me dieper te schamen. Ik begon moe te worden maar ik schoot niet op en de eindstreep van de test kwam maar niet dichterbij.

'Eén minuut.'

Ik lag al ver achter toen dat signaal klonk en begon snel in tijdnood te raken. Als ik zakte voor de sit-ups, kon ik het verder vergeten. Twijfel begon zich van mij meester te maken. Ik begon slappe excuses te verzinnen, zoals dat ik slecht was voorbereid omdat ik met mijn eenheid op oefening was geweest en dus niet voor deze test had kunnen trainen.

'Dertig seconden.'

Met nog een halve minuut te gaan zat ik nog tien sit-ups onder het minimumaantal. Naast me had iemand dat aantal al lang gehaald en hij ging gewoon door met de oefening, zo snel als hij maar kon. Mijn hoofd sloeg op hol en ik kon gewoon niet geloven dat ik bezig was voor deze test te zakken. Ik perste de giftige gedachten mijn hoofd uit en concentreerde me op de techniek. Al snel boekte ik terreinwinst.

'Tien seconden.'

Ik was er dichtbij nu. Ik had maagpijn en ademde zwaar. Vermoeidheid was geweken voor angst. Ik verkeerde in een shock. Zakken was uitgesloten. In geen geval ging ik terug naar mijn peloton in de wetenschap dat ik niet eens had kunnen slagen voor de eerste fitheidstest.

'Vijf, vier, drie...'

Toen de instructeurs riepen dat de tijd om was, maakte ik mijn laatste sit-up af. Het was op het randje, twee lullige sit-ups meer dan het absolute minimum. Ik was nu kapot, maar moest nog wel aan de pull-ups beginnen. Terwijl ik op de rekstok afliep, gaf het

feit dat ik het bijna niet had gehaald mij zo'n adrenalinestoot dat ik dat onderdeel moeiteloos kon afwerken.

De laatste test was een zwemwedstrijd in de Baai van San Diego. Het water was kalm en we hadden onze kikvorspakken aan, zodat ik de kou van het water niet voelde. Ik begon goed. Een van de deelnemers aan de test was een zwemmer van de Naval Academy en hij lag een flink stuk op me voor, maar ik lag wel op de tweede plaats. Ik bleef doorgaan, maar ik had het gevoel heel langzaam te gaan. Het voelde als zwemmen in een tredmolen.

Bij de finish zeiden de instructeurs dat ik was gezakt. Het bleek dat iedereen was gezakt, op die ene zwemmer van de Naval Academy na. Dat viel de instructeurs ook op en toen controleerden ze het getijdenschema. Na een korte analyse van de stromingen bleek dat we tegen het tij in hadden moeten zwemmen.

'Morgen doen we de hele test nog een keer,' lieten de instructeurs toen weten, tot mijn grote opluchting.

Een deel van de uitdaging was dat je al moe was bij het begin van elke test. We konden dus niet alleen het zwemmen herhalen. Ik wist dat ik dus ook weer aan de sit-ups zou moeten meedoen en ergens in mijn achterhoofd besefte ik wel dat ik mijn buikspieren niet met een enkel nachtje rust weer in topconditie kon krijgen.

Het zat tussen de oren.

De volgende dag verscheen ik gretig aan de start en behaalde op wilskracht een aanvaardbaar resultaat. Ik wist dat ik geen grandioze scores neerzette en maakte me zorgen over de manier waarop daar morgen in de mondelinge ondervraging op gereageerd zou worden. Het halen van de minimumscores had in ruimer verband niet zo veel betekenis. Dit was een selectieprocedure voor de besten van de besten, en ik had de instructeurs nog niet laten zien dat ik daar klaar voor was.

Ik arriveerde ruim van tevoren voor het gesprek, gekleed in mijn nette blauwe uniform, met alle linten en onderscheidingen. De dag ervoor was ik naar de kapper geweest en ik had er goed op gelet dat ik me strak had geschoren. Ik zag eruit als een plaatje uit het uniformenhandboek. Het was een van die schaarse momenten, zo wist ik, dat kapsel, glimmend gepoetste schoenen en een strak geperst uniform voor een SEAL echt van belang zijn. Tijdens de zitting hadden de instructeurs ten minste één onderwerp minder waarover ze konden muggenziften.

In de vergaderzaal stond een lange tafel aan de verre zijde. Achter die tafel zaten zes opleidingshoofden, een psycholoog die ons tijdens de tweede dag van de selectie had getest, en een loopbaanadviseur. Daartegenover stond slechts één enkele stoel. Ik liep de zaal in en ging zitten.

De volgende drie kwartier bestookten ze me beurtelings met vragen. Zo had ik nog nooit onder vuur gelegen. Ik wist niet dat de leden van de commissie al voor mijn komst hadden gesproken met mijn pelotonscommandant bij SEAL Team Five. Ze hadden wel een beeld van wie ik was, maar dit was de enige kans die ze zouden krijgen om mij in eigen persoon in te schatten.

Tot op de dag van vandaag weet ik nog steeds niet wie er in mijn commissie zat. Voor mij waren het niet meer dan ervaren professionals die mijn toekomst in hun handen hadden. Mijn taak was ze ervan te overtuigen dat ze mij moesten selecteren.

Daarbij had ik niet veel steun aan de beroerde resultaten van mijn fitnesstest.

'Besef je wel waarvoor je hier wordt getest?' merkte een van de opleiders op. 'Besef je wel wat je hier aan het proberen bent? Dit is de test voor het toelatingsniveau. Je wordt hier klaargestoomd voor het echte werk, en dan is dit wat je laat zien?'

Ik aarzelde geen moment. Ik wist dat ze me hierop zouden aanspreken en ik had maar één enkele kans op verweer.

'Ik neem de volle verantwoordelijkheid op me,' zei ik. 'Ik schaam me om u hier die score van mijn fitnesstest te laten zien. Ik kan u alleen maar zeggen dat als ik hier terugkom, als ik word geselecteerd, dat soort scores nooit meer zal voorkomen. Ik ga u geen excuses aanbieden. Dit ligt aan mij. Het ligt aan niemand anders dan aan mijzelf.'

Ik probeerde aan hun gezichten af te lezen of ze me geloofden. Daar viel geen enkele aanwijzing voor te vinden. Ze staarden me uitdrukkingsloos aan. Het kruisvuur van vragen ging verder, met de bedoeling me uit mijn evenwicht te brengen. Ze wilden zien of ik mijn zelfbeheersing wist te behouden. Als ik al niet eens rustig in een stoel kon blijven zitten om wat vragen te beantwoorden, hoe zou ik me dan gedragen als ik echt onder vuur kwam te liggen? Als ze eropuit waren mij een ongemakkelijk gevoel te geven, dan waren ze daarin geslaagd, maar de schaamte overheerste. Dit waren mensen tegen wie ik opkeek, mensen die ik als mijn voorbeeld zag en die ik wilde navolgen, en nu stond ik daar als een jonge SEAL die met de hakken over de sloot was geslaagd voor een test in sit-ups.

Na afloop van de zitting stuurden ze me weg.

'We laten je binnen zes maanden weten of je bent geselecteerd.'

Bij het verlaten van het vertrek schatte ik mijn kansen op fifty-fifty.

Terug in Camp Pendleton smeerde ik een verse hoeveelheid groene verf op mijn gezicht en sloop het veld weer in om me bij mijn kameraden te voegen voor de laatste dagen van onze meerdaagse oefening.

'Hoe ging het?' vroeg mijn commandant toen ik weer bij zijn team was.

'Geen flauw idee,' zei ik.

Aan niemand vertelde ik iets over de fitnesstest. Ik wist dat ik een serieuze kans maakte om te zakken.

Ik zat midden in mijn uitzending naar Irak met SEAL Team Five toen ik eindelijk het nieuws te horen kreeg. Mijn pelotonscommandant ontbood me in ons hoofdkwartier.

'Je testresultaat is positief,' zei hij. 'Je krijgt instructies om naar Green Team te gaan als we terug zijn.'

Het kwam als een schok, want ik had me voorbereid op het ergste. Ik had het idee in mijn kop dat ik de hele test zou moeten overdoen. Nu ik wel was geselecteerd, voelde ik me verplicht niet in dezelfde fouten te vervallen. Ik wist dat ik heel goed voorbereid bij Green Team zou verschijnen.

2

Beste vijf, slechtste vijf

Mijn longen brandden en mijn benen deden pijn terwijl ik van de ladder terugrende in de vochtige Mississippi-zomer. De pijn was niet zozeer fysiek, maar had meer met trots te maken. Ik was de boel aan het verknallen. De druk die ik mijzelf oplegde, was erger dan wat ik ooit van de instructeurs te horen zou krijgen. De fout die ik in het Kill House had gemaakt, was het gevolg van een concentratiestoornis en dat was onacceptabel – dat wist ik zelf ook wel. Ik wist dat deze opleiding voor mij snel voorbij zou zijn als ik niet beter met die druk leerde omgaan en als ik me niet beter ging concentreren op mijn taken. Kandidaten konden op elk willekeurig moment uit de opleiding worden gezet. Ik rende terug en bleef buiten het huis staan. Ik hoorde het geknetter van geweerschoten binnen, waar andere teams bezig waren de vertrekken veilig te stellen. We hadden een paar minuten om even op adem te komen voordat we weer naar binnen moesten voor een nieuwe ronde.

Tom was van de loopbrug af geklommen en stond buiten te wachten toen ik terugkwam. Hij nam me apart.

'Zeg jongen,' zei hij. 'Je deed precies wat je moest doen daarbinnen. Je dekte je maat. Maar je vergat te roepen dat je van positie zou gaan veranderen.'

'Check,' zei ik.

'Ik realiseer me dat jullie het bij je vorige eenheid op jullie eigen manier deden en dat je die roep misschien niet nodig had,'

zei Tom. 'Maar hier willen we CQB strikt volgens het boekje en we willen de uitdrukkingen horen waar we om gevraagd hebben. Als je het geluk hebt om deze opleiding af te maken en je wordt ingedeeld bij een paraat aanvalseskader op "de eerste verdieping", dan hoef je je echt niet te beperken tot elementaire CQB – dat mag je zo van me aannemen. Maar hier moet je ons kunnen bewijzen dat je ook onder druk zelfs de meest elementaire vorm van CQB aankunt. Hier hebben we een vaste werkwijze en hier kun je niet in beweging komen zonder éérst te roepen dat je dat gaat doen.'

Die 'eerste verdieping' was de plek waar alle eskaders paraat stonden, op de basis in Virginia Beach. Tijdens onze eerste dagen bij Green Team kregen we te horen dat we niet naar die eerste verdieping mochten gaan. Dat bleef voor ons verboden terrein tot we geslaagd zouden zijn voor de opleiding.

Het doel was dus naar die eerste verdieping te mogen. Dat was de hoofdprijs.

Ik knikte en stopte nieuwe munitie in mijn geweer.

Die avond pakte ik een koud biertje en spreidde ik mijn schoonmaakspullen uit op tafel. Ik nam een forse teug en liet het me smaken. Dit had ik in elk geval overleefd, weer een hapje van die spreekwoordelijke olifant uit het raadseltje. Weer een stapje in de richting van die eerste verdieping.

Tijdens het trainingsblok dat gewijd was aan CQB, waren we ondergebracht in twee ruime huizen in de buurt van de schietbaan en het oefengebouw. Het waren eigenlijk grote barakken die flink waren uitgewoond door de honderden eenheden van SEALS en Special Forces die er hun opleiding hadden gekregen. In de kamers stonden stapelbedden, maar ik bracht de meeste tijd door in de recreatieruimte op de begane grond. Daar stond een poolbiljard en een grote tv uit de jaren tachtig waarop meestal

een sportwedstrijd te zien was. Het was meer een soort achtergrondruis voor de mannen die er hun wapens schoon zaten te maken, aan het biljarten waren of gewoon probeerden wat te ontspannen.

De SEAL-gemeenschap is een klein wereldje. We kennen elkaar allemaal, op z'n minst van horen zeggen. Vanaf de eerste dag dat je het strand op stapt voor je BUD/S-training, begin je meteen met het opbouwen van je reputatie.

'Ik zag je vandaag op de ladder,' zei Charlie, terwijl hij de ballen klaarlegde voor een volgend partijtje poolbiljard. 'Wat had je verneukt?'

Charlie was een grote vent, en niet alleen qua verschijning. Hij was een kolossale kerel met handen als kolenschoppen en de schouders van een reus. Met zijn 1,92 meter woog hij zo'n kleine 105 kilo. Maar ook zijn mond was al even groot als zijn lijf. Dag en nacht vloeide er van zijn lippen een gestage stroom scheldwoorden.

We noemden hem 'de Bullebak'.

Deze voormalige lichtmatroos was opgegroeid in het Midden-Westen en had zich na zijn eindexamen bij de marine gemeld. Ongeveer een jaar lang had hij aan dek wat afbladderende verf afgekrabd en lopen te zieken met zijn kameraden, voordat hij zich aanmeldde bij BUD/S. Zoals Charlie het vertelde, was het leven op de vloot te vergelijken met dat in een straatbende. Hij had allerlei verhalen over vechtpartijen aan boord, vechtpartijen in de haven, vechtpartijen onderweg. Hij vond het vreselijk aan boord van die schepen en wilde niets liever dan een SEAL worden.

Charlie was een van de beste kandidaten van de hele klas. Met ijzeren vastberadenheid was hij even slim als agressief en het was voor hem bepaald geen nadeel dat hij in zijn laatste baantje voor

de opleiding gewerkt had als CQB-instructeur bij de SEAL-teams aan de oostkust. In een Kill House voelde hij zich echt op zijn gemak. Bovendien was hij ook nog een uitstekende schutter.

'Vergeten te roepen dat ik in beweging zou komen,' zei ik.

'Ga zo door en je ligt voor je het weet weer bij te bruinen op het strand van San Diego. Ben je in elk geval helemaal klaar voor de kalender van komend jaar.'

SEALs zijn gelegerd op twee plaatsen: in San Diego, Californië, en in Virginia Beach, Virginia. Tussen beide groepen bestond een gezonde rivaliteit, vooral het gevolg van de geografische en demografische verschillen. Het verschil tussen beide teams is minimaal. De teams van de oostkust voeren hetzelfde soort missies uit als die van de westkust. Maar de West Coast SEALs hebben de reputatie van zongebruinde relaxte surfers en die van de East Coast van in Carhartt-kleding gehulde boerenkinkels. Ik was een West Coast SEAL en rondhangen met Charlie betekende dus een pittig rantsoen van melige grappen, vooral over de kalender.

'Alles kits, meneer Mei?' vroeg Charlie grijnzend.

Ik had er zelf niet in gestaan, maar een paar van mijn teamgenoten hadden een paar jaar geleden een kalender gemaakt voor een goed doel, vol gênante foto's van kerels met bloot bovenlijf op het strand of poserend voor grijs geschilderde marineschepen in San Diego. Die actie had misschien wat geld opgeleverd om arme mensen wat te eten te geven of de strijd tegen kanker te ondersteunen, maar het leverde ons ook jarenlange schimpscheuten op van de teams van de oostkust.

'Niemand zou een kalender willen maken van die bleke deegrollen van de oostkust,' antwoordde ik. 'Het spijt me dat we onze T-shirts hebben uitgetrokken om te genieten van het zonnige weer in San Diego.'

Het was een veldslag waar nooit een einde aan kwam.

'We handelen dat morgen wel af op de schietbaan,' zei ik.

Ik kon altijd terugvallen op schieten. Mijn tong was niet scherp genoeg om Charlie of de andere gladde praters in Green Team van repliek te dienen. Mijn grappen waren flauw, dat was wijd en zijd bekend. Het was veel beter snel de terugtocht in te zetten en de volgende dag mijn uiterste best te doen om die jongens van de schietbaan te knallen. Ik was een bovengemiddeld goede schutter, want tijdens mijn jeugd in Alaska was ik zo ongeveer opgegroeid met een vuurwapen in de hand.

Mijn ouders hadden me nooit met speelgoedwapens laten spelen, want tegen de tijd dat ik zo'n beetje klaar was met de basisschool, liep ik al rond met een .22-geweer. Van jongs af aan leerde ik verantwoord omgaan met vuurwapens. In ons gezin was een geweer gewoon een stuk gereedschap.

'Je moet respect hebben voor het geweer en respect voor wat het wapen kan aanrichten,' zo prentte mijn vader mij in.

Hij leerde me schieten en veilig omgaan met een wapen. Maar dat behoedde me niet voor het doorlopen van een hardhandige leerschool voordat ik die wijze les ook echt volledig onder de knie had.

Na een jachtpartijtje met mijn vader was het te koud om de geweren buiten schoon te maken. Ik ging naar binnen en voegde me bij de rest van het gezin. Mijn zusjes zaten een spelletje te doen aan de keukentafel.

Ik deed mijn handschoenen uit en begon mijn geweer schoon te maken. Mijn vader had me geleerd de patroonkamer altijd een aantal keren schoon te maken, op een veilige manier, zo had hij altijd beklemtoond. Eerste stap: haal het magazijn eruit en zorg

dat de grendel alle patronen eruit gooit voordat je in de patroonkamer kijkt en schiet het dan ongeladen af richting grond.

Die keer lette ik echter niet goed op en ik moet een patroon in de patroonkamer hebben geladen voor ik het magazijn eruit liet glijden. Ik richtte het geweer op de grond, zette het op scherp en haalde de trekker over. De kogel explodeerde vanuit de loop en begroef zichzelf in de vloer vlak voor de houtkachel. Ik had niet goed opgelet omdat ik veel te druk bezig was geweest met weer warm worden. De knal echode door het hele huis.

Ik verstijfde.

Mijn hart bonkte zo hard dat ik pijn kreeg in mijn borst. Mijn handen trilden. Ik keek naar mijn vader, en die keek naar het kleine gaatje in de vloer. Mijn moeder en zussen kwamen aangerend om te zien wat er gebeurd was.

'Alles in orde?' vroeg mijn vader.

Ik stamelde een ja en controleerde het geweer om er zeker van te zijn dat het ongeladen was. Met nog trillende handen legde ik het wapen neer.

'Het spijt me,' zei ik, 'ik ben vergeten de patroonkamer te checken.'

Wat ik vooral voelde, was schaamte. Ik wist heel goed hoe ik met mijn wapen moest omgaan, maar ik was achteloos geworden: het was zo koud dat ik alleen maar aan de kachel had gedacht. Mijn vader controleerde zijn eigen geweer en hing zijn jas aan de haak. Hij was niet boos. Hij wilde alleen dat ik begreep wat er gebeurd was.

Met mijn geweer in de hand knielde hij naast me neer en samen namen we de hele procedure stap voor stap nog eens door.

'Wat heb je fout gedaan? Neem het helemaal met me door,' zei hij.

'Haal het magazijn eruit,' zei ik. 'Maak de patroonkamer schoon. Controleer die nog een keer. Haal de beveiliging eraf en vuur in een veilige richting.'

Ik liet hem een aantal keren zien hoe je die patroonkamer op de juiste wijze moet schoonmaken en toen hingen we het geweer in het rek bij de deur. Eén keer is genoeg om een ramp te veroorzaken. En ik leerde ervan. Het was een harde les en die zou ik nooit meer vergeten.

Zoals ik nooit meer vergat om op de voorgeschreven manier aan te kondigen dat ik ik in beweging zou komen na die ene keer in het Kill House.

Tijdens de CQB-training begon het dagprogramma van Green Team bij zonsopgang. Elke ochtend begonnen we als klas met conditietraining. Van die klas van dertig man ging de ene helft 's ochtends naar de schietbaan, de andere naar het Kill House. Na de lunch werd er gewisseld.

De schietbanen behoren tot de beste in de wereld. Dit was geen gewone schietbaan waar je vanaf een bepaalde vuurlinie op objecten schiet. Nee, hier renden we tussen allerlei obstakels door, we openden het vuur vanuit uitgebrande autowrakken en moesten ons een aantal keren opdrukken voor we weer ergens naartoe moesten sprinten om op een reeks doelwitten te schieten. Het leek wel of we voortdurend in beweging waren. De basisopleiding hadden we achter de rug, hier leerden we het schieten in gevechtssituaties. De instructeurs deden hun best onze hartslag omhoog te jagen, zodat we tijdens het schieten onze ademhaling moesten proberen te controleren.

Ons oefencomplex telde twee Kill Houses. Het ene was zoals gezegd opgetrokken uit spoorbielzen. Het had een paar lange gangen en simpele rechthoekige kamers. Het andere huis bestond

uit losse onderdelen en kon naar believen worden omgebouwd tot vergaderzalen, badkamers en zelfs een danszaal. Zelden zagen we dezelfde indeling meer dan een keer. Het doel was ons elke dag iets nieuws voor te schotelen en te zien hoe we daarmee omgingen.

Het tempo van de training lag hoog. De instructeurs wachtten op niemand. Het was een voortrazende trein en als je daar de eerste dag niet meteen op wist te springen, dan was de kans heel groot dat je onmiddellijk terug mocht naar je voormalige eenheid. Het was als bij een realityprogramma: elke week bleven we met minder mensen over, de een na de ander haakte af. Ook dat hoorde bij de voorbereiding op de echte wereld en bij het uitfilteren van de 'grijze man'. Die 'grijze man' is iemand die helemaal opgaat in de groep en nooit de beste is, maar ook nooit de slechtste. Altijd voldoet hij aan alle normen, maar steekt er zelden bovenuit: hij blijft onzichtbaar. Om die grijze man te lozen gaven onze instructeurs ons aan het einde van de week een paar minuten de tijd om onze eigen teamgenoten te beoordelen.

We zaten onder een luifel aan een paar afgeleefde picknicktafels en kregen van onze instructeurs allemaal een velletje papier onder de neus geduwd.

'Beste vijf, slechtste vijf, heren,' zei een van de instructeurs. 'Jullie hebben vijf minuten.'

We moesten allemaal – anoniem – een lijst maken van de vijf beste en de vijf slechtste leerlingen van onze klas. De instructeurs zagen ons niet de hele dag en met die lijstjes van ons kregen ze een beter inzicht in wie er nu echt goed presteerde. Iemand kon bijvoorbeeld een goede schutter zijn die nooit een fout maakte in het Kill House, maar buiten de echte trainingsuren viel er misschien niet zo goed met hem samen te leven en samen te werken.

De instructeurs vergeleken onze opgave van beste vijf, slechtste vijf met hun eigen lijstjes. Ons oordeel was van invloed op het lot van de kandidaat, want het gaf een scherper beeld van de desbetreffende leerling.

Aanvankelijk was het redelijk eenvoudig de slechtste vijf van de klas aan te wijzen. De zwakke broeders sprongen meteen in het oog. Maar naarmate al die knapen afvielen, werd het steeds moeilijker de slechtste vijf van de klas uit te kiezen.

Charlie stond bij mij altijd in de top vijf. Net als Steve. Steve was net als Charlie een East Coast SEAL. Met Charlie en Steve trok ik op tijdens de weekends en de meerdaagse oefeningen.

Als Steve niet aan het werk was, was hij aan het lezen, vooral non-fictie, met het accent op actualiteit en politiek. Hij beschikte ook over een respectabele aandelenportefeuille, die hij beheerde vanaf zijn laptop in die paar uurtjes dat we het wat minder druk hadden. Hij was niet alleen een uitstekende SEAL maar sprak ook met evenveel gemak over politiek, beleggen en American football.

Steve was een brede vent, geen slanke zwemmer, hij had eerder het postuur van een *linebacker*. Charlie grapte altijd dat Steve eruitzag als een aardvarken. En Steve was een van de weinigen die mij de baas konden met een pistool. Aan het einde van elke dag checkte ik altijd even zijn score, om te zien of hij me weer eens had verslagen. Net als Charlie was ook Steve CQB-instructeur geweest bij teams aan de oostkust voordat hij bij Green Team was gekomen. Steve was drie keer uitgezonden en hij was een van de weinige kandidaten van de oostkust met gevechtservaring. Op dat moment waren alleen de teams van de westkust al eens uitgezonden naar Irak en Afganistan. Steve was in Bosnië geweest, aan het einde van de jaren negentig, en hij was daar betrokken geraakt

in een vuurgevecht, een van de weinige in de jaren voor 11 september.

Charlie en Steve leken altijd boven aan mijn lijstje te staan. Naarmate er meer mensen afvielen, werd het maken van die lijstjes steeds moeilijker.

'Het lukt me niet om de vijf slechtste uit te kiezen,' bekende ik op een avond aan Steve.

We zaten onze geweren schoon te maken aan een tafeltje bij de schietbaan.

'Wie had je vorige week als slechtste vijf?' vroeg Steve.

Ik dreunde het rijtje op, veel van de namen stonden ook op het lijstje van Steve.

'Ik heb geen idee wie ik er deze week op moet zetten,' zei ik.

'Ooit overwogen jezelf te noemen?' opperde Steve.

'Ik kom tot drie namen. De laatste twee weet ik gewoon niet,' zei ik. 'Misschien kunnen we onze eigen namen er inderdaad wel op zetten. Er is niemand anders wie ik dat gun.'

Overigens vond ook ik niet dat wij tweeën het er zo slecht van afbrachten in de opleiding.

'Ik gok het erop,' zei Steve. 'We hebben vijf namen nodig.'

Een paar weken eerder hadden we geprobeerd de slechtste vijf blanco te laten. We hadden er als klas voor gekozen niet aan het spelletje mee te doen en de instructeurs te trotseren. Dat duurde niet lang. De rest van de avond moesten we gaan hardlopen, en we moesten urenlang auto's vooruitduwen, in plaats van dat we de kans kregen ons na een zware trainingsdag wat te ontspannen.

Die vrijdag zette ik mijn eigen naam bij de slechtste vijf. Steve deed hetzelfde. Hij was bereid de rug recht te houden als hij meende het bij het goede eind te hebben. Steve was een van de leiders in de klas en als hij een idee opperde, werd er naar hem geluisterd.

Toen de CQB-training in Mississippi ten einde liep, waren we ongeveer een derde van onze klas kwijtgeraakt. De jongens die afhaakten, waren niet in staat informatie snel genoeg te verwerken om in een fractie van een seconde het juiste besluit te nemen. Niet dat ze niet deugden, want een heleboel van hen zouden zich opnieuw laten testen en hun opleiding de tweede keer wel afmaken. De mannen die dat niet deden, gingen terug naar hun eigen teams en behoorden daar doorgaans tot de uitblinkers.

Als je het CQB-blok overleefde, dan had je – zo ging het gerucht – een kans van meer dan 50 procent om te slagen voor Green Team. De instructeurs hadden dat gerucht ook opgevangen, en dus hielden ze de druk goed op de ketel toen we weer terug waren op Virginia Beach, om ons nooit te laten vergeten dat we er nog lang niet waren.

We hadden nu pas drie maanden achter de rug van een opleiding van in totaal negen maanden. De komende zes maanden zouden beslist niet gemakkelijker worden. Na CQB bekwaamden we ons in het gebruik van explosieven om ergens binnen te dringen, in oorlogvoering te land en in communicatietechnieken.

Een van de kerntaken van SEALS is het enteren van schepen, 'underways' genoemd. Een paar weken lang oefenden we in het aan boord gaan bij een grote verscheidenheid aan vaartuigen, van cruiseschepen tot vrachtschepen. Ofschoon we veel in Irak en Afghanistan waren, moesten we ook ons mannetje staan in het water. We oefenden op infiltraties vanuit zee, waarbij we dwars door de branding zwommen, patrouilleerden over het strand en vervolgens een specifieke operatie uitvoerden. Daarna verdwenen we weer in de oceaan, om contact te leggen met onze boten buitengaats.

De laatste maand van de opleiding was gewijd aan het beveiligen van vips. De eerste beveiligingstroepen van de Afghaanse president Hamid Karzai waren SEALS uit ons team. We volgden een cursus voor gevorderden in het vak SERE: Survival, Evasion, Resistance & Escape (overleven, ontwijken, verzet bieden en ontsnappen).

De crux van deze hele cursus was omgaan met stress.

De instructeurs zorgden ervoor dat iedereen altijd moe en prikkelbaar was, ze dwongen ons tot het nemen van ingrijpende beslissingen onder de meest barre omstandigheden. Het was de enige mogelijkheid voor de instructeurs om gevechtsomstandigheden effectief na te bootsen. Het slagen of falen van onze missies hing rechtstreeks af van de mate waarin elke deelnemer ook in een stressvolle omgeving in staat bleef informatie op de juiste wijze te verwerken. Green Team verschilde van BUD/S, want ik besefte dat het slagen voor zwemmen en hardlopen en het verdragen van kou zonder er de brui aan te geven, nu niet langer volstond.

Green Team draaide om het aankweken van mentale hardheid.

In deze periode maakten we ons ook de cultuur van ons onderdeel eigen. Tijdens de gehele periode van Green Team moesten we binnen een uur paraat kunnen staan, om vast te wennen aan wat ons te wachten stond als we ooit zouden doordringen tot de eerste verdieping. Als onze pieper afging, moesten we binnen een uur inchecken op de basis. Elke ochtend om zes uur ging de pieper af bij wijze van test. De instructeurs gebruikten die pieper ook als een extra drukmiddel. Geregeld ging de pieper al voor zonsopgang af en moesten we meteen aan de slag.

Op een zondagavond ging de pieper af omstreeks middernacht. Ik wist op tijd de basis te bereiken en kreeg te horen, terwijl ik de slaap nog van me af stond te schudden, dat ik mijn fitnessspullen

moest aantrekken en me paraat moest houden: we kregen een fitnesstest.

We moesten dus binnen een straal van een uur van de basis blijven en konden ons niet bedrinken. Je moet altijd in staat zijn te presteren als dat van je wordt gevraagd. Als de pieper afging, kon je binnen een paar uur in een vliegtuig zitten, onderweg naar een ander deel van de wereld.

Al snel begonnen ook mijn teamgenoten binnen te druppelen. Sommigen zagen eruit alsof de pieper ze ruw had gestoord bij een genoeglijk barbezoek.

'Ben je op dit moment dronken?' hoorde ik een instructeur vragen aan een van andere kandidaten.

'Natuurlijk niet. Ik heb thuis een biertje gedronken.'

Het uur verstreek: nog steeds geen Charlie.

Hij meldde zich uiteindelijk twintig minuten te laat. De instructeurs waren woest. Onderweg had hij ook nog een bon gekregen voor te snel rijden – waardoor hij alleen nog maar meer vertraging had opgelopen. Gelukkig voor Charlie bleef het bij een verbale geseling en hoefde hij onze klas niet te verlaten.

Met nog slechts enkele weken van de opleiding voor de boeg begonnen de geruchten op gang te komen over de toekomstige plaatsing. Om de eskaders aan te vullen zouden de instructeurs de hele klas in een rangorde zetten en de leiders van de eskaders zouden dan om tafel gaan zitten en hun gelederen aanvullen met de mensen uit mijn Green Team-klas.

De afzonderlijke eskaders waren voortdurend onderweg, volgens een systeem van rotatie: stationering overzee, terug naar huis voor weer een paar maanden training, dan weer een paar maanden paraat staan, en in die laatste periode kon er elk moment een oproep komen voor een bepaalde missie.

Als iedereen was ingedeeld, stelden de instructeurs een lijst op. Een hele groep van mijn vrienden, onder wie Steve en Charlie, zou samen met mij worden ingedeeld in hetzelfde eskader.

'Gefeliciteerd, hè,' zei Tom toen hij me naar de lijst zag kijken. 'Als ik hier klaar ben met mijn periode als instructeur, ga ik terug naar dat eskader als teamleider.'

SEALs kunnen op elk moment wereldwijd worden ingezet. Het hart van elk eskader zijn de teams, elk onder leiding van een ervaren SEAL. Een team heeft vijf à zes leden. Een aantal teams vormt samen weer een compagnie, onder commando van een luitenant-ter-zee. De eskaders van DEVGRU beschikken verder nog over inlichtingenanalisten en ondersteunend personeel.

Als je bij een team komt, stijg je verder heel langzaam in de rangorde. De meeste tijd blijf je ingedeeld bij hetzelfde team, tenzij je tijdelijk wordt gedetacheerd als instructeur bij Green Team of een aparte taak krijgt toebedeeld.

De dag na de indeling bracht ik mijn uitrusting over naar de eerste verdieping. Ik volgde Steve en Charlie naar de teamruimte van het eskader.

Het was een ruim vertrek, met een kleine bar en een keukentje in de hoek. Iedereen had een krat bier bij zich – een traditie als je voor het eerst naar je eskader gaat.

Ons eskader bereidde zich voor op een periode van paraatheid en zou daarna worden ingezet in Afghanistan. Een aantal teamgenoten uit mijn Green Team was de uitrusting al aan het pakken en zou meteen worden ingezet bij hun respectievelijke eskaders.

Langs een van de wanden bevonden zich de kantoortjes van de commandant en de *master chief*. Het grootste deel van de kamer werd in beslag genomen door een kolossale tafel, langs de wanden stonden kleinere tafeltjes met computers. Aan een van de

wanden hingen flatscreens voor briefings. De rest van die wand hing vol met gedenktekens van andere eenheden, zoals de Australische SAS, en memorabilia van eerdere missies. Zo hing er een collage van een bebloede kap met een paar plastic handboeien, een herinnering aan de keer dat het eskader een Bosnische oorlogsmisdadiger had opgepakt in de jaren negentig. Aan diezelfde wand prijkte ook het machinegeweer van sergeant Neil Roberts. Hij viel uit een Chinook nadat die was geraakt door twee granaten uit een raketwerper tijdens operatie Anaconda in Afghanistan en werd aan het begin van de oorlog om het leven gebracht door talibanstrijders.

Terwijl we bij elkaar stonden aan de kop van die grote tafel in het midden, bekeek ik eens goed al die ervaren militairen met hun lange haren en hun baarden. Hun armen zaten onder de tatoeages en slechts een enkeling droeg zijn uniform. Tegen het einde van Green Team lieten we allemaal onze haren groeien en baarden staan. De voorschriften voor haar- en baarddracht zijn nogal eens gewijzigd, maar in deze fase van de oorlog was men minder geïnteresseerd in je kapsel dan in je prestaties op het slagveld. Het was een bizar allegaartje van beroepssoldaten. Iedereen kwam van een andere achtergrond en onze hobby's en voorkeuren liepen enorm uiteen. Maar wat we wel gemeen hadden, was de bereidheid onze tijd – en zelfs ons leven – op te offeren aan een hoger belang.

De ervaren rotten wilden dat we onszelf kort introduceerden met een beknopte bio. 'Bullebak' Charlie deed als eerste zijn mond open en hij kon nauwelijks zijn naam uitspreken of hij werd al begroet met een koor van boegeroep en gejuich.

'Hou je kop, man,' zeiden ze, 'het interesseert ons geen ruk.'

Zo verging het ons allemaal. Na afloop gaven ze ons echter een

hand en begonnen ze ons te helpen met het uitpakken van onze uitrusting. Het ging er vrolijk aan toe en bovendien had iedereen wel wat anders aan zijn hoofd. Er was een oorlog aan de gang en het afzeiken van groentjes was alleen maar tijdverlies.

Ik voelde me thuis.

Dit was het soort onderdeel waar ik bij had willen dienen sinds het moment dat ik bij de marine was gegaan. Hier mocht je zonder enige beperking laten zien wat je kon – en wat je kon bijdragen. Alle faalangst had bij mij nu plaatsgemaakt voor het verlangen om te presteren en te excelleren. Wat ik had geleerd tijdens die driedaagse selectie, nu ruim een jaar geleden, was nog meer van kracht in het eskader: op het nippertje voldoen aan de minimumeisen was hier gewoon niet goed genoeg.

Tijdens het uitpakken van mijn uitrusting besefte ik dat ik mezelf hier helemaal opnieuw moest gaan bewijzen. Dat ik Green Team had overleefd, betekende geen bal. Ik beloofde mezelf dat ik een waardevol lid voor het team zou worden en me te pletter zou werken.

3

De eerste verdieping

Een paar weken voor onze uitzending naar Afghanistan was gepland, draaide ik de bagagelijst uit. Het was 2005 en ik maakte me gereed voor mijn eerste missie in het Centraal-Aziatische land. Toen ik nog in SEAL Team Five zat, was ik alleen ingezet bij gevechtsmissies in Irak. Ik stond naast de printer te kijken hoe het papier eruit kwam rollen. Zes bladzijden later, enkele regelafstand, begon ik mijn bagage te verzamelen. Volgens de bagagelijst moesten we in feite alles meenemen.

Bij de commando's heerste een 'grotejongensregime', wat betekent dat er niet zo veel leiding werd gegeven tenzij je die nodig had. Vanaf mijn toetreding tot het team had ik er een eer in gesteld op mezelf te kunnen staan. De afgelopen drie maanden had ik hard getraind en geprobeerd een aanwinst te zijn. Ik kwam erachter dat het in orde was vragen te stellen als je die had, maar je wilde ook niet die vent zijn die niet wist wat er aan de hand was en altijd alles moest vragen. Op mijn eerste missie wilde ik niet de fout maken iets niet bij me te hebben, dus toen ik mijn teamleider tegenkwam in de teamkamer, vroeg ik hem hoe het zat met de paklijst.

'Zeg,' zei ik, terwijl ik een kop koffie nam, 'ik sta mijn spullen bij elkaar te halen, maar volgens de paklijst moet ik feitelijk alles meenemen.'

Hij zat aan de granieten bar koffie te drinken en nam wat papieren door. Hij was klein en stevig; anders dan sommige anderen,

die langer haar en een dikke baard droegen, was hij kort geknipt en glad geschoren. Hij was ook niet de meest spraakzame gast en hij zat langer bij DEVGRU dan ik bij de marine.

Hij nam de 'grotejongensregels' serieus.

'Hoe lang ben jij bij de marine?' vroeg hij.

'Bijna zes jaar,' zei ik.

'Jij bent al zes jaar bij de SEALs en je weet niet wat je op een missie moet meenemen?'

Ik voelde me een oetlul.

'Dombo, wat denk je dat je op een uitzending moet meenemen? Nou, dat pak je in,' zei hij. 'Dit is een richtlijn. Neem mee wat je denkt nodig te hebben.'

'Check,' zei ik.

Terug bij mijn kooi legde ik mijn uitrusting klaar, mijn 'kit'. Ieder lid van DEVGRU had een kooi, een soort inloopkast, zo groot als een kleine kamer, met planken langs de muren en een roede langs de achterwand om uniformen aan te hangen.

Op de planken lagen zakken met alle uitrusting die nodig kon zijn op de verschillende missies waarop we konden worden uitgezonden. In een zak zat alles wat ik nodig had voor CQB. In een andere zak zat mijn HAHO (High Altitude, High Opening) ofwel springuitrusting. Mijn gevechts-zwemuitrusting of 'duikkit' zat apart in een grote groene plunjezak. Alles was met kleur gecodeerd en gereed voor gebruik. Mijn obsessieve-compulsieve stoornis draaide op volle toeren en alles was perfect gesorteerd en op orde.

Maar sommige uitrustingsstukken, zoals een *multitool*, had je op vrijwel alle missies wel eens nodig. Voorheen, bij SEAL Team Five, kreeg je één multitool met een mes, schroevendraaier, schaar en blikopener.

Voor je geweer kreeg je maar één telescoop.

Een mes.

Een set kogelwerende platen voor je vest.

Dit betekende dat je verscheidene plunjezakken moest doornemen om iets te zoeken wat je moest overbrengen naar een nieuwe zak waarin die speciale uitrustingsstukken zaten die op een bepaalde missie nodig waren. Het was een heel gedoe en niet erg efficiënt, maar zo werkte de Amerikaanse overheid nu eenmaal en ik was eraan gewend.

Bij DEVGRU ging het anders.

Later op de dag kwam mijn teamleider langs in mijn kooi om opnieuw te checken of ik er in mijn eentje uitkwam. Hij zag mijn uitrusting liggen in de met kleuren gecodeerde zakken. Ik had een extra plunjezak opzijgelegd met de stukken waarvan ik dacht dat ik ze op de meeste missies nodig zou hebben, inclusief een multitool.

'Ga naar bevoorrading en haal een multitool voor elke zak,' zei de teamleider.

Ik keek hem verbaasd aan.

'Kan ik er vier gaan halen?'

'Ja, je hebt vier verschillende zakken met uitrusting. Voor elke zak heb je een multitool nodig,' zei hij.

Mijn teamleider tekende mijn aanvraagformulier en ik ging naar de bevoorrading. Daar werd ik geholpen door een baliemedewerker.

'Wat heb je nodig?' zei hij.

Ik gaf hem mijn lijst. Allemaal gewone dingen zoals zaklampen en andere stukken gereedschap, maar ik wilde er vier van elk.

'Oké,' zei hij zonder aarzelen, 'ogenblikje.'

Een paar minuten later kwam hij terug met een plastic krat

waar alles in zat wat op de lijst stond. Het kostte moeite om mijn gezicht in de plooi te houden. Dit was te mooi om waar te zijn. In vorige teams betaalden de jongens duizenden dollars uit eigen zak om uitrustingsstukken voor hun werk te kopen.

De wapenkamer was nog beter. Boven de deur hing een bordje: 'Jullie dromen, wij bouwen.'

Voor een wapengek als ik was dit de hemel. Ik liet ze mijn M4 aanvalsgeweren kalibreren, een met een loop van 35 centimeter en een met loop van 25 centimeter. Ik kreeg een MP7 machinepistool en een verzameling handvuurwapens, waaronder de standaard Navy SEAL Sig Sauer P226. Mijn standaardwapen voor dagelijks gebruik was een gedempte Heckler & Koch (H&K) 416 met een loop van 25 centimeter en een EOTech rood laservizier met een drievoudige vergroting. Mijn H&K 416 met een loop van 35 centimeter kalibreerde ik voor de lange afstand. Ook die was gedempt en ik monteerde er een 2.5x10 Nightforce telescoopvizier op.

Ik voorzag mijn 35 centimeter H&K 416 van een infraroodlaser en een afneembaar warmtebeeldvizier waarmee je 's nachts nauwkeuriger kunt schieten. Ik gebruikte dit geweer niet vaak omdat mijn standaardwapen, met de loop van 25 centimeter, goed genoeg was voor de meeste missies, maar het was prettig om een geweer voor de iets langere afstand ter beschikking te hebben.

Op sommige missies droeg ik een MP7 machinepistool, maar dat had niet de vuurkracht van mijn H&K 416. Het machinepistool kwam te pas bij het bestormen van schepen, in de jungle en onder omstandigheden waar een beperkt gewicht en beperkte afmetingen en het vermogen uiterst stil te handelen nodig waren. Meermaals schoten we tegenstanders dood in de ene kamer terwijl hun

kameraden in de kamer ernaast gewoon verder sliepen. De H&K 416 haalde het niet bij de MP7 als het de bedoeling was om superstil te zijn.

De Sig Sauer P226 en een H&K 45C maakten mijn wapenverzameling compleet. Beide waren bruikbaar met geluiddemper; gewoonlijk droeg ik de 45. Ik had ook een M79 granaatwerper, bijgenaamd 'het piratengeweer' omdat hij op een donderbus leek. De wapensmeden zaagden de loop af en verkleinden de kolf tot een pistoolgreep.

Natuurlijk waren mijn wapens geen van alle in originele staat. We hadden allemaal persoonlijke modificaties aangebracht aan de trekker en de handgrepen. De wapensmeden legden er beslist een grote eer in om te zorgen voor het gereedschap waar wij op moesten rekenen. DEVGRU had zonder twijfel de beste gereedschappen in de branche.

Als je over de eerste verdieping liep, was het niet ongewoon dat je hoorde schieten op de binnen- en buitenschietbanen of een explosief hoorde afgaan waarmee een deur in het Kill House werd geforceerd. Er werd voortdurend getraind. Het was ook niet ongewoon om de jongens tussen de trainingen door met volle bepakking en met een geladen wapen te zien rondlopen. Alles was gericht op het gevecht of de training ervoor.

Ik begon me in 2005 net een beetje thuis te voelen in het eskader, toen ik plotseling op het vliegtuig naar Afghanistan werd gezet. Destijds lag daar het brandpunt van de acties van onze eenheid; dat van Delta Force lag in Irak.

Delta Force had het dat jaar behoorlijk voor de kiezen gekregen en er waren in korte tijd meerdere slachtoffers gevallen. Ze hadden om extra aanvalskrachten gevraagd; DEVGRU begreep de

wenk en mijn team werd geselecteerd. Mijn eskader wilde niet dat mijn eerste uitzending onder Delta zou plaatsvinden, dus werkte ik in los verband bij mijn team in Afghanistan. Gezien de behoeften van Delta ging ik uiteindelijk vanuit Afghanistan met twee andere SEALS op weg naar Irak om te helpen.

We kwamen ver na middernacht aan in Bagdad, reden in het donker weg vanaf het helikopterplatform en slalomden door de verlaten straten van de Green Zone. Het was zomer en de vochtige lucht lag als een deken over alles heen. Terwijl we met uitrusting en al achter in de laadbak van de pick-uptruck zaten, genoten we van het briesje. Alles voelde en rook hetzelfde als bij mijn eerste gevechtsmissie in Bagdad met SEAL Team Five in 2003.

We waren kort na het begin van de invasie aangekomen. Onze eerste missie betrof de beveiliging van de hydro-elektrische centrale in Mukatayin, ten noordoosten van de Irakese hoofdstad. Het opperbevel was bang dat terugtrekkende Irakese troepen de dam zouden opblazen om de opmars van de Amerikaanse troepen te vertragen.

Het plan was eenvoudig. Gebaseerd op onze ervaring, feitelijk nihil, bestond het plan eruit dat we naar de X zouden vliegen; deze tactiek betekent rechtstreeks invliegen op het doel om maximaal gebruik te maken van het verrassingseffect. In dit geval was X de dam. Zodra we in een heli boven het doel hingen, zouden we met touwen afdalen tot op de binnenplaats. Vandaar zouden we het hoofdgebouw bestormen, ontruimen en innemen. De Poolse eenheid voor speciale opdrachten GROM zou een ander gebouwencomplex in de buurt veiligstellen, terwijl een andere groep SEALS met twee zandbuggy's de buitenste verdedigingsring zou veiligstellen.

Na een paar dagen op goed weer te hebben gewacht, kregen we

het groene licht. Terwijl ik in de MH-53 klom, voelde ik mijn hart kloppen. Op dit ogenblik had ik gewacht sinds ik als jongetje had gelezen over hinderlagen in de Mekong-delta.

Ik stond op het punt mijn eerste echte gevechtsoperatie uit te voeren. Ik had erover nagedacht en erover gelezen en nu was het tijd voor het echte werk.

Waarschijnlijk had ik bang moeten zijn of me ten minste zorgen hebben moeten maken over het onbekende, maar het gaf me een goed gevoel om het allemaal eindelijk echt te doen. Ik wilde niet alleen maar oefenen, ik wilde het spel ook werkelijk spelen, en dit zou mijn eerste kennismaking zijn.

De vlucht duurde een paar uur; onderweg werd bijgetankt in de lucht. We waren met een team van twintig man en zaten samengeperst in de heli. De brandstoflucht dreef door de cabine, terwijl de heli zijn tanks vulde via de vulpijp voor de cockpit. In de cabine was het pikkedonker en ik zat het grootste deel van de tijd te pitten, tot we het sein kregen ons gereed te maken.

‘Twee minuten!’ riep de crew chief, gebarend met zijn handen, en hij deed een rood licht aan. Het was ver na middernacht toen de heli de dam naderde.

Ik nam positie in bij de deur en pakte het touw. Door het gebrul van de motoren kon ik niets verstaan. Net als mijn teamgenoten was ik zwaar bepakt met uitrusting om gebouwen te bestormen en onze bescherming tegen chemische wapens. De ‘goede-ideeënfee’ – zoals we de neiging van planners noemen om voor álles wat zich zou kunnen voordoen een duit in ons zakje te doen, waardoor het team wordt overladen met extra uitrusting en ‘goeie’ ideeën – had op deze missie vaak toegeslagen. We hingen vol met zaagmachines om de hekken open te zagen. We hadden voor een paar dagen voedsel en water mee. We wisten niet hoe lang we ter

plaatse zouden moeten blijven, dus moesten we voor onszelf kunnen zorgen. De regel is: ‘In geval van twijfel, gooi het weg.’ Hoe meer je meetorst, des te hoger is natuurlijk de belasting van je lichaam, des te trager zijn je bewegingen en des te moeilijker is het om snel op een bedreiging te reageren.

Terwijl de heli vertraagde en bleef hangen, greep ik het touw met twee handen beet en liet me naar beneden zakken. We hingen op een meter of tien en ik kon de grond snel op me af zien komen. Ik probeerde te vertragen, maar ik wilde niet zo langzaam gaan dat mijn teamgenoten boven op me zouden landen. Met al mijn bagage kwam ik neer als een pallet bakstenen. Mijn benen deden pijn terwijl ik mijn geweer in de aanslag bracht en naar het hek rende, minder dan dertig meter verderop.

Zodra ik onder de heli vandaan was, werd ik omvergeblazen door de turbulentie van de rotor. Steentjes sloegen tegen me aan en het stof waaide in mijn ogen. Ik kon het hek verderop nauwelijks onderscheiden. Terwijl ik erheen rende, duwde de wind me voort tot een onbeheerste sprint. Het kostte me al mijn kracht om overeind te blijven en bij het afgesloten hek kwam ik letterlijk stuiterend tot stilstand.

De anderen kwamen vlak achter me aan. Ik knipte met mijn betonschaar het slot van het hek, ging voorop en zette koers naar een groepje gebouwen. Het hoofdgebouw was twee verdiepingen hoog en gebouwd in saaie Oostblok-stijl, uitgevoerd in beton en met een metalen deur. Onder dekking van mijn teamgenoten probeerde ik de klink. De deur was open.

Ik wist niet wat ik zou tegenkomen terwijl ik een lange gang binnenstapte. Elk ogenblik konden we onder vuur worden genomen.

Aan weerskanten kon ik een paar kamers zien. Terwijl we verder gingen, zagen we iets bewegen in een van de kamers aan het

eind. Er verschenen eerst twee handen, die gevolgd werden door een paar Irakese bewakers. Ze hadden hun handen boven hun hoofd en waren ongewapend.

Mijn teamgenoten schoven ze verder door naar achteren terwijl ik verder de gang in liep. In de kamer vond ik hun AK-47 geweren. Geen ervan had munitie in de kamer. Het zag ernaar uit dat ze hadden liggen slapen en wakker waren geworden van de heli's boven hun hoofd.

Omdat het een groot gebouw was, duurde het even voordat we het helemaal hadden veiliggesteld. We letten in het bijzonder op kleinigheden, omdat we zochten naar explosieven die de dam elk moment zouden kunnen opblazen. Nog niet eerder hadden we zo'n groot gebouw veiliggesteld, dus duurde het iets langer dan verwacht.

Er raakte niemand gewond behalve een van de jongens van de GROM, die zijn enkel had gebroken toen we aan touwen afdaalden.

Nadat we het hoofdgebouw hadden veiliggesteld, schoot mijn pelotonscommandant me aan.

'Check mijn radio even,' zei hij. 'Ik krijg geen berichten door.'

Aan het begin van de operatie had zijn radio op zijn rug vastgesjord gezeten. Nu hij voor me stond, kon ik het snoer van zijn headset over zijn schouder zien bungelen. Ik keek op zijn rug en zijn hele rugzak was weg. Ik zag alleen nog het snoer.

'Je rugzak is weg,' zei ik.

'Weg?' zei hij. 'Hoe bedoel je?'

'Wat ik zeg. Hij is weg,' zei ik.

Hij had zijn rugzak niet goed aan zijn kogelwerende vest vastgemaakt. Een kogelwerende vest heeft voor en achter nylonlussen, ongeveer een centimeter van elkaar, zodat je er allerlei losse zakken aan kunt vastmaken. Mijn commandant had zijn

rugzak alleen door de hoogste en laagste lussen gehaald, met als gevolg dat toen we aan de touwen afdaalden, zijn rugzak door de wind van de rotor werd weggeblazen in het water onder aan de dam. Aan een radio op de bodem van de rivier hadden we niet veel. Onze paramedicus overkwam hetzelfde; hij raakte een voorraad morfine in een soortgelijke rugzak kwijt.

Veel uitrustingsstukken die we op deze missie gebruikten, waren nieuw voor ons. Vlak voordat we op pad gingen, verschenen er dozen met nieuwe spullen in de teamkamer. De algemene mantra luidde: 'Train zoals je vecht,' wat betekende dat je niet het gevecht in moest gaan met apparatuur waarmee je niet eerder en liefst uitgebreid had geoefend. We hadden ons niet aan de regels gehouden en ik wist dat we extreem veel geluk hadden gehad dat we ermee weggekomen waren. Dat was de eerste les.

Het was niet het enige mazzeltje op deze missie. De Irakezen hadden luchtafweergeschut opgesteld naast de dam – geladen en gereed voor gebruik. Als de bewakers hadden willen vechten, hadden ze de heli's zo uit de lucht kunnen schieten terwijl wij nog bezig waren aan de touwen af te dalen.

We leerden onnoemelijk veel op die missie, van de noodzaak van betere informatie over een doel tot de manier waarop je uitrusting moet vastmaken, en we leerden dat allemaal zonder iemand te verliezen. Gewoonlijk leer je de beste lessen op de moeilijkste momenten, maar ik vond het onprettig dat we op deze missie ons leven zozeer aan geluk te danken hadden gehad. Mijn perfectionistische ego liep er een flinke deuk op.

Toen de heli ons drie dagen later terugbracht naar Koeweit, besefte ik dat dit allemaal nog erg nieuw voor ons was. Zelfs al hadden mijn teamgenoten langere of kortere tijd in SEAL-teams doorgebracht, deze operatie was voor iedereen een nieuwe ervaring.

4

Delta

Toen ik twee jaar later terugkwam in Bagdad, was ik al wat meer gewend, maar niet veel. Ik was getraind voor Green Team en was ook geslaagd, maar ik was beslist nog steeds 'het groentje'. Het goede nieuws was dat ik in de periode bij SEAL Team Five wel enige ervaring in de Irakese hoofdstad had opgedaan. Na de missie naar de dam werd mijn team naar Bagdad gestuurd om te helpen bij het aanhouden van mensen die nog steeds loyaal waren aan het voormalige regime en van opstandige leiders.

De uitvalsbasis van Delta lag in de Green Zone, midden in de stad, vlak naast de Tigris. Kort na aankomst voelde ik me al zekerder van mezelf. De basis was niet ver van de Overwinningsboog, het beroemde monument dat bestaat uit twee elkaar kruisende zwaarden, opgericht ter viering van de Irakese 'overwinning' in de oorlog tegen Iran. De zwaarden stonden aan weerszijden van een grote paradeplaats. Overdag kon je voltallige eenheden zien poseren voor de armen met de gebogen klingen. De handen en onderarmen waren gemodelleerd naar die van dictator Saddam Hussein, inclusief een exacte kopie van zijn duimafdruk.

Het hoofdkwartier van Delta was gehuisvest in gebouwen van de voormalige Ba'ath-partij. Ik liep er naar binnen om me te melden bij het Joint Operations Center. Mijn nieuwe teamleider Jon kwam me kort na mijn aankomst opzoeken. Ik was er nog steeds een echt groentje en had geen idee wat me te wachten stond.

Voordat hij bij Delta Force kwam, was Jon Ranger geweest. Hij had een borst zo rond als een ton, dikke armen en een baard die tot de bovenkant van zijn borst reikte. Hij zag eruit als een langere versie van Gimli, de boze dwerg uit *The Lord of the Rings*.

Jon was rechtstreeks vanuit de middelbare school het leger in gegaan. Na jaren van kortgeknipt haar en veel regeltjes bij de Rangers gaf hij zich op voor de opleiding tot onderofficier met de bedoeling helikopterpiloot op een Apache te worden. Toen puntje bij paaltje kwam, wilde hij geen afstand doen van zijn wapens. Dus werd hij gescreend voor Delta, kwam door de selectie en werkte zich geleidelijk op.

'Welkom in het paradijs,' zei hij, terwijl we naar de teamkamer liepen. 'Heb je 't hier warm genoeg?'

'Jullie hebben ten minste airco,' zei ik. 'De laatste keer dat ik hier was, woonde ik in een tent. Geen airco, wekenlang.'

'Hier is het wel beter,' zei hij, en hij deed de deur van onze kamer open.

De kamer was in een van de vleugels van het paleis. De gangen waren breed, met marmeren vloeren en hoge plafonds. Ik zou een kamer delen met Jon en de nieuwste aanwinst van het team. Mijn stapelbed stond in de dichtstbijzijnde hoek en ik gooide mijn plunjezakken ernaast op de grond. Jon hielp me mijn uitrusting de kamer in te brengen alvorens me rond te leiden door het paleis.

Het paleis had zijn eigen sporthal, kantine en zwembad. Er waren zelfs meerdere zwembaden. Elk team had twee kamers. Mijn team bestond uit vijf man; een was een voormalige Engelse marinier met een dubbele nationaliteit. Hij was naar de Verenigde Staten gegaan, nam er dienst en klom op binnen de rangen van Delta. De andere jongens waren als Jon, een mix van voormalige Rangers en soldaten van de Special Forces. De jongste aanwinst was

een Ranger die gewond was geraakt bij de Black Hawk Down-actie in Somalië. Hij zag eruit als een jongen van de Amish, met een bloempotkapsel en een pluisbaardje waar altijd gaten in zaten.

Nadat we een praatje hadden gemaakt, was ik de rest van de avond bezig met het in orde brengen van mijn uitrusting. Eerst verhuisde ik mijn operationele uitrusting naar een kastje op de gang buiten de kamer; als er iets gebeurde, kon ik mijn uitrusting grijpen en wegwezen. Daarna pakte ik mijn kleren uit en maakte mijn bed op. Aangezien we op stapelbedden sliepen, gebruikten de meesten het bovenste bed als opslag en hingen ze een deken langs de rand voor een beetje privacy.

Het begon al bijna te schemeren toen ik eindelijk klaar was. Aangezien we vampiertijden aanhielden – we sliepen de hele dag en werkten 's nachts – klommen de meeste jongens nu uit hun kooi. In de kamer stonden een bank en een tv. Ik nam een kop koffie en zat tv te kijken toen Jon binnenkwam.

'We brengen je morgen wel verder op de hoogte,' zei Jon. 'Als je nog iets nodig hebt, moet je het zeggen.'

'Dank je,' zei ik.

'We hebben het erg druk gehad,' zei Jon, 'Dit was een van de weinige vrije dagen. Ik weet wel zeker dat we morgennacht weer op pad gaan.'

Ik kreeg weinig tijd om te wennen. Meestal stond ik 's middags op en ging ik met mijn iPod-speakers naar het zwembad. Dan lag ik daar met de Red Hot Chili Peppers of Linkin Park weg te dromen op een luchtbed. Ik liet me een tijdje drijven, genoot van de zon en rustte uit. Een van mijn teamgenoten begon uit liefhebberij het gras rond het zwembad te onderhouden. In zo'n zanderig en steenachtig land was een beetje gras onder je voeten een traktatie. Op sommige dagen kon ik vers gras ruiken terwijl ik lag te drijven.

Na het ontbijt ging ik trainen in de sportschool of hardlopen. Ik probeerde zo vaak mogelijk in de week naar de schietbaan te gaan. Tegen de avondschemering begonnen de missies weer en voerden we een operatie uit, soms twee als we geluk hadden.

Ik maakte deel uit van het 'dakteam', wat betekende dat we op zitjes bovenop het landingsgestel van een MH-6 Little Bird naar het doel werden gevlogen, waar we met touwen afdaalden tot op het dak en van bovenaf het gebouw binnenvielen. De rest van de strijdmacht arriveerde in pantserwagens, stelde de begane grond veilig en viel van onderaf aan.

De Little Bird is een lichte heli die door het Amerikaanse leger voor speciale operaties wordt gebruikt. Het toestel heeft een kenmerkende eivormige cockpit en twee zitbanken aan de buitenkant. Op de versie die gebruikt wordt als gevechtshelikopter zijn de banken vervangen door raketwerpers en machinegeweren.

De Little Birds werden bestuurd door piloten van het 160ste Special Operations Aviation Regiment (SOAR), dat de meeste missies voor het JSOC vliegt. We hebben jaren samengewerkt en de piloten van het 160ste zijn de beste ter wereld. Ze zijn gelegerd in Fort Campbell in Kentucky en het 160ste SOAR (Airborne) staat bekend als de Night Stalkers, omdat vrijwel alle missies 's nachts worden uitgevoerd.

Ik had in Green Team al even met Little Birds gewerkt, maar in Bagdad zat ik bijna iedere nacht op het landingsgestel, ook wel 'de schaats' genoemd, terwijl de stad in een waas onder me voorbij schoot.

Het was na middernacht, een paar dagen na mijn aankomst, en het enige wat ik kon horen waren de motor en de wind. De wind beukte met 110 kilometer per uur tegen me aan terwijl mijn voeten over de zijkant van de bank bungelden. Ik was me ervan

bewust dat alles draaide om kalme, heldere besluitvorming. Maar dat was moeilijk als je het gevoel had dat je in een achtbaan naar het strijdtoneel werd gebracht.

Ik trok de riem van mijn geweer aan, hield het stevig tegen mijn borst en checkte de veiligheidsriem die me hopelijk in de heli zou houden als ik van het bankje mocht glijden. Terwijl ik daar zat, kon ik de andere Little Bird op de rechterflank in de formatie zien in de groene tint van mijn nachtzichtkijker. Op de andere heli zag een van de jongens van Delta me kijken en stak zijn middelvinger op. Ik groette hem terug.

Het doelwit op deze operatie was een vooraanstaand wapenhandelaar, de zoveelste schakel in de ketting die de opstand ondersteunde. Hij had zich met verscheidene andere strijders en een grote wapenvoorraad verschanst in een groepje huizen van drie verdiepingen in de buurt van het centrum. Ons team had opdracht met de Little Bird naar het dak te vliegen en van bovenaf aan te vallen. Een ander team zou binnenvallen met een Pandur, een gepantserde truck met .50-machinegeweren en Mark negentien granaatwerpers. Terwijl wij de dakdeur forceerden, zouden zij bij wijze van afleidingsmanoeuvre ongeveer een halve minuut wachten alvorens op de begane grond binnen te vallen. Dan zouden we ons allemaal een weg banen naar de middelste verdieping.

Onder mij strekte de stad zich uit in een wirwar van wegen en stegen rond groepjes gebouwen. Regelmatig vlogen we langs grote gaten in de stad die vol waren gestort met rommel. Ik zat vooraan op de bank bij de cockpit. Aan de tegenoverliggende kant zat Jon.

'Eén minuut,' hoorde ik de piloot zeggen over de radio. Kalm stak hij één vinger door de deuropening tot voor mijn gezicht om zeker te stellen dat ik de boodschap kreeg.

Van waar ik zat, kon ik de copiloot een laser op het dak van het doel zien richten. Elke nacht weer lukte het de piloten om door een zee van duizenden daken precies naar het juiste dak te navigeren. Ik had er geen idee van hoe ze dat deden, aangezien alles er voor mij van bovenaf hetzelfde uitzag.

Ik voelde de heli dalen naar het lege dak. Terwijl hij bleef hangen kon de piloot een *lip landing* maken, waarbij hij het landingsgestel op de rand van het dak liet rusten. We hoefden dus niet aan touwen af te dalen, maar stapten op het landingsgestel en sprongen op het dak. In nog geen tien seconden stond het hele team van vier man op het dak en was de heli verdwenen.

We sprintten naar de deur, de explosievenexpert bracht een lading aan en blies de deur op. Een paar seconden later hoorde ik de lading afgaan op de begane grond, waarna schoten volgden.

Jon liep voorop terwijl wij de trap af liepen.

'We zitten op het verkeerde dak,' zei Jon, al na een paar stappen.

Het schieten kwam uit het huis ernaast. Ik hoorde een paar kleine ontploffingen, zonder twijfel handgranaten, terwijl we naar de hoek van het dak renden.

'We zitten een huis te ver,' zei Jon. We bekeken hoe we onze teamgenoten in het andere huis steun konden bieden.

Vanuit de lucht zagen alle huizen er hetzelfde uit en de piloten hadden ons voor het eerst op het verkeerde huis afgezet. We waren gekomen vanuit het zuiden en geland op het gebouw pal ten noorden van het doel.

'We moeten op het aangrenzende gebouw zien te komen,' zei Jon. 'Hier hebben we niets te zoeken.'

Het aangrenzende gebouw lag ten oosten van het doel en was drie verdiepingen hoog, zodat we het doelwit konden bestrijken.

'Eén eagle neer,' hoorde ik over de radio. Dit betekende dat er

iemand geraakt was. Later bleek dat een van de commando's van Delta in zijn kuit was geschoten. Anderen waren geraakt door granaatscherven.

De opstandelingen in het huis gooiden granaten in het trappenhuis en vertraagden de opmars van de commando's die de begane grond hadden gezuiverd en op weg waren naar de eerste verdieping.

Het grondteam begon een medische evacuatie en trok zich terug uit het trappenhuis. We slaagden erin om het blok heen te rennen en het gebouw ten oosten van het doel veilig te stellen.

Explosies en schoten echoden door de gebouwen. We begonnen vanaf het dak van het gebouw doelen te zoeken. Daar waar mijn teamgenoten doelen zochten, kon ik infraroodlasers langs de ramen van het huis zien gaan. Om de paar minuten stak een van de opstandelingen op de eerste verdieping een AK-47 uit het raam en gaf een kort salvo.

'Allahu Akbar!' riepen ze steeds als ze de aanvallers beneden op een regen van kogels trakteerden.

Het was een patstelling. Het team op de grond kon de trap niet op en met geen mogelijkheid zouden wij ons van het dak naar beneden kunnen vechten. Over de radio hoorde ik oproepen aan een met pantservoertuigen uitgeruste infanterie-eenheid, tien blokken verderop. Deze soldaten voorzagen in een buitenste veiligheidsring.

We vonden het altijd prettig om twee veiligheidsringen te hebben. Deze nacht bestond de dichtstbijzijnde ring uit een groep van tien Rangers, opgesteld op de hoeken van het doelgebied. Anderhalve kilometer verderop waren M1-tanks en Bradleys, gewapende pantserinfanterievoertuigen met een 20 mm-snelvuurkanon.

'Stuur een Bradley hierheen,' hoorde ik over de radio.

Ik hoorde de rupsbanden van de Bradley het asfalt verpulveren terwijl hij het huis naderde.

'Ik wil dat je de eerste verdieping ontruimt,' riep de aanvalsleider naar de commandant van de Bradley die bovenop in de geschutskoepel zat.

Hij brak door een stenen muur aan de zuidkant van het huis, stopte op de binnenplaats en liet het 20 mm-kanon een kort salvo geven. De munitie sloeg moeiteloos door de muren van de eerste verdieping en trok diepe voren door het beton.

Terwijl de Bradley weer achteruitreed, zag ik de aanvalsleider ernaartoe hollen.

'Blijf schieten!' riep de commandant door het luik.

'Wat?' zei de kanonnier.

'Ik wil dat je de eerste verdieping aan gruzelementen schiet,' herhaalde de aanvalsleider. 'Veeg hem helemaal schoon.'

De Bradley kraakte weer over het puin en begon te vuren. Een van de opstandelingen schreeuwde: 'Allahu Akbar!' en begon kogels uit het raam te sproeien.

Deze keer vuurde de Bradley zonder ophouden. Sommige van de jongens begonnen te juichen terwijl de kogels achter elkaar doel troffen. Na een paar minuten was de Bradley *winchester*, militair jargon voor gebrek aan munitie. We haalden er een tweede Bradley bij en die schoot verder tot ook hij winchester was.

Tegen de tijd dat de tweede Bradley zich terugtrok, was er op de eerste verdieping een felle brand ontstaan. Zwarte rook golfde uit de ramen en de lucht in. Van onze positie op het dak konden we nog steeds de opstandelingen horen schreeuwen. Ik zat gehurkt op de noordoostelijke hoek, vanwaar ik de achterkant van het huis in de gaten hield. Die was moeilijk te zien vanwege de dikke zwarte rook.

Opeens zag ik het hoofd en bovenlichaam van een man uit een raam komen.

Zonder erbij na te denken richtte ik mijn laser op zijn borst en opende het vuur. Ik zag dat hij geraakt werd door de kogels, hij sloeg achterover de kamer in en verdween in de rook.

Meteen na mijn salvo kwam Jon op me af rennen.

'Wat had je daar?'

'Zag een kerel voor het raam staan,' zei ik.

'Zeker weten?'

'Ja.'

'Had je 'm te pakken?'

'Zeker weten,' zei ik.

'Oké. Blijf hier zitten.'

Jon ging terug naar zijn positie en ik bleef naar nieuwe doelen uitkijken. Ik had geen tijd om erover na te denken en ik voelde er ook niets bij. Dit was de eerste man die ik ooit had doodgeschoten en na alle tijd die ik had zoekgebracht met nadenken over wat ik zou voelen, voelde ik werkelijk helemaal niets. Ik wist dat de kerels in dat gebouw al hadden geprobeerd mijn vrienden op de begane grond dood te schieten en dat ze niet zouden aarzelen om hetzelfde met mij te doen.

Zelfs na de twee Bradley's en de brand hoorden we nog geschreeuw dat gevolgd werd door vijandelijk vuur. Tactisch gesproken had het geen zin om de trap te bestormen.

'Ze gaan het gebouw opblazen,' zei Jon.

Jon besloot om ons allemaal van het dak af te halen en ons niet bloot te stellen aan de ontploffing. We voegden ons bij de anderen op de grond. Ik stond te kijken hoe een klein Delta-team gespecialiseerd in het doorbreken van deuren en muren onder leiding van een explosievendeskundige naar de benedenverdieping rende om

een thermobarische lading aan te brengen. Zo'n lading produceert een hevige schokgolf die een heel gebouw kan laten instorten.

Na een paar minuten was de lading aangebracht; het team rende terug en zocht dekking naast me. Ineengedoken achter de Pandur hoorde ik ze aftellen. Ik wachtte op de ontploffing.

Niets.

Iedereen stond de explosievendeskundige aan te kijken. We hadden allemaal dezelfde verwarde blik in de ogen. Ik zag Jon naar hem toe lopen.

'Wat is er nou, verdomme?'

'De tijd klopte niet, denk ik,' hoorde ik hem mompelen.

Ik wist dat zijn hersenen op volle toeren draaiden. Hij probeerde te bedenken waarom de lading niet afging.

'Heb je twee ontstekers aangebracht?' vroeg Jon.

Iedereen was erin getraind explosieven dubbel te laden, wat betekent dat je twee ontstekers aanbrengt op een lading voor het geval er een weigert. De vuistregel is eenvoudig: een is geen. Twee is een.

Maar daar hadden we nu niets aan. We moesten op dat moment een besluit nemen. Stuur je meer jongens het gebouw in of wacht je af? We hadden geen idee of de opstandelingen nu de trap af kwamen en hun aanvallers stonden op te wachten, en de explosievendeskundige kon een verkeerde tijd hebben ingesteld waardoor de lading onverwacht af kon gaan terwijl onze eigen manschappen in het gebouw waren.

Ten slotte besloten ze de explosievenopruimingsdienst terug naar binnen te sturen om een nieuwe ontsteker aan te brengen. Het explosieventeam rende opnieuw het gebouw in. We hielden het onder schot en een paar minuten later zat het team weer achter de Pandur.

'Doet-ie het nu wel?' vroeg Jon met een grijns.

'Dat zou ik wel denken,' zei de explosievendeskundige. 'Twee ontstekers aangebracht.'

De lading ontplofte op tijd en het gebouw stortte in brokken in elkaar. We werden bedekt onder een grote wolk dun, op talk lijkend stof. Ik zag de wolk opstijgen en blijven hangen in de drukkende ochtendlucht.

We liepen eropaf en zochten tussen de puinhopen naar lichamen en wapens. Er waren ten minste zes dode strijders. De meeste lichamen lagen op de eerste verdieping. Hun gezichten zaten onder het roet. Jon zag zandzakken liggen bij sommige lichamen.

'Moet je zien. Ze hadden de hele eerste verdieping gebarricadeerd. 't Is maar goed dat de piloten zich hebben vergist. Waarschijnlijk heeft dat je leven gered.'

'Waarom?' vroeg ik.

'Als we op het goede gebouw waren geland,' zei Jon, 'zouden we met ons vieren een gebarricadeerde positie op de eerste verdieping hebben aangevallen. We zouden het verrassingselement aan onze kant hebben gehad, maar na binnenkomst zou het er niet goed hebben uitgezien. Ik twijfel er niet aan of er waren slachtoffers gevallen.'

Ik zei niets. Ik keek Jon aan en hij zei dat we geluk hadden gehad. We hadden ons leven waarschijnlijk aan een vergissing te danken gehad. Niets meer dan een beetje stom geluk.

Nadat we de puinhopen geheel hadden doorzocht, reden we terug naar de basis in de Pandur. Niemand zei veel, we hadden honger en we waren moe. Onze gezichten waren met roet overdekt. Gewoonlijk was er wel meer opgewonden geklets als je zo'n dy-

namisch doelwit had ontmanteld. Langzamerhand begon tot me door te dringen wat er was gebeurd.

Jons woorden bleven maar door mijn hoofd spoken. Als de missie precies volgens plan was verlopen, waren we met de Little Bird op het dak geland, hadden de deur op de tweede verdieping opengebroken en waren oog in oog komen te staan met ten minste vier zwaar bewapende opstandelingen. Een vuurgevecht van vier-tegen-vier met automatische wapens in een ruimte ter grootte van een slaapkamer loopt nooit goed af.

Tegen de tijd dat we op de basis terugkwamen, was ik klaar met mijn hersengymnastiek. Ik zette uit mijn hoofd wat er had kunnen gebeuren en hield vast aan wat ik had geleerd: dat je leven soms van het toeval afhangt. En dat je altijd twee ontstekers moet aanbrengen.

Na afloop van de uitzending vloog ik terug naar Pope Air Force Base in North Carolina, de thuisbasis van Delta. Toen we uit het vliegtuig stapten, zeiden een paar leden van hun eenheid me gedag alsof ik een van hen was.

Voordat ik aan boord ging van mijn toestel naar Virginia Beach, gaf Jon me een gedenkplaatje. Het was een afdruk van een potloodtekening van een Delta-commando en een Little Bird in een groene sierlijst met een Delta Force-medaille.

'Die komt je toe,' zei Jon. 'Iedereen die met dit team meegaat krijgt er een.'

De tekening was gemaakt door sergeant-majoor Randy Shughart, een sluipschutter van Delta; het origineel werd gevonden na zijn dood in Somalië. Shughart kreeg de Medal of Honor tijdens de slag om Mogadishu. Na het neerstorten van de Black Hawk gaf hij zich vrijwillig op om de plaats te verdedigen tot er hulp arriveerde. Hij werd vermoord door een menigte Somaliërs.

Voor de aanslagen van 11 september waren Delta en DEVGRU rivalen die over zichzelf opschepten als kleine kinderen en er was een hevig debat over welke eenheid de beste was. In de oorlog was er geen tijd voor rivaliteit en hielden we op met die onzin. Tijdens de uitzending werd ik behandeld als een van hun broeders.

Ik gaf Jon een hand en ging aan boord van mijn vlucht naar Virginia.

Toen ik de volgende dag weer op DEVGRU was, zag ik Charlie en Steve weer terug. Ze kwamen me opzoeken in mijn kooi waar ik mijn spullen uitpakte en mijn uitrusting netjes opborg. Het eskader was net terug van een missie in Afghanistan. Vergeleken met mijn reis naar Bagdad was hun uitzending betrekkelijk kalm verlopen.

Ik had dan wel veel lol gehad met Delta in Irak, maar het was toch fijn om weer bij de jongens te zijn.

'Je hebt het maar druk gehad daar,' zei Charlie.

'Wanneer trek jij in bij je broeders van het leger in Bragg?' vroeg Steve.

Mijn grappen waren flauw en ik wist dat ze onzin kletsten. Het was goed om weer terug te zijn.

'Ha-ha,' zei ik. 'Ook leuk om jullie weer te zien.'

Ik zag uit naar verlof en een reisje naar Mississippi om te schieten. Ik wist dat de schietbaan de enige plek was waar ik ze de mond kon snoeren. We waren allemaal dan wel net aangekomen, maar we zouden niet lang blijven. Twee weken verlof was alles wat we kregen voordat de trainingen weer begonnen. Die cyclus zouden we bijna tien jaar volhouden.

5

Voorste man

In december 2006 werden we uitgezonden naar het westen van Irak. Het was mijn derde missie bij SEAL Team Six. Ik had één toerbeurt nauw samengewerkt met de CIA, maar bij mijn eigen jongens voelde ik me toch meer op mijn gemak dan bij de inlichtingendienst, die ik hielp met de planning en de training van haar Afghaanse strijders. We werkten met veel andere eenheden samen, maar ik was toch liever bij de jongens omdat wij uit hetzelfde hout gesneden waren.

Mijn team werkte in de buurt van de Syrische grens en in sommige van de gevaarlijker steden van Irak, zoals Ramadi, waar de Irakese afdeling van Al Qaida zich had gevestigd. We richtten ons op vooraanstaande tussenpersonen die buitenlandse strijders en Iraanse wapens het land binnen smokkelden.

De mariniers in Al Anbar vroegen ons om steun bij het ontruimen en veiligstellen van een aantal huizen in een dorp aan de Syrische grens. Het was een toevluchtsoord voor opstandelingen en in het centrum verbleven verscheidene leiders. De bedoeling was dat wij de huizen 's nachts zouden binnenvallen; de mariniers zouden het dorp omsingelen en 's ochtends van ons overnemen.

Zelfs al zaten we met het team dicht op elkaar gepakt in de Black Hawk, ik had moeite om warm te blijven.

We hadden een speciaal getraine hond bij ons die gebruikt werd om bommen en vijandelijke strijders op te sporen. Ik pro-

beerde de hond op schoot te trekken om me aan hem te warmen. Steeds als hij dichterbij kwam, trok zijn baas hem terug.

Het was ijskoud toen we ongeveer zes kilometer buiten het Irakese dorp landden. Ik beschermde mijn ogen tegen het stof en wachtte tot de heli's weer op de terugweg waren naar luchtmachtbasis Al Asad. Even later hoorde ik het geluid van de motoren in de verte wegsterven.

Terwijl we ons opmaakten om op pad te gaan, stampte ik met mijn voeten en wreef in mijn handen om mijn bloedsomloop weer op gang te brengen.

Ik was al twee keer eerder in Irak geweest, maar deze keer was anders. De vijand was sterker geworden. Zoals het SEALS betaamt, pasten wij ons aan. We vlogen niet meer naar X zoals vroeger, we landden kilometers ver weg en trokken rustig op naar ons doel. Op die manier kon de vijand de heli's niet horen. Waren we vroeger luid en snel en overrompelden we de vijand, nu waren we stilletjes en langzaam, en wisten we het verrassingselement soms zelfs langer te bewaren. We kropen de huizen en slaapkamers binnen en wekten de strijders voor ze een kans hadden om terug te vechten.

Maar stilletjes optrekken naar het doel was niet makkelijk, vooral niet op een koude winternacht. De wind sneed door onze uniformen terwijl we naar het dorp liepen. Ik bevond me voorin de opmars en fungeerde als de voorste man voor mijn team.

Een cruciale vaardigheid die je jezelf al vroeg in je loopbaan als SEAL eigen maakt, is het vermogen je gemakkelijk te voelen bij ongemak. Dat leerde ik al toen ik als jongetje met mijn vader in Alaska de strikken naliep.

Als het koud was in Irak en tijdens Hell Week in BUD/S, dacht ik vaak terug aan Alaska. Dan hoorde ik weer het brullen van de

sneeuwmobiel waarmee mijn vader en ik langs de reeks vallen reden die hij kilometers ver buiten het dorp had gezet, diep in de wildernis van Alaska.

Ik herinner me nog hoe het was als de sneeuwmobiel door verse poedersneeuw reed en dat het leek alsof je op een surfplank in de golf sneed als je de bocht om ging. Het kwik gaf ruim 18 graden onder nul aan en onze warme adem bevroor tot kristalletjes in de lucht.

Het was een koude winterdag in Alaska, en ik was warm ingepakt in een beige Carhartt sneeuwpak, sneeuwlaarzen en handschoenen. Ik droeg een muts van beverbont die mijn moeder zelf had genaaid tot over mijn oren en mijn gezicht werd beschermd door een sjaal die alleen mijn ogen vrijliet. Ik had het warm – afgezien van mijn handen en voeten. We waren uren op pad en ik voelde mijn tenen bijna niet meer.

Ik probeerde ermee te wriemelen in mijn dikke wollen sokken, maar dat hielp niet. Terwijl ik me beschermde tegen de wind door achter de rug van mijn vader weg te duiken, kon ik alleen nog maar denken aan mijn ijskoude handen en voeten. We hadden een paar marters gevangen, een soort wezel zo groot als een kat met een staart als van een eekhoorn en een zachte pels van bruin bont. Mijn vader verkocht de pelzen in het dorp om wat extra's te verdienen, of mijn moeder maakte er bontmutsen van voor mijn zussen.

Maar de bijtende kou ontnam me het plezier van de tijd die ik met mijn vader doorbracht. Samen met het laatste beetje warmte in mijn lichaam ging het laatste beetje pret verloren.

Ik had mijn vader aan zijn kop gezeurd om mee te mogen.

'Weet je dat wel zeker?' zei hij. 'Je zult het koud krijgen.'

'Ik wil mee,' zei ik.

Ik wilde met mijn papa mee, thuis kon ik geen kant op. Hij leer-

de me schieten en jagen, echte jongensdingen. Naarmate ik ouder werd, liet hij me ook in mijn eentje jagen en vissen, en ging ik met onze boot wel een week lang de rivier op. Eigenlijk was het mijn eerste kennismaking met 'grotejongensregels', en ik genoot ervan. Daar kwam bij dat ik dan niet thuis hoefde te zitten met de meiden.

Ik wilde altijd buiten zijn. Ik was dol op het buitenleven, alleen wat minder op de kou. Ik wist dat ik niet over de kou kon lopen klagen als hij me meenam. Maar nu waren we een paar uur onderweg en ik wilde alleen nog maar warme handen en voeten.

'Papa,' riep ik tegen de wind in, 'papa, ik heb koude voeten.'

Mijn vader, die net zo'n sneeuwpak en bontmuts droeg als ik, liet de sneeuwmobiel langzaam tot stilstand komen. Hij draaide zich om en ik denk dat hij een jongetje zag dat achter een grote sjaal zat te klappertanden.

'Ik bevries bijna,' zei ik.

'Er zijn nog maar een paar vallen te gaan,' zei mijn vader. 'Zou je dat nog aankunnen?'

Ik keek hem alleen maar aan, wilde geen nee zeggen. Ik wilde hem niet teleurstellen. Ik keek hem aan in de hoop dat hij de keus voor mij kon maken.

'Ik voel mijn voeten niet meer,' zei ik.

'Stap hier af en loop achter de sneeuwmobiel aan. Volg mijn sporen. Ik ga verder. Ik ben niet ver uit de buurt. Blijf de sporen volgen en blijf lopen, want zo worden je voeten warm.'

Ik liet me van de sneeuwmobiel zakken en hing het .22-geweer op mijn rug recht.

'Oké?' vroeg mijn vader.

Ik knikte.

Hij startte de motor en ging op weg naar de volgende val. Ik begon te lopen en mijn voeten werden warm.

Natuurliefhebbers betalen duizenden dollars om de toendra van Alaska te zien, maar ik woonde er het grootste deel van mijn jeugd middenin.

In ons gezin heerste een avontuurlijke geest die je niet bij veel andere mensen tegenkomt. Op mijn vijfde verhuisden we naar een klein Eskimodorp in de binnenlanden van Alaska. Mijn ouders waren zendelingen die elkaar op de universiteit in Californië hadden ontmoet en samen hadden ontdekt dat hun geloof hun niet alleen toestond het christendom te verbreiden, maar ook een beroep deed op hun gevoel voor avontuur.

Mijn vader werkte niet alleen als zendeling, maar daarnaast ook voor de staat. Daar moest je voor gestudeerd hebben en mijn vader was een van de weinige mensen in het dorp die een diploma hadden gehaald.

Mijn moeder bleef thuis en paste op ons. Ze hielp met ons huiswerk en hield mijn zusjes en mij op het rechte pad. Ik was de middelste van drie. We vormden een hecht gezin omdat er in het dorp niet veel te doen was. De winters waren streng, dus zaten we bij elkaar in de keuken spelletjes te spelen.

Als je het naar gewone maatstaven een dorp noemde, gaf je het wel te veel eer. Er waren twee winkels, samen niet veel groter dan een wegrestaurantje, een schooltje en een postkantoor. Geen winkelcentrum. Geen bioscoop, maar je kon films huren bij een van de winkels. Het pronkstuk van mijn dorp was de landingsbaan. Die was net groot genoeg voor een Boeing 737 en voor sommige grotere vrachtvliegtuigen met propellermotoren. Zodoende was ons stadje de spil van de regio. Vanuit Anchorage vlogen particuliere vliegtuigjes met jagers en natuurliefhebbers af en aan naar de meer afgelegen dorpjes langs de rivier.

We woonden in een huis met één verdieping op honderd meter

van de rivier. Vanuit het huis had je een prachtig uitzicht op landelijk Alaska. Als ik geluk had, kon ik een eland of een beer zien vanuit de voordeur. Als ik niet op school zat, ging ik jagen of vissen. Ik kon al met een geweer overweg toen ik nog een jongetje was, wist de weg in het bos en kon op mezelf passen.

Tijdens de BUD/S training blonk ik uit in gevechten op land. Het verschilde feitelijk niet van de jachtpartijen uit mijn jeugd. Aangezien we bij BUD/S allemaal een andere achtergrond hadden, blonken de jongens uit op verschillende terreinen. Ik deed het ook niet slecht in het water, maar ik voelde me het meest op mijn gemak bij de wapentraining en gevechten op land.

Toen ik bij DEVGRU kwam, was ik gewoonlijk degene die voorop liep in het aanvalsteam. In deze koude nacht in Irak deden we ongeveer een uur over de benadering van ons doel, een dorpje op zes kilometer afstand. Toen we aankwamen, liep het tegen drie uur 's nachts. Aan de andere kant van de weg kon ik de lichtjes van het Irakese dorpje zien flikkeren.

Het was een stoffig nest.

Er waaiden lichtblauwe plastic zakken door de straten. Uit een greppel langs de weg steeg de lucht van een open riool op. Ik kon net de lichtbruine huizen onderscheiden, die een flauwe groene tint hadden in mijn nachtzichtkijker. De elektriciteitskabels langs de weg naar Syrië hingen laag. Alles zag er morsig en verwaarloosd uit.

Terwijl we door het dorp liepen, sloegen hier en daar teams af naar hun vooraf bepaalde doelen. Ik leidde mijn team naar ons doel. Ik sloop naar het hek en probeerde de klink. De zware, zwarte, ijzeren deur ging piepend open. Ik duwde hem juist zover open dat ik de binnenplaats kon overzien. Die was leeg.

Het huis was twee verdiepingen hoog. In de voordeur zat een groot raam met een sierhek ervoor. Ik controleerde de achter liggende hal, terwijl mijn teamgenoten met hun lasers door de ramen op de begane grond naar binnen keken.

Langzaam duwde ik tegen de voordeur van het huis. Die was niet op slot. Ik bleef op de drempel staan, mijn geweer in de aanslag, en wachtte. Ik keek over mijn schouder en zag een van mijn teamgenoten zijn duim opsteken. Ik knipperde met mijn ogen om het stof eruit te werken, zodat ik helder zicht had voordat ik naar binnen ging. Ik droeg mijn hinderlijke operationele uitrusting over een winterjas terwijl ik als een kat probeerde te bewegen.

Kalm aan, hield ik mezelf voor.

Het halletje was krap. Er stond een klein aggregaat op de grond. Er was een deur tegenover me en een deur rechts van me. Ik liet de deur rechts voor wat hij was, omdat het aggregaat ervoor stond, en sloop door de deuropening recht vooruit.

Al mijn zintuigen stonden op scherp. Ik spitste mijn oren om een eventuele beweging voor me te horen terwijl ik de lege kamer overzag. De lucht van petroleum uit de kachel sloeg op mijn luchtwegen.

Elke stap die ik zette klonk als een enorme klap. We waren erop getraind achter iedere deur een opstandeling te verwachten, gereed om aan te vallen met een zelfmoordvest of een AK-47.

In de deuropening naar de slaapkamers hing een gordijn. Dat was vervelend, want achter een deur voel je je tenminste nog een beetje beschermd. Er kon heel goed iemand achter staan wachten tot ik een schaduw wierp en hij kon schieten.

Dit was het eindspel. Het was ondenkbaar dat de kamers leeg konden zijn. We hadden geen idee of de bewoners ons hadden gehoord. Op mijn vorige uitzending bij Delta waren meerdere

jongens gedood toen ze een huis binnendrongen; ze liepen in een hinderlaag van een strijder achter een berg zandzakken. Een dodelijke les die we nooit vergaten en die we altijd in ons achterhoofd hadden als we een doel binnengingen.

In de hoop een eventuele ongeduldige strijder uit zijn tent te lokken, bleef ik twee tellen staan. Achter het gordijn brandde licht. Ik klapte mijn nachtzichtkijker op en trok het gordijn langzaam opzij.

Een hoge, slanke koelkast stond in de hoek van een L-vormige hal. Ik zag een deur op een kier staan en richtte daar snel mijn geweer op terwijl mijn teamgenoten zich over de hal verspreidden en de andere kamers dekten. Een van mijn teamgenoten kwam achter me aan terwijl ik de deur openduwde en een slaapkamer binnenging. Niemand zei iets, iedereen wist wat hem te doen stond.

Op de grond lagen drie matrassen, en in de hoek kon ik met moeite een paar ogen onderscheiden die me aankeken. Er zat een jonge man met een spichtig baardje en donkere ogen. Hij zag er zenuwachtig uit en zijn ogen schoten heen en weer terwijl we binnenkwamen.

Ik vond het vreemd dat hij gewoon naar me zat te kijken.

Er waren twee vrouwen, eveneens wakker, die naar de deuropening keken. Ik liep meteen op de man af. Ik wist dat er iets niet klopte omdat mannen gewoonlijk in een aparte kamer slapen. Terwijl ik langs de vrouwen liep, stak ik een hand op en gebaarde dat ze rustig moesten blijven. De man probeerde iets te zeggen.

'Sssst,' fluisterde ik. Ik wilde niet dat hij eventuele anderen in de kamer ernaast zou alarmeren.

Ik zie zijn blik nog voor me. Ik pakte hem bij zijn rechterarm, rukte hem overeind en duwde de dekens van hem af om te zien of

hij gewapend was. Ik hield hem tegen de muur gedrukt en trok de dekens weg van de vrouwen. Tussen de vrouwen sliep een meisje van een jaar of vijf. Toen ik de deken van haar aftrok, pakte haar moeder haar vast en hield haar dicht tegen zich aan.

Ik leidde de man naar het midden van de kamer, boeide zijn handen met plastic handboeien en trok een kap over zijn hoofd. Terwijl ik zijn zakken doorzocht, hield mijn teamgenoot de vrouwen in de gaten. Toen duwde ik de man op zijn knieën met zijn hoofd in de hoek. Hij probeerde iets te zeggen, maar ik drukte hem met zijn gezicht tegen de muur om zijn stem te dempen.

Onze groepscommandant, die deze missie leidde, stak zijn hoofd door de deur.

'Wat heb je?' vroeg hij.

'Een MAM,' zei ik, steno voor 'military-aged male' (man van militaire leeftijd). 'Ik moet de kamer nog doorzoeken.'

Ik liep naar de verst gelegen hoek van de kamer, bij de matrassen, en zag de bruine kolf van een AK-47. Op een stapel plastic zakjes lag een groen munitievest, bruikbaar voor extra magazijnen, en een granaat.

'Heb hier een AK-47,' zei ik. 'Munitievest. Granaat. Kut!' Ik had de pest in omdat we de wapens niet eerder hadden gezien.

Mijn teamgenoot, die de vrouwen onder schot hield, had ze ook niet gezien toen we de kamer waren binnengekomen.

De man die we gevonden hadden, was beslist een strijder, en een slimme. Hij had zijn geweer, vest en handgranaten net buiten bereik gelegd en zo goed verborgen dat we ze bij binnenkomst niet konden zien.

Feitelijk wilde ik niets liever dan die jongen ter plekke doodschieten. Hij kende de regels waar wij ons aan moesten houden en gebruikte ze tegen ons. We mochten hem niet doodschieten

zolang hij geen bedreiging vormde. Als hij lef had gehad, had hij ons op de korrel genomen toen we door de deur kwamen. Hij wist dat we in huis waren. Hij moest ons hebben horen binnenkomen en gedacht hebben dat hij bij de vrouwen kon schuilen.

Nu het huis was veiliggesteld, bracht ik de man naar een andere kamer om hem te ondervragen. De vloer ging schuil onder tapijten en in het midden lag een hoopje slaapzakken. Op de grond stond een tv aan, maar er was alleen sneeuw op te zien. Onze tolk stond naast de man terwijl ik de kap van diens hoofd haalde. Zijn gezicht was bezweet en zijn pupillen groot, terwijl hij wende aan het licht.

'Vraag hem waarom hij hier granaten en een munitievest heeft liggen,' zei ik tegen de tolk.

'Ik ben hier te gast,' zei de man.

'Waarom sliep je bij de vrouwen en kinderen? Gasten slapen niet bij de vrouwen.'

'Een van de twee is mijn vrouw,' zei hij.

'Maar ik dacht dat je hier te gast was,' zei ik.

Zo ging de ondervraging nog een half uur door. Hij slaagde er niet in met een logisch verhaal voor de dag te komen, en de volgende morgen droegen we hem over aan de mariniers.

Het was frustrerend, want de missies verliepen elke keer weer op die manier. Het was een kwestie van vangen en terugzetten. We pakten de strijders op en na een paar weken stonden ze weer op straat. Ik wist wel zeker dat de strijder die we in de slaapkamer hadden gevonden, binnenkort weer zou worden losgelaten. Als je ze permanent van straat wilde hebben, moest je ze doodmaken.

Later hoorden we van een paar dorpsoudsten dat de mannen deel uitmaakten van een groep opstandelingen die in het dorp van het ene huis naar het andere trok; de strijder uit de slaapkamer van

de vrouwen hoorde er ook bij en was die nacht naar huis gegaan om bij zijn gezin te zijn. Dezelfde nacht werden er drie andere jongens van zijn groep doodgeschoten in een kort vuurgevecht met mijn teamgenoten. Mijn teamgenoten hadden geluk en waren de opstandelingen voor. Onze groep ontdekte in het huis geweren, mijnen en explosieven voor bermbommen.

Nadat onze groep de oorspronkelijke doelen had gezuiverd, doorzochten we het merendeel van de andere huizen in het dorp. In een slaapkamer vond ik een stapel beha's in een la. Ik haalde er een mooie witte uit met kantjes en een strikje in het midden. Ik rolde hem op en stak hem in een van de zakken van mijn broek voor later.

Buiten echode het bop-bop-bop van de grote CH-53 marinehelikopters door het dorp. De zon kwam op terwijl we in een nabijgelegen huis een veilige positie behielden. Het was nog steeds ijskoud. De ochtend leek steeds weer het koudste deel van de dag te zijn.

Ik keek op tijd omhoog en zag twee grote grijze schoolbussen overvliegen die een draai van negentig graden maakten en in de open woestijn landden. De laadkleppen aan de achterkant zakten open en de mariniers kwamen eruit als in een reclamefilm.

Mijn teamleider liep langs ons om de overdracht van het dorp te bespreken met de mariniers, zodat wij naar huis konden.

'Zie jij ergens hun hoofdkwartier?' vroeg hij.

'Ik denk dat ze daar op de weg staan,' zei ik, en ik wees naar een groepje mannen met radioantennes.

Terwijl hij voorbijliep, viste ik de beha uit mijn zak en drapeerde die discreet over de radioantenne aan zijn rugzak. Als het koud en ellendig is, krijg je het warm van kleine dingen. Terwijl hij langs een paar mariniers liep, zag ik ze kijken en lachen.

'Hé, waar is jullie hoofdkwartier?' vroeg de commandant aan een van de mariniers.

De man wees langs de weg.

'Zeg, *sir*, er hangt een beha aan uw rug,' zei de marinier.

'O, dat zal wel,' zei de commandant zonder aarzelen, terwijl hij onze kant op keek. 'Gebeurt om de haverklap.'

Terwijl we naar de landingsplaats in de woestijn liepen, zag ik opzij in mijn blikveld iets wapperen. Ik reikte naar achteren en had een beha-bandje beet.

Iemand had een beha opgehangen aan de betonschaar op mijn rug.

Practical jokes hoorden erbij binnen het team. Ze kwamen zo vaak voor dat het eskader ten slotte een lijndiagram opstelde dat alle verdachten aan elkaar knoopte. We gebruikten hetzelfde diagram om terroristen op te sporen. Alle namen stonden in een piramide onder en naast elkaar, met de ergste grapjas bovenaan: Phil, destijds mijn teamleider.

Phil was zowat in de marine geboren. Hij haalde zijn diploma bij Green Team in hetzelfde jaar als ik mijn diploma BUD/S haalde, nam verlof van DEVGRU en ging bij de *leap frogs*, het parachutistendemonstratieteam van de marine. Voordat hij terugkeerde bij de commando's, diende hij als militaire vrije-valinstructeur.

Ik ontmoette Phil tijdens mijn eerste dagen bij het eskader en ik mocht hem meteen. Hij nam een paar missies deel als bestormer, nam de leiding in het programma van het eskader voor het trainen van aanvalshonden en werd daarna mijn teamleider.

Phil was een fantastische practical joker, misschien wel de beste. Tenminste één keer kwam ik in mijn kooi en zag dat de schoenveters van al mijn rechterschoenen waren doorgeknipt. Ik

kon niet bewijzen dat Phil het had gedaan. Ik wist dat hij grote magneten had waarmee hij de magneetstrip op je creditcard kon demagnetiseren. Hij stond erom bekend dat hij je uitrusting met glitter bombardeerde. Ik weet niet hoeveel zakjes en uniforms ik moest vervangen omdat de klittenband onder de paarse glitter zat of in de plooien van de stof zat.

Als we ons zaten te vervelen, probeerde hij ruzie te schoppen.

'Oké, wie heeft me te grazen genomen?' riep hij dan terwijl hij de teamkamer binnenliep.

Maar we wisten allemaal dat hij het zelf was. Hij probeerde herrie te schoppen omdat hij zich verveelde.

Soms namen ze hém te pakken. Op een vrijdagavond liepen we allemaal over de parkeerplaats en zagen daar Phils auto in de lucht hangen. Een van zijn slachtoffers – en het is nooit uitgekomen wie – had Phils auto op de vorkheftruck getild en zo laten staan.

Een van de langdurigste running gags in het eskader was aan Phil te danken. Als we niet uitgezonden waren, trainden we overal in de Verenigde Staten. Op zekere nacht waren we in Miami voor een training in stadsguerrilla. Het begon al donker te worden en we zouden man-tegen-mangevechten oefenen in een oud, verlaten hotel.

Voor we de training begonnen, ging Phil er naar binnen om zich ervan te vergewissen dat het leeg was, samen met de plaatselijke politie, die pottenkijkers op afstand hield. Het was niet de bedoeling dat we de training begonnen en op een of andere dakloze zouden stuiten. Destijds werkte Phil nog als hondenbegeleider.

Ze liepen door de gangen. Phil keek een kamer in en zag iets uit een gipsplaat steken. Het was een enorme zwarte dildo, dertig centimeter lang. Hij deed een rubberhandschoen aan, trok hem uit de muur en nam hem mee naar beneden.

'Kijk eens wat ik heb gevonden,' zei hij, en zwaaide ermee boven zijn hoofd.

'Hou dat ding bij je,' zei ik, en ik deinsde achteruit terwijl het ding heen en weer wiebelde in zijn hand.

Het hotel was leeg en we begonnen te trainen. Tegen de ochtendschemering waren we klaar. Toen ik eenmaal mijn uitrusting in de achterbak van mijn huurauto had gelegd, was ik volkomen kapot en zakte achter het stuur in elkaar. Toen ik de auto wilde starten, merkte ik dat er iets aan het stuur zat vastgemaakt.

'Phil!' gilde ik, en ik sprong zowat uit de auto om weg te komen.

Ik keek om me heen, maar Phil was al in geen velden of wegen meer te bekennen.

De dildo zat dwars over het stuur vast getapet. Ik sneed hem los en stopte hem in een willekeurige helm in een van de zakken met uitrusting.

De Scepter van Macht, zoals de dildo later werd genoemd, raakte zoek. Een paar maanden lang dacht niemand er meer aan, tot we in Virginia Beach waren na een training met gasmaskers.

Omdat DEVGRU tot taak heeft massavernietigingswapens op te sporen, trainden we vaak in het Kill House in volledig beschermende kleding. Het duurde even voor we aan de gasmaskers waren gewend en we moesten ons in die kleding en maskers gedurende langere tijd op ons gemak leren voelen.

Het was aan het eind van de dag en we verzamelden ons in de teamkamer om een biertje te drinken. Ik kwam binnen, haalde een biertje uit de koelkast en nam een grote slok. Toen ik me omdraaide, zag ik een paar teamgenoten op een kluitje aan de vergadertafel zitten.

'Krijg nou de tering,' hoorde ik er een zeggen.

Ik liep naar ze toe en zag een polaroidfoto die op een vel papier was geplakt. De Scepter van Macht was in iemands gasmasker gepropt. Zodra ik de foto zag, draaide mijn maag zich om. Ik had er geen idee van waar de Scepter was geweest voor Phil hem had gesnaaid, en hij had in mijn gasmasker kunnen zitten. Hetzelfde gasmasker dat ik die dag urenlang had gedragen. Ik probeerde te zien of het masker dat van mij was, maar de foto was van zo dichtbij genomen dat je dat onmogelijk kon zien. Die ene minuut zat de Scepter van Macht in alle gasmaskers tegelijk, en niemand nam het risico.

Ik liep met de meute mee naar bevoorrading om mijn gasmasker in te ruilen. En weer was de Scepter van Macht maandenlang zoek.

In de keuken lag altijd wel iets te eten en de jongens namen vaak grote pakken *pretzels* en andere snacks mee van de Costco. Op een dag stond er een bus kinderkoekjes in de teamkamer. Die gingen er wel in. Je zag de jongens ervan eten als ze heen en weer liepen tussen de keuken en hun kooi, of als ze op weg waren naar de schietbanen buiten.

Het duurde niet lang of we vonden halverwege de bus weer een polaroid: de Scepter van Macht zat in de bus koekjes gestoken, met allemaal kinderkoekjes eromheen.

Tot de dag van vandaag krijg ik geen kinderkoekje meer door mijn keel.

Ik heb er geen idee van of Phil de boosdoener was. Ik weet wel dat hij hem heeft gevonden, maar de Scepter van Macht wordt tot op heden vermist.

6

De Maersk Alabama

Parachutespringen: dat was het enige waar Phil nog meer van hield dan van een goede practical joke. Phil was mijn teamleider en zijn voorliefde voor het valscherm sleurde mijn team mee de lucht in, en dan doel ik vooral op HAHO-sprongen. Deze techniek is de beste en de minst in het oog lopende manier om een operatiegebied binnen te dringen. Bij een HAHO-sprong open je de parachute al luttele seconden na het verlaten van het vliegtuig en vlieg je vervolgens zelf met je valscherm naar het doelgebied.

Al bij SEAL Team Five had ik mijn vrijevalcertificaat gehaald. Maar pas bij DEVGRU kreeg ik de kunst van het parachutespringen echt onder de knie.

Eerlijk gezegd boezemde het idee om uit een vliegtuig te springen me aanvankelijk alleen maar angst in. Het heeft iets onnatuurlijks om naar het randje van een vliegtuigcabine te slenteren en er dan doodleuk uit te stappen. Ik was er in het begin niet alleen bang voor, ik had er ronduit een pesthekel aan. Ik was die vent die altijd op de heenweg al aan de zuurstofpomp lag te hijgen. Als ik na de sprong weer met beide benen op de aarde stond, dan vond ik al allemaal heel fijn en prachtig. Maar de volgende ochtend stond ik weer als vanouds te zweten. Door mezelf te dwingen er steeds maar weer mee door te gaan, keer op keer, ging het me uiteindelijk wat gemakkelijker af. Ermee kappen was net als bij de BUD/S natuurlijk geen optie. Parachutesprin-

gen was een belangrijk onderdeel van ons werk en dus wende ik mezelf er maar aan om het leuk te vinden. Op het moment dat ik in 2005 met Delta was uitgezonden naar Irak, had Phil met succes een HAHO-landing in Afghanistan geleid. Op dit soort missies hadden we natuurlijk altijd geoefend, maar ik had nooit verwacht dat ik er ooit echt aan mee zou doen. Sinds ik bij dit onderdeel zat, had mijn eenheid gerouleerd tussen Irak en Afghanistan: we werden snel achter elkaar steeds weer uitgezonden. Ik leefde in een patroon van uitzending naar het buitenland, trainen, paraat staan. Ik had aan zo veel missies meegedaan dat ik ze niet meer uit elkaar kon houden. Elke keer bouwden we meer gevechtservaring op. Mijn onderdeel bleef zijn tactische werkwijze permanent perfectioneren en trad steeds effectiever op onder gevechtsomstandigheden.

In 2009 kregen we eindelijk iets anders te doen.

Op dat moment had ik net privéverlof gekregen en stond ik op het punt met een gewone passagiersvlucht terug te vliegen naar Virginia Beach. Op het vliegveld zag ik echter een nieuwsflits op de beeldschermen langskomen: de Maersk Alabama, een vrachtschip met een lading van 17.000 ton, was op weg naar de Keniase havenstad Mombasa aangevallen door Somalische piraten bij het ronden van de Hoorn van Afrika. Dat was op woensdag 8 april 2009. De piraten namen kapitein Richard Phillips gevangen en vluchtten met hem weg in een van de overdekte, zes meter lange reddingsboten. Aan boord bevond zich proviand voor negen dagen. De Amerikaanse torpedobootjager USS Bainbridge schaduwde de reddingsboot, die op ongeveer vijftig kilometer uit de Somalische kust voer. Aan boord van de sloep bevonden zich vier piraten, bewapend met AK-47's.

In die vertrekhal vroeg ik me onmiddellijk af of wij een oproep

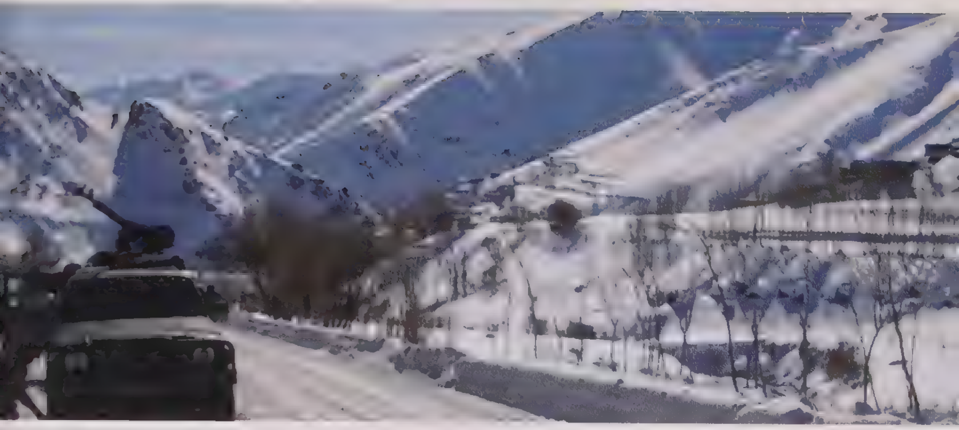

Een Afghaanse militaire vrachtwagen met raketwerper staat opgesteld op de bergpas tussen Bagram en Kunduz. Vanwege de extreme weersomstandigheden zijn de uitzendingen in de winter minder hectisch.

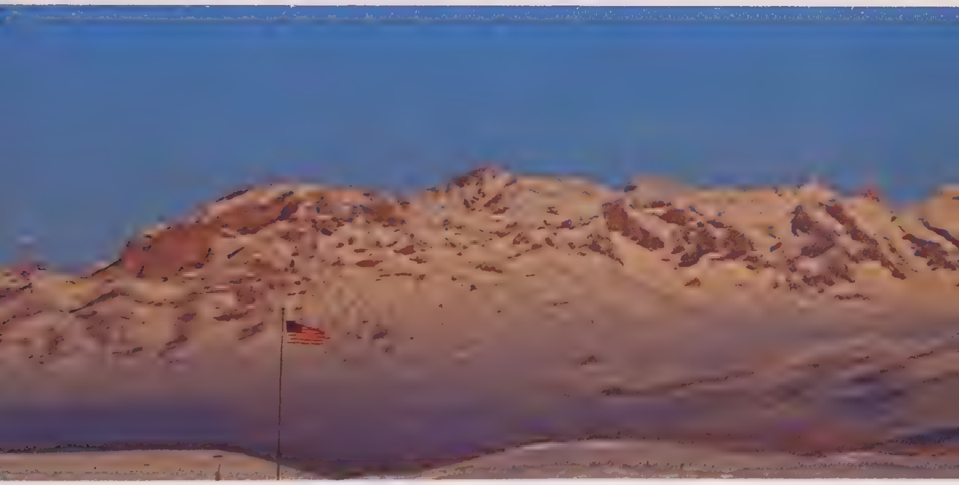

Uitzicht vanaf onze basis in Centraal-Afghanistan. Tijdens mijn uitzendingen in Afghanistan werd ik vaak getroffen door de schoonheid van het land.

Mijn basiswapens: een Heckler & Koch MP7 met demper (boven); een sterk aangepaste M79 40 mm granaatwerper, ook bekend als 'het piratengeweer' (midden); en een Heckler & Koch 416 aanvalsgeweer met een loop van 35 centimeter en demper (onder).

Mijn operationele uitrusting tijdens uitzendingen, ingeruimd tijdens een uitzending in Afghanistan. Te zien zijn mijn pistolen, aanvalsgeweren, helm met nachtkijker en mijn vest dat inclusief kogelwerende platen bijna dertig kilo weegt.

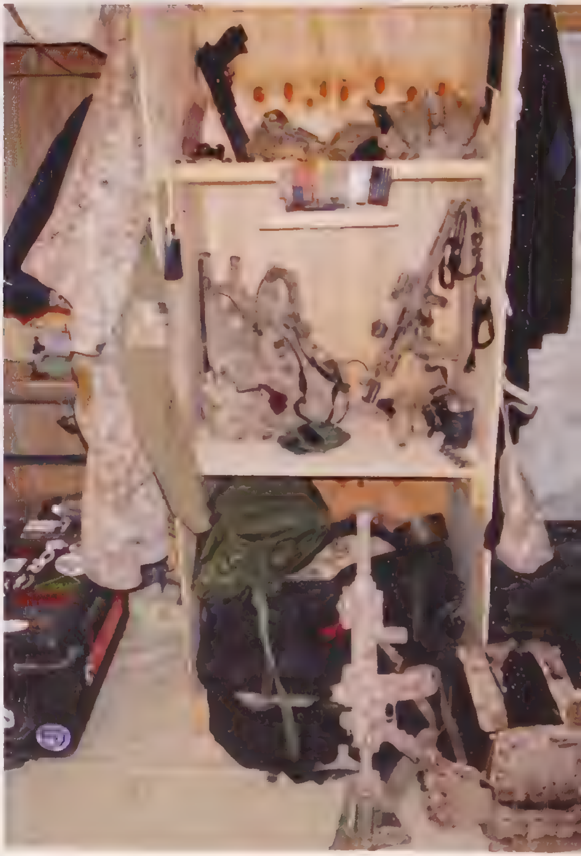

Een helm met ballistische bescherming, uitgerust met de nieuwste generatie nachtkijker, op de helm gemonteerde zaklamp en infraroodkijker. De vier lenzen van deze nachtkijker bieden een breder zichtveld dan de standaardkijkers met twee lenzen. De infraroodkijker is onmisbaar als je te maken hebt met heli's en vliegtuigen.

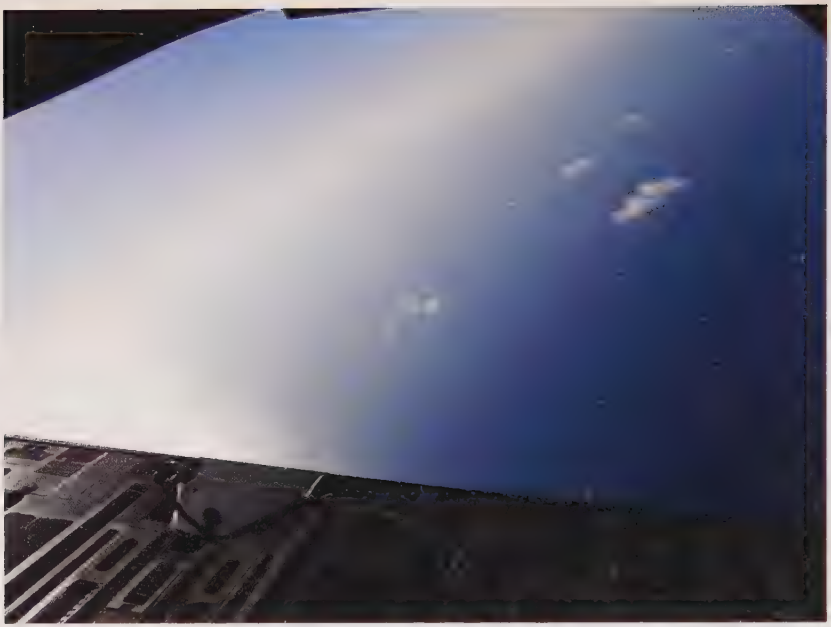

De openstaande laadklep van onze C-17 vlak voordat we in de Indische Oceaan sprongen bij de redding van kapitein Phillips.

HAHO (High Altitude High Opening) training boven de Grand Canyon.

Leden van DEVGRU klaar om te landen tijdens een HAHO-training.

De CH-47 Chinook staat ook bekend als 'de vliegende schoolbus'.

Uitzicht achter uit een CH-47 Chinook. In de tassen zitten touwen om af te dalen.

Een CH-47 Chinook gebruikten we bij de missie in de Afghaanse provincie Kunar.

MH-6 Little Birds werden gevlogen door de Night Stalkers tijdens aanvallen in Irak.

Lopend de Irakese woestijn in voor exfil na een lange nacht werken.

zouden krijgen. Privéverlof was uitzonderlijk kostbaar, want we stonden paraat en konden elk moment het bevel krijgen dat we binnen een uur naar een ander deel van de wereld moesten vertrekken.

Op het beeldscherm van het vliegveld zag ik de oranje reddingsboot deinen op de golfslag, met op geringe afstand de grijs geschilderde USS Bainbridge. Ik ging zo dicht mogelijk bij het scherm staan, om dwars door het vliegveldlawaai zo veel mogelijk van het commentaar op te vangen. Toen ik een paar dagen eerder was vetrokken uit Virginia, was er helemaal niets aan de hand geweest, maar ik had echt het gevoel dat we nu wel eens een oproep konden krijgen. Terwijl er op het televisiescherm opnieuw beelden van de reddingsboot opdoken, ging mijn mobieltje af. Het was Phil.

'Heb je het nieuws gezien?'

'Ja. Net gezien.'

'Waar zit je?'

Ik was inmiddels op de leider na het meest ervaren teamlid.

'Ik sta op het vliegveld,' zei ik. 'Ik wacht letterlijk op mijn vlucht.'

'Oké, prima,' zei Phil. 'Kom zo snel mogelijk terug.'

Mijn brein sloeg meteen op hol. Mij kon dat toestel niet snel genoeg vliegen. Deze missie was de kans van mijn leven. En die wilde ik niet missen.

Aan boord gaan van een vliegtuig is al frustrerend genoeg wanneer je geen haast hebt. Ik keek nu toe hoe de mensen zich een weg naar hun plaatsen zigzagden of aan het worstelen waren met de handbagagekastjes boven hun hoofd. In mijn hoofd smeekte ik ze om op te schieten. Hoe sneller we opstegen, des te eerder kon ik weer aan de slag. Ik besefte ook dat ik, zodra we het

luchtruim hadden gekozen, voor de duur van de vlucht verstoken zou blijven van elk verder nieuws. Als het bevel kwam om te vertrekken, konden ze me op geen enkele manier bereiken. Terwijl het cabinepersoneel de vliegtuigdeuren sloot, besefte ik dat ik elk moment de oproep kon krijgen me binnen een uur te melden op de basis. Tegen de tijd dat we zouden landen, was mijn team misschien al vertrokken.

Ik deed de koptelefoon op en probeerde mijn gedachten te verzetten, maar dat lukte van geen kant. Vijf stappen na de landing in Virginia hing ik aan de telefoon.

'Hoe staat het ermee?' vroeg ik toen Phil opnam. Het was al ruim na achten, want ik kwam van de westkust.

'Nog hier,' zei hij. 'Kom morgen vroeg naar het werk en dan stel ik je snel van alles op de hoogte. De planning is gaande, maar we wachten nog op een beslissing van D.C.'

De volgende ochtend verscheen ik vroeg op het werk. Phil ontving me in de eskaderruimte. We gingen aan de vergadertafel zitten.

'We hebben te maken met één gijzelaar,' zei hij. 'Vier piraten. In ruil voor hem willen ze twee miljoen dollar.'

'Nooit verkeerd om te weten wat je waard bent,' zei ik.

'Ik zou meer vragen,' zei Phil. 'Een paar miljoen lijkt me wat mager. Tenzij je het aan mijn ex vraagt natuurlijk.'

'Waar gaan ze naartoe?'

'Ze willen contact leggen met hun maten en Phillips dan vasthouden in een kamp of op hun moederschip. We moeten ons dus voorbereiden op het overmeesteren van een schip of een landing op het strand om een kamp in te nemen.'

Op allebei dit soort missies hadden we jarenlang geoefend.

'We hebben al een paar van onze mensen op de Bainbridge.

Die waren in Afrika aan de slag en zijn gisteravond aan boord gegaan. Donderdag zijn de onderhandelingen afgebroken.'

'Hoe lang hebben we nog voordat ze aan land gaan?' vroeg ik.

'Ze willen niet aan land gaan op de plek waar ze nu zijn, vanwege stammenruzies,' zei Phil. 'Hun eigen stam zit nog wat verder naar het zuiden, dus kunnen ze pas over twee dagen aan land.'

Ik vroeg naar de oproep.

'Er is nog geen oproep, maar daar wordt wel over gesproken,' zei Phil.

'Waarom hebben we nog niets gehoord?' vroeg ik. 'Het slaat toch nergens op dat het zo lang duurt om een beslissing te nemen.'

'Dat is Washington, jongen,' zei hij. 'Slaat wat ze daar uitspoken ooit wel ergens op?'

Een paar dagen later kregen we eindelijk een pieper met die lang verwachte oproep. De meesten van ons zaten al op de basis. Onze uitrusting stond gepakt en wel klaar voor vertrek.

Zo'n twintig uur later klapte de laadklep van de C-17 open en stroomde zonlicht de romp in. Ik voelde een zacht briesje over mijn gezicht strijken terwijl ik mijn ogen dichtkneep tegen de felle Oost-Afrikaanse zon. Slechts enkele minuten later zag ik hoe een parachute openging die vastzat aan een robuust grijs geschilderd snelle aanvalsboot en de boot uit het laadruim begon te trekken. De boten hadden alle uitrusting aan boord die we nodig zou kunnen hebben. Het plan was eerst de boten en hun bemanningen uit de vliegtuigbuik te laten neerdalen, en daarna de leden van de aanvalcommando's.

KLIK. KLIK. KLIK.

Ik hoorde de boot over de metalen rollers richting uitgang schuiven en aan snelheid winnen, om vervolgens van de laadklep

af te glijden en uit beeld te verdwijnen. Even later sprong een tweede parachute open, en spoot de grijze vlek van de volgende boot langs, gevolgd door de bemanningen.

'Jajaja,' joelde ik, terwijl ik de boten nakeek. Andere mensen die om mij heen stonden begonnen te juichen toen de bemanningsleden uit zicht verdwenen, de laadklep af.

Mijn hart begon sneller te slaan, eerder van opwinding dan van iets anders. Ik wachtte op het moment dat de duimen van mijn teamleden omhoog zouden gaan. Ze stonden op de laadklep te kijken of de parachutes van de boten wel opengingen.

Vanaf de USS Bainbridge gezien sprongen we over de rand van de horizon, zodat de piraten ons niet konden zien. De USS Boxer, een amfibisch landingsvaartuig dat de taak had mariniers aan het front af te leveren, zou ons komen oppikken. Vanaf dat schip zouden we in actie komen.

De bemanningen waren ondertussen op zee geland, naast onze snelle aanvalsboten, en begonnen de parachutes ervanaf te trekken. Wij moesten nog een half uur wachten voor we op onze beurt konden springen en die periode van gedwongen wachten leek veel langer te duren dan dertig minuten.

Ik zat vlak bij de neus van het toestel op een van de banken. Op mij zat een van de communicatiedeskundigen van ons eskader. Hij droeg een tandempassagiersharnas, dat zat vastgesnoerd aan mijn voorzijde. Enkele uren tevoren had hij vernomen dat hij niet alleen samen met ons op weg was naar Afrika om ons bij te staan bij een gijzeling, maar dat hij als onderdeel van die taak bovendien geacht werd boven de Indische Oceaan uit een vliegtuig te springen. Om alle benodigde medewerkers, onder wie dus ook de communicatiespecialisten, aan boord van de USS Boxer te krijgen, moesten we dus drie van die tandempassagiers met ons mee laten

springen. Deze drie niet-SEALS waren onmisbaar als ondersteunend personeel. Tijdens de vlucht had ik de kans gekregen even met deze communicatietechnicus te spreken en hem te instrueren.

'Jij springt met mij mee,' zei ik. 'Ben je er klaar voor?'

Het was een mager mannetje met kortgeknipt haar en een boekenwurmachtige motoriek. Hij maakte een wat nerveuze indruk toen ik de sprong met hem begon door te nemen en hem uitlegde wat hem te wachten stond.

'Ooit eerder gesprongen?' vroeg ik.

'Nee,' antwoordde hij.

Toen we het zesminutensignaal kregen, stond iedereen op om de laatste controles te verrichten. Het viel me op dat de communicatiedeskundige nogal bleek wegtrok. Geen woord had hij gezegd sinds de deur voor het eerst open was gegaan. Mijn eerste sprong was in elk geval nog boven Arizona geweest. Hij zou meteen de echte wereld in springen, recht boven de Indische Oceaan.

'Het komt helemaal goed,' trachtte ik hem gerust te stellen.

Hij leek niet overtuigd.

De laadklep klapte weer open. Er waren zo'n veertig parachutisten aan boord en we namen onze posities in om te gaan springen.

'Stand-by!' riep de jumpmaster, waarmee hij aangaf dat we binnen dertig seconden zouden gaan springen. Ik kon voelen hoe de communicatietechnicus stond te trillen op zijn benen. Hij raakte bijna in resonantie toen we bijna bij de opening waren.

'Kom op, dude, gewoon lekker ontspannen.'

Hij hoefde alleen maar alles te onthouden wat ik hem had verteld.

'Groen licht. GO!'

De jumpmaster wees naar de opening. Voor ons begon iedereen naar de uitgang te manoeuvreren om vervolgens een voor een uit het toestel te duikelen. Naarmate we dichter bij de laadklep kwamen, kon ik zien hoe licht en water elkaar raakten aan de horizon. Ik tikte mijn passagier twee keer op de schouder en schreeuwde door de wind heen in zijn oor.

'HANGEN!'

Dat was teken om de afsprongpositie in te nemen. Ik wilde dat hij met zijn tenen over de rand van de laadklep ging hangen, zodat hij niet de kans liep met zijn schenen tegen het vliegtuig te schuren als we naar beneden zouden duiken.

Hij verstijfde. Ik voelde hoe hij zijn voeten probeerde in te graven in de vloer. Ik tikte hem opnieuw op de schouder en schreeuwde: 'HANGEN!'

Weer kwam hij niet in beweging.

Hier konden we niet op gaan wachten. Ik duwde hem naar voren en we doken naar beneden. De kleine remparachute op mijn rug plopte open. Dit parachuutje hielp mee bij het stabiliseren van onze vrije val en regelde onze valsnelheid. Net als tijdens honderden andere sprongen vinkte ik systematisch alle controlepunten af en trok vervolgens aan de hendel om het grote valscherm te openen.

Opeens viel het vliegtuiglawaai helemaal weg en vertoefden we in een wereld van vredige kalmte. Het enige wat je hoorde was het klapperen van het valscherm in de wind.

Het zag er prachtig uit. De frisse lucht was een welkome afwisseling na het bedompte ruim van de C-17. Lucht en water waren van een en hetzelfde kristalheldere blauw. Alleen hoog boven ons zag je een enkel wolkensliertje.

Als ik naar beneden keek, zag ik een draaikolk van parachutes

krioelen om de vier grijze boten die op de golven van de oceaan dobberden.

Het zag eruit als een luchtlanding uit de Tweede Wereldoorlog. Mijn teamgenoten gleden rond in cirkels om niet tegen elkaar te botsen voordat ze neerploften op het water.

Het water was heel kalm en de golfjes waren minuscuul. Niet al te ver weg zag ik dat het platte dek van de USS Boxer ons al tegemoet glom. Vlak voor de landing ving ik de parachute af en spetterde het heerlijke warme badwater in. Ik koppelde de communicatietechnicus af en begon mij te ontdoen van het parachuteharnas. Achter me begon de parachute langzaam te zinken omdat de reserveparachute volliep met water en het scherm meezoog naar de diepte. Ik zwom naar de communicatiespecialist die in zijn zwemvest naar de uit de boot hangende ladder aan het peddelen was.

'Hoe ging het, dude?' vroeg ik hem.

'Dat was gewoon helemaal te gek,' zei hij.

Het was de eerste keer dat ik hem zag glimlachen sinds de laadklep van het vliegtuig was opengeklapt.

We klommen aan boord van de snelle aanvalsboot en ik vond een plekje bij de boeg terwijl we zaten te wachten op het koppentellen. Deze boten waren gebouwd op slechts twaalf koppen, en dus werd het al snel behoorlijk druk aan boord. Ik klom de boeg op en liet mijn voeten in het water bungelen. Ik liet de stroming met mijn zwemvliezen stoeien.

'Hé dude, al een haai aan de haak geslagen?' zei een van mijn kameraden terwijl hij ook de boeg op klom.

'Helaas nog niet,' zei ik. Ik wist dat het in de wateren wemelde van de haaien maar had nog niets op me af zien komen.

'Nou dude, toen ik naar beneden zweefde zag ik zo'n enorme schaduw onder de waterspiegel.'

Ik drukte mijn zwemvliezen strak tegen de bootswand.

Tijdens onze vlucht had Phillips een ontsnappingspoging ondernomen en dat had de spanning flink opgejaagd. Hij had in het water weten te raken voordat hij daar onder dreiging van een AK-47 weer uit was opgedregd. De piraten boeiden nu de handen van de kapitein en smeten een telefoon en een Amerikaanse tweewegradio in zee, in de overtuiging dat de kapitein daarmee op een of andere manier geheime instructies vanaf het marineschip had weten op te vangen.

De reddingsboot met de gijzelaar dobberde inmiddels stuurloos rond zonder brandstof. Kapitein-luitenant-ter-zee Frank Castellano, commandant van de USS Bainbridge, wist de piraten ervan te overtuigen dat ze zich beter op sleeptouw konden laten nemen door de torpedobootjager en toe konden staan dat voedsel en water aan boord werden gebracht via een snelle motorboot van de Bainbridge. Tijdens een van die bevoorradingsoperaties vroeg de vierde piraat, Adboel Wal-i-Moesi, om medische verzorging van een snijwond aan zijn hand. Hij was gewond geraakt bij de ontsnappingspoging van Phillips.

Nadat we zaterdag kwartier hadden gemaakt op de USS Boxer, stuurden we alvast een klein team naar de USS Bainbridge. De rest van het eskader stond paraat. Als de reddingsboot de vaste wal wist te bereiken, zouden we gedwongen worden een reddingsoperatie op de kust te ondernemen. Het team dat aan boord ging van de Bainbridge, bestond uit een aanvalscommando, een aantal sluipschutters en een kleine bevelsstaf. De SEALs richtten een waarnemingspost in op de waaiervormige staart van de Bainbridge. Terwijl de onderhandelingen zich voortsleepten, losten de sluipschutters elkaar af volgens een vast wachtrooster. We wachtten geduldig af hoe de situatie zich verder zou ontwikkelen.

Op zondag kwam opeens het bericht door dat Phillips veilig en wel aan boord was van de Bainbridge. Kort daarna was iedereen weer terug op de Boxer en liep ik mijn vriend Gary tegen het lijf. Tijdens de BUD/S-opleiding zat hij in de klas boven mij. Een paar jaar later dan ik was ook Gary bij Green Team gekomen. Zijn loopbaan als SEAL begon hij als stuurman van minionderzeeërs. Het was grappig te bedenken hoe hij zijn 1,92 meter in zo'n minischeepje had moeten wurmen. Op zijn vorige missie had hij een Silver Star verdiend. Hij had letterlijk vijf kerels in het pak genaaid bij het geven van flankdekking aan zijn eenheid tijdens een missie in Kandahar. Gary hoorde bij het team dat aan boord was gegaan van de USS Bainbridge en was belast geweest met het ondervragen van Adboel Wal-i-Moesi.

We schudden elkaar de hand.

'*Holy shit*, kerel, wat is de scoop?' vroeg ik hem.

'We knalden ze alle drie neer toen de laatste eindelijk zijn kop buiten de overkapping stak,' meldde Gary.

Gary vertelde me dat hij de opdracht had gekregen te gaan babbelen met Moesi, de piraat die gewond was geraakt. Gary hoopte dat de piraat zijn kameraden ervan zou weten te overtuigen dat zij zich ook maar beter konden overgeven. Zodra Moesi aan boord was gegaan van de Bainbridge, begon Gary hem te verzuipen in honing.

'Zeg man, heb je zin in een ijsje? Een ijskoude coke misschien?'

Gary wist al snel vriendschap te sluiten met de piraat door hem goed te voorzien van eten en drinken en hem flink in de watten te leggen. Daarbij hield hij Moesi aan dek in het volle zicht van de andere piraten, die Moesi nu zagen smullen van ijs en cola. De piraten die nog aan boord van de reddingsboot waren, stonden

ondertussen de longen uit hun lijf te schreeuwen om de onderhandelingen gaande te houden.

'Ik kan ze niet verstaan,' zei Gary. 'Vraag ze de sleepkabel wat in te nemen.' Daar stemde Moesi mee in, en de reddingsboot kwam zo steeds dichter en dichter tegen de Bainbridge aan te varen. De zee begon ondertussen ruig te worden en de motorloze reddingsboot werd voortdurend opgetild en weer neergesmeten door de golfslag. Bij het invallen van de duisternis trokken Gary en zijn maten het bootje nog dichter naar zich toe. Vanaf de waaierstaart van de Bainbridge konden hij en zijn teamgenoten de reddingsboot nu goed observeren. Ze lieten infraroodlaserstralen die alleen met nachtzichtkijkers zijn waar te nemen, over de huid van de boot heen dansen.

Een van de piraten zat altijd op wacht op de overkapping van de boot. Die man uitschakelen was doodeenvoudig. Een van de andere piraten was altijd waar te nemen aan het roer door een venster, een tweede relatief eenvoudig doelwit. Maar de derde piraat bleef altijd buiten zicht en het was strikt noodzakelijk alle drie de piraten tegelijkertijd te elimineren. De enige manier om de sluipschutters in actie te kunnen laten komen en tegelijkertijd de veiligheid van Phillips te waarborgen, was de derde piraat uit zijn tent te lokken. Na uren wachten doken zondagnacht opeens hoofd en schouders van de derde piraat op door het achterluik van de reddingsboot. Meer hadden de sluipschutters niet nodig. Het bevel luidde om het vuur uitsluitend te openen als Phillips in acuut levensgevaar verkeerde. Omdat de spanning inmiddels hoog was opgelopen en mijn teamgenoten inderdaad vreesden dat de veiligheid van Phillips gevaar liep, besloten zij om in actie komen. Binnen enkele seconden bezweken alle drie de piraten onder de salvo's. Toen het geluid van het laatste sluipschut-

terschot was weggestorven, hoorde het team op de waaierstaart een onmiskenbare knal uit een van de AK-47's van de piraten. Dat enkele schot weerklonk over het water en mijn teamgenoten sloeg de bezorgdheid meteen koud op het hart. Er stond veel op het spel. Washington werd frequent op de hoogte gehouden en bekeek ook beelden van de reddingsboot, afkomstig van *drones* (onbemande spionagevliegtuigjes). De bevelvoerend officier van DEVGRU en onze eigen eskadercommandant bevonden zich beiden aan boord van de USS Boxer. De twee sluipschutters die zich het dichtst in de buurt van de sleepkabel bevonden, sprongen meteen overeind om vanaf die kabel naar de reddingsboot te klauteren en natuurlijk vreesden ze het ergste, want ze hadden geen flauw benul of ze Phillips dood aan zouden treffen of nog in leven. Er was geen tijd te verliezen. Balancerend op de kabel die luttele centimeters boven de donkere waterdiepte hing, wisten ze de reddingsboot binnen enkele minuten te bereiken. Slechts bewapend met pistolen gingen ze aan boord en doken ze de kajuit in. Er was maar één enkele toegangsdeur, dus zelfs voor een gewonde piraat zouden ze een simpel doelwit zijn.

Eenmaal aan boord namen ze snel en methodisch de drie piraten opnieuw onder vuur, om zich ervan te verzekeren dat er van die zijde geen enkel gevaar meer te duchten viel. Phllips troffen ze geboeid aan in een hoek, ongedeerd. De de snelle motorboot van de USS Bainbridge, met een handjevol SEALS aan boord, schaduwde ondertussen de reddingsboot. Zodra ze de schoten hoorden, spoten ze naar de boot toe en haalden ze Phillips van boord.

Voordat het laatste schot was verklonken, greep Gary de piraat Moesi beet en mepte hem tegen het dek.

'Jou smijt ik de bak in,' zei hij. 'Je maten zijn dood. Nu heb ik je niet meer nodig.'

Met zijn handen in de boeien en een kap over zijn hoofd werd Moesi afgevoerd.

Gary ontmoette Phillips op de waaierstaart. De kapitein was verward en gedesoriënteerd toen hij aan boord van de Bainbridge klom.

'Waar was dat nou voor nodig? Waarom hebben jullie dat gedaan?' zei Phillips.

Hij leed aan een milde aanval van het Stockholmsyndroom en verkeerde door het vuurgevecht in een shock. En dus begreep hij niet het hoe en waarom van wat er zojuist was gebeurd.

Na medisch onderzoek bleek Phillips in betrekkelijk goede conditie te verkeren. Het Stockholmsyndroom sleet snel. Hij was dankbaar voor wat mijn teamgenoten hadden gedaan. Hij belde met zijn gezin en werd overgevlogen naar de USS Boxer om vandaar door te reizen naar huis, in Vermont.

Wij bleven nog een paar dagen aan boord van de USS Boxer om verdere bevelen af te wachten voordat we aan land gingen om vandaar naar huis te vliegen. Het gaf een goed gevoel om eens een keer iemands leven te redden, in plaats van alleen maar kerels om zeep te brengen. Het was ook tof om eens een keer ergens anders in actie te komen dan alleen maar steeds in Irak of Afghanistan. Het verschafte me een gevoel van geluk om eens een keer iets heel anders te doen. De keerzijde daarvan was dat we ook een glimp hadden opgevangen van de uiterst slome besluitvormingsprocedures in de trage raderen van de Washingtonse bureaucratie. Toen we dan uiteindelijk die oproep kregen, stonden we al dagen paraat, klaar voor vertrek. De reddingsoperatie van kapitein Phillips werkte als een opfrisser van onze operationele vermogens en verhoogde onze zichtbaarheid op de radar van Washington, voor wat verdere spectaculaire missies betreft.

7

De lange oorlog

Mijn benen deden pijn en mijn longen brandden terwijl ik tegen de berg op rende.

Het was de zomer van 2009 en we bevonden ons op ongeveer 2400 meter hoogte in de Centraal-Afghaanse bergen, twee uur ten zuiden van Kabul. Na de reddingsoperatie van kapitein Phillips waren we teruggekeerd naar huis om een paar maanden later, geheel volgens rooster, opnieuw te worden uitgezonden naar Afghanistan.

Ik kon zien hoe de infraroodlaser van een drone de bewegingen van acht strijders traceerde die de benen hadden genomen toen we waren doorgedrongen tot hun compound, ons doelwit. Ons team had de achtervolging ingezet vanaf het moment dat onze heli was geland.

'Alpha Team heeft zicht op mannen die ervandoor gaan,' was alles wat ik Phil over de radio hoorde zeggen.

De strijders koersten af op een bergkam zo'n driehonderd meter ten noorden van het gebouwencomplex. We probeerden ze de pas af te snijden, terwijl de rest van onze eenheid het gebouwencomplex uitkamde. Toen we oprukten in de richting van hun positie, keek ik achterom en zag dat Phil en de rest van ons team vlak achter ons zaten. Het was onze eerste missie tijdens deze uitzending en we waren nog niet helemaal gewend aan werken op deze hoogte.

Ik zag hoe de rest van het team positie begon te kiezen en legde met een ruk mijn geweer aan mijn schouder. De vijandelijke strijders waren een gevechtspositie aan het inrichten op ongeveer honderdvijftig meter van ons vandaan. Ik kon mijn laser nauwelijks stabiel houden na een wilde ren van vijfhonderd meter met volle bepakking, maar ik wist de strijder met een PKM machinegeweer in het vizier te krijgen. Ik vuurde een aantal salvo's af en zag hem ter aarde storten. Tegen die tijd was ook de rest van mijn team gearriveerd. Ook zij openden het vuur en haalden nog twee strijders neer, waarna de overgebleven vijanden achter de kam uit zicht verdwenen.

Ze lieten hun doden achter en renden naar beneden over de helling aan de achterzijde van die kam.

'We hebben vijf doelwitten die zich in noordelijke richting bewegen, naar diverse compounds,' hoorde ik de piloot van de drone vertellen via mijn radio. Ik kon de laserstralen van de drone over de helling aan de achterzijde van de kam zien bewegen.

Phil gaf zijn team even een knikje en meteen stoven we weg voor weer een volgende dodelijke sprint bergop om het gat te dichten.

Op de kam aangekomen hielden we stil, om niet in een haastig gezette hinderlaag te trappen. Ik zag er drie lijken liggen, die ene met het machinegeweer en nog eentje met een raketwerper. We hadden geluk gehad omdat we hun twee zwaarste wapens meteen in de eerste seconden van het vuurgevecht hadden weten uit te schakelen. De gevallen strijders waren gekleed in wijd vallende T-shirts en broeken en ze droegen aan hun voeten de zwarte Cheetahs die kenmerkend zijn voor de taliban: hoge, zwarte, Puma-achtige gympies. Het was een terugkerende grap in het eskader dat iemand die in Afghanistan rondliep op zwarte Cheetahs,

automatisch verdacht was. En ik heb in heel Afghanistan inderdaad nooit iemand op dat soort gympies zien lopen die geen talibanstrijder bleek te zijn.

Vanaf de richel van de kam konden we de strijders die het hadden overleefd inderdaad de helling zien afrennen. Phil pakte de raketwerper op die naast een van de gesneuvelden lag en vuurde die af op het wegrennende groepje. De raket landde vlak bij de vluchters, die een hagelregen van granaatscherven over zich heen kregen. Phil liet de raketwerper weer vallen en liep naar mij toe. Over de radio kregen we berichten over luchtsteun (Close Air Support; CAS). Boven ons cirkelde inderdaad een AC-130, een zwaarbewapende versie van het Hercules-transportvliegtuig.

'LUCHTSTEUN IN AANTOCHT!' brulde Phil vanaf minder dan een halve meter in mijn oor.

De raketwerper had zijn gehoor verdoofd.

'Ik hoor je wel,' zei ik, 'je hoeft echt niet te schreeuwen.'

'WAT?' brulde Phil daarop.

De rest van die nacht hoorde ik Phil steeds voordat ik hem zag. Elk woord dat zijn lippen verliet, ontplofte tot een schreeuw.

Vanaf de kam zagen we hoe het 20 mm-geschut van de AC-130 de vluchters op de korrel nam. We stuurden de aanvalshond vooruit, door Phil omgedoopt tot 'harig projectiel', en joegen de rest van de nacht op de overgebleven strijders. Ze bleken stuk voor stuk dood of dodelijk gewond. Phil en nog een teamlid joegen een van de strijders een compound in, terwijl de rest van ons een veld met heuphoog gras uitvlooide. De AC-130 rapporteerde de aanwezigheid van nog meer doelwitten. We lieten het harig projectiel los en die pikte meteen een geurspoor op van nog een strijder, vijftien meter rechts van mij. Ik kon de strijder horen schreeuwen toen de hond hem aanviel.

We riepen de hond terug en het aanvalsteam wierp een aantal handgranaten in de greppel waarin de strijder in een hinderlaag had gelegen om ons te verrassen. Terwijl anderen de greppel veiligstelden, liep ik vast verder.

Zelfs met mijn nachtkijker zag ik geen hand voor ogen, door het dikke en hoge gras was het moeilijk om vooruit te komen. Achter mij hoorde ik met tussenpozen enig geweervuur: Phil en een ander teamlid waren verwikkeld in een vuurgevecht met een strijder die zich verschanst had in een van het gebouwencomplexen. Met behulp van de laser van mijn geweer probeerde ik mij een pad door het hoge en dichte gras te banen. Voor me uit zag ik schroeiplekken waar de 20 mm-projectielen waren ingeslagen.

Ik mat elke stap zorgvuldig af.

Onder mijn nachtkijker door zag ik opeens een donkere schaduw aan mijn voeten. Ik tilde mijn voet op om erop te stappen, in de verwachting dat het een tak of een stam zou zijn. Maar opeens hoorde ik iemand een zucht slaken. Ik sprong achteruit en opende het vuur. Ik schrok me te pletter.

Het duurde een seconde voor ik doorhad dat ik niet in mijn broek had gescheten en toen kreeg ik mijn zenuwen weer in bedwang. Ik ging op zoek naar het lijk. Hij moet al dood zijn geweest voor ik aankwam. Het gewicht van mijn voet op zijn borst had de laatste lucht uit de longen van het lijk geperst. Het lijk vertoonde schroeiplekken van de 20 mm-salvo's. Al snel vond ik een AK-47 en een borstholster.

Terug in Jalalabad poseerden we voor een paar foto's na afloop van de missie. Phil droeg een zwart Under Armour-petje en hield de raketwerper over zijn schouder gedrapeerd. De foto zou hem herinneren aan het moment dat hij de vijand beschoten had met

hun eigen wapen en daarbij tegelijkertijd zijn eigen gehoor tijdelijk had uitgeschakeld.

Het goede werk dat we die nacht hadden geleverd, bleek het startschot voor een meer dan levendige uitzending naar Afghanistan. Die nacht hadden we meer dan tien vijandelijke strijders gedood zonder zelf verliezen te lijden. Dat lag zoals gebruikelijk aan een combinatie van vakbekwaamheid en puur geluk. De greppelschutter had ons zonder enige twijfel in een hinderlaag kunnen lokken, en dat bewees weer eens te meer het nut van de aanvalshond.

Mijn tijd bij deze eenheid had bestaan uit een afwisseling van hoogtepunten – de grote acties – en dieptepunten – de dagen die we doorbrachten met wachten op de volgende uitzending. Als we niet waren uitgezonden, dan waren we aan het oefenen voor de volgende keer dat we uitgezonden zouden worden. We werden beurtelings uitgezonden naar Irak en Afghanistan. Het tempo was non-stop. Of je vrijgezel was of getrouwd was en kinderen had, maakte helemaal niets uit. Onze wereld was volkomen gericht op ons werk. Dat was onze eerste prioriteit.

Om veiligheidsredenen is het vanzelfsprekend niet verstandig als ik al te veel loslaat over onze privé omstandigheden, maar ik zou de verkeerde indruk wekken als ik beweer dat we helemaal geen privéleven hadden. Natuurlijk hadden we vrouwen, kinderen, vriendinnen, exen, ouders, broers en zussen, die natuurlijk allemaal aanspraak maakten op onze tijd en aandacht. We probeerden natuurlijk goede vaders en echtgenoten te zijn, maar als je al jarenlang bezig bent een oorlog uit te vechten, dan ben je ook als je eens een keer wel thuis bent eigenlijk niet aanwezig.

We leefden met steeds één oog op de nieuwsberichten gericht, gespitst op het volgende kapitein-Phillipsverhaal. Op oefening

gingen we zo zorgvuldig mogelijk te werk. We waren veel te druk met uitgezonden worden, oefenen, en de boel thuis aan de gang te houden om veel aandacht te hebben voor iets anders.

De meeste van onze gezinnen konden wel begrip opbrengen voor die stijl van leven. Tijdens die acht tot tien maanden dat we weg waren van huis, uitgezonden of op oefening, stonden ze altijd onder aan onze prioriteitenlijst.

Zij wilden dat we thuis waren.

Zij wilden dat ons niets overkwam.

Zij wisten heel weinig van wat er werkelijk in ons leven gebeurde. Zij konden nooit onze voldoening navoelen als we weer eens een bermbomknutselaar of Al Qaidastrijder hadden weten uit te schakelen en de wereld weer een stukje veiliger hadden gemaakt – of althans het leven iets vergemakkelijkt hadden van de soldaten die langs de Afghaanse wegen moesten patrouilleren. In theorie konden zij zich daar natuurlijk wel iets bij voorstellen, maar zij zaten zich nu eenmaal thuis altijd op te vreten.

De gezinnen zaten thuis te wachten op het moment dat een paar mannen in net uniform zouden aanbellen om het nieuws te brengen dat we nooit meer naar huis zouden komen. De SEAL-gemeenschap heeft tal van prachtkerels te betreuren, en DEVGRU heeft van die verliezen meer dan zijn deel gehad. Die offers zijn niet voor niets gebracht. De lessen die we hadden geleerd en de heldhaftige daden van onze makkers zouden niet vergeefs blijken te zijn. We beseften verdomd goed welke risico's we liepen als we waren uitgezonden en ook als we op oefening waren. We wisten hoe we daarmee om moesten gaan en we wisten ook dat we offers moesten blijven brengen om dit werk te kunnen blijven doen. Bij onze gezinnen schortte het wel eens aan begrip daarvoor. Zo had mijn vader er veel moeite mee dat ik had gekozen voor dit leven.

Vlak voordat ik in Alaska eindexamen deed, vertelde ik hem van mijn plan om me aan te melden. Dat viel bij mijn ouders niet in goede aarde. Van mijn moeder mocht ik als kind niet spelen met G.I. Joe of ander speelgoed van militaire aard. Dat vond ze veel te gewelddadig. Tegenover mijn moeder maak ik nog altijd de grap dat ik misschien nooit had gekozen voor een militaire loopbaan als ze me de kans had gegund mijzelf af te reageren met agressief speelgoed. Al voor mijn eindexamen zat ik in de keuken te bellen met wervingsofficieren. Mijn ouders zagen het, geloof ik, als een voorbijgaande fase. Maar het drong al snel tot ze door dat ik mij echt wilde aanmelden bij de marine.

Mijn vader wilde met me praten over mijn toekomstplannen en verder studeren.

'Ik wil gewoon niet dat je in het leger gaat,' bekende hij me.

Een pacifist was hij allerminst, maar hij was opgegroeid tijdens de Vietnamoorlog en wist wat een oorlog met mensen kon doen. Veel van zijn vrienden hadden een oproep gekregen voor de dienstplicht en waren nooit meer teruggekomen. En hij wilde voorkomen dat zijn zoon ooit in een oorlog verzeild zou raken. Maar ik hoorde niet de bezorgdheid in zijn stem, en al evenmin zijn vrees over de risico's waaraan zijn enige zoon zich wilde gaan blootstellen. Ik hoorde alleen maar een vader die zijn zoon vertelde dat hij iets niet mocht.

'Ik doe het toch,' zei ik. 'Dit is wat ik wil.'

Mijn vader verhief nooit zijn stem. Hij bleef proberen mij te overtuigen met argumenten.

'Luister naar wat ik te zeggen heb,' zei hij. 'Accepteer alsjeblieft, als je ooit naar mij hebt willen luisteren, een heel klein beetje wijze raad van mij. Ga nou één enkel jaartje studeren. Als het je niet bevalt, hoef je er niet mee door te gaan.'

Mijn vader wist dat ik niet zo heel veel van de wereld had gezien, want ik was opgegroeid in een klein dorpje in Alaska. Ze gokten het erop dat ik in dat ene jaartje met zo veel nieuwe dingen in aanraking zou komen, dat ik mijn droom om SEAL te worden wel zou opgeven.

Ik kreeg een plek aangeboden op een klein *college* in het zuiden van Californië.

'Oké, pap,' zei ik. 'Eén jaar.'

Dat ene jaartje werden er uiteindelijk vier en met mijn diploma op zak overwoog ik de officiersopleiding van de marine te gaan volgen. Tijdens mijn studie had ik vriendschap gesloten met een SEAL-veteraan die het me juist afried om me aan te melden als officier. Later zou ik altijd nog officier kunnen worden, maar als onderofficier kreeg ik veel meer operationele mogelijkheden en zou ik langer een echte gevechtsfunctie kunnen blijven vervullen. Toen ik me na het behalen van mijn diploma alsnog aanmeldde als onderofficier, had mijn vader daar geen bezwaar meer tegen.

Net als de meeste van mijn teamgenoten was het mijn grote verlangen om SEAL te worden. En zodra ik klaar was met BUD/S, wilde ik niets liever dan een zo goed mogelijke SEAL worden. Daarmee was ik bepaald niet uniek. Er was een hele eenheid die uitsluitend bestond uit precies zulke kerels als ik. Net als ik worstelden ze stuk voor stuk met het bereiken en vasthouden van het juiste evenwicht. We noemden het de 'voortrazende trein'. Het was moeilijk daarop te springen, en het was al even moeilijk om daar weer af te springen, maar als je eenmaal aan boord was, dan kon je ook maar beter gewoon genieten van je ritje.

Iedereen leefde in feite in twee verschillende gezinnen: de kameraden op het werk en het gezin en de geliefden die je thuis had achtergelaten. Ik was afkomstig uit een hecht gezin in Alaska.

Mijn gevoelens voor mijn familieleden waren even sterk als die voor mijn teamgenoten als Phil, Charlie en Steve.

Voor een heleboel jongens was het lastig om een goed evenwicht te bewaren tussen werk en gezinsleven. Veel van mijn teamgenoten vochten verbitterde echtscheidingsveldslagen uit. We schitterden door afwezigheid op bruiloften, begrafenissen en vakanties. We konden geen nee zeggen tegen de marine, maar wel tegen onze gezinnen. En dat deden we vaak. Het was moeilijk om vrijaf te krijgen. Het werk bleef altijd de eerste prioriteit. Het vergde alles van je en gaf weinig terug.

Het grappige was dat we ook tijdens ons laatste verlof voor een uitzending gewoon naar het werk gingen om onze kameraden te treffen. We kwamen er aan onze uitrusting werken, we kwamen er om onze conditie op peil te houden, we kwamen er om nog even de laatste probleempjes voor onze uitzending op te lossen.

Het schunnige geheim is dat iedereen, ikzelf incluis, dat eigenlijk ook wel heel lekker vond. We snakten altijd naar een nieuwe oproep, en dat betekende uiteraard dat de rest van de wereld weer even naar de achtergrond verschoof.

In 2009 was ik voor de elfde achtereenvolgende keer uitgezonden naar een oorlogsgebied. Ik had me opgewerkt van een groentje tot de tweede man achter Phil. De enige onderbreking sinds 2001 was mijn opleidingstijd in Green Team – als je dat al een onderbreking kunt noemen. Acht jaar lang had ik dus achter elkaar de ene missie na de andere afgewerkt, uitsluitend onderbroken door perioden van verdere opleiding en training. Ik was inmiddels slimmer en rijper. De nieuwe kerels hadden bij hun komst al meer gevechtservaring achter de rug. Ze waren beslist beter dan ik toen ik bij Green Team kwam. De hele eenheid was beter

geworden. We waren vooral gericht op Afghanistan. Zelfs nu de operationele aanwezigheid in Irak werd teruggeschroefd, lieten wij niet toe dat we verslapten. We wilden allemaal gewoon doorgaan met ons werk, maar een aantal van de oudgedienden begon de kilometers zo zachtjesaan in de benen te voelen.

Steve had promotie gemaakt. Hij had nu de leiding over een van de andere teams in onze compagnie. Charlie werkte als instructeur voor Green Team.

Het was een uitzending tijdens de zomer en dus viel er veel te doen. Het jaarlijkse zomeroffensief van de taliban was in volle gang. Tijdens de winter namen de gevechten altijd af in intensiteit, vanwege de kou en de overige zware weersomstandigheden. Als een Amerikaanse militair vermist raakte aan het begin van de zomer, dan schoven we alles terzijde om hem terug te vinden.

Soldaat eerste klas Bowe Bergdahl raakte vermist op 30 juni 2009. Hij viel in handen van een groep taliban die hem snel meevoerden naar de grens, in de hoop hem naar Pakistan te kunnen smokkelen. Onze inlichtingenanalisten volgden na zijn verdwijning elk spoor en we ondernamen diverse bevrijdingsoperaties, telkens tevergeefs. Het was een race tegen de klok om de soldaat terug te vinden voordat ze hem naar Pakistan hadden gesmokkeld. De vrees bestond dat de groep die hem in handen had gekregen, hem uiteindelijk door zou verkopen aan bijvoorbeeld het Haqqani-netwerk, een aan de taliban gelieerde terroristische organisatie.

Minder dan een maand na zijn verdwijning brachten de taliban een video van Bergdahl in de openbaarheid. Gehuld in het babyblauwe ruimvallende hemd van de regio, met bijbehorende wijde broek, zat hij voor een witte muur. Hij was slank en had een lange nek met wat schilfers onder de kin. Op de video maakte hij een angstige indruk.

Op een avond kort na deze eerste video kwam het bericht door dat men hem wellicht had weten te lokaliseren.

'Volgens onze inlichtingen verbleef hij vandaag vermoedelijk in dit gebied ten zuiden van Kabul,' maakte onze compagniecommandant bekend, terwijl hij op een kaart van Centraal-Afghanistan wees. 'We hebben niet al te veel inlichtingen om ons op te baseren, maar dit is wel een prioriteit.'

We kwamen bij elkaar in het operatiecentrum voor een briefing over deze missie. Steve en zijn team waren er ook bij. Onze hele compagnie zou achter hem aan gaan. Het plan was om naar punt Y te vliegen, dat wil zeggen net buiten bereik van de raketwerpers, om vandaar op te schuiven naar een aanvalspositie. Dat was minder veilig dan het punt met een patrouille te benaderen, maar wel weer veiliger dan naar punt X te vliegen. Het was onze enige kans het doelwit in te nemen en uit te kammen voor zonsopgang.

Het was al middernacht, wat betekende dat de donkere uren schaars begonnen te worden. We moesten onmiddellijk in actie komen.

'We hebben vannacht een verlichtingsfactor van honderd procent en dus zal het verdomd helder zijn, heren,' merkte Phil op.

In de regel vermijden we het om bij volle maan in actie te komen. Weliswaar functioneren onze nachtkijkers dan nog beter, maar omdat de vijand ons ook kan zien, is ons nachtelijk voordeel maar half zo groot.

Tactisch geduld is de sleutel. Doorgaans wachten we af tot een doelwit volledig tot ontwikkeling is gekomen en slaan we toe op het moment dat ons voordeel het grootst is. We vochten niet tegen schooljochies. De taliban zijn goede strijders en we wisten al dat deze operatie de kans liep uit de hand te lopen.

'Ja mannen, we gaan onze hand hier een beetje overspelen,' zei

de compagniecommandant. 'We moeten wat meer risico aanvaarden vanwege degene naar wie we op zoek zijn.'

Onder dekking van een enorme stofwolk rende ik de CH-47 Chinook uit. De landing vond plaats in open terrein en de taak van mijn team was op te rukken naar een gebied ten westen van het doelwit, terwijl Steve en zijn team naar het zuiden gingen, zodat we een soort losse L-vorm zouden aannemen bij de opmars naar een cluster van compounds waarin volgens onze vermoedens Bergdahl zou kunnen worden vastgehouden.

Het doelwit was op anderhalf uur helikopterafstand van onze basis in Jalalabad. Er stond een huis aan de rand van de landingszone. Het team van Steve had nog maar een paar stappen buiten de heli gezet, toen de taliban uit dat huis begonnen te stromen. Een van hen beschikte over een PKM machinegeweer. Terwijl ik wegrende, kon ik boven het lawaai van de wieken het geluid van de automatische wapens horen.

Over mijn schouders terugkijkend naar de heli's zag ik de lichtspoorkogels als laserstralen door de stofwolk langs de heli schieten. Ik kon nog net zien hoe Steve's team dekking zocht en meteen begon op te rukken in de richting van de vijand.

Terwijl ze onder zwaar mitrailleurvuur lagen, trok een van Steve's teamgenoten zijn piratenwapen tevoorschijn, een kleine eenschotsgranaatwerper. Hij dook op tussen twee mitrailleursalvo's en mikte een granaat met een boogje precies in de deuropening van het huis: een schot van één uit een miljoen. Ik hoorde een gedempte explosie en zag hoe rook uit de deur begon te stromen. De granaat smoorde ogenblikkelijk al het vijandelijke vuur en dat verschafte Steve en zijn team een paar kostbare seconden om meteen op te rukken naar het huis zonder verliezen te hoeven

incasseren. Ze verzamelden zich naast de deur en stelden het huis zeker door de resterende strijders te doden.

'Bewegingen naar het noorden en het oosten,' hoorden we Phil melden via de radio.

Met zo'n heldere maan had ik evenveel zicht als overdag. Met het blote oog konden zij ons vanaf honderd meter zien, maar met onze nachtzichtkijkers zagen wij hen al van driehonderd meter afstand.

Het open veld dat zich voor ons uitstrekte, was volmaakt vlak en ik kon zien hoe strijders met het geweer over hun schouder geslagen wegrenden van de heli's. Een weg liep van noord naar zuid door het veld, langs het gebouwencomplexen, het dal uit. Ik kon nog net twee kerels onderscheiden die wegreden op bromfietsen. Phil kreeg een groep van vier strijders in het vizier, die wegrenden van de weg, naar een klein huisje in westelijke richting.

'Ik heb er al twee,' zei Phil. 'Wij nemen die kerels in het westen. Jij pakt die kerels op de bromfietsen.'

Het team van Steve kamde het gebouwencomplex uit dat ons oorspronkelijke doelwit was geweest. Geen spoor van Bergdahl, maar we namen wel aan dat hij hier ergens in de buurt moest zijn. Er waren hier gewoon te veel strijders verzameld, en ze waren goed bewapend.

Ik kreeg twee sluipschutters mee van onze verkenningseenheid (RECCE), plus een explosievendeskundige. Phil nam het hondenteam mee plus nog een extra man van het aanvalsteam.

We renden het veld over en struikelden zowat over een strijder die zich in het gras schuilhield. Ik had hem aanvankelijk over het hoofd gezien, maar een van de sluipschutters merkte hem op en opende het vuur. Toen we verder oprukten, viel me op dat hij Cheetahs droeg. Schuldig.

Toen we verder oprukten, zagen we dat de beide bromfietsen vlak langs de weg geparkeerd stonden.

Ik zag twee koppen boven een baal hooi uitsteken, een baal hooi van minstens een tot anderhalve meter hoog en drie tot vijf meter breed.

'Ik heb in beeld twee pax op ruwweg driehonderd meter op twaalf uur,' zei ik.

'Pax' is militair jargon voor mensen. De sluipschutters zagen ze ook en we hielden halt in het veld. We hadden een snel plan nodig.

'Ik ga positie kiezen op de weg en zie of ik een schot kan plaatsen,' zei een van de sluipschutters.

Hij was een van de meest ervaren sluipschutters in de hele eenheid. Bij een eerdere uitzending in Irak had hij een Irakese sluipschutter te grazen genomen die het op de mariniers had gemunt. Het had hem weken gekost, maar uiteindelijk vond hij het huis waar de sluipschutter zich verschanst had en schoot hij hem neer door een gaatje in de muur: op die plek was één enkele baksteen uit de muur gevallen.

De weg liep links van de hooibaal iets omhoog, en dat gaf hem een hoogtevoordeel.

'Ik neem de rechterflank wel,' zei de explosievendeskundige.

'Prima,' zei ik. 'Dan neem ik het midden en probeer ik een handgranaat over die hooibaal heen te gooien.'

Ik vond het niet echt een goed plan, maar we hadden niet veel keus. Rekening houdend met ons eigen schootsveld en met het team van Phil op onze rechterflank hadden we namelijk niet al te veel manoeuvreerruimte om het gebied achter de hooibaal veilig te stellen.

Ik vertrouwde erop dat de sluipschutters me dekking zouden

geven als ik oprukte. Het was een schot over ongeveer tweehonderd meter. Niet heel eenvoudig, maar met hun bereik en hun nachtzichtkijkers moest het ook weer niet al te moeilijk zijn.

Snel namen we onze posities in.

'RECCE in positie.'

Ik droeg een kleine uitschuifbare ladder op mijn rug. Die liet ik achter in het gras nadat ik hem had gemerkt met infrarood (IR) chemisch licht.

'EOD in positie.'

Ik nam mijn geweer in mijn linkerhand, knielde neer en haalde een handgranaat uit mijn patroontas. Ik haalde de veiligheidspin eruit en hield de granaat in mijn rechterhand. Ik haalde diep adem en zette het op een sprinten in de richting van de hooibaal. Ik kon alleen mijn eigen ademhaling horen en de wind die langs zwiepte terwijl ik de afstand probeerde te overbruggen voordat de tegenstanders weer over de hooibaal zouden turen. Ongeveer halverwege de hooibaal hoorde ik op mijn rechterflank dat een AK-47 het vuur opende: Phil en zijn ploeg hadden de vijandelijke strijders dus getraceerd.

Meer dan een paar seconden duurde die sprint niet, maar in mijn hoofd speelt alles zich heel vertraagd af, zoals bij een herhaling in slow motion op televisie. Ik was op minder dan dertig meter van de hooibaal toen daar opeens een hoofd boven uitstak.

Ik bevond me in het open veld, zonder enige dekking. Ik kon niet blijven staan. Ik moest die hooibaal zien te bereiken. Ik had geen geweldige werparm, dus met een worp van deze afstand kon ik de hooibaal beslist niet neutraliseren. Ik moest dus door blijven rennen. Een fractie van een seconde later raakten diverse salvo's van de sluipschutters de tegenstander in de borst en die tuimelde als een lappenpop achterover.

Een van die salvo's had de aandrijflading doen ontbranden van een raketgranaat die het slachtoffer op zijn rug had bevestigd. Toen hij achter die hooibaal achterover tuimelde, zag ik vonken en vlammen uit zijn rugzak spuiten. Hij zag eruit als een reusachtig vuurwerksterretje.

Ik maakte een sliding naar de hooibaal, alsof ik een honk moest halen, gooide de handgranaat eroverheen en liet mezelf wegrollen. Ik hoorde de explosie, keerde om en begon weg te rennen.

Onder dekking van de ene sluipschutter voegde ik me bij de explosievendeskundige en de andere sluipschutter. Terwijl de tweede sluipschutter ons dekte, manoeuvreerden we terug naar de hooibaal. We kwamen van links, met ons geweer in de aanslag, en troffen die ene strijder aan liggend op zijn rug, met de nog brandende raketaangedreven granaat onder hem. De tweede strijder was in geen velden of wegen te bekennen.

Terwijl we naar hem op zoek gingen, kwam er met veel gekraak een bericht over de radio.

'We hebben een gewonde adelaar, we hebben een gewonde adelaar, verzoek om onmiddellijke medische evacuatie.'

Een van de sluipschutters die ik bij me had, was een hospik en die begaf zich meteen in de richting van het team van Phil. De verdwenen vijandelijke strijder hadden we nog steeds niet gevonden. De vraag wie er gewond was geraakt, bande ik acuut uit mijn hoofd, en met z'n drieën zetten we de zoektocht voort.

Ik hielp de explosievendeskundige bij het verzamelen van de wapens en de bromfietsen van de strijders. Die bleken uitgerust te zijn met morfinesets en handgranaten. Het waren dus professionals, geen boeren die een AK-47 ter hand hadden genomen als de oogst achter de rug was.

Bergdahl zouden we tijdens die uitzending niet vinden, en in

de zomer van 2012 zat hij nog steeds gevangen. Maar ik heb sterk het gevoel dat hij toen wel in de buurt was en dat we hem net op een paar uur na hebben gemist of dat ze anders wellicht tijdens het vuurgevecht met hem wisten te ontsnappen.

Toen de boel wat tot rust was gekomen, bracht de explosievendeskundige springladingen aan om de vijandelijke uitrusting op te blazen.

'Ik ben zover,' liet hij weten.

We namen een veilige afstand in acht en toen bracht hij de uitrusting en het lijk van de strijder samen tot ontploffing. De explosie schroeide de hooibaal die deels in brand vloog en deels zwartgeblakerd achterbleef.

Het lijk van de tweede strijder zouden we nooit vinden, maar toen we terugliepen naar de hooibaal om de controleren of de uitrusting wel compleet was vernietigd, troffen we drie handen aan. We vermoedden dat de tweede strijder onder de hooibaal was gekropen en daar was omgekomen.

Al snel hoorde ik het vertrouwde geluid van een aanvliegende CH-47 Chinook. Die bleef net lang genoeg staan om de gewonde aan boord te nemen en vloog vervolgens in hoog tempo naar het traumahospitaal van Bagram, een enorm vliegveld ten noorden van Kabul.

'Alpha 2, dit is Alpha 1,' zei Phil over de radio. Ik was Alpha 2. Phil was Alpha 1. Het was de eerste keer dat ik van Phil hoorde sinds we uit elkaar waren gegaan om de vluchtende strijders te achtervolgen.

'Zeg dude, neem namens mij de mannen onder je hoede,' zei Phil.

De gewonde adelaar was niemand anders dan Phil. Hij zat op de vloer van de heli met een opengesneden broekspijp. Zijn uni-

form en de vloer waren doorweekt van het bloed. Dankzij een forse dosis morfine voelde hij geen pijn.

Later vernam ik dat zijn team twee zwaar bewapende strijders had ingehaald. Ze zonden de aanvalshond vooruit waarna de vijand het vuur had geopend. Phil was geraakt en de hond was gesneuveld. De kogel had Phils onderbeen opengereten en hij was bijna doodgebloed, maar een snelle ingreep van onze twee hospikken had niet alleen zijn been gered maar ook zijn leven.

'Oké, kameraad, komt voor elkaar,' zei ik. 'Pas goed op jezelf.'

'Prima werk om Phil uit te schakelen, zodat je zelf het commando kon overnemen,' zei een van mijn teamgenoten. 'We hebben wel gezien dat je hem in zijn been schoot en daarna naar hem toe rende om zijn gecodeerde identificatieplaatje mee te nemen.'

Phil lag nog niet in het ziekenhuis of de zieke grappen vlogen me al om de oren.

8

Geitenpaden

Ik moest pissen.

Een half uur eerder was ik in Jalalabad aan boord gegaan van een heli voor een vlucht naar een vooruitgeschoven gevechtspositie in de bergachtige Afghaanse provincie Kunar. De spanning op mijn blaas was sinds dat moment flink opgelopen. Het was een standaardprocedure dat iedereen voor vertrek even ging pissen, maar dit was zo'n korte vlucht dat ik had besloten het op te houden tot de landing.

Het was twee maanden nadat Phil gewond was geraakt. Hij was nu thuis op krachten aan het komen. We hadden nog ongeveer drie weken van deze uitzending voor de boeg. Sinds het moment dat Phil om medische ondersteuning had moeten vragen, was ik teamleider. We waren nu op weg naar een afgelegen Forward Operating Base (vooruitgeschoven uitvalsbasis; FOB) in een van de meest onrustige regio's van Oost-Afghanistan. Deze FOB zou dienst gaan doen als uitvalsbasis voor een operatie in het Afghaanse hooggebergte.

Ik voelde dat de CH-47 Chinook even stil bleef hangen en de daling inzette. Een paar seconden nadat de wielen de grond hadden geraakt, ging de laadklep naar beneden en vluchtte ik uit het toestel, om onder de gigantische achterste motor door naar een greppel te rennen op zo'n twintig meter van de landingsplaats. Het toestel stond op zo'n vijftig meter van de omheining van een

kleine geschutsopstelling en dus ik voelde me vrij veilig zonder dekking van de omgeving.

Ik kreeg gezelschap van een aantal van mijn teamgenoten, die ook even op adem wilden komen. Het was pikkedonker, geen lichtpuntje te zien. De bergen die hoog boven me uitrezen, vingen elke lichtstraal weg. Over mijn schouder zag ik dat de helikopterwieken een stofwolk deden opdwarrelen. Het lawaai van de motoren van de CH-47 Chinooks was oorverdovend.

Terwijl ik aan de rand van die greppel stond, moest ik de schoonheid van dit hooggebergte wel bewonderen. Door de groene gloed van mijn nachtzichtkijker zag alles er heel vredig uit. Toen namen mijn ogen de gloed waar van iets wat door de hemel flitste. Een fractie van een seconde meende ik een vallende ster te zien, totdat ik doorkreeg dat het ding recht op me afvloog.

VROEM!

Een raketaangedreven granaat sloeg in op een meter of drie van de achterste laadklep van de heli en bedolf mijn teamgenoten onder de granaatscherven. Voordat ik kon reageren, zag ik salvo's met lichtspoormunitie langsvliegen, terwijl nog meer raketgranaten insloegen. Ik ging op weg naar een greppel aan de andere kant van het landingsgebied. Niemand snapte er wat van. De bedoeling was geweest dat we deze positie simpelweg zouden gebruiken als uitvalsbasis voor onze missie. We hadden er niet op gerekend dat we hier al contact zouden maken met de vijand, nog voordat we een paar uur later de aanval zouden inzetten op hun compound.

Ik hoorde hoe het geloei van de helikoptermotoren veranderde toen de heli's weer opstegen en het dal uit vlogen. Toen de tweede heli haastig weer het luchtruim koos, zorgde de luchtdruk van de wieken ervoor dat een lichtgranaat werd afgeschoten die waren

aangebracht rondom deze kleine geschutsvoorpost van waaruit we in actie hadden willen komen. In theorie waren die lichtgranaten aangebracht om de voorpost te waarschuwen voor een aanval, maar nu werkte het systeem in ons nadeel, want nu stonden wij weerloos in het volle licht, volledig blootgesteld aan de vijand. In kleine teams begonnen we ons terug te trekken van de lichtbron, terwijl de vijand zijn vuur verlegde naar de voorpost.

In volle sprint probeerde ik mijn broek weer dicht te knopen. Ik kon de doffe dreunen horen van ons eerste uitgaande mortiervuur en daarna het gestage gehamer van een Amerikaans .50-machinegeweer. De bezetting van de voorpost reageerde nu op de aanval. We lieten ons een greppel in glijden en keken toe hoe het Amerikaanse zware geschut de omliggende hoogten begon schoon te vegen. Het zag eruit als een Bloomin' Onion [bloemvormig opengesneden gefrituurde hele ui, *vert.*] van Outback Steakhouse. Overal langs de omheining van de voorpost waren nu stukken geschut in stelling gebracht – deze verdedigingspost was trouwens opgetrokken uit Hesco's, met zand opgevulde grote gaasconstructies.

Zodra de lichtgranaat was gedoofd, konden we weer gebruik maken van de dekking van de duisternis, zodat we het kamp konden binnengaan via de hoofdingang en we de bescherming van de verdedigingswal genoten.

Zodra we de poort door waren, konden onze hospikken zich ontfermen over de gewonden. Echt zwaargewond was niemand, maar de granaatscherven van de raketaangedreven granaten hadden hadden een Army Ranger, onze tolk, een bij ons ingedeelde Afghaanse soldaat en onze hond verwond. De heli's waren in de buurt blijven hangen en toen het vuur stilviel, scheurden ze meteen terug naar het dal om de gewonden op te pikken.

Zodra de gewonden aan boord waren gebracht van de heli's en ze veilig op weg waren naar het hospitaal, kwamen onze commandant en zijn teamleiders bij elkaar in de commandobunker, samen met de commandant van de voorpost (die onder de landmacht viel) en diens sergeant-majoor.

Charlie en de rest van ons team zouden ons opwachten in het sportzaaltje van de voorpost. Charlie had zich aangemeld als vrijwilliger om de laatste maanden van deze uitzending mee te draaien in mijn team. Sinds Phil gewond was geraakt en ik zijn plek had overgenomen, kwamen we een man tekort. We hadden een extra schutter nodig. Charlie had zijn periode als instructeur van Green Team net afgesloten.

'Ik hoor dat jij Phil hebt neergeknald om zijn baantje over te kunnen nemen,' had Charlie bij aankomst gezegd. 'Is dat hoe je tegenwoordig teamleider wordt? Je kunt dat zestal van je dan maar beter goed in de gaten houden.'

Ik had die grote bullebak echt gemist en het was goed om hem er weer bij te hebben.

Het vertrek van Phil maakte een einde aan de cultuur van voortdurende practical jokes in het kamp. Ik kon er dan wel op vertrouwen dat mijn kamer gevrijwaard bleef van glitterbommen, maar de stemming werd toch ook nooit zo licht en vrolijk als wanneer Phil in de buurt rondhing. Vooral zijn ervaring misten we. We hadden de mentaliteit van een American footballteam: valt er iemand uit, dan neemt de volgende zijn plaats in. Het werk konden we natuurlijk allemaal wel aan, maar niets woog op tegen ervaring. En daar had Phil nu eenmaal karrenvrachten van. Het tempo waarin de missies elkaar opvolgden, maakte het onmogelijk al te lang stil te blijven staan bij het verleden. Maar we misten hem beslist.

De terugkeer van Charlie maakte dit deels goed. Na zijn peri-

ode als instructeur van Green Team stond die weer helemaal op scherp en bij deze operatie zou hij een sleutelrol spelen. Zijn ervaring en kalmte wanneer hij onder vuur kwam te liggen, waren onovertroffen.

De commandoruimte was klein: boven de multiplex meubels hingen kaarten van het gebied aan de wand. Uit een hoek van het lage bouwseltje staken antennes omhoog. Dak en wanden waren opgetrokken uit zandzakken, die bescherming boden tegen raketaangedreven granaten en mortiervuur. In een hoek stond de radio, die aandachtig in de gaten werd gehouden door twee jonge verbindingsspecialisten van de landmacht of twee junior onderofficieren.

Ik stond naast Steve en keek op de landkaart.

'Sorry voor het welkomstfeestje,' zei de landmachtkapitein die het bevel voerde over deze voorpost. 'Eens per week worden we erop onthaald. Jullie waren op het juiste moment op de juiste plek.'

Een missie in Kunar was behoorlijk zwaar. Volgens mij is het een van de moeilijkste gebieden in heel Afghanistan om de vijand effectief in de verdediging te dringen. In die provincie raakten we vrijwel voortdurend verzeild in vuurgevechten. De natuurlijke hinderpalen zijn er berucht: de bergen in dit lagere deel van de Hindu Kush worden doorsneden door smalle dalen met steile wanden. Al tientallen jaren vormt deze provincie een favoriet bolwerk van de rebellen. Het ondoordringbare terrein, de netwerken van grotten en de grens met de semiautonome Noordwestelijke Grensprovincie in Pakistan bieden opstandige groepen tal van belangrijke voordelen.

Onder militairen geniet deze provincie bijnamen als 'Centraal Station Vijand' of 'Indianenland'. Feit is dat tussen januari 2006

en maart 2010 meer dan 65 procent van alle incidenten met opstandelingen waar ook in Afghanistan zich voordeed in de provincie Kunar. Regionale talibangroepen vermengen zich met buitenlandse Al Qaidastrijders, terwijl je in dit gebied ook nog eens op milities van de moedjahedien kunt stuiten.

Ook op een tafel in het midden van het vertrek lag een kaart van het gebied. Daar schaarden we ons allemaal omheen. Het plan was met een patrouille diep door te dringen in een dal ten zuiden van de voorpost en vandaar een operatie te ondernemen tegen een groep talibanleiders die daar bijeen was gekomen, met het doel ze gevangen te nemen of om het leven te brengen.

Het liep tegen het einde van onze uitzending, en dit was mogelijk onze laatste kans nog zo'n sappig doelwit te verschalken. Ofschoon Phil gewond was geraakt en een van onze honden was gesneuveld, konden we toch al terugkijken op een behoorlijk gedegen campagne. Als we onze troefkaarten nu goed uitspeelden, konden we ter afsluiting wellicht nog net even een mooie oogst binnenhalen.

Met behulp van onze drones die boven het vijandelijke kamp vlogen, konden we hun patrouilles te voet observeren. In de loop van de jaren hadden Steve en ik ons behoorlijk weten te bekwamen in het ontwaren van wat wij aanduidden als 'snode plannen'.

Op het eerste gezicht valt uit de stroom gegevens van die drones weinig op te maken. Op het scherm zien mensen eruit als rondkruipende mieren. Maar Steve en ik wisten hoe we al die waarnemingen bij elkaar moesten optellen. Rondom de meeste vijandelijke kampen zie je geen mobiele patrouilles. Gecombineerd met wat we wisten over de situatie in Kunar en met de rapporten van de inlichtingendiensten over de bijeenkomst van talibanleiders die er gaande was, gaf ons dat alle reden om de con-

clusie te trekken dat hier inderdaad 'snode plannen' werden gesmeed.

We wisten dat ons een felle strijd te wachten stond.

Het plan was dat mijn achtkoppige team naar de heuvelkam zou klimmen en vandaar parallel aan de dalbodem zou oprukken, tot we voorbij de vijandelijke compound zouden zijn geraakt. Daar konden we een grendelstelling innemen bovenaan de helling, vanwaar de we vluchtende strijders terug het dal in konden drijven. We gingen ervan uit dat zij er geen rekening mee hielden dat wij hen van boven zouden aanvallen, want de meeste compounds bevonden zich op de hoogste plek in het dal. De rest van onze manschappen zou het dal in trekken over de hoofdweg met de bedoeling de talibanstrijders op te drijven naar de plek waar wij ze in onze hinderlaag konden laten lopen. Als beide teams onopgemerkt konden doordringen tot het doelwit, zouden wij ook oprukken naar het gebouwencomplex, dat wij dan van alle kanten zouden kunnen proberen veilig te stellen.

Meestal probeerden de talibanstrijders een rechtstreeks vuurgevecht met ons te ontlopen. In plaats daarvan renden ze weg en probeerden ze zich te verbergen tussen de bomen of te ontsnappen naar naburige dalen. Om ze dat te beletten, zouden we een van onze teams positie laten kiezen op de hoogten boven het dal, in de verwachting dat ze dan argeloos ons schootsveld zouden binnenwandelen. We konden ze dan moeiteloos de pas afsnijden voordat ze zouden kunnen ontsnappen.

Wij hadden een route af te leggen van zeven kilometer om binnen te dringen in het vijandelijke gebied en daar onze beoogde positie te bereiken. Dat was niet heel ver, maar alleen als je geen rekening houdt met hoogteverschillen. Mijn team zou die nacht het leeuwendeel van het klimwerk moeten verrichten, want on-

ze route voerde ons recht omhoog naar die richel boven het dal. In de wetenschap dat we een bijzonder uitdagende klim voor de boeg hadden, had ik besloten de kogelwerende platen uit mijn vest te halen, en slechts drie extra magazijnen mee te nemen, plus een handgranaat, mijn radio's en een EHBO-koffertje. Allemaal probeerden we onze bepakking zo licht mogelijk te houden. 'Hoe lichter, hoe beter,' luidde onze lijfspreuk.

Wie besluit zijn kogelwerende platen thuis te laten, is uiteraard zelf verantwoordelijk voor de gevolgen daarvan. Na de verrassingsontvangst die ons ten deel was gevallen bij de helikopterlanding, begon bij mij enige twijfel te knagen over de juistheid van dat besluit.

Terwijl we dit plan bespraken met de landmachtkapitein, voelde ik de ogen van diens soldaten in onze rug boren. In de ogen van deze gladgeschoren landmachtjongens zagen wij er vermoedelijk uit als Hells Angels of Vikingen.

Gemeten naar militaire maatstaven hadden de meesten van ons inderdaad lang haar. Niemand van ons droeg een correct uniform, we waren eerder gehuld in een allegaartje van bij elkaar geraapte broeken en shirts. We waren uitgerust met zo'n beetje alle state-of-the-art tactische snufjes, zoals nachtzichtkijkers met vier lenzen, warmtegevoelige vizieren en geluidsdempers op onze geweren. Ieder van ons was een professional die zelf het beste wist wat hij precies nodig had voor een bepaalde opdracht – en dus besloot iedereen zelf wat hij al dan niet meenam.

'Een aantal van die kerels draagt geen kogelwerend vest,' merkte een van de landmachtsoldaten op.

De RECCE-teamleider van onze compagnie wees de landmachtkapitein op een geitenpad dat op de kaart stond. Hij zou de route voor mijn team uitzetten.

'Hebben jullie dat geitenpad wel eens gebruikt?'

'Ik heb het wel eens gezien. Het loopt recht omhoog. Wat voor tijdpad hanteren jullie?' vroeg de kapitein.

'We willen toeslaan en weer terug zijn voordat het licht wordt,' antwoordde de RECCE-teamleider.

'Dat gaan jullie nooit redden,' constateerde de landmachtkapitein. 'Het terrein is onbegaanbaar en het is volstrekt uitgesloten om dat in één nachtcyclus af te ronden.'

Zijn eenheid woonde al een tijdje in dit dal en dus waren we niet echt in de positie hem tegen te spreken. Het was hun achtertuin. Zij hadden die terreinomstandigheden bij daglicht waargenomen.

'Zijn jullie daarboven ooit geweest?' vroeg de leider van onze eenheid, wijzend op de vijandelijke compounds die wij als doelwit hadden uitgekozen.

'Het verste punt tot waar wij ooit gekomen zijn is daar,' zei de kapitein. Hij wees op een plek die nog niet eens halverwege de positie was die wij wilden zien te bereiken. 'Het kostte ons zes uur om er te komen. We maakten contact met de vijand en kwamen terecht in een langdurig vuurgevecht. We moesten ons uiteindelijk terugtrekken uit het dal.'

We besteedden nog enkele minuten aan onze plannen.

De leider van onze eenheid keek mij, Steve en de andere teamleiders aan.

'Wat denken jullie ervan?'

Dit doelwit was veel te aantrekkelijk om te laten schieten. Zelfs met drie aanvallers minder en zonder hond hadden we nog genoeg slagkracht om het doelwit veilig te stellen. De drones meldden geen bijzondere bewegingsintensiteit rond het doelwit en het verrassingselement speelde dus nog steeds in ons voordeel. We besloten het plan te schrappen dat mijn team het geitenpad op zou

klimmen. In plaats daarvan zouden we een grote patrouille vormen die deels over de weg het desbetreffende dal in zou trekken. Vervolgens zouden we afbuigen en een omtrekkende beweging maken naar het hogere terrein om de vijandelijke basis van bovenaf aan te vallen.

'Ik ben ervoor,' zei ik toen de leider van onze eenheid mij aankeek. Ook Steve knikte instemmend.

'Jullie zijn nog steeds van plan te gaan?' vroeg de kapitein.

'Ja,' zei de leider van onze eenheid, uiteindelijk.

'Die aanval van vanavond op de basis zou als een prima dekmantel kunnen dienen om zelf in actie te komen,' opperde de landmachtkapitein. 'Waarom zouden wij er niet zelf een patrouille op uit sturen, waar jullie je dan bij kunnen aansluiten?'

Hij stelde voor om met een stuk of twintig van zijn manschappen een patrouille te gaan lopen naar een nabijgelegen dorp, aan het begin van het dal naar het zuiden. Wij zouden ons aansluiten bij de achterhoede van die patrouille, om ons op een bepaald moment daarvan af te splitsen en heimelijk het dal in te duiken dat ons eigenlijke doelwit vormde. Als de bevolking zou toekijken – en dat viel wel te verwachten –, hoopten we dat ze zouden happen en de hoofdmacht van de patrouille zouden volgen.

'Vinden jullie het goed dat wij dan nog wat extra munitie bij jullie inslaan?' vroeg de leider van onze eenheid.

'Natuurlijk. Ik ga het wel even halen.'

De kapitein begon voorbereidingen te treffen voor het uitzenden van een patrouille te voet, terwijl ik onze jongens in de sportruimte van de voorpost op de hoogte ging stellen van de plannen. In een ruimte die niet veel groter was dan een kantoortje in een woonhuis, waren wat toestellen gepropt: enkele handhalters, een paar drukbanken en een squatrek. Net als het com-

mandocentrum was de ruimte met zandzakken beveiligd tegen mortieraanvallen.

Ik vulde de verschoten kogels in het magazijn aan en ik controleerde of mijn team klaarstond. Ik zag dat ook Walt en Charlie hun magazijnen aan het bijvullen waren. Walt zat in Steve's team en sinds hij rechtstreeks van Green Team bij onze eenheid was gekomen, had hij veel contact met zowel mij als Steve.

Ik had al van Walt gehoord toen hij nog bij Green Team zat. Alle SEALS van de oostkust leken hem te kennen en zij hielden hem nauwlettend in het oog terwijl hij zich omhoog zwoegde naar de eerste verdieping.

Al tijdens zijn opleiding droeg Walt een woeste haardos en zijn hele gezicht ging schuil achter een volle bruine baard. Verder reikte hij zo ongeveer tot mijn oksel, maar zijn brutale grote bek vormde een meer dan adequate compensatie voor zijn geringe lichaamslengte. Hij had een gezonde dosis van het napoleonsyndroom en was voorzien van een buitensporige hoeveelheid lichaamsbeharing. Het leek of hij binnen een dag een baard kon laten groeien.

Walt had al een jaar eerder met Green Team zullen beginnen, maar hij raakte in de problemen en was genoodzaakt zijn opleiding een jaar uit te stellen.

Walt en ik konden meteen al goed met elkaar overweg. Hij was dol op schieten en zijn liefde voor vuurwapens deed niet onder voor de mijne. Een keer heb ik hem op de schietbaan uitgenodigd om mee te gaan naar de SHOT-beurs in Las Vegas, een jaarlijkse beurs voor schieten, jagen en buitensport. Als onze verplichtingen het toestonden, gingen we daar elk jaar heen om ons door de verkopers op de hoogte te laten stellen van de laatste ontwikkelingen er op het gebied van wapens en uitrusting.

Op de eerste dag van dat uitje stelde ik hem voor aan alle leveranciers. Op de tweede dag vroegen mijn bekenden me al waar Walt uithing. Na de derde beursdag trof ik Walt aan in de bar, waar hij audiëntie verleende aan een aantal vertegenwoordigers van de National Rifle Association. Met een sigaar in de mond was hij daar handen aan het schudden en schouderklopjes aan het geven alsof hij campagne aan het voeren was voor een politieke functie. Iedereen was dol op hem.

Walt was de kleine man met de grote persoonlijkheid.

Het team stak de koppen even snel bij elkaar en ik vertelde dat het plan om het geitenpad te beklimmen van de baan was. We zouden nu samen op patrouille gaan.

'We trekken samen op over de hoofdroute en buigen dan af als we dichter in de buurt van het doelwit zijn,' zo lichtte ik toe. 'Iemand nog iets te vragen?'

Iedereen schudde van nee.

'Nope,' zei Charlie. 'Alles zo klaar als een klontje.'

Het was als een partijtje straatbasketball. Als je 'schieten, bewegen en communicatie' onder de knie hebt, valt alles verder op z'n plaats. Als operaties al te ingewikkeld worden, levert dat alleen maar vertraging op. Iedereen die avond daar in dat gymzaaltje kon bogen op jarenlange ervaring. Bovendien moest je elk plan tijdens de uitvoering toch altijd bijstellen, en dus was het maar het beste om alles zo simpel mogelijk te houden. We hadden dit eerder gedaan en vertrouwden op het team.

De patrouille slingerde de poort uit en begon over de verharde weg naar het dorp te lopen. Het was een prima weg, vermoedelijk gefinancierd met geld van de Amerikaanse belastingbetaler. Minder dan een kilometer buiten de poort van de voorpost lieten we ons langzaam afzakken uit de hoofdmacht om vervolgens rechts

af te slaan en verder te trekken naar ons dal dat meer in het westen lag.

Twee uur lang volgden we de zigzaggende weg. Elke haarspeldbocht was weer steiler dan de vorige. Al snel stootten we op een groepje auto's. Aan de kant van de weg zag ik een Hilux met laadklep staan en twee stationcars met een imperiaal op het dak. Ik keek door de voorruiten toen ik er voorbijliep. Alle auto's waren verlaten.

Verder dan hier konden ze niet rijden.

Hier hield de weg op. Het pad werd smaller en steiler naarmate onze patrouille dieper doordrong in het dal. Met elke stap voelde ik hoe het hoogteverschil en het gewicht van mijn bepakking mijn tempo wilden drukken. Ik begon al vermoeid te raken en we waren pas halverwege. Ik hoopte maar dat al deze inspanningen niet voor niets zouden blijken te zijn.

Nadat we nog een uur over dit pad hadden gelopen, kreeg ik het gebouwencomplex in het vizier en ten minste twee lichtjes op het meest nabije gebouw. Groepjes bomen blokkeerden het grootste deel van mijn gezichtsveld. De gebouwen waren opgetrokken uit steen en gedroogde modder, en leken op te rijzen uit de dalwanden.

Het zou eenvoudiger zijn geweest ook de rest van de route af te leggen over het hoofdpad, maar we wisten dat we daar op wachtposten zouden stuiten. We mochten niet het risico lopen dat onze komst zou worden opgemerkt. De drones bleven berichten doorsturen over rondtrekkende patrouilles rond de hoofdroute en het gebouwencomplex.

Verrassing was de sleutel tot succes. De kortste lijn tussen twee punten was in Kunar vrijwel altijd een geitenpad. In Alaska was

het al niet anders. We moesten een andere route zien te vinden. Niemand wilde straks bij zonsopkomst nog in dit dal zitten.

'We gaan nu rechtstreeks naar de bergkam en maken dan een omtrekkende beweging,' hoorde ik de RECCE-teamleider over de radio zeggen.

Ik kon mijn benen bijna nee horen schreeuwen, maar voor zover wij wisten was dit inderdaad een juiste beslissing. De RECCE-mensen vertrouwden erop dat wij vanzelf op het geitenpad zouden stuiten dat mijn team zou gaan gebruiken als we nu vanaf dit punt rechtstreeks naar de richel klommen.

Vanaf de weg klauterden we nu werkelijk recht omhoog tegen de berg op, op zoek naar het geitenpad. Diverse keren moest ik de draagband van mijn wapen insnoeren om met mijn handen een uitstekende rotspunt vast te kunnen grijpen. Soms lukte het bergbeklimmen redelijk, maar even zo vaak creëerde ik mijn eigen roetsjbaan. Niemand zei iets, maar ik kon mijn teamgenoten tijdens de klim wel horen kreunen en zuchten.

We zagen dit allemaal als een sappig doelwit. En we wilden ze nog steeds heel graag te grazen nemen. Maar met elke volgende stap was de enige gedachte die nog door mijn hoofd spookte dat dit doelwit maar beter al die moeite waard kon zijn.

Na een paar uur klimmen vonden we eindelijk het geitenpad. Mijn benen waren inmiddels over elke pijngrens heen en ik was zo moe dat het me moeite kostte niet te gaan hijgen. Dat we het geitenpad hadden bereikt, gaf ons frisse moed. Onze RECCE-jongens waren ongetwijfeld de beste die je kunt vinden en zonder hun minutieuze planning vooraf hadden we deze hele operatie nooit succesvol kunnen afronden.

Het geitenpad was minder dan een halve meter breed en liep aan weerszijden over de bergkam. Aan de ene kant torenden rots-

wanden boven ons uit, aan de andere kant dook je vrijwel direct de diepten van het dal in. Dat je na een enkele misstap wel eens van een vrijwel loodrechte wand af zou kunnen glijden, was niet iets waar we lang bij stil konden staan: daar hadden we de tijd niet voor. We hadden zojuist een uur besteed aan het vinden van dat geitenpad en de dageraad was niet ver meer weg. Elke tik van de klok telde nu.

We moesten verder.

Uiteindelijk liep het pad dood op een perfecte positie iets boven ons doelwit. Het complex bestond uit drie hoofdgebouwen rondom een binnenplaats en nog een aantal bijgebouwen kriskras verspreid over het terrein.

Aan de voet van het geitenpad was een aantal veldjes, als een trap uitgehouwen in de rotshelling. Het was tussen twee groeiseizoenen in en de aarde was nu droog. Soms werden de veldjes onder water gezet en dan moesten we door de modder ploeteren.

We kozen positie op de verschillende plateaus. Mijn team koos een veldje op gelijke hoogte met het hoofdgebouw.

'Alpha is klaar,' liet ik over de radio weten.

Steve's team klom naar het niveau vlak boven het onze en bewoog naar de rechterflank.

'Charlie is klaar,' zei Steve over de radio.

Team Bravo klom een plateau naar beneden om zich te richten op de meer naar het zuiden gelegen gebouwen van het complex, iets heuvelafwaarts gesitueerd.

'Bravo is klaar.'

Ik voelde hoe de adrenaline door mijn lijf begon te stromen. Vermoeidheid of pijn voelde ik niet meer. Al mijn zintuigen stonden op scherp. Iedereen stond op scherp. Als het plan slaagde,

zouden we de vijand volledig weten te verrassen. Als het misliep, zouden we verzeild raken in een lijf-aan-lijfgevecht.

'Actie begint,' zei onze commandant over de radio. 'Kalmpjes aan!'

We begonnen naar voren te sluipen. Niemand maakte enig geluid en elke stap was perfect afgepast. Niets vonden we zo opwindend als het binnensluipen van een vijandelijke compound. Soms wisten we rechtstreeks door te dringen in de kamers waar de vijandelijke strijders nog lagen te slapen. Dit was heel iets anders dan wat andere eenheden deden, als ze moesten reageren op een bermbomaanslag of een hinderlaag. Dit was allemaal voorzien en gepland.

Uniek was onze tactiek allerminst. Het verschil school in onze ervaring, in het feit dat we wisten wanneer we daadkrachtig en gewelddadig moesten optreden en wanneer we juist kalm en rustig moesten blijven.

Ik kon mijn hart in mijn borst voelen bonken. Elk geluid werd versterkt. Na elke vier of vijf stappen bleven we even staan. Ik legde mijn geweer aan en liet mijn laser zorgvuldig over elk venster, elke deur en elke doorgang glijden, om elke beweging meteen te kunnen registreren. Ik kon zien dat de lasers van mijn teamgenoten hetzelfde deden.

Langzaamaan, dacht ik. Langzaam maakt geen lawaai.

Ik probeerde de roestige deurknop van de dikke houten deur van het eerste gebouw.

Op slot.

Charlie probeerde eenzelfde soort deur van het gebouw rechts naast mij. Ook op slot.

We spraken geen woord. We beschikten niet over hippe Navy SEAL hand- en armsignalen. Ik knikte simpelweg naar Charlie en

we begonnen naar de andere kant van het gebouw te bewegen, de kant die uitkwam op de binnenplaats.

Via een klein poortje betraden we de binnenplaats. Walt ging op zijn tenen staan en sneed een touw door waar een plaat aan hing die ons de weg versperde.

Steve, Walt en de rest van het team groepeerden zich bij de deuren op de binnenplaats. Ik zag dat een RECCE-sluipschutter met een warmtegevoelig vizier vanaf een dak een opgedroogde stroombedding, die noord-zuid langs het gebouwencomplex liep, begon te scannen op wachtposten.

De voorste man van mijn team leidde ons door hetzelfde poortje, en zo naderden we de voordeur van ons gebouw.

Walt voelde aan de deur van dit gebouw en die bleek niet op slot.

Toen hij de deur langzaam openduwde, zag hij een man die met een zoeklamp in de weer was. Terwijl Walt het vertrek in liep om de man uit te schakelen, kwam een andere man onder zijn dekens vandaan overeind. Hij droeg een borstholster en had een AK-47 binnen handbereik. Walt en een andere SEAL die achter hem was binnengekomen, openden het vuur en ze brachten beide mannen om het leven. Steve opende een deur tegenover de kamer van Walt en trof daar een groep vrouwen en kinderen aan. Steve liet er iemand van zijn team achter en nam de rest van zijn mannen mee naar een deur verderop.

Aan de achterzijde van het gebouw dat Steve en zijn mannen aan het veiligstellen waren, hield een RECCE-sluipschutter in de gaten of er geen wachtposten aankwamen. Langs de weg die het dal in liep, zag hij door een venster een half dozijn talibanstrijders naar hun wapens grijpen. Hij opende onmiddellijk het vuur, juist op het moment dat Steve en zijn mannen de deur van datzelfde vertrek bereikten.

Steve opende de deur op een kier en zag de strijders naar dekking zoeken.

'Granaat!'

Een van Steve's teamgenoten deed de deur juist ver genoeg open om er een handgranaat naar binnen te werpen, midden tussen de toch al overdonderde vijandelijke strijders. Ik hoorde de doffe dreun van de explosie. Door het vertrek trok nu een hagelstorm van granaatscherven. Geen van de strijders bracht het er levend af.

Juist op het moment dat wij aan de deur stonden van ons gebouw, hoorde ik de gedempte geweerschoten van een tweede sluipschutter die het vuur had geopend. Op een rots met uitzicht over de hoofdweg bevond zich een wachtpost. De man had een AK-47 over zijn schouder geslingerd. Naast hem lag een granaatwerper.

Mijn voorste man opende de voordeur en begon het eerste vertrek veilig te stellen. Het huis had een aarden bodem en de vloer lag bezaaid met zakken voedsel, kleding en blikken olie. Uit mijn ooghoeken zag ik mijn voorste man het vuur openen. Een vijandelijke strijder probeerde met zijn vuurwapen in de hand te ontsnappen door uit een raam aan de achterkant te springen. Een kogelregen doorzeefde zijn rug en billen en hij tuimelde het raam uit.

Buiten hoorde ik dat een van de Squad Automatic Weaponschutters van het Team Bravo ook het vuur opende.

'WHAAAAA!'

De salvo's van zijn machinegeweer echoden door het dal. Dat geluid trof me onverhoeds, want de meesten van ons schoten met geluiddempers om het lawaai te smoren.

'We hebben bewegingen uit het noorden,' hoorde ik over het commandonet op mijn radio. We kregen berichten binnen dat strijders van verderop in het dal onderweg waren naar onze posi-

ties. Dit doelwit was al in hoog tempo geëscaleerd in drie afzonderlijke vuurgevechten, en nu vernamen we dat nog meer strijders naar ons onderweg waren.

De SAW-schutter en Team Bravo controleerden de zone even heuvelafwaarts van onze positie. Een voor een wist Team Bravo op z'n minst nog vijf andere strijders uit te schakelen, terwijl die pogingen deden gevechtsposities in te nemen met granaatwerpers en zware machinegeweren. De SAW-schutter vuurde nog een salvo van dertig kogels af en schakelde daarmee de laatste wachtpost uit die zich nog schuilhield tussen de rotsen in de droge stroombedding.

Binnen enkele minuten hoorde ik het zoemende geluid van een AC-130. Over de radio hoorde ik onze commandant melden dat de AC-130 de bewegingen in het noorden onder vuur ging nemen.

'Jij houdt de boel hier in de gaten,' zei ik tegen mijn teamgenoot.

Ik liet hem en nog een andere SEAL achter in het gebouw terwijl Charlie en ik een steegje gingen schoonvegen dat tussen dit gebouw en dat daaronder doorliep. De gebouwen waren neergezet op dezelfde in de rotsen uitgehakte plateaus als de veldjes waarover we het complex waren binnengedrongen.

Het steegje was smal en je had geen zicht op het einde ervan omdat het langs de wanden helemaal volgestouwd was met rommel. Keer op keer raakte ik verstrikt in de laaghangende waslijnen die tussen de twee gebouwen waren gespannen.

In een nauw steegje als dit stonden Charlie en ik steeds tegenover elkaar aan een andere wand. Ik tastte de wand aan zijn kant af met mijn laserstralen en kon zien hoe zijn laser de wand afspeurde waarlangs ik verder zou oprukken. Het was niets anders dan een kwestie van rekenen in hoeken'.

We slopen zo zachtjes mogelijk door het steegje. Alles draaide om de juiste dosering. We konden razendsnel optrekken als dat nodig was, maar ook weer moeiteloos omschakelen naar langzaam en voorzichtig. Ongeveer halverwege het steegje opende Charlie opeens het vuur.

PLOP. PLOP. PLOP.

Ik verstijfde. Ik had geen zicht op wat er voor mij lag. Charlie had een kort salvo afgevuurd en begon toen vooruit te bewegen. In een fractie van een seconde wierp ik een blik naar voren en zag op drie stappen afstand een strijder neerzijgen tegen de wand. Toen hij de grond raakte, liet hij een jachtgeweer uit zijn handen vallen. Doorgaans droegen we een kleine zestig kilo aan uitrusting, met inbegrip van de kogelwerende platen om ons tegen geweervuur te beschermen. Charlie droeg die platen ook niet.

Toen we het hele steegje hadden uitgekamd, hielden we even stil om onze positie te bepalen.

'Als ik vannacht wordt neergeschoten, hoop ik dat niemand mijn moeder vertelt dat ik mijn platen niet om had,' fluisterde ik tegen Charlie.

'Deal,' antwoordde Charlie. 'Geldt ook voor mij.'

Korte tijd later hoorden we het sein 'alles veilig' over de radio. Het doelwit was volledig veiliggesteld. Nu moesten we echter nog beginnen aan de zogenaamde Sensitive Site Exploitation (SSE), het documenteren van de situatie waarin we ons doelwit aantroffen. Kort gezegd, we maakten foto's van de doden, verzamelden alle wapens en explosieven, USB-sticks, computers en papieren.

In de loop van de jaren was SSE steeds belangrijker geworden. Het was een methode om de valse beschuldigingen te weerleggen dat de door ons gedode strijders in werkelijkheid onschuldige

boeren waren. We wisten dat binnen enkele dagen na onze actie de dorpsoudsten ons bij de plaatselijke NAVO-basis zouden komen beschuldigen van het doden van onschuldige burgers. Het soort onschuldige burgers van wie wij altijd al wisten dat ze rondliepen met AK-47's en raketwerpers – en nu konden we dat ook bewijzen. Hoe meer SSE we wisten aan te leveren, des te overtuigender konden we bewijzen dat iedereen die we hadden neergeschoten ook werkelijk schuldig was.

'We zitten in tijdnood mensen, dus schiet een beetje op,' zo liet de commandant weten. 'We hebben nog steeds bewegingen in noordelijke richting.' Zijn woorden werden overstemd door het geluid van de granaten van de AC-130's die een paar honderd meter verderop ontploften in het dal. Ik keek op mijn horloge. Het was al ruim na vier uur in de ochtend. Het zou spoedig licht worden en sinds we het vuur hadden geopend, was er een gestage stroom berichten binnengekomen van de drones om ons te waarschuwen dat er vanuit het noorden steeds meer strijders in aantocht waren.

De foto's waren ondertussen gemaakt en we stapelden alle wapens en ammunitie op een hoop in het midden van de binnenplaats en bevestigden daar een springlading aan die vijf minuten later zou ontploffen.

Met de mannen van RECCE voorop zetten we snel en onopgemerkt de terugtocht in, via dezelfde route als bij de heenreis. We haastten ons het gebouwencomplex uit, ik hoorde de explosie en zag een kleine vuurbal oplichten op de binnenplaats toen de wapens en de ammunitie van de strijders in rook opgingen.

De terugtocht verliep een stuk eenvoudiger dan de heenreis. De adrenaline stroomde door ons heen dankzij onze zojuist geleverde prestaties. Diverse keren moesten we tijdens onze pa-

trouille heuvelafwaarts even stilhouden om aanwijzingen te verstrekken voor verdere luchtsteun. Die bleek noodzakelijk omdat er nog steeds diverse groepen strijders naar ons op zoek waren. We wilden niet langer in het dal vertoeven dan strikt noodzakelijk was en zeker niet bij daglicht.

Drie uur na het verlaten van de vijandelijke compound waren we terug in onze voorpost. Onze mensen zakten van pure uitputting in elkaar tegen de muur. Iedereen zat helemaal stuk. We slorpten water naar binnen en energie-gels, zo'n beetje alles wat we in handen wisten te krijgen.

In het commandocentrum overhandigden we al onze SSE aan de kapitein. Zo kon hij de dorpsoudsten de bewijsstukken tonen wanneer ze zich kwamen beklagen.

'Zeventien EKIA's,' vertelde onze commandant aan de kapitein, oftewel zeventien Enemies Killed In Action. 'We vermoeden dat de AC-130 ook nog zeven of acht strijders heeft omgebracht.'

Stomverbaasd staarde de landmachtkapitein op zijn beeldscherm naar de foto's. Hij en zijn manschappen kregen maar zelden de kans tegen de vijand in het offensief te gaan. Ze moesten zich noodgedwongen beperken tot het beschermen van de dorpen en de aan- en afvoerwegen naar het dal. Het was een goed gevoel te weten dat we talibanstrijders hadden uitgeschakeld met wie onze voorpost veel te stellen had gehad.

Op de terugweg naar Jalalabad had ik in de heli eindelijk tijd onze missie nog eens te overdenken. Op mijn plek vlak bij de laadklep drong opeens tot mij door hoe verbazingwekkend het eigenlijk was dat we een dynamische operatie als deze tot een goed einde hadden weten te brengen zonder noemenswaardige verliezen aan onze kant.

De gehele operatie, van de patrouille door de bergen tot de

eigenlijke aanval, was compleet volgens het boekje verlopen en we hadden er alle lessen in kunnen toepassen die we uit eerdere missies hadden weten te trekken.

In plaats van ons vanuit de lucht met touwen naar beneden te laten zakken, waren we ons doelgebied doodkalm en onopgemerkt binnengeslopen.

In plaats van eerst alle deuren op te blazen, waren we zelf naar binnen gekropen en hadden we de vijandelijke strijders weten te verrassen.

In plaats van luid schreeuwend een ravage aan te richten in de gebouwen, hadden we gebruik gemaakt van geluidsdempers en zo min mogelijk lawaai gemaakt.

We hadden gebruik gemaakt van hun geitenpaden, we hadden met lichte bepakking gelopen en we hadden ze op hun eigen terrein verslagen. Alles bij elkaar hadden we een doelwit met daarin ruim een dozijn goed bewapende strijders weten zeker te stellen zonder zelf ook maar één gewonde aan onze kant. Het slagen van onze actie bewees dat goede planning samen met onze goede technieken om onopgemerkt te blijven een dodelijke cocktail was.

9

Wat er broeide in D.C.

Ik stond in de tuin, ging met mijn tenen door het gras en keek omhoog naar de blauwe lucht.

Het was in de vroege lente van 2011. Drie weken eerder liep ik nog over het dikke gravel van de Amerikaanse vooruitgeschoven uitvalsbases te strompelen en probeerde ik warm te blijven in de koude Afghaanse winter. Maandenlang zagen we niets dan ijs, sneeuw en modder. Na 11 september 2001 waren we voortdurend uitgezonden, van de ene woestenij naar de andere, en ik begon de gewoonste dingen hogelijk te waarderen, zoals een mooi groen grasveld.

Ik was blij dat ik weer thuis was.

Mijn laatste uitzending was grotendeels een saaie bedoening geweest. Dat was vaak zo in de winter; in die periode gingen de strijders terug naar Pakistan, in afwachting van warmer weer. Mijn drie weken verlof waren bijna voorbij en mijn team zou binnenkort naar Mississippi gaan om te trainen. Ik zag ernaar uit weer een geweer in mijn handen te hebben. Het was zo'n reisje waarop je nog steeds een beetje kon ontspannen en uitrusten.

Dit zou de eerste keer zijn dat ik niet samen met Steve zou gaan schieten. Zijn tijd als teamleider zat erop. Toen we terugkwamen van onze laatste uitzending, werd hij als instructeur overgeplaatst naar Green Team. Er was geen afscheidsspeech. We kwamen terug en borgen onze uitrusting op, en toen Steve terugkwam van

verlof, ging hij van start als instructeur met het volgende klasje.

Ik was die morgen vroeg aan de slag om te trainen en mijn uitrusting voor de trip bij elkaar te zoeken toen ik Steve tegenkwam.

'Ik kan wel een pauze gebruiken,' zei Steve. 'Het ging goed na Green Team, en met alle nieuwe regels is de lol er wel af.'

'Ik heb je gehoord,' zei ik. 'Als je weer een rotatie als teamleider hebt meegedaan, spreken we elkaar weer.'

Iedereen in het eskader was veteraan. De gemiddelde kerel was minstens tien keer uitgezonden. Zelfs al lag het tempo hoog en zag je je gezin maar heel weinig, de meesten kwamen steeds weer terug.

'Het is maar een korte pauze,' zei ik tegen Steve. 'Straks ben je weer gewoon teamleider.'

'Dan kunnen we ons allebei aan de kunstjes van PowerPoint wijden,' zei Steve.

Alles in Afghanistan werd zwaarder. Het leek alsof er bij iedere volgende rotatie meer van ons werd gevraagd met meer beperkingen. Het kostte tientallen PowerPoint-dia's om goedkeuring voor een missie te krijgen. Juristen en stafofficieren stonden bij elke dia diep na te denken over details, om ervoor te zorgen dat ons plan de goedkeuring van de Afghaanse regering zou krijgen.

Het viel ons op dat er minder militairen om de eigenlijke aanval uit te voeren op missies meegingen en meer 'lushangers' die elk maar een zeer beperkte taak hadden. Er gingen nu gewone soldaten met ons mee op operaties; als waarnemers konden zij eventuele valse beschuldigingen weerleggen.

Beleidsmakers vroegen ons om politieke redenen om alle lessen die we hadden geleerd te vergeten, vooral de lessen die levens hadden gekost. Jarenlang waren we compounds binnengeslopen en hadden daar strijders overrompeld.

Dat was nu afgelopen.

Op de laatste uitzending kregen we een nieuwe eis: dat we onze aanwezigheid vooraf kenbaar maakten. Na een gebouw te hebben omsingeld, moest een tolk de strijders met een megafoon oproepen met de handen omhoog naar buiten te komen. Net als de politie in de Verenigde Staten. Nadat de strijders naar buiten waren gekomen, veegden we het huis schoon. Als we wapens vonden, arresteerden we de strijders – die we een maand later weer vrij zagen rondlopen. Vaak pakten we in de loop van een uitzending dezelfde jongen meer dan een keer op.

Het leek wel alsof we met één hand oorlog voerden en met de andere hand de administratie bijhielden. Als we arrestanten meebrachten, moesten we twee tot drie uur papieren invullen. De eerste vraag die een arrestant op de basis werd gesteld, was: 'Ben je mishandeld?' Was het antwoord bevestigend, dan volgde een onderzoek en nog meer papierwerk.

En de vijanden waren inmiddels van de regels op de hoogte.

Hun tactiek ontwikkelde zich even snel als de onze. Op mijn eerste uitzendingen gingen ze het gevecht aan. Later verstopten ze hun wapens, want ze wisten dat we hen niet konden neerschieten als ze ongewapend waren. De strijders kenden de regels en beseften dat ze binnen een paar dagen weer terug waren in hun dorp als ze het spelletje meespeelden.

Dat was frustrerend. Wij wisten wat we er thuis voor opofferden en we waren bereid dat op te geven opdat we ons werk op onze voorwaarden konden doen. Naarmate meer regels van kracht werden, werd het moeilijker de risico's die we liepen te rechtvaardigen. Het werk had steeds meer weg van een exitstrategie dan van tactisch juiste actie.

'Veel succes,' zei Steve. 'Wie weet wat er volgend jaar gebeurt.'

Ik moest lachen.

'Luchtdrukpistolen?' zei ik. 'Stroomstootwapens? Rubberkogels?'

Het complex was zo klein dat ik Steve nog vaak tegen het lijf zou lopen, al zouden we hem op de volgende rotatie naar Afghanistan moeten missen.

Ik bracht mijn uitrusting snel in orde en ging op weg naar huis. Het werd warm in Virginia Beach. Niet zo warm dat je in zee kon zwemmen, maar wel warm genoeg om in korte broek rond te lopen. Ik was druk in de weer met achterstallige klusjes die ik gedaan wilde hebben voordat ik weer op pad ging.

De eerste klus was vers turfstrooisel voor in de tuin.

Toen ik thuiskwam, stond er een gebutste F-150 Ford pickuptruck op de inrit. De bezorger van het turfstrooisel had een zeildoek uitgespreid waar een grote hoop van het spul op lag. Hij laadde steeds zijn kruiwagen vol met een hooivork, bracht een lading naar een van de bloembedden en haalde dan weer een nieuwe. Werk voor een man in zijn eentje.

Terwijl hij de kruiwagen stond te laden, liep ik naar hem toe om even te kletsen. Ik had hem nooit eerder ontmoet, maar een paar teamgenoten hadden hem aanbevolen. Turfstrooisel verspreiden was eigenlijk mijn klus, maar omdat ik zo weinig vrije tijd had, was het makkelijker ervoor te betalen.

'Jij zit bij de commando's, hè?' zei de jongen tussen twee scheppen door.

'Ja,' zei ik.

Zoals hij eruit zag, had hij ook een SEAL kunnen zijn, afgezien van zijn lange haar. Hij was lang en mager, met tatoeages op zijn armen. Hij droeg een oud T-shirt en een versleten Carhartt werkbroek.

'Dat dacht ik al, zo zie je er ook uit,' zei de jongen, en hij zette de kruiwagen neer. 'Ik was net bij Jay thuis. Ken je die?'

'Dat is mijn baas,' zei ik. 'Volgende week gaan we samen naar de schietbaan.'

Jay was mijn eskadercommandant, maar ik kende hem niet erg goed. Vlak voor de laatste uitzending had hij de leiding over het eskader overgenomen. Hij ging niet vaak mee op missies, dus had ik nooit echt met hem samengewerkt. Iemand met zijn rang runde gewoonlijk het JSOC en hielp ons mooi opzitten om goedkeuring voor missies te krijgen.

We noemden onze officieren wel eens 'temps': ze deden een paar jaar mee, vinkten weer een functie af op hun loopbaanplanning en gingen elders verder. Ze hopten van de ene baan naar de andere en bleven nooit lang genoeg om dezelfde wortels te ontwikkelen als het voetvolk. Wij bleven meestal veel langer bij een team. Jay was mijn vierde commandant sinds ik bij het eskader zat.

'Volgens mij heeft-ie het maar druk, de laatste tijd,' zei de bezorger van het turfstrooisel.

Dat verbaasde me, want we hadden net drie weken vrij gehad. Na een uitzending wilden de meeste jongens gewoon ergens onderduiken. Het sprak vanzelf dat iemand op Jays niveau werk deed dat verband hield met planning en coördinatie van missies. Maar het was vreemd dat Jay het nu al zo druk had terwijl we verlof hadden.

'Hoe bedoel je?'

'Gisteren was ik met zijn tuin bezig,' zei de jongen tussen twee scheppen turfstrooisel door. 'Er staat iets groots te gebeuren, en hij is in Washington geweest.'

'O ja?' zei ik, enigszins verward. 'Over twee dagen gaan we met z'n allen naar Mississippi.'

Op dat moment was de Arabische Lente op haar hoogtepunt. Egypte had een nieuwe regering en in het hele Midden-Oosten werd geprotesteerd. Libië was in de greep van een burgeroorlog en de rebellen vroegen de NAVO om steun. De situatie in Syrië was kritiek en ook de Hoorn van Afrika en Afghanistan eisten nog steeds aandacht op. Er viel niet te zeggen over wat er allemaal stond te gebeuren.

Wekelijks werden we gebriefd over bestaande of verwachte bedreigingen waar ook ter wereld. De afdeling Inlichtingen nam iedere regio in de wereld door, soms met speciale aandacht voor een bepaalde situatie, zoals de toestand in Libië. De briefing werd meestal beëindigd met de laatste informatie over Afghanistan en Irak, en missies in dat gebied. Hoe beter we op de hoogte waren, hoe beter we waren voorbereid.

Het kwam regelmatig voor dat we missies op touw zetten, doornamen en repeteerden, en dat we vervolgens moesten wachten op goedkeuring van beleidsmakers in Washington. Soms ging de missie door, zoals met kapitein Phillips. Maar meestal zaten we gewoon te wachten en moesten we de zaak laten varen. In de loop der jaren leerden de meesten van ons niet moeilijk te doen, zich te concentreren op de voorliggende taak en speculaties over te laten aan anderen. Dat scheelde energie, om maar wat te noemen.

Ik dacht verder niet meer aan de jongen die het turfstrooisel had bezorgd en was blij dat ik teamleider was en geen officier. Officieren worden tien keer zo veel aan hun kop gezeurd als wij. Hoe dan ook verheugde ik me erg op een tripje naar Mississippi.

Dit tripje naar Mississippi was anders dan de tijd die ik er in Green Team had doorgebracht. Ik hoefde me niet druk te maken over

het samenstellen van een lijst met de vijf slechtste deelnemers of dat ik wegens onreglementair man-tegen-mangevecht naar huis zou worden gestuurd. De ene helft van de dag zaten we op de schietbaan en de andere helft renden we door het Kill House om onze vaardigheden op peil te houden en ervoor te zorgen dat we op elkaar waren ingespeeld. We hadden een aantal nieuwe jongens in ons team, en we moesten ervan op aan kunnen dat ze goed mee konden komen.

Het viel niemand op dat Jay en Mike er niet waren. Mike was de master chief van het eskader, de hoogste SEAL in de eenheid. Maar ik was niet vergeten wat de bezorger van het turfstrooisel had gezegd. Ik vroeg me af wat er broeide in Washington.

We kwamen thuis op een donderdag. Op weg naar het vliegveld kreeg ik een sms van Mike: 'VERGADERING 0800.'

Mike was net zo'n hulk als Charlie, met dikke armen en een brede borstkas. Hij zat even lang bij DEVGRU als ik bij de marine. Net als Jay ging hij niet vaak mee op missies.

Op de terugweg ontdekte ik dat sommige andere jongens dezelfde boodschap hadden gekregen. Charlie belde me op de avond dat ik thuiskwam.

'Heb jij ook een sms gehad?' vroeg hij.

'Ja. Is er nieuws? Weet jij er iets van?' zei ik.

'Nee,' zei Charlie. 'Walt heeft er ook een gehad. Ik denk dat er een lijstje is.'

Charlie noemde nog een paar andere namen. Geen volledige teams, maar vooral jongens die al langer meeliepen.

'Ik ben heel benieuwd waar het om gaat,' zei ik. 'Klinkt verdacht.'

De volgende dag ging ik vroeg naar het onderdeel, trok mijn 'werkuniform' aan – een zandkleurige Crye Precision met woes-

tijnmotief en lage Salomon hardloopschoenen – en legde mijn mobieltje in mijn kooi.

De vergadering was in onze beveiligde vergaderzaal en dat betekende: geen telefoons. De ruimte lag op een verdieping die betiteld werd als een Sensitive Compartmented Information Facility, ofwel SCIF. Een 'skiff' is een gebied of ruimte die gebruikt wordt om vertrouwelijke of zeer geheime informatie te verwerken. We droegen speciale badges waarmee we de beveiliging passeerden. De muren waren met lood beschermd tegen elektronische afluisterapparatuur.

De vier flatscreens in de vergaderzaal stonden uit. Er hingen geen foto's of kaarten aan de muur. Niemand wist wat ons te wachten stond. Ik ging zitten aan de ronde tafel in het midden van de zaal. Ik zag ook Walt, Charlie en Tom zitten; de laatste was mijn instructeur bij Green Team. Hij knikte naar me toen hij me zag zitten.

Tom was de baas van Steve geweest. Het was raar dat die er niet bij was. Ik was acht jaar lang samen met hem op missies geweest. Zelfs al zaten we hier tijd te verspillen aan iets wat toch niet haalbaar zou blijken, dan was het nog vreemd om iets zonder Steve op touw te zetten. Ik had zo'n voorgevoel dat hij als laatste zou staan lachen als dit op niets uit zou lopen.

Er waren bijna dertig mensen in de zaal, onder wie SEALS, een explosievendeskundige en twee jongens van ondersteuning. Toen we allemaal bij elkaar waren, ging Mike aan tafel zitten en begon de briefing. Jay, de eskadercommandant, was afwezig. Mike leek zich niet helemaal op zijn gemak te voelen en trad nauwelijks in detail.

'We gaan een gezamenlijke paraatheidsoefening doen en daarvoor gaan we trainen in North Carolina,' zei Mike, en hij deelde een lijst met uitrustingsstukken uit. 'Ik heb verder weinig infor-

matie. Neem je gewone aanvalsspullen mee; maandag vertellen we meer.'

Ik liep de lijst langs – wapens, uitrustingsstukken, explosieven. Er stond niets op wat heel bijzonder was of waaraan je kon aflezen wat we zouden gaan doen.

'Hoe lang zijn we op pad?' vroeg een van mijn teamgenoten.

'Onbekend,' zei Mike. 'Maandag vertrekken we.'

'Krijgen we onderdak of zijn er tenten nodig?' vroeg Charlie.

'Onderdak en eten is al geregeld,' zei Mike.

Een paar jongens stelden soortgelijke vragen, maar Mike hield de boot af. Ik stond op het punt mijn hand op te steken om een vraag te stellen; ik wilde graag weten hoe de organisatie in elkaar stak. Over het geheel genomen zat er een hoop ervaring bij elkaar. Ze hadden ons uit verschillende teams gehaald. In de meeste teams is er één nieuwe die de ladder en de voorhamer draagt. Maar als ik zo om me heen keek, zaten hier geen nieuwelingen. Het leek wel alsof ze een soort dreamteam samenstelden.

Vlak voor ik mijn hand opstak, keek Tom me aan en schudde zijn hoofd. Ik liet mijn hand weer zakken. Tom liet zich nooit op stang jagen; ik zei meestal wat ik op mijn hart had. Mijn hoofd zat vol vragen waar ik antwoord op wilde. Het irriteerde me dat ik niet wist wat we gingen doen, vooral vanwege het gevoel dat we gebruikt werden.

'Laten we ons eerst maar bezighouden met de uitrusting,' zei Tom toen we weggingen. 'Maandag horen we wel meer.'

We wisten allemaal wat ons te doen stond en wat we moesten meenemen. Ik ging naar de kooien en zocht een van mijn jongens op.

'Hé man,' zei ik. 'Ik kom je voorhamer lenen.'

Dat ervaren krachten voorhamers kwamen lenen, kwam zel-

den voor en was aanleiding voor nog meer vragen van onze teamgenoten.

'Geen probleem,' zei hij. 'Maar waar had je 'm ook alweer voor nodig?'

Daar had ik geen antwoord op.

'We gaan op oefening,' zei ik. 'Ze riepen vandaag een hoop jongens bij elkaar en we gaan naar North Carolina. Ze noemen het een gezamenlijke paraatheidsoefening.'

Ik kwam evenmin overtuigend over als Mike. Mijn teamgenoot keek me aan met een 'wat krijgen we nou-uitdrukking' op zijn gezicht.

In de voorraadkamer van het eskader laadden we onze uitrusting in twee ISU's – kleine, vierkante transportcontainers. Het kostte ons een groot deel van de dag en toen het tijd werd om op te houden, zaten de containers vol uitrustingstukken, wapens en explosieven.

Terwijl we stonden te laden, werd er ongebreideld gespeculeerd. Sommige jongens verwachtten dat we over twee weken in Libië zouden zitten. Anderen dachten Syrië of zelfs Iran. Charlie, die voortdurend leek te lopen broeden op alle vragen en niet-antwoorden, deed de stoutste voorspelling.

'We gaan achter UBL aan,' zei hij.

Aangezien er geen officiële standaard is voor het vertalen van Arabisch in het Engels, gebruikten we de spelling van de FBI en de CIA, Usama bin Laden, afgekort UBL.

'Waarom denk je dat?' vroeg ik.

'Nou kijk, toen we ze vroegen naar het plan, zeiden ze dat we naar een plaats gaan waar een basis is met infrastructuur,' zei Charlie. 'Als we al die dingen niet nodig hebben, gaan we terug naar Irak of Afghanistan. Ergens waar een Amerikaanse basis is.

Volgens mij gaan we naar Pakistan, vanuit een basis in Afghanistan.'

'Ik geloof er niets van,' zei Walt. 'Maar als het waar is: ik ben in Islamabad geweest. Het stinkt daar.'

Walt en ik waren al eens voor niets op jacht geweest naar Bin Laden in zijn wapperend wit gewaad.

Het was 2007 en ik werd voor de zesde keer uitgezonden. Ik zou deze keer samenwerken met de CIA op de vooruitgeschoven uitvalsbasis Chapman in de provincie Khost.

Khost was een van de plaatsen waar de kapers die het World Trade Center en het Pentagon waren binnenvlogen, hadden getraind. Al Qaida- en talibanstrijders liepen overal rond en glipten gemakkelijk in en uit het naburige Pakistan.

Ongeveer halverwege die uitzending werd het hele eskader vanuit meerdere bases in alle delen van het land teruggeroepen naar Jalalabad. Een van de belangrijkste bronnen van de CIA inzake Osama bin Laden had gezegd dat hij de Al Qaidaleider bij Tora Bora had gezien. Dat was dezelfde plek waar het Amerikaanse leger hem in 2001 bijna te pakken had gehad.

De slag om Tora Bora begon op 12 december 2001 en duurde vijf dagen. Men dacht dat Bin Laden zich schuilhield in een grottencomplex in de Witte Bergen, nabij de Khyber Pass. Het complex was vanouds een schuilplaats van Afghaanse strijders, en de CIA had veel verbeteringen gefinancierd in de jaren tachtig als hulp aan de moedjahedien in hun strijd tegen de Sovjet-invasie.

Amerikaanse en Afghaanse troepen liepen de taliban en Al Qaida onder de voet, maar slaagden er niet in Bin Laden te doden of gevangen te nemen. Nu zei de bron van de CIA dat hij in Tora Bora zat.

'Ze hebben een lange man in een wapperend wit gewaad gezien in Tora Bora,' zei de commandant. 'Hij is terug en neemt wellicht een laatste verdedigingsstelling in.' Dat was in 2007 en 11 september was zes jaar geleden. Tot nu toe waren er geen geloofwaardige inlichtingen binnengekomen over de verblijfplaats van Bin Laden. We wilden het allemaal wel geloven, maar de details klopten niet.

We zouden naar Tora Bora vliegen – op de grens tussen Afghanistan en Pakistan, tussen Khost en Jalalabad – en zijn vermoede verblijfplaats overvallen. In theorie klonk dat schitterend, maar de operatie was gebaseerd op één enkele menselijke bron. Inlichtingen uit één enkele bron waren zelden betrouwbaar. Niemand kon het verslag bevestigen, hoewel er tientallen drones dag en nacht over Tora Bora vlogen. De missie zou een paar dagen na onze aankomst worden uitgevoerd, maar werd steeds weer uitgesteld.

Elke dag was er weer een nieuw excuus.

'We wachten op B-1 bommenwerpers.'

'De Rangers zijn nog niet op hun post aangekomen.'

'Er zijn Special Forces samen met hun Afghaanse zustereenheden onderweg naar het gebied.'

Het kwam ons allemaal voor alsof iedere generaal in Afghanistan een stukje van de missie wilde. Uit alle mogelijke diensten waren er eenheden bij betrokken. De nacht voordat de operatie van start zou gaan, riepen ze Walt en mij naar het hoofdkwartier.

'De plannen zijn veranderd; jullie twee gaan samenwerken met de PakMil,' zei de commandant. 'Als we mensen zien proberen onder te duiken aan de grens, zijn jullie aan de kant van de Pakistaanse strijdkrachten nodig om grendelstellingen te coördineren.'

'Moeten we onze uitrusting meebrengen?' vroeg ik.

'Ja. Breng je hele operationele uitrusting. Het kan zijn dat je met de Paki's op missie gaat.'

Toen we uiteindelijk ter plaatse waren, kregen we bericht dat Walt in Islamabad moest blijven omdat de Pakistanen maar een van ons toestonden verder te gaan. Omdat ik de meeste dienstjaren had, zou ik op missie gaan. Ik werd vergezeld door een inlichtingenofficier en een communicatiespecialist.

Ik bracht bijna een week door in een kleine commandopost in een U-vormig betonnen gebouw. Ik keek naar de samenvatting van de informatie van drones die heen en weer vlogen over Tora Bora, en luisterde naar de radio.

Dezelfde nacht dat ik aankwam in Pakistan, begon de Air Force de bombardementen die zouden worden gevolgd door de luchtlanding van het team. Mijn teamgenoten landden hoog boven Tora Bora in de bergen en begonnen het gebied uit te kammen op zoek naar Bin Laden en zijn strijders.

Ik riep regelmatig de PakMil naar de commandopost om naar de informatie van de drones te kijken. Eén keer spotten de drones in de buurt van de grens iets wat op een kamp leek. Ik kon tenten onderscheiden en er liepen een paar mannen met geweren rond. De mannen leken geen uniformen te dragen, maar de officieren van PakMil zeiden dat het een grensovergang was.

Het was een ongemakkelijke situatie omdat ik niet wist of ik de officieren van PakMil kon vertrouwen. Iedereen zei wat anders en ik zat ertussenin en moest alles met elkaar zien te rijmen. De inlichtingenofficier was niet van nut en ik voelde me net een politicus met mijn pogingen mijn gastheren én mijn bazen over de grens tevreden te houden.

Toen die koorddanserij een paar dagen had geduurd en de operatie niets had opgeleverd, hief de PakMil mijn observatie-

post op. Er waren geen mannen die hadden proberen te ontsnappen en wij gingen de volgende dag naar huis. In Islamabad kwam ik Walt weer tegen. Hij stond klaar om terug te gaan naar Afghanistan.

Het had ons een hoop tijd en energie gekost; we hadden in feite wat lege bergen gebombardeerd en mijn teamgenoten waren een weekje uit kamperen geweest. Nergens had iemand een glimp opgevangen van een man in een wapperend wit gewaad. Toen we een week later eindelijk weer terug waren in Afghanistan, werd 'wapperend wit gewaad' een grapje onder ons voor een mislukte missie.

Die training in North Carolina klonk ook als een mislukte missie.

Maar dat zou ik maandag pas zeker weten. Ongelukkigerwijs had ik een extra dag nodig op Virginia Beach, wat betekende dat het hele team zonder mij zou vertrekken. Ik hoopte dat mijn oponthoud me niet mijn plek in het team zou kosten, zeker als het iets groots zou zijn. Ik probeerde Mike ervan te doordringen dat ik mijn plannen kon schrappen en samen met het team kon vertrekken.

'Maak je geen zorgen,' zei Mike. 'Kom maar gewoon dinsdagmorgen.'

'Maandagmiddag stuurde ik Walt en Charlie een sms'je om te horen of er nieuws was. Ze schreven allebei ongeveer hetzelfde terug: 'Schiet op en kom hiernaar toe'.

Als het niets had voorgesteld, zouden ze dat hebben gezegd. Dat ze zo beknopt antwoordden, wilde zeggen dat dit om het echie was. Maandagnacht deed ik geen oog dicht.

Dinsdagmorgen was ik al voor zonsopgang wakker. Ik racete door de stromende regen, moest mezelf ertoe dwingen gas terug

te nemen op de landwegen. Ik wist dat er iets moois stond te gebeuren, maar ik wilde niet van de weg raken en tegen een boom knallen.

Het ritje duurde twee uur, die dinsdagmorgen. Het leken er wel acht.

De eerste die ik zag toen ik eindelijk rond een uur of zeven bij de trainingsbasis voor het hek stond, was de bewaker. Van buitenaf zag alles er normaal uit, afgezien van de schermen die langs het hek waren opgehangen om het zicht van buiten te blokkeren.

Ik gaf mijn naam op, die op de lijst stond, hij gaf me mijn gelamineerde veiligheidsbadges en ik reed door naar het gebouw waar het team gehuisvest was. Na mijn gesprekje met de bewakers liet ik het raam open. De basis lag diep weggestopt in een dennenbos. Door de ochtendregen kwam de geur los uit de bomen.

Ik was drie uur te vroeg, maar dat kon me niet schelen. Ik lag al een dag achter. Dat ik er niet eerder was, stoorde me bijna nog meer dan dat ik niets wist. Er was geen kwestie van dat ik tot laat in de morgen zou zitten wachten om aan de gang te gaan. Ik moest met iemand bijpraten.

Een smalle betonnen weg leidde naar een poort. De weg was afgezet met hoge houten schuttingen, zodat het van buitenaf niet mogelijk was iets te zien van het gebouwencomplex. Ik passeerde de poort en reed naar de parkeerplaats voor twee betonnen gebouwen van twee verdiepingen in jarenzeventigstijl.

Terwijl ik aan kwam rijden, zag ik twee maten van me een van de gebouwen binnenlopen. Ik toeterde kort en parkeerde op een vrije plek. Ze bleven staan en wachtten op me. Er viel een lichte regen en ik haastte me naar hen toe.

'Je bent er vroeg bij,' zeiden ze. 'We hebben net ontbeten. Hoe laat ben je van huis gegaan?'

'Vroeg,' zei ik, om maar zo snel mogelijk ter zake te komen. 'Wat is er aan de hand?'

Ik wilde mijn nieuwsgierigheid onmiddellijk bevredigd zien.

'Ben je d'r klaar voor?' zei er een lachend. 'UBL.'

'Dat meen je niet.'

Charlie had al die tijd gelijk gehad. Ik wilde er niet aan. Nu vielen alle praatjes van de bezorger van het turfstrooisel op hun plaats. Jay zat in D.C. om de missie te plannen.

'Ja, UBL,' zei een van de twee. 'Ze hebben hem gevonden.'

'Waar?' vroeg ik.

'Pakistan.'

10

De ijsbeer

Ze leidden mij een vergaderzaal binnen die tevens dienst deed als commandocentrum.

Op klaptafeltjes stonden printers en laptops. Aan een van de wanden hingen landkaarten van Pakistan, waaronder ook plattegronden van een stad met de naam Abbottabad. Alle meubels waren van kunstleer, met holgezeten kussens en metalen armleuningen. Het grootste gedeelte van het zitmeubilair hadden ze tegen een wand met plastic kamerplanten aan geschoven om plaats te maken voor hun kantoorspullen.

Behalve een paar burgermedewerkers van de CIA die rustig zaten te werken, was er niemand in het vertrek. Ik probeerde een aantal van de kaarten en foto's in me op te nemen, maar het was allemaal zo overweldigend. Nog steeds kon ik niet geloven dat ze Osama bin Laden eindelijk hadden gevonden.

Nog nooit hadden we goede aanknopingspunten gehad. Als een spookbeeld hing hij over de hele oorlog. Allemaal droomden we over een missie om hem te doden of gevangen te nemen, maar niemand verwachtte in alle ernst dat het ooit zover zou komen. Er kwam te veel geluk bij kijken. Allemaal wisten we dat het erop neerkwam om op de juiste tijd op de juiste plek te zijn en toen we op die dinsdag binnenwandelden in dit commandocentrum, leken we inderdaad allemaal op die juiste plek te zijn. Uit het hele eskader hadden ze op individuele basis de meest ervaren teamle-

den geselecteerd, in plaats van te kiezen voor een bepaalde eenheid.

Mike kwam aangelopen en zag ons voor een organisatieschema staan. Er stonden 28 namen op de lijst, onder wie een explosievendeskundige. Een tolk en een aanvalshond, luisterend naar de naam Cairo, rondden het team af.

'Ali is een tolk van de CIA,' zei Mike. Er zouden ook vier reserves worden aangewezen, voor het geval iemand tijdens de opleiding gewond zou raken. 'We hebben de hele boel opgedeeld in vier teams, en jij staat genoteerd als een van de vier teamleiders.'

Ook Tom stond genoteerd als teamleider.

'Jij zit in Chalk One voor de infiltratie,' zei Mike. 'Jouw team is verantwoordelijk voor het gastenverblijf, C1, aan de zuidkant.'

C1 was de code voor het gastenverblijf, een vrijstaand pand, niet verbonden aan het hoofdgebouw binnen het complex – de meest aannemelijke verblijfplaats van Bin Laden. Chalk One en Chalk Two waren de aanduidingen voor de twee heli's die elk een volledig uitgeruste militaire eenheid van tussen de tien en vijftien man (een 'chalk') kan vervoeren.

Het viel me op dat Walt en Charlie ook aan boord zaten van Chalk One, maar wel in een ander team. De missie was zo opgezet dat beide heli's dezelfde taken konden uitvoeren. Chalk One en Chalk Two waren elkaars spiegelbeeld. Ik had een officier in mijn team die het over kon nemen als het toestel waar Jay in vloog neer zou storten. Onze master chief Mike telde mee als lid van mijn team, maar zodra we geland waren, zou hij de bewegingen coördineren en ons aan het tijdschema houden.

De indeling van het doelwit had ik me nog niet eigen weten te maken. Aan een van de wanden kon ik een plattegrond zien hangen van het complex, met de pijlvormige structuur van de muren.

Dat het gastenverblijf een taak van ondergeschikt belang was, zou ik geen moment hebben ontkend. Ik zou tegen je liegen als ik je ook maar een fractie van een seconde wijs zou proberen te maken dat ik niet het verlangen koesterde om deel te mogen uitmaken van het team dat door moest stoten naar het dak van het hoofdgebouw – code A1. Wanneer alles precies volgens de planning verliep, zou dat team ook als eerste de tweede verdieping bereiken – waar Bin Laden geacht werd te wonen. Dat verlangen verbleekte echter al snel en ik concentreerde me voortaan op de taak die mij wel was toebedeeld. Er vielen tal van acties uit te voeren en ik voelde me al innig gelukkig bij het idee dat ik überhaupt deel uitmaakte van de missie.

'Check,' zei ik terwijl ik de kaart bestudeerde. 'Komt Will hiervoor terug?'

Will completeerde mijn team. Hij was ingedeeld bij ons zustereskader dat al gelegerd was in Jalalabad in Afghanistan. Will had zichzelf Arabisch leren spreken en zou dus kunnen communiceren met de familie van Bin Laden.

'Jullie pikken Will op in J-bad,' zei Mike. 'Ik moet nu naar een vergadering, maar bekijk dat model eens goed. Dat ding heeft ze veel geld gekost. De rest van de mannen zou hier over een paar minuten binnen moeten komen, die zitten nog aan het ontbijt.'

Ik kuierde het commandocentrum uit en slenterde, nippend aan een bekertje koffie, eens op mijn gemak door het pand. In een vertrek vlak buiten de hal lag de vloer bezaaid met onderdelen van onze bepakking. In een van de hoeken stonden Pelican-koffers open, met daarin onze wapens. Aan de muur tegenover de ingang stond een hele rij radio's, aangesloten op opladers. Daarnaast zakken met apparatuur. In een andere hoek stond een kaartprinter tegen de muur geschoven. In weer een andere hoek stond

een stel *whiteboards* en houders met schrijfblokken om notities te maken.

De maquette van Bin Ladens compound trof ik aan vlak buiten de deuren van de centrale instructieruimte. Het geval was gemonteerd op een plaat multiplex van 1,5 bij 1,5 meter en was vervaardigd van piepschuim. In een hoek van het vertrek stond een gigantisch houten krat, verzegeld met diverse sloten. Daarin werd het model bewaard als het niet in gebruik was.

Het model stelde het huis van Bin Laden voor en was verbluffend gedetailleerd, compleet met de kleine boompjes op de binnenplaats en de auto's op de oprit en op de weg die langs de noordzijde van het gebouwencomplex liep. Je zag de ingangen en deuren, de watertanks op het dak en zelfs de rollen concertinaprikkeldraad op de bovenkant van de ommuring. De centrale binnenplaats was begroeid met gras. Zelfs de huizen van de buren en het open terrein in de omgeving waren nagebouwd tot in de kleinste details.

Tussen enkele slokjes koffie door bestudeerde ik het huis dat met inbegrip van de begane grond drie lagen telde.

Het gebouwencomplex was 0,4 hectare groot en was gelegen aan Kakul Road, in een woonwijk in Abbottabad. Deze stad, iets ten noorden van de Pakistaanse hoofdstad Islamabad, is vernoemd naar de Britse majoor James Abbott. De Pakistaanse militaire academie is er gevestigd.

Mijn teamgenoten zaten nog aan hun ontbijt en ik had het schaalmodel dus helemaal voor mezelf. Hoe gretig ik ook aan de slag wilde, ik was er nog steeds niet in geslaagd het nieuws dat ik die ochtend te horen had gekregen ten volle te verwerken. We zouden eindelijk op Bin Laden afgaan.

Osama bin Laden werd op 10 maart 1957 geboren in Riyad,

als zevende van vijftig kinderen. Zijn vader, Mohammed Awad bin Laden, had miljarden verdiend in de bouw en zijn moeder, de Syrische Alia Ghanem, was de tiende echtgenote van zijn vader. Bin Laden heeft zijn vader nauwelijks gekend. Zijn ouders zijn gescheiden toen hij tien was. Zijn moeder is hertrouwd en hij groeide op met vier halfbroers en halfzussen.

Tijdens zijn middelbare schooltijd in Jedda (Saudi-Arabië) sloot Bin Laden zich aan bij een islamitische studiegroep die de hele Koran uit het hoofd leerde. In zijn schooljaren kwam hij ook in aanraking met de fundamentalistische islam en begon hij zijn baard te laten staan – net als de profeet Mohammed.

Op zijn achttiende trouwde Bin Laden met een nichtje. Ze kregen een zoon in 1976, het jaar waarin hij eindexamen deed. Hij behaalde daarna een graad in bestuurskunde aan de Koning Abdul Aziz Universiteit in Jedda.

Toen de Sovjet-Unie in 1979 Afghanistan binnenviel, verhuisde Bin Laden naar de stad Peshawar in Pakistan en vandaar naar Afghanistan. Daar bouwde hij opleidingskampen voor de moedjahedien, soms met financiële steun van de Verenigde Staten. Na afloop van de oorlog, in 1989, keerde Bin Laden terug naar Saudi-Arabië, maar daar ontwikkelde hij een afkeer tegen wat hij betitelde als het corrupte bewind van de koninklijke familie. In 1992 sprak hij zich uit tegen de Saudische regering en werd hij verbannen naar Sudan.

Een jaar later richtte hij daar Al Qaida op, het Arabische woord voor ‘fundament’ of ‘basis’. Zijn doel was het ontketenen van een oorlog tegen de Verenigde Staten om de moslims ertoe te bewegen één enkele Arabische staat te stichten die het gehele Midden-Oosten zou omvatten.

Zijn eigen oorlog tegen de Verenigde Staten begon Osama bin

Laden in 1996 met het opblazen van een vrachtwagen in Saudi-Arabië, waarbij in dat land gelegerde Amerikaanse militairen om het leven kwamen. Onder druk van de internationale gemeenschap werd Bin Laden toen verbannen uit Sudan. Hij vluchtte naar Afghanistan, waar hij de bescherming genoot van de taliban.

In 1998 raakte Al Qaida wereldwijd bekend door de bomaanslagen op de Amerikaanse ambassades in Kenia en Tanzania, in 2000 gevolgd door de bomaanslag in de haven van Aden op het Amerikaanse marineschip USS Cole. De meest vernietigende klappen die hij wist uit te delen blijven natuurlijk de vier aanslagen op 11 september 2001. In New York, Washington en Pennsylvania brachten zijn volgelingen toen bijna drieduizend burgers om het leven. Nadat een geallieerde coalitie in 2001 het talibanbewind omver had geworpen, ontsnapte Bin Laden in de Afghaanse bergen van Tora Bora ternauwernood aan gevangenschap, waarna hij wist onder te duiken.

De afgelopen tien jaar waren geallieerde troepen, waaronder Amerikaanse, op jacht naar hem geweest in het bergachtige grensgebied van Afghanistan en Pakistan. Op de spookberichten uit 2007 na wezen alle inlichtingen erop dat hij zich schuilhield in Pakistan.

Mijn teamgenoten begonnen binnen te druppelen na hun ontbijt. Toen Tom binnenliep, was ik nog bezig het model te bestuderen. Hij was een van de teamleiders aan boord van Chalk One en zijn team was verantwoordelijk voor het veiligstellen van de begane grond van het hoofdgebouw, codenaam A1.

'Ze noemen hem de ijsbeer, omdat hij uren achter elkaar aan het ijsberen is. Ze blijven de ijsbeer maar steeds op die plek waarnemen,' zei Tom en hij wees op een binnenplaats aan de oostzijde

van het gebouwencomplex. 'Volgens de jongens van intel loopt de ijsbeer van tijd tot tijd de tuin in om oefeningen te doen. Ze denken dat UBL die ijsbeer is.'

Vervolgens kwamen Walt en Charlie binnen. Met een brede grijns op hun smoel.

'Jij weet het vast,' zei ik tegen Charlie. 'Hoe hebben ze hem gevonden.'

'Een van zijn koeriers,' zei Charlie. 'Hij heeft twee mensen die voor hem koerierswerk doen.'

Een dag eerder had de CIA mijn teamgenoten een briefing gegeven over 'De weg naar Abbottabad', oftewel hoe ze Bin Laden hadden weten te vinden. In het commandocentrum lagen diverse boekjes vol informatie over het desbetreffende gebied en over Bin Laden. Terwijl we stonden te wachten tot de rest van het team klaar was met het ontbijt, begon ik de teksten van die briefing vast door te lezen. Ik lag een volle dag achter en wilde helemaal bij zijn op het moment dat we zouden beginnen met de echte planning.

Openbare bronnen hebben later bevestigd dat het gebouwencomplex, met een waarde van rond de miljoen dollar, in 2005 is opgetrokken, vlak bij de Pakistaanse militaire academie. Het gebouwencomplex was veel groter dan de meeste andere huizen in de buurt en beschikte niet over een telefoon- of internetaansluiting. Aan de zuidkant was de ommuring hoger, zodat de binnenplaats van buitenaf niet te zien was. Die muren onttrokken ook de eerste en tweede verdieping aan het zicht. De ramen op die eerste en tweede verdieping waren bovendien verduisterd, zodat niemand naar binnen of naar buiten kon kijken.

Aanwijzingen voor contacten van de ijsbeer met de buitenwereld ontbraken. De bewoners van het complex verbrandden hun eigen afval en onderhielden nauwelijks contact met de buren.

Een van de mensen van wie bekend was dat hij in het gebouwencomplex woonde, was Ahmed al-Kuwaiti.

Die naam Ahmed al-Kuwaiti was de CIA te weten gekomen tijdens een verhoor van Mohammed al-Qahtani, een Saudisch staatsburger, beschouwd als de twintigste kaper van 9 september. Douanebeambten hadden hem in augustus 2001 niet toegelaten tot de Verenigde Staten, omdat ze hem beschouwden als een illegale immigrant. Onderzoekers wisten later te achterhalen dat Mohammed Atta, een van de leiders van het complot, hem die dag op het vliegveld van Orlando, Florida, had staan opwachten.

Al-Qahtani werd teruggestuurd naar Dubai en zou later in december 2001 gevangen worden genomen in de slag bij Tora Bora. Vandaar werd hij overgebracht naar de gevangenis van Guantánamo Bay op Cuba. Zijn vingerafdrukken bleken overeen te komen met die van de man die in augustus 2001 de toegang tot de Verenigde Staten was geweigerd. Dat was alle reden voor een verhoorteam om in 2002 en 2003 een aantal maanden met hem aan de slag te gaan.

Al-Qahtani gaf uiteindelijk prijs dat hij naar de Verenigde Staten was gestuurd door Khalid Sheikh Mohammed, de man die de aanslagen van 11 september gepland had. Hij gaf ook toe dat hij Bin Laden had ontmoet en was opgeleid tot terrorist, en hij identificeerde Ahmed al-Kuwaiti als een van de rechterhanden van Bin Laden en als een van diens koeriers. Khalid Sheikh Mohammed verkeerde op dat moment ook in Amerikaanse gevangenschap en hij gaf toe Al-Kuwaiti te hebben ontmoet, maar ontkende met grote stelligheid dat die ook maar iets te maken had met Al Qaida.

Vervolgens werd in 2004 Hassan Guhl gevangengenomen, een koerier en medewerker van Al Qaida. Hij vertelde de inlichtingendiensten dat Al-Kuwaiti zeer dicht bij Bin Laden stond.

Ook bij een hernieuwd verhoor bleef Khalid Sheikh Mohammed echter zijn best doen de rol van Al-Kuwaiti zo veel mogelijk af te zwakken. Toen Abu Faraj al-Libi, de opvolger van Khalid Sheikh Mohammed, in 2005 gevangen werd genomen door de Pakistanen, liet ook hij weten Al-Kuwaiti al een tijd niet meer te hebben gezien. Aangezien ze allebei de rol van Al-Kuwaiti hadden trachten af te zwakken, ontstond bij de analisten het vermoeden dat deze wel eens in de directe omgeving van Bin Laden zou kunnen verkeren.

De CIA wist dat Al-Kuwaiti en zijn broer, de dertigjarige Abrar Ahmed al-Kuwaiti, in het verleden voor Bin Laden hadden gewerkt. En dus probeerde de dienst vervolgens in Pakistan de gangen na te gaan van Ahmed al-Kuwaiti, in de hoop dat deze hen naar zijn broer zou leiden en uiteindelijk via die broer naar Bin Laden.

In 2010 wist men een telefoontje van deze Ahmed met zijn familie af te luisteren. In dat gesprek vroeg een van die familieleden hem wat voor werk hij deed. Doorgaans opereerde hij uiterst snugger en hield hij zijn werkgever geheim. Op de vraag wat voor werk hij deed, antwoordde Ahmed 'nog steeds hetzelfde te doen als voorheen'.

Dit subtiele antwoord maakte het mogelijk een aantal lijntjes door te trekken en het zou een goed uitgangspunt blijken te zijn voor de hele operatie. Het was allemaal indirect bewijs, maar het was het enige wat we op dat moment in handen hadden.

De CIA begon nu de gangen van Ahmed al-Kuwaiti na te gaan, in de hoop daarin een patroon te kunnen ontdekken. En zo kwamen ze erachter dat hij in een vrachtwagentje rondreed met een plaatje van een witte neushoorn op de hoes van het reservewiel. De CIA wist dat vrachtwagentje met de witte neushoorn uiteinde-

lijk te traceren in het gebouwencomplex in Abbottabad, waarvan ik nu een miniatuurversie voor mijn neus had staan.

Volgens het CIA-rapport woonde Bin Laden op de tweede verdieping van A1, het hoofdgebouw. Op de eerste verdieping woonde zijn zoon Khalid. De CIA verwachtte minstens een of twee echtgenotes plus een tiental kinderen. Bij de meeste van onze doelwitten treffen we tijdens de aanval kinderen aan, dus dat was een gegeven waar we heel erg vertrouwd mee waren.

Jay en Mike waren weken geleden in Washington al betrokken geweest bij het uitzetten van de grote lijnen van de missie, maar wij zouden hier nu de puntjes op de i gaan zetten en testen of het plan ook in de praktijk zou kunnen werken. Beter dan wie ook wisten wij wat we konden en aangezien de uitvoering van de operatie aan ons was toevertrouwd, zouden we ook een sleutelrol vervullen bij de planning ervan.

We schaarden ons allemaal om het schaalmodel, terwijl Mike en Jay ons uitlegden hoe ver ze tot op dit moment met de planning gevorderd waren. Aangezien de jongens hier al een vol etmaal mee bezig waren, begon de opzet in grote lijnen al zichtbaar te worden.

'We vliegen naar punt X,' zei Jay. 'Chalk One laat zich aan touwen afzakken tot op de binnenplaats.'

Vervolgens liep Jay om het model heen, naar de zuidkant van het complex, en wees op het gastenverblijf, aangeduid als C1.

'Mark, jij en je mannen zijn verantwoordelijk voor C1,' vervolgde Jay. 'Jouw team gaat meteen naar het gastenverblijf. De sluipschutter stelt de oprit veilig en kiest dan positie op het dak. Jullie kammen C1 uit en stellen het veilig. Het wordt bewoond door Ahmed al-Kuwaiti met zijn vrouw en kinderen. Als jullie daarmee klaar zijn, sluiten jullie aan bij het team van Tom in A1.'

De resterende leden van de aanvalsteams in Chalk One zouden zich opsplitsen om onder leiding van Tom door te dringen in A1.

'Charlie en Walt gaan naar de noorddeur van A1 en blijven daar wachten,' zei Jay. 'Ze denken dat de ijsbeer doorgaans van die deur gebruik maakt. Volgens het rapport van de CIA is er vermoedelijk achter die deur een wenteltrap die rechtstreeks naar zijn woongedeelte op de tweede verdieping gaat.'

Tom zou met zijn team op de zuiddeur afgaan, naar binnen gaan en dan de begane grond veiligstellen. Aangenomen werd dat Abrar Ahmed al-Kuwaiti, de broer van de koerier, met zijn gezin op de begane grond woonde. Afhankelijk van wat Tom binnen zou aantreffen, zouden zij óf de hele verdieping veiligstellen tot aan de noorddeur, óf Charlie en Walt naar binnen laten. Als die doorgang geblokkeerd was, zouden ze naar buiten gaan en omlopen tot aan die noorddeur.

'We hebben geen enkel idee van de indeling van het interieur. We weten alleen dat het is opgedeeld in twee verschillende woongedeelten,' zei Jay. 'Dus Charlie en Walt blijven op hun positie tot ze van Tom het teken krijgen om die deur open te breken.'

Ondertussen zou de tweede heli – met Chalk Two aan boord – een team van vijf man afzetten aan de noordkant van het complex, als externe bewakingseenheid. Twee betrokken SEALS zouden met de aanvalshond patrouille lopen langs de buitenmuur van het complex. De hond zou worden ingezet om mensen op te sporen die probeerden ertussenuit te knijpen. De resterende twee betrokken SEALS zouden samen met de tolk positie kiezen iets buiten de noordoostpunt van het complex om eventuele nieuwsgierige voorbijgangers of plaatselijke politie af te handelen.

Die externe bewaking was in feite een van de meest riskante en gevaarlijke onderdelen van de hele missie. Als we lang in het

doelwit bezig zouden zijn, zouden zij de eerste reacties moeten opvangen, vermoedelijk van de zijde van de politie, met bovendien de dreiging van militaire tussenkomst. Het was niet het meest sexy onderdeel van de operatie, maar het was zonder twijfel een taak van essentieel belang en misschien zou het wel de meest dynamische taak blijken te zijn.

'Zodra de externe bewaking is afgezet, stijgt de heli weer op en gaat boven A1 hangen; dan dalen de resterende aanvalscommando's aan touwen naar het dak af, klimmen naar het balkon van de tweede verdieping en stellen die tweede verdieping veilig.'

Als de inlichtingen klopten en als alles verliep volgens plan, dan zou dit team waarschijnlijk als eerste oog in oog komen te staan met Bin Laden.

De rest van de briefing besteedden Jay en Mike aan het doornemen van het uitrustingsplan. Uiteindelijk maakten ze enkele codewoorden bekend. Deze codewoorden zijn berichten van één enkel woord lang en de bedoeling ervan is de onderlinge communicatie zo veel mogelijk te vereenvoudigen en het radioverkeer tot een minimum te beperken, terwijl de betrouwbaarheidsgraad van het berichtenverkeer juist toeneemt. Bij deze missie was gekozen voor codewoorden met een indiaanse achtergrond.

'UBL is Geronimo,' zei Jay.

De briefing duurde ongeveer een uur, en toen we klaar waren, vertrokken Mike en Jay.

'Jongens, gaan jullie daar nu maar gaten in schieten,' zei Mike. 'Jay en ik zitten hier nu al een paar weken naar te turen. Jullie hebben het gisteren pas onder ogen gekregen. Neem er even de tijd voor en verdiep je echt in de details.'

We streefden ernaar om nooit verliefd te worden op een plan, want dat kweekt zelfgenoegzaamheid.

Het eerste wat we probeerden, was het vinden van een alternatief voor het bereiken van het doelwit. Niemand voelde er veel voor om rechtstreeks te worden ingevlogen naar punt x. Met die werkwijze waren we jaren geleden al gestopt. We voelden ons veel meer op ons gemak als we ergens werden gedropt en dan in patrouille op het complex konden afgaan. Onze tactiek was er de laatste jaren steeds meer op gericht onze operaties zo lang mogelijk verborgen te houden. Alleen op die manier kon het verrassingselement tot op de laatste seconde intact blijven. De verkenningsteams en de sluipschuttereenheden bestudeerden satellietbeelden op zoek naar landingsgebieden binnen een straal van vier tot zes kilometer van het doelwit, maar geen enkele van die routes leek bruikbaar. Het gebouwencomplex stond midden in een woonwijk. Alle mogelijke landingszones lagen óf te dicht in de buurt van stedelijke gebieden óf ze dwongen ons om door de straten van een stad te gaan lopen. Het risico dat we bij onze infiltratiepoging in de problemen zouden komen, was te groot. Ingevlogen worden naar x was uiteindelijk het minste van twee kwaden. Lawaaiig was het wel, maar hopelijk ook heel snel. Het risico te worden onderschept tijdens een patrouille te voet, konden we simpelweg niet lopen.

Vervolgens kroop elk team bij elkaar in een hoek van het commandocentrum om de eigen taak tot in de details te plannen. Naast onze persoonlijke bepakking begonnen we nu ook de gezamenlijke uitrustingslijst van ons team onderling te verdelen.

‘Ik heb de ladder nodig om de oprit in te klimmen,’ meldde de sluipschutter. De uitschuifbare ladder was zwaar en moeilijk hanteerbaar. ‘Mike zei dat hij die ladder tijdens het aan touwen afdalen op zijn rug zou dragen, zodat ik beter dekking kan geven.’

We zouden twee sluipschutters in stelling brengen, een in elke

deuropening van Chalk One, om ons dekking te geven terwijl wij ons aan touwen het gebouwencomplex in lieten zakken. Het was niet prettig als iemand op dat moment met een AK-47 zou opduiken op de binnenplaats om ons neer te knallen terwijl we ons langs dat touw naar beneden lieten glijden.

'Aangezien Will me op dit moment niet kan tegenspreken, krijgt hij de moker,' zei ik grijnzend. 'Dan neem ik twee springladingen mee voor de deur en een betonschaar.'

Die springladingen waren vijf centimeter dikke strips van een kleine dertig centimeter lengte met een kleefstrook aan de achterkant, zodat je ze tegen een deur kon plakken. Ze ontploften zo'n drie seconden nadat je ze ontstoken had en meestal braken ze een deur open door het slot doormidden te klieven.

Het doel van elk team was om volledig zelfvoorzienend te zijn. Het laatste wat je wilde, was de hulp te moeten inroepen van een ander team omdat er iets ontbrak in je eigen uitrusting.

Een vrouw van de National Geospatial-Intelligence Agency – een blonde van begin dertig – voorzag ons van kaarten en satellietfoto's. Ze kon elk detail aanleveren, groot of klein.

Ik knielde neer bij het schaalmodel om de deur van het gastenverblijf te bestuderen.

'Weet je misschien of die deuren van C1 naar binnen of naar buiten opengaan?' vroeg ik haar.

Een paar minuten later was ze al terug met het antwoord.

'Dubbele metalen deur,' zei ze. 'Opent naar buiten.'

Zo ging het de hele week. Als we vragen hadden, wisten zij het antwoord: ze wisten waar de ijsbeer op dat moment aan het ijsberen was, ze wisten wie er nog meer in het complex woonde, ze wisten welke toegangen al dan niet waren afgesloten, ze wisten waar de bewoners meestal hun auto's parkeerden. Ze beschikten

over een groot aantal beelden, aangeleverd door drones en satellieten, en over de nabije omgeving van het complex wisten ze vrijwel alles.

In Washington was president Obama nog steeds druk doende met zijn adviseurs de verschillende opties tegen elkaar af te wegen. Het bevel voor een aanval met commando's had de president nog steeds niet ondertekend. Het enige waar we toestemming voor hadden, was de fase van voorbereiding en planning en het oefenen van de operatie. Het Witte Huis overwoog ook nog steeds om de hele missie aan de luchtmacht toe te vertrouwen: een grootscheeps bombardement van B-2 Spirit bommenwerpers zou het hele huis met de grond gelijk moeten maken.

Minister van Defensie Robert Gates had een voorkeur voor de luchtaanval, omdat er dan geen grondtroepen actief zouden zijn op het territorium van Pakistan, en dat leek een minder ernstige schending van de Pakistaanse soevereiniteit.

De Verenigde Staten konden bepaald niet bogen op een goede staat van dienst voor wat betreft het soort commando-operaties dat we nu op het punt stonden te gaan ondernemen. Sinds het mislukken van operatie Eagle Claw leken er veel risico's verbonden aan het inzetten van troepen op het territorium van een andere soevereine staat.

Tijdens Eagle Claw was een van de zes heli's al tijdens de heenreis, op weg naar een tijdelijke basis in de Iraanse woestijn, in een zware zandstorm beland en in botsing gekomen met een MC-130E met een lading brandstof aan boord. Beide toestellen gingen in de brand verloren en acht militairen kwamen om het leven. De missie, een van de eerste operaties van Delta Force, werd afgeblazen. Eagle Claw was een complete mislukking en droeg zeker bij aan

het mislukken van de campagne van president Carter voor zijn herverkiezing.

De luchtaanval vergde het afwerpen van 32 slimme bommen, met een gewicht van 2000 pond per stuk. Het bombardement zou een volle anderhalve minuut duren en een bomkrater achterlaten van minstens tien meter diepte, want mogelijk beschikte het complex over een ondergrondse bunker. De kans op nevenschade was heel groot en de mogelijkheid na een dermate verwoestende actie nog identificeerbare resten te vinden, was heel gering.

Of deze missie nu zou worden uitgevoerd in de vorm van een bombardement of een commando-actie, in beide gevallen was bewijs nodig dat het inderdaad Bin Laden betrof. De commando-actie was riskant, maar het bombardement bracht nog meer complicaties met zich mee.

Een paar dagen na onze aankomst in North Carolina zagen we de ijsbeer voor het eerst ijsberen. We stonden rondom het computerscherm om drone-beelden van het gebouwencomplex te bekijken. De opnames waren in zwart-wit en niet erg scherp. Ik kon het hoofdgebouw onderscheiden en de binnenplaats aan de noordoostkant van het complex.

Na een paar seconden zag ik de ijsbeer in beeld komen. Op deze videobeelden zag hij eruit als een mier. Je kon niets zien van zijn gezicht of zijn lange gestalte. Maar we zagen hem wel de noorddeur uit wandelen, waarna hij met klok mee in een ovale looproute ging ijsberen over de binnenplaats. Er was een geïmproviseerd zonnescherm aangebracht om hem wat schaduw te bieden, maar dat bestreek slechts een gedeelte van de tuin.

'Hij gaat hier uren mee door,' zei een van de analisten van de

dienst. 'Je ziet hem langs mensen lopen die aan het werk zijn, maar hij helpt nooit mee. Hij blijft gewoon ijsberen.'

Soms wandelde hij in de tuin met een vrouw of een kind, maar niemand van hen hield ooit stil om een hand uit te steken. Toen er een veearts kwam om een koe te behandelen die op die binnenplaats was gestald, werd die koe naar een andere binnenplaats geleid om de behandeling daar te laten plaatsvinden.

'Wij nemen aan dat de reden om die koe te verplaatsen gelegen is in het feit dat ze willen verhinderen dat iemand die kant van het gebouwencomplex te zien krijgt,' zo verduidelijkte de analist. 'Het zijn indirecte aanwijzingen, maar het lijkt er echt op dat ze iemand verborgen proberen te houden. O ja, bekijk dit eens.'

Hij klikte door naar beelden van een andere dag. We zagen het complex en rechts vanuit het beeld vloog er opeens een Pakistaanse heli overheen.

'Waar kwam die zo opeens vandaan?' vroeg ik.

'Een PakMil Huey,' zei de analist. 'Waar het toestel vandaan kwam, weten we niet, maar het steeg op vanaf de militaire academie.'

We staarden allemaal naar het beeldscherm, benieuwd of iemand in het gebouwencomplex zou reageren. We zagen de ijsbeer niet wegsprinten of in een auto springen. Ogenblikkelijk beseften we allemaal hetzelfde. Dit betekende dat hij gewend was aan het geluid van heli's.

'We zouden daar wel eens op het dak kunnen staan voordat ze doorhebben wat er aan de hand is,' zei Charlie.

De missie was tot in de details vastgelegd en we begonnen met de voorbereidende oefeningen. De Black Hawk raasde over de naaldbossen van North Carolina tot hij stil hing boven de com-

pound/boven het gebouwencomplex. Ik zat in de linkerdeur van de heli en liet mijn benen wiebelen in het aangename briesje. Vanaf die positie kon ik de levensgroot nagebootste imitatiecompound van Bin Laden zien liggen. Het gevaarte was opgetrokken in een achterafhoekje van de legerbasis. De oefencompound was precies op schaal nagebouwd, met behulp van multiplex, rasterhekken en scheepscontainers. Ik gleed langs de touwen naar beneden en kwam op de binnenplaats terecht. Van daaruit bewoog ik in de richting van de dubbele deuren van C1. Overal om mij heen bewogen mijn teammakkers op weg naar hun eigen doelen. Het was nauwelijks mogelijk te praten door de bulderende motoren, maar na drie dagen van oefeningen was dit ook niet meer nodig. De hele missie zat van top tot teen in ons lijf geprogrammeerd. Buiten enkele tijdmeldingen (om de horloges gelijk te zetten) bleef het stil op de radiolijn. Iedereen wist wat hem te doen stond. In onze groepen zat jarenlange ervaring, dus alles verliep perfect. Dit doelwit was niet moeilijker dan de honderden andere die we bestormd hadden.

Al deze repetities hadden vooral tot doel het Witte Huis ervan te overtuigen dat wij zo'n missie inderdaad konden uitvoeren. Dat was veel belangrijker dan het oefenen zelf.

De nepcompound was ongelooflijk secuur nagebouwd, tot in de kleinste details. De constructieteams van de basis hadden bomen geplant, een greppel om het complex gegraven en zelfs de aardappelvelden die in Pakistan rondom het complex lagen, waren nagemaakt door de aarde strooksgewijs op te hogen.

Nadat we de actie een aantal keren hadden geoefend, vroegen wij hun of ze het balkon van de tweede verdieping wilden toevoegen en of ze de locatie van een aantal ingangen wilden wijzigen om de gelijkenis met het complex in Pakistan nog strakker te maken.

Al voor de volgende training waren de veranderingen doorgevoerd.

De constructieteams vroegen nooit waarom en zeiden nooit nee. Zij kwamen gewoon opdagen en voerden de opdrachten uit. Zo waren we nog niet eerder behandeld. Alle bureaucratie was verdwenen. Als we iets nodig hadden, dan kregen we het. Geen vragen. Dat was heel wat anders dan we in Afghanistan hadden meegemaakt.

Het enige zwarte gat in de oefencompound was de binnenkant van de gebouwen. We hadden geen idee hoe het huis er vanbinnen uitzag. Maar een groot probleem was dat niet. Door onze jarenlange gevechtservaring konden we dit prima oplossen. Er bestond bij ons geen twijfel over de vraag of ons dit zou lukken – als we daar maar eenmaal geland waren, dan kwam het gewoon voor elkaar.

Voor de deur van de container die C1 moest voorstellen, hield ik stil om de situatie binnen in me op te nemen voordat ik verder ging. Tijdens de echte missie had ik geen benul of Ahmed al-Kuwaiti al dan niet bewapend was en of hij een zelfmoordvest droeg. We gingen ervan uit dat alle mannen – Bin Laden, Khalid en de gebroeders Al-Kuwaiti – zouden terugvechten.

Nadat we het best denkbare scenario doorgenomen hadden, begonnen we aan de noodscenario's. In plaats van aan touwen op de binnenplaats te geraken, landden we nu buiten de muren om het gebouwencomplex van daaruit aan te vallen. We oefenden ook op het traceren van strijders die ervandoor gaan, voor het geval iemand al voordat we de aanval hadden ingezet, uit het complex had weten weg te vluchten.

Elke denkbare variant werd geoefend tot die ons de neus uitkwam. Nooit eerder in ons leven hadden we zo veel getraind voor

een specifieke missie, maar het was belangrijk. De missie was eenvoudig, maar de extra voorbereidingen zorgden ervoor dat we helemaal op elkaar ingespeeld konden raken, en dat was niet overbodig omdat we allemaal van verschillende teams afkomstig waren.

Na de laatste repetities kwamen we samen in het commandocentrum. Jay stond klaar met een update.

'Iedereen gaat naar huis en op maandag vertrekken we allemaal naar het westen voor nog een training van een week en dan houden we de hele missie nog een keer tegen het licht.'

Ik stak mijn hand op.

'Is er al een officieel besluit of dit hele gedoe nu wel of niet doorgaat?' vroeg ik.

'Dacht 't niet,' zei hij. 'We wachten nog steeds op Washington.'

Ik keek naar Walt. Die draaide met zijn ogen. Het was weer dezelfde 'schiet-op-en-wachtroutine' die we kenden van de kapitein-Phillipsoperatie.

'Ik wed dat we niet gaan,' zei Walt toen we wegliepen.

Maandagochtend vlogen we in alle vroegte naar ons oefengebied. Op donderdag, bijna twee weken nadat we de eerste briefing hadden gekregen, volgde dan eindelijk de generale repetitie.

Het hele team en alle planners verzamelden zich in een enorme hangar op de basis. Op de grond lag een kaart van oostelijk Afghanistan. Op een podium bij de landkaart zat een groep vips onder aanvoering van de voorzitter van de gezamenlijke chefs van staven, admiraal Mike Mullen, de commandant van het Special Operations Command in Tampa en voormalig commandant van DEVGRU, viceadmiraal Eric Olson, en viceadmiraal Bill McRaven.

McRaven was commandant geweest op alle verschillende posten binnen de gelederen van de speciale eenheden, waaronder DEVGRU. Ik was onder de indruk van hem. Deze McRaven, de driesterrenadmiraal aan de top van het JSOC, was een lange, slanke man, strak tot in de puntjes. De meeste admiraals zien er broos of ingekakt uit, maar McRaven leek alles nog prima voor elkaar te hebben. Hij wist precies hoe hij zijn zaakjes moest regelen en had een flinke vinger in de pap in het politieke wereldje van D.C.

We stonden op het punt een zogenaamde 'rock drill' uit te voeren [generale repetitie waarbij alle eenheden en militairen worden voorgesteld door stenen die over de grond worden geschoven, *vert.*] en alles lag op de vloer uitgestald, van de aanvliegroutes van de heli's tot het miniatuurmodel van het complex. Iemand presenteerde het operatiescenario en dat vormde het startschot voor de anderhalf uur durende briefing over operatie Neptune Spear.

Als eersten kwamen de piloten aan het woord. Zij namen met ons allemaal de aanvliegroute door vanuit Jalalabad naar het gebouwencomplex in Abbottabad. Zij hadden het over de diverse radiosignalen en over allerlei onverwachte ontwikkelingen die zich tijdens de vlucht konden voordoen.

Uiteindelijk stonden de leiders op van de diverse aanvalscommando's om hun afzonderlijke opdrachten door te nemen.

'Mijn team gaat aan touwen afdalend uit Chalk One naar de binnenplaats, we vegen C1 schoon en stellen het veilig, en sluiten ons dan aan bij de rest van de teams in A1.'

De meeste vragen van de vips waren gericht op het team dat belast was met de externe bewaking, buiten de ommuring van het complex. Er bestond grote bezorgdheid over de vraag hoe ze zouden reageren op nieuwsgierige voorbijgangers.

'Wat zijn jullie van plan in geval van een confrontatie met de plaatselijke politie of het leger?' vroegen ze aan de teamleider.

'Sir, we blijven de-escalerend optreden, voor zover dat mogelijk is. We zetten eerst de tolk in, dan de hond, daarna zichtbare laserstralen. Uitsluitend in uiterste noodzaak maken we gebruik van geweld.'

Tegen het eind kwam de vraag naar boven of dit een missie was met het doel iemand te doden. Een jurist van ofwel het ministerie van Defensie ofwel het Witte Huis maakte duidelijk dat het hier niet ging om een moordpartij.

'Als hij naakt met zijn handen omhoog staat, dan gaan jullie niet op hem schieten,' zo maakte hij ons duidelijk. 'Ik ga jullie niet uitleggen hoe jullie je werk moeten doen. Wat wij zeggen is dit: als hij geen duidelijke bedreiging vormt, dan nemen jullie hem in hechtenis.'

Na de briefing gingen we aan boord van de heli's voor een allerlaatste doorloop. We gingen de aanval inzetten op de nep-compound, waarbij de vips mochten toekijken. Dit was de laatste horde. We beseften heel goed dat we dit moesten doen, maar het voelde heel vreemd om zo bekeken te worden. We voelden ons net goudvissen in een kom. We waren het erover eens dat we best door een paar hoepeltjes wilden springen. Als dit de beste manier was om goedkeuring te krijgen voor onze missie, dan was het al dat gedoe wel waard.

Op een minuut van het doelwit deed de crew chief de deuren open en zwaaide ik mijn benen naar buiten.

Ik greep het touw vast en zag hoe een paar vips in de buurt van het doelwit met nachtzichtkijkers naar ons stonden te kijken. Terwijl de heli boven de locatie ging hangen waar we met touwen naar zouden afdalen, bliezen de wieken een wervelwind van stof

en steentjes over de vips heen, die gedwongen waren de andere kant op te vluchten. Ik moest grijnzen toen ik een paar van de vrouwen zag wegstrompelen op hoge hakken.

De repetitie verliep wat ons betreft zonder problemen.

'Denk je dat we nu goedkeuring zullen krijgen?' vroeg Charlie mij.

'Dude, ik heb geen flauw idee,' zei ik. 'Ik zou maar op niets rekenen.'

Tijdens de retourvlucht de volgende dag was iedereen heel rustig. Wij waren klaar om te gaan. Het enige wat we nu nog konden doen, was wachten.

11

De tijd doden

De zon verloor al aan kracht toen ik mijn identiteitskaart liet zien aan de bewaker van onze basis in Virginia Beach. Bij de ingang zag hij mijn sticker en gebaarde dat ik door kon rijden. Ik passeerde een lange rij auto's met mensen die op weg waren naar huis.

Ik was een paar uur te vroeg voor de vlucht, maar ik was het zat om te wachten. Het was een lange week geweest. Als we te lang thuis zitten, worden we ongedurig. Het was Pasen, ik had mijn ouders gebeld en was naar hen toe gegaan. We hadden bijgepraat, al kon ik niet zeggen waar ik mee bezig was. De rest van Amerika was paaseieren aan het verven, terwijl wij niks mochten vertellen over het grootste geheim van ons leven.

Na de generale repetitie in het westen hing alles af van de politici in Washington. Die moesten de knoop doorhakken. We gingen nog een keer naar North Carolina en namen daar door hoe het complex in Abbottabad in elkaar zat. Toen we terug waren, hoorden we dat we eindelijk opdracht hadden gekregen door te gaan naar Jalalabad, in Afghanistan.

We geloofden het nog steeds niet echt. Niemand was vreselijk opgewonden. Iedereen reageerde op zijn eigen manier op het nieuws en ging toen verder met waar hij mee bezig was. Maar afdalen aan touwen om Bin Ladens huis te bestormen was nu wel een stap dichterbij gekomen.

Ik parkeerde mijn auto en pakte mijn rugzak. Ik zag dat ook

andere leden van het team naar het hoofdkwartier liepen. We dachten vast allemaal hetzelfde.

'Shit, niet te geloven dat iemand hiervoor groen licht heeft gegeven.'

Volgens mij wisten de meesten van ons zeker dat het er nooit van zou komen. In zekere zin is dat een verdedigingsmechanisme. Als iets dan op het laatste ogenblik niet doorgaat, zijn we niet al te teleurgesteld.

'Het zal mij benieuwen. Ik geloof het pas als we in de lucht zijn,' zei Walt, toen we samen de entree van het gebouw binnenliepen.

'Als ze ons er daadwerkelijk heen sturen, maken we een goede kans,' zei ik.

Ons vervoer naar Afghanistan was link, want het vergrootte de kans dat het geheim uit zou lekken. De rest van SEAL Team Six wist allang dat er wat aan de hand was. Als een eenheid onaangekondigd in Bagram aankwam, trok dat aandacht, hoe weinig mensen er ook bij betrokken waren.

Binnen zaten de jongens nog even snel iets te eten, voor de lange vlucht begon. Een paar mensen stonden met elkaar te praten. We hadden allemaal een spijkerbroek en een sporthemd aan, de kleren die we altijd droegen als we ergens heengingen. Net een groep mannen samen op vakantie. Als we golfclubs bij ons hadden gehad in plaats van geweren en nachtzichtkijkers, had je ons voor professionele sporters kunnen houden.

Afgezien van mijn uitrusting had ik niet veel ingepakt: schone kleren, toiletspullen en teenslippers. We waren niet van plan lang te blijven. Het plan was om erheen te vliegen, daar twee dagen te acclimatiseren en op de derde nacht de operatie uit te voeren.

We werden met bussen van onze basis naar een nabijgelegen vliegveld gebracht. Op het asfalt stond een enorme grijze C-17

Globemaster van de luchtmacht. De motoren draaiden al terwijl de bemanning de controlelijst afwerkte. De onderhoudsploeg van de heli's was al aan boord. Vlakbij stond een groepje analisten van de National Security Agency en de CIA, maar die bemoeiden zich niet met ons.

Toen we gingen zitten, voelde dat vertrouwd, als een plek waar we al heel vaak waren geweest. Dit was de manier waarop we altijd voor een missie vertrokken. In het ruim waren onze uitrusting en de gereedschappen van de helikopterjongens al vastgesjord. Langs de zijkanten stonden stoelen. Ik gooide mijn rugzak neer en viste er mijn groene junglehangmat uit. Toen ik om me heen keek naar een plek om hem op te hangen, zag ik de anderen als mieren door het vliegtuig kruipen, ook op zoek naar een lekker plekje om te slapen. Daar waren we allemaal heel goed in: een lange vlucht zo comfortabel mogelijk doorkomen.

Ik hing mijn hangmat tussen twee containers met uitrusting. Anderen nestelden zich op een container of in de open ruimte tussen de stoelen en de lading. Een paar pompten een luchtbed op. Ik was een van de weinigen die een hangmat gebruikten. We hadden hem eigenlijk gekregen voor missies in het oerwoud, maar ik vond het lekker dat ik niet op de koude vloer hoefde te liggen.

De vlucht naar Duitsland duurde negen uur, en na een korte tussenstop zouden we er nog eens acht uur over doen om in Bagram te komen. Tijdens de vluchten was het van levensbelang om zo veel mogelijk te slapen.

De bemanning joeg ons vlak voordat we opstegen, weer onze stoelen in. De enige plek die nog vrij was, was die naast Jen, een analiste van de CIA. Terwijl ik de gesp van mijn veiligheidsgordel vastklikte, voelde ik dat het toestel naar het begin van de start-

baan taxiede. Een paar minuten later raasden we over het asfalt en stegen daarna snel op. Toen we eenmaal op de goede hoogte zaten, nam de rest een paar slaappillen en stelde zich in op een lange vlucht.

Ik was niet moe en dus begon ik een praatje met Jen. Ik had haar wel gezien in North Carolina, maar sinds we met de voorbereidingen waren begonnen, hadden we niet uitgebreid met elkaar kunnen praten. Ik was benieuwd wat zij van de hele zaak dacht, want zij was een van de analisten die hadden geholpen bij de jacht op Bin Laden

'Zeg eens eerlijk,' zei ik. 'Hoe groot is de kans dat hij het is?'

'Honderd procent,' kaatste ze bijna uitdagend terug.

Ze was meteen na haar studie door de CIA naar Langley gehaald en had de afgelopen vijf jaar deel uitgemaakt van de groep die de zoektocht naar Bin Laden aanstuurde. Er kwamen mensen bij, er gingen mensen weg, maar zij was gebleven. Na het afgeluisterde telefoontje van Al-Kuwaiti had zij geholpen de puzzelstukjes aan elkaar te leggen. De eerste dag, toen Jen had verteld hoe ze te weten waren gekomen dat hij in Abbottabad zat, was ik er niet bij geweest. In de weken daarna konden we met alle vragen over ons doelwit bij haar terecht.

We hadden dat 'honderd procent' eerder gehoord, en elke keer ging er een steek door me heen.

'Kijk maar uit wat je zegt,' zei ik. 'Als jullie zeggen dat het honderd procent is, is het eerder tien. Als je tien procent zegt, dán is het honderd procent.'

Ze lachte, maar hield voet bij stuk.

'Nee nee. Honderd procent.'

'Honderd procent! Net als in 2007 zeker,' zei ik.

Net als ik wist ze nog heel goed dat we ook in 2007 al jacht

hadden gemaakt op een man in een lang wit gewaad. Jen sloeg haar ogen ten hemel en trok een lelijk gezicht.

'Dat was geen goede info,' zei ze, ook al was de info afkomstig geweest van een CIA-bron. 'Toen is de hele zaak al snel uit de rails gelopen.'

Aardig dat de CIA een deel van de schuld op zich nam, maar als je in 2007 in het wilde weg om je heen sloeg, raakte je altijd wel iemand die medeverantwoordelijk was voor dat fiasco. Het probleem was toen dat iedereen mee wilde doen. Nu was al duidelijk dat deze missie heel anders werd aangepakt dan in 2007, wat haar meteen een stuk geloofwaardiger maakte.

Jen zat er niet mee om haar mening te uiten tegen de hoogste officieren, viceadmiraal McRaven incluis. Ze had meteen al laten weten dat ze geen voorstander was van het inzetten van grondtroepen.

'Soms is JSOC gewoon niet te houden,' zei ze. 'Het is veel gemakkelijker om op een knopje te drukken en er bommen op te gooien.'

Dat was de karakteristieke houding van mensen buiten het JSOC. Veel mensen hadden de pest aan ons, niet alleen binnen het reguliere leger, maar ook bij de CIA. Niet iedereen vertrouwde ons, omdat ze ons niet kenden.

'Je zegt het maar,' zei ik. 'Of je ons nou geweldig vindt of de schurft aan ons hebt, we zitten nu met z'n allen in hetzelfde schuitje.'

'De jongensclub, bedoel je,' zei Jen. 'Jullie verschijnen alleen op het toneel voor de grote finale.'

Daar had ze een punt. Dit was haar project. Zij en haar mensen hadden er vijf jaar keihard aan getrokken om ons hier te krijgen. Wij waren alleen nodig om het karwei af te maken.

'Jullie hebben het moeilijke werk gedaan,' zei ik. 'Blij dat wij ook nog een half uurtje mogen bijdragen.'

'Ik moet zeggen dat ik een heel andere voorstelling had van jullie,' zei ze.

'Zie je nou wel?' zei ik. 'Je hoort er nu helemaal bij.'

Het was donker toen we in Bagram landden. We taxieden naar een plek die een flink stuk van de hoofdgebouwen van de basis verwijderd was. Daar stond een C-130 vrachtvliegtuig met zijn laadklep omlaag. De motoren draaiden al. Bagram is de voornaamste basis van de NAVO in het noorden van Afghanistan, net benoorden Kabul. Het was al een grote basis, maar nu was die uitgegroeid tot een kleine stad. Het was de thuisbasis van duizenden militairen en particuliere beveiligers. In de omgeving van Bagram werd maar weinig gevochten. Het was er zelfs zo veilig dat het grootste gevaar dat je liep een bekeuring was voor te hard rijden op de wegen van de basis, of omdat je 's nachts geen reflecterende gordel droeg. Als we hier een tijdje bleven, zou het moeilijk worden om de operatie geheim te houden.

Gelukkig gingen we door naar Jalalabad. De baan daar was te klein voor een C-17, vandaar dat het JSOC ons door een C-130 liet ophalen. Het was een te groot risico om via het hoofdgebouw of de kantine te gaan, want dan zouden we zijn opgemerkt. Als een hele eenheid buiten de reguliere rotatiecyclus om op de basis verscheen, zouden de nodige wenkbrauwen worden opgetrokken.

We zochten onze spullen bij elkaar, probeerden de slaappillen uit ons systeem te schudden en liepen zwijgend de C-17 uit en de C-130 in.

Terwijl we plaatsnamen op de slappe oranje klapstoelen vooraan in het toestel, brachten mensen van de luchtmacht drie contai-

ners met onze uitrusting over. De klep ging dicht en we vertrokken voor een vlucht van een uur naar J-bad.

De stoelen in de C-130 zaten niet lekker. Als je op de middelste rij belandt, moet de man achter je je overeind houden, anders zak je te ver naar achteren en gaat je rug zeer doen. Als een hangmat in een C-17 eersteklas is, is een klapstoel in een C-130 toeristenklasse.

Landen met een C-130, ook op een verharde baan, gaat altijd gepaard met een flinke klap. De wielen zitten vlak onder de romp, dus het was net of je op rolschaatsen landt. En het klonk ook nog eens alsof het toestel zelf de landingsbaan raakte. Ik hield me aan een stang vast toen we een bocht maakten en bij het hoofdgebouw stilhielden. De crew chief liet de klep zakken en we zagen de bussen die ons naar de JSOC-basis zouden brengen.

Het vliegveld van Jalalabad ligt maar een paar kilometer van de Pakistaanse grens. Hier zijn diverse Amerikaanse eenheden gelegerd, waaronder een van het JSOC. De basis wordt vooral gebruikt door heli's die in Noordoost-Afghanistan opereren.

Jalalabad is groter dan de links en rechts vooruitgeschoven uitvalsbases in de valleien langs de grens en maakt deel uit van het Regional Command East. Van hieruit worden eenheden langs de grens bevoorraad en krijgen ze hun post. Er zijn 1500 man gelegerd, plus een aantal particuliere beveiligers. Bij de bewaking van de basis zijn ook Afghaanse eenheden betrokken.

De basis wordt in tweeën gedeeld door de landingsbaan. De reguliere eenheden zitten aan de zuidkant van de baan. Het JSOC heeft een eigen vreetschuur, operatiecentrum en een stel keten van multiplex. Verder zitten er Rangers, DEVGRU en ondersteunend personeel.

Bijna iedereen in de groep was meer dan tien keer in J-bad ge-

weest. Toen we door de poort liepen, was het net of we thuiskwamen.

'Wat is er aan de hand, maat?' zei Will toen we aankwamen.

Hij had al gehoord dat hij mee zou gaan en wilde maar al te graag weten wat het plan inhield.

Nadat we onze spullen hadden opgeborgen, kwamen we bij elkaar bij de vuurplaats. Voorgangers van ons hadden hem met bakstenen en cement gemetseld, en daarna was hij het dorpsplein van de basis geworden. Telkens als we er kwamen, zetten we er weer wat bij, tot het net een studentenhuis leek. Op smerige banken die we in de stad gekocht hadden, zaten altijd jongens koffie te drinken, sigaren te roken of gewoon te ouwehoeren. De banken rouleerden al net zo snel als wij. Made in Pakistan en de goedkope vullingen bleken niet al te lang bestand tegen kerels van rond de honderd kilo.

De SEALS die al in Jalalabad zaten, waren tijdens onze vlucht ingelicht over wat er te gebeuren stond. Ze hadden de nodige geruchten gehoord, maar pas na de briefing wisten ze meer.

Will sprak Arabisch, en dus was hij het enige lid van zijn eskader dat mee zou gaan. De rest van zijn team zou fungeren als snelle interventiemacht. Twee CH-47 Chinooks zouden klaarstaan om in te grijpen als het team in het gebouwencomplex in problemen kwam. De CH-47 Chinooks moesten ook iets ten noorden van Abbottabad een Forward Air Refueling Point opzetten, een geïmproviseerde vooruitgeschoven locatie voor brandstofbevoorrading waar de Black Hawks die bij de aanval zouden worden gebruikt, konden bijtanken voordat ze naar Jalalabad terugvlogen. De enorme CH-47 Chinooks, eigenlijk vliegende schoolbussen, zouden daartoe opblaasbare brandstofzakken meenemen.

'Heb je de maquette gezien?' vroeg ik aan Will.

We liepen naar een zaaltje bij het operatiecentrum en ik maakte het hangslot open. Will hielp me om het houten deksel eraf te tillen.

'Wauw. Gaaf, zeg,' zei hij, en boog zich over de maquette heen om die beter te kunnen bekijken.

Will zag eruit als een gemiddelde SEAL. Hij was 1,75 meter, en slank. Wat hem van anderen onderscheidde, was dat hij zichzelf Arabisch had geleerd. Hij was uitzonderlijk intelligent, vakkundig en een man van weinig woorden.

De SEAL-teams vormden een hechte eenheid. Het was een eigenaardig gevoel om met z'n allen hierheen te komen voor deze ene opdracht, terwijl iedereen wist dat het eskader dat er al was, het net zo goed had kunnen doen. De enige reden dat wij de opdracht kregen, was dat we beschikbaar waren voor de oefeningen waarmee de beleidsmakers in het Witte Huis over de streep getrokken moesten worden. Elk eskader was uitwisselbaar. Op het juiste ogenblik op de juiste plaats zijn, daar draaide het om.

'Vertel eens,' zei Will.

'Wij zitten in Chalk One,' zei ik. 'Onze heli vliegt als eerste vanuit het zuidwesten aan en gaat hier hangen.'

Ik wees naar de binnenplaats.

'We dalen aan touwen af omlaag en stellen dit gebouw veilig. We noemen dat C1.'

Het leek allemaal behoorlijk op wat we al zo vaak gedaan hadden, en het kostte Will dan ook weinig tijd om het op te pikken. We praatten een paar uur over het plan en alle bijkomstigheden. Ik vertelde over de oefeningen die hieraan voorafgegaan waren. Will hoorde voor het eerst van de uitgebreide voorbereidingen. Drie weken oefenen op een missie was heel raar. Als we in

Afghanistan of Irak een opdracht kregen, stelden we een plan op en waren we een paar uur later op weg.

Ons hoofdkwartier was nog steeds bezig met het grote plaatje en de coördinatie. Onze uitrusting stond klaar. We konden eigenlijk alleen maar afwachten.

Bijna iedereen bij ons heeft ADD, of zegt voor de grap dat hij dat heeft. We konden ons wel op iets concentreren, maar niet lang, en wachten is dan heel erg. Walt zat me voortdurend te jennen. Ik kon niet eens een film uitzitten.

We waren allemaal prettig gestoord wat betreft de samenstelling van onze uitrusting. Alles werd gecheckt en dan gedubbelcheckt. Alle batterijen in mijn nachtzichtkijker en laservizier waren nieuw. Mijn radio's lagen aan de oplader. Alles stond netjes klaar, en in de juiste volgorde. Mijn laarzen en sokken naast mijn opgevouwen uniform. Een jack met twee kogelwerende platen en zakken voor munitie en andere spullen, lag naast mijn H&K 416 aan het voeteneind van mijn bed.

Ik nam de tijd om mijn uitrusting klaar te leggen, maar om middernacht – voor ons lunchtijd – moesten we nog uren stukslaan. Vaak gingen we dan naar de sportzaal. Een paar jongens zetten koffie. Geen poederkoffie, maar met een cafetière. Iemand had een zware plastic koffer meegenomen met een cafetière erin, een koffiemolen en een assortiment aan koffiebonen waar Starbucks nog een puntje aan kon zuigen. Over één kopje deden ze een uur. Eerst werden de bonen gemalen en dan werd de koffie goed aangedrukt. Daarna werd er kokend water in gedaan en werd de koffie erdoorheen geduwd. En dan gingen ze met hun kopje naast het vuur zitten. Het maakte allemaal deel uit van hun ritueel, en al dat gedoe met koffie betekende dat ze een tijdje minder hoefden te wachten. Iedereen had zijn eigen manier om de tijd stuk te slaan.

We zouden over twee dagen op weg gaan – als Washington toestemming gaf.

De dag daarop ging ik met Will en twee van zijn makkers naar de hangar om kennis te maken met de piloten. We hadden bij de oefeningen al gewerkt met de mensen van het 160ste Special Operations Aviation Regiment.

Eigenlijk werkten we vrijwel alleen maar met het 160ste. In onze ogen waren zij de beste piloten ter wereld.

Teddy, een kleine man van vijftig met kortgeknipt haar en de piloot van Chalk One, wachtte ons bij de deur van de hangar op. We liepen om de Black Hawk heen en lieten Will het beladingsschema zien. Voordat we weer vertrokken, hadden we het ook nog over wat er fout kon gaan.

'Als er iets misgaat en ik een noodlanding moet maken, probeer ik hem daar neer te zetten, op dat open stuk aan de westkant,' zei Teddy.

We noemden het de Echo-binnenplaats. Het was het grootste open stuk binnen het complex. Teddy was een ervaren piloot. Hij wist dat als er zich een technische storing voordeed of zijn heli werd geraakt door vijandelijk vuur, die plek zijn beste optie was.

'Zit daar nou maar niet over in,' zei ik. 'We hebben al vaak genoeg een noodlanding meegemaakt. Als er iemand neergaat, is dat Chalk Two.'

Zelf had ik nog nooit een noodlanding meegemaakt, maar zeven van de twaalf SEALS in Chalk One wel. Van de mannen die met Chalk Two mee zouden gaan maar twee. We grapten dat de statistiek onze heli wel in de lucht zou houden.

We hadden maar een krap venster waarbinnen we konden vertrekken. Vanaf de volgende week zou de maan weer langer aan de hemel staan. Daarna zou het een maand duren voor de omstandigheden weer optimaal waren. En verder stond iedereen en alles klaar. Hoe langer we het uitstelden, hoe groter de kans dat de missie zou uitlekken. In de drie weken dat we nu met de voorbereidingen bezig waren, was het aantal mensen dat op de hoogte was, exponentieel gestegen.

Het JSOC voerde zijn activiteiten snel op. McRaven was in Afghanistan. Op zich was dat geen nieuws, maar dat hij op weg was naar J-bad, wekte wel beroering. Een kolonel van de Rangers stuurde vanuit ons commandocentrum in Bagram allerlei operaties aan. Uiteindelijk werd ook hij ingelicht over wat er gaande was. Zo raakten steeds meer mensen op de hoogte.

In Washington schenen ze zich vooral zorgen te maken over hoe betrouwbaar de berichten waren dat Bin Laden in Abbottabad zat. In tegenstelling tot Jen schatten haar collega's de kans daarop op niet meer dan 60 procent.

In Afghanistan hadden we geen weet van al die twijfels. Elke dag kregen we een briefing. Drones hielden het complex in het oog. We moesten ook slag leveren met de 'goede-ideeënfee', die bij elke missie wel even haar gezicht laat zien. We moeten haar niet. De fee duikt op als het hoofdkwartier te veel tijd heeft om na te denken. Dan komen officieren en planners met onrealistische scenario's op de proppen waar we wel eens mee te maken zouden kunnen krijgen.

'Nou willen ze weer dat we een megafoon meenemen om omstanders daar in het gareel te houden,' zei een teamleider die verantwoordelijk was voor de externe bewaking. 'Net zo'n briljant idee als dat zwaailicht.'

Eerder was het hoofdkwartier met het idee gekomen een zwaailicht mee te nemen en dat op een van Bin Ladens auto's te zetten. Dan leek het net op een inval door de politie.

'En dus zei ik: "Kolonel, gaan we die auto de straat op duwen? We hebben er de sleutels niet van. En als er nou eens een stuurslot op zit? Welk team heeft genoeg tijd om een auto van de oprit naar de hoek van de straat te duwen? En vergeet niet dat er dan een zwaailicht staat aan te geven waar we bezig zijn."'

'Wat voor kleur hebben politiezwaailichten in Pakistan?' vroeg ik.

'Geen idee,' zei hij. 'Dat was mijn volgende vraag. Toen hebben we nog een hafuur gepraat over Ali.' Ali was de tolk van de CIA die mee zou gaan. Hij sprak Pashtu, de taal die ze in het westen van Pakistan spraken. 'De goede-ideeënfee' wil hem in burgerkleren steken. Hij staat daar tussen een machinegeweerschutter en mij in. Wij zijn in uniform, dus wat maakt dat nou uit?'

In beide gevallen zegevierde het gezond verstand. We namen geen zwaailicht mee, en Ali kreeg een uniform.

Dat soort dingen gebeurt altijd als je planners een beetje ruimte geeft. Van de CIA moesten we een 30 kilo zware kist meenemen die mobiel telefoonverkeer blokkeerde. Gewicht was al een probleem, dus dat goede idee ging snel overboord. Als we alle tijd terugkregen die we in de strijd tegen de fee steken, leefden we een paar jaar langer.

De tweede avond zat ik naast het vuur koffie te drinken met Charlie en Walt. De discussie van die dag ging over waar je Bin Laden moest proberen te raken.

'Geen kopschot,' zei Walt. 'Probeer zijn gezicht heel te houden. Iedereen wil foto's van hem zien.'

'Maar als het donker is en ik alleen zijn gezicht kan zien, ga ik niet afwachten of hij een bomgordel om heeft,' zei Charlie.

'Die foto's gaan tot de beroemdste foto's aller tijden behoren,' zei ik. 'Als het kan, raak hem dan in de borst, zou ik zeggen.'

'Makkelijker gezegd dan gedaan,' zei Walt.

'Denk eraan om hoog te mikken,' zei ik tegen Walt. 'Want jij komt maar tot zijn kloten.'

We hadden al bedacht dat in de film Elijah Wood de rol van Walt moest krijgen. Die was namelijk klein genoeg voor een hobbit.

Acteurs bedenken voor de film over Bin Laden was een doorlopende grap. Wie moest wie spelen in de Hollywood-versie van de missie? Niemand kwam met Brad Pitt of George Clooney aan. Wel met Carrot Top, want die had rode krullen, en kon dus mooi een SEAL met peenhaar spelen. Walt kreeg in elk geval Frodo in plaats van een tweederangskomiek.

'Als dit lukt, krijgt Jay zijn ster,' zei ik.

Voor officieren als Jay betekende een succesvolle operatie promotie. Dat wisten we allemaal. Waarschijnlijk zou Jay dus een keer admiraal worden. Voor de gewone SEALs was het niks bijzonders. Gewoon de zoveelste klus.

'En natuurlijk helpen we Obama aan een tweede termijn,' zei Walt. 'Ik zie hem nu al praten over hoe hij Bin Laden vermoordde.'

We hadden het eerder gezien, toen hij na de redding van kapitein Phillips de eer naar zich toe trok. We vonden het goed dat hij een beslissing had durven nemen, maar twijfelden er eigenlijk niet aan dat hij ook nu alle politieke eer zou opeisen.

We wisten allemaal dat dit groter was dan wij en groter dan de politiek. Misschien zouden alleen officieren en politici er baat bij

hebben, maar dat maakte onze gretigheid er niet minder op. Zo ging het altijd. Onze beloning was de klus klaren. We zouden het niet anders willen.

Toen het al bijna dag was, ging iedereen die om het vuur had gezeten proberen om een paar uur te slapen. Operaties vonden altijd 's nachts plaats en de meeste mensen van het JSOC sliepen dus de hele dag.

Ik nam twee slaappillen. Niemand kon rusten zonder slaappillen. Hoe we ook probeerden om te doen of dit een doodgewone missie was, dat lukte niet erg. We wachtten nu twee dagen. Het leek wel een maand.

De derde dag hadden we moeten gaan, maar toen hingen er wolken in het doelgebied. Een dag uitstel. Daar zaten we niet mee. Er werden voortdurend missies uitgesteld. We verwachtten niet anders. Uitstel was beter dan afstel. McRaven wilde het gebouwencomplex door drones in de gaten kunnen houden voor het geval Bin Laden ervandoor ging terwijl we onderweg waren, en dat kon niet als er bewolking was.

De dagelijkse briefings werden gehouden in een lang, smal zaaltje, met aan weerszijden van een pad in het midden met de hand gemaakte houten banken. Het was net een kerk. Voorin hingen platte televisieschermen voor PowerPoint-presentaties. Er werden ook beelden van drones en satellietfoto's op vertoond.

Bij de briefing van vandaag waren zo veel mensen dat een deel van hen moest staan. Ik zat op een bank, naast Charlie, achterin. Een paar SEALS van een ander eskader stonden om de maquette heen. Die trok altijd veel bekijks, en ook nu stonden ze er heel belangstellend naar te kijken. Heel vreemd hoe dat ding alle aandacht naar zich toe trok en je er gebiologeerd naar kon staan kijken.

Een deel van de briefing ging over wat er moest worden gedaan als de missie in de soep liep en de Pakistaanse autoriteiten ingrepen.

De president had al besloten dat we ons mochten verdedigen, ook als dat een treffen met de Pakistaanse strijdkrachten inhield. Maar we gingen een heel eind Pakistan in, en als we werden gepakt, moesten we een smoes paraat hebben.

'Oké, jongens,' zei de officier. 'Ze hebben het volgende bedacht. We proberen een neergestort ISR-platform te vinden.'

Een ISR-platform is wat iedereen een drone noemt. Als het tot een verhoor door de Pakistanen kwam, moesten we vertellen dat de Amerikaanse luchtmacht een drone kwijt was.

Iedereen begon te lachen.

'Konden ze niks beters verzinnen?' vroeg iemand achterin. 'Waarom geven ze ons geen zwaailicht en een megafoon mee, voor het geval dat.'

Het was een idiote smoes. Op papier was Pakistan een bondgenoot, dus als we echt een drone kwijtraakten, nam het ministerie van Buitenlandse Zaken rechtstreeks contact op met de Pakistaanse regering om hem terug te krijgen. Het verhaal rammelde aan alle kanten, en het zou niet meevallen eraan vast te houden als we urenlang werden ondervraagd.

Maar we konden er in elk geval nog om lachen. Wie weet dachten ze dat we het met humor langer zouden volhouden. De waarheid was echter dat er geen enkele smoes te bedenken was waarmee je kon verklaren wat 22 SEALS met bijna dertig kilo hightech uitrusting op hun rug, een explosievendeskundige en een tolk, dus 24 man plus een hond deden in een buitenwijk van Abbottabad, een paar kilometer van de Pakistaanse militaire academie.

Aan het eind van de briefing kwam de commandant van

DEVGRU binnenlopen. Het was een kapitein met zilverkleurig haar en een snor, die jaren geleden een been was kwijtgeraakt bij een parachutesprong. Toen hij naar voren liep, was bijna niet te zien dat hij een beetje met zijn kunstbeen trok.

De officier die de briefing leidde, deed een paar stappen opzij toen de commandant naar voren liep. Het gelach en gemopper over de smoes stierf weg. Het werd doodstil.

'Oké, jongens,' zei de commandant. 'Ik heb net zitten bellen met McRaven. Die heeft zojuist met de president gepraat. De missie is goedgekeurd. We vertrekken morgenavond.'

Geen gejuich. Geen high fives. Ik keek om me heen naar de anderen op de banken. De jongens met wie ik al jaren samenwerkte.

Godsamme, dacht ik. Nooit gedacht dat het er echt van zou komen.

Geen briefings meer.

Geen goede-ideeënfee meer.

En niet meer afwachten. Dat was nog het belangrijkste.

12

Dag van de aanval

Ik kon niet slapen.

De laatste paar uren had ik geprobeerd mijzelf wat te ontspannen, maar ik kon maar geen rust vinden, niet op de harde matras en ook niet in mijn hoofd. Het was de dag van de aanval en het was onmogelijk nu niet aan het belang van deze missie te denken.

Terwijl ik de voering van mijn camouflageponcho die over mijn slaapplaats hing om het zonlicht tegen te houden aan de kant schoof, zwaaide ik mijn benen naar buiten en wreef in mijn ogen.

Na drie dagen geprobeerd te hebben niet steeds aan de missie te denken, was het nu echt onmogelijk geworden die nog uit mijn hoofd te bannen. Als alles volgens plan verliep, zouden we over nog geen twaalf uur aan een touw afdalen in het complex van Bin Laden.

Vermoeid voelde ik me niet. Het enige bewijs dat ik had geslapen, bestond uit een klein leeg zakje waar ooit een paar slaaptabletten in hadden gezeten en een aantal lege flessen die inmiddels gevuld waren met urine. Omdat we in noodgebouwtjes verbleven en het ongeveer tweehonderd meter lopen was naar het dichtstbijzijnde toilet. Dus bewaarde ik mijn lege water- of Gatoradeflesjes om daar dan maar in te pissen. Standaardprocedure. We deden onze bedlampjes aan en ontlastten onszelf zonder echt wakker te worden.

Ik voelde me lichamelijk wel fris en fit, maar mentaal was ik

opgedraaid. Niet gespannen, maar rusteloos. De 'schiet-op-en-wachtroutine' begon aan mijn zenuwen te knagen. We waren eigenlijk allemaal opgelucht dat al dat wachten eindelijk voorbij zou zijn.

Zo stil als ik kon, omdat sommige teamleden nog steeds vast lagen te slapen, gleed ik van mijn bed en trok mijn kleren aan. Ik kon het vage gesnurk van de anderen in de kamer horen. Ik greep mijn zonnebril en liep de hut uit, het daglicht in. De zon trof me als een mokerslag. Het voelde als wanneer je een casino in Las Vegas uit komt lopen na een hele nacht te hebben doorgespeeld.

Het duurde eventjes voordat ik eraan was gewend, maar al snel was het heerlijk om de zon op mijn gezicht en armen te voelen terwijl ik in de richting van de vreetschuur liep. Ik keek op mijn horloge. Voor de mensen binnen het complex die in de late nachtdienst zaten, was het nu ochtend. Voor de rest van de bevolking van deze legerbasis was het midden op de werkdag. Het constante gebrul van de heli's diende als soundtrack. Terwijl ik daar zo liep, kwam er een gierwagen voorbij rijden die net een hele batterij noodtoiletten had schoon gezogen op het kamp. De doordringende chemische lucht van het desinfecterende middel bleef in de lucht hangen terwijl de tankwagen langsreed.

Ik liep met mijn hoofd gebogen over de laag kiezels die het stof tegen moesten houden tot de eerste poort. Elke eenheid veranderde bij aankomst de combinatie van de poort. Ik viste een stukje papier met daarop de combinatie uit mijn zak. Mijn hoofd was nog steeds een beetje troebel van de slaappillen. Ik toetste de cijfers in en probeerde de klink te bewegen.

Het zat me niet mee.

Het kostte me drie pogingen om de deur te openen, maar ik was eindelijk op weg.

'Probeer eerst maar eens het ontbijt te overleven,' zo trachtte ik mijzelf moed in te spreken.

Ik voelde me weer terugzakken in de tijd toen ik bezig was met het overleven van Green Team. Als je probeert je op alles tegelijk te concentreren, ga je genadeloos onderuit, zo had ik destijds beseft. Van maaltijd tot maaltijd de dag trachten door te komen, dat was de enige manier om op de been te blijven. En nu, slechts enkele uren voordat ik aan de grootste missie van mijn loopbaan zou beginnen, was mijn enige gedachte om het ontbijt te halen.

Succes komt stapje voor stapje.

In de vreetschuur waste ik mijn handen onder een klaterende straal koud water. De zware, doordringende stank van het vette, gefrituurde kantinevoedsel kroop meteen in je kleren. De betonnen wanden hingen nog steeds volgeplakt met oude feestversiering. Een al lang verschoten poster uit de jaren zeventig van de vier voedselgroepen nam het grootste deel van het prikbord in beslag, pal naast het menu van de dag.

Aandachtig bekeek ik de lange, roestvrijstalen buffetten. Achter elk buffet stond, met een schort voor en een muts op, een burgermedewerker van het bedrijf dat het contract voor deze vreetschuur in de wacht had gesleept, klaar om een schep grutten op mijn bord te kwakken of er een berg bacon op te stapelen.

Niets zag er smakelijk uit. De bacon bestond meer uit spekvet dan uit vlees en zag er slap en kleverig uit van het bakvet. Maar ik had de energie nodig. Ik liep door naar de bakplaat, waar zich een korte rij voor had gevormd. Een kok stond hier je bestelling onder je ogen klaar te maken. Hij schepte net een zwaar beboterde omelet om, en klapte die dicht tot een vettige brei, waarna hij dit geheel op het bord van de man voor me liet glijden.

'Vier eieren,' zei ik, terwijl de kok me aankeek. 'Roerei alsjeblieft, met ham en kaas.'

Terwijl de kok aan mijn eieren begon, ging ik wat geroosterd brood en fruit halen. De keuze was hetzelfde als altijd: grote bakken vol onrijpe, donkeroranje kanteloepmeloenen en suikermeloenen met een bijna chemische groene kleur. Tijdens mijn vorige uitzending naar Afghanistan had ik een doos in deze vreetschuur zien staan met de tekst: UITSLUITEND BESTEMD VOOR MILITAIRE OF GEVANGENISDOELEINDEN. Dat leek heel goed te kloppen.

Niemand gaat bij het leger voor het eten.

Ik pakte twee sneden brood en haalde ze door de broodrooster van restaurantkwaliteit en stapelde wat ananas op mijn bord. Ananas kun je niet verpesten. Bij de bakplaat haalde ik mijn eieren op en onderweg stopte ik nog een keer om wat havermout en rozijnen in een schaaltje te scheppen.

Ik bestudeerde de tafels die in lange rijen in de eetzaal stonden opgesteld. Het geroezemoes van de gesprekken zorgde, in combinatie met het breedbeeld tv-scherm dat in de hoek stond afgestemd op een nieuwskanaal, voor een soort doffe achtergrondruis. Een paar van mijn teamleden zag ik aan een tafel zo ver mogelijk bij de tv vandaan zitten, en daar zette ik mijn dienblad vast neer terwijl ik koffie ging halen.

De vreetschuur was uitsluitend bestemd voor JSOC-mensen, maar niet iedereen was op de hoogte van deze missie.

Terwijl ik wat peper over mijn eieren strooide, mompelde ik een vage begroeting naar mijn teamleden, onder wie Charlie en Tom. Ze groetten me terug, maar net als ikzelf had niemand zin om te praten. We voelden ons het meest op ons gemak als we onze gedachten voor onszelf konden houden.

'Hoe heb je geslapen?' zei ik.

'Voor geen meter,' zei Charlie.

'Nog pillen geslikt?'

'Twee,' zei hij.

'Bekijk het van de zonnige kant: we zitten hier toch maar lekker van dit verrukkelijke ontbijt te genieten. Het lijkt het ontbijtbuffet van Hotel del Coronado wel.'

Dat hotel is een van de oudste vakantieoorden aan de westkust, niet ver van de plek waar wij allemaal onze BUD/S hadden doorlopen.

'Juist,' zei Charlie. 'Weet je echt niks beters te verzinnen?'

Ik probeerde grappig te zijn, maar daar was het kennelijk nog te vroeg voor. Charlie zat altijd te zeiken over mijn melige grappen. Ik wist dat ze waardeloos waren, maar dat was juist het leuke ervan.

Niemand zei iets over thuis. Niemand zei iets over de missie. Er viel gewoon niets meer over te melden. Lekker was het eten bepaald niet, maar uit onze lege borden had je dat niet kunnen afleiden.

Niemand van ons zat volgens mij echt van zijn ontbijt te genieten. We waren gewoon vast brandstof voor straks aan het tanken. Na mijn eieren en fruit werkte ik het schaaltje havermout nog naar binnen en dronk een glas sinaasappelsap leeg. Toen ik terugliep naar mijn kamer, zat ik bomvol. Ik had geen idee wanneer ik weer de kans zou krijgen iets te eten.

Het was nog steeds doodstil in de kamers toen ik terugkwam. Een paar teamleden probeerden tot de allerlaatste minuut door te slapen, maar daar was ik te opgedraaid voor.

Ik pakte mijn tandenborstel en een fles water, er goed op lettend

dat ik niet per abuis een van mijn pisflessen meegraaide, en liep naar buiten, naar een gedeelte met een dikke laag kiezels aan de zijkant van het terrein, poetste mijn tanden en spuugde op de grond.

Ontbijt, check.

Tanden gepoetst, check.

In mijn kamer stopte ik de tandenborstel terug in mijn rugzak.

Mijn Crye Precision Desert Digital gevechtsuniform had ik al klaargelegd. Het is ontworpen als een overhemd met lange mouwen en een cargobroek, het uniform heeft tien zakken met allemaal een specifieke functie. Het hemd is speciaal gemaakt om onder je kogelvrije vest te dragen. De mouwen en schouders zijn in camouflagekleuren, maar het middenpand is van zonnebrandbruin en van een soort lichtgewicht materiaal dat zweet afvoert. De mouwen had ik afgeknipt, omdat ik het anders te heet kreeg.

Zittend op mijn bed begon ik mezelf aan te kleden. Vanaf het moment dat ik mijn broek begon aan te trekken, was geen enkele handeling nog willekeurig.

Iedere stap was zorgvuldig gepland.

Elke controlestap was een methode om jezelf te concentreren en er zeker van te zijn dat je niets zou vergeten.

Het waren dezelfde stappen die ik voor iedere missie uitvoerde.

Voordat ik mijn broek aantrok, keek ik iedere zak in mijn uniform nog een keer na.

In een van de laadzakken zaten mijn gevechtshandschoenen en leren wanten voor het moment dat we aan touwen zouden moeten afdalen.

In de andere laadzak zat een assortiment extra batterijen, energie-gel en twee energierepen.

In mijn rechter enkelzak zat een extra tourniquet en in de linker een paar rubberhandschoenen plus mijn SSE-pakket.

In een zak op mijn linkerschouder kon ik de tweehonderd dollar aan contant geld voelen die ik zou aanspreken als we in de knel kwamen te zitten en ik een ritje moest regelen of iemand moest omkopen. Ontsnappen kost geld en in dat soort omstandigheden is er maar weinig dat beter werkt dan Amerikaanse dollarbiljetten. Mijn fototoestel, een digitale Olympus richt-en-klik, zat in mijn rechter schouderzak. Langs de achterkant van mijn riem had ik een Daniel Winkler-jachtmes bevestigd.

Ik stopte mijn overhemd in mijn broek en pakte mijn uitrusting nog eens op om die nog een keer te inspecteren.

De keramische platen schermden mijn vitale organen af aan de voor- en achterkant. Aan weerszijden van de voorplaat zaten twee zenders bevestigd. Tussen de zenders zaten drie magazijnvullingen munitie voor mijn H&K 416 aanvalsgeweer plus een fragmentatiehandgranaat formaat honkbal.

Aan de voorkant van mijn vest had ik ook verschillende chemische lichtstaven bevestigd, inclusief de infraroodversie, die alleen met nachtzichtkijkers gezien kan worden. Die staven braken we doormidden en gooiden we voor vertrekken en ruimtes die we reeds veilig hadden gesteld. De infraroodlichtstaven waren onzichtbaar voor het blote oog, maar mijn teamgenoten konden ze zien met behulp van hun nachtzichtkijkers en wisten zo welke ruimtes al veilig waren gesteld.

Mijn betonschaar droeg ik in een hoes op mijn rug, de twee handvatten staken iets boven mijn schouders uit. De twee antennes voor de radio's waren aan mijn kogelwerende vest bevestigd.

Ik liet mijn handen over mijn uitrusting glijden en trok even aan de springlading die ik met een paar stukken elastiek aan de achterkant ervan had vastgemaakt. Ik ging verder met mijn helm. Die woog, inclusief de nachtzichtkijker, minder dan vijf kilo. De

helm was officieel in staat om een 9 mm patroon tegen te houden, maar in het verleden waren deze helmen zelfs opgewassen gebleken tegen AK-47-patronen.

Ik deed de lamp aan die was bevestigd aan de rails die langs de zijkant van de helm liep. Het was een splinternieuwe Princeton Tec oplaadbare zaklamp. Die had ik op mijn vorige missie ook gebruikt.

Ik zette de helm op mijn hoofd en trok de nachtkijker voor mijn ogen. In tegenstelling tot de wat meer conventionele kijkers, hadden onze kijkers vier lenzen in plaats van de gebruikelijke twee. Dit gaf ons een gezichtsveld van 120 graden in plaats van slechts 40 graden. Bij de standaardkijkers was het alsof je door een paar wc-rollen keek.

Onze nachtzichtkijkers stelden ons in staat veel gemakkelijker veilig hoeken om te gaan en bezorgden ons een betere grip op het totaalplaatje.

Toen ik de 65.000 dollar kostende kijkers aanzette, baadde mijn kamer in een groene gloed. Met een paar aanpassingen had ik ineens een scherp gedetailleerd beeld van het meubilair.

Tot slot pakte ik mijn geweer. Ik trok het tegen mijn schouder en zette het EOTech-vizier aan. Daarachter gemonteerd zat een factor 3 vergrootlens, die mij in staat stelde overdag met meer precisie te schieten. Met het geweer gericht op de muur bij mijn bed probeerde ik de rode laserstraal uit, die met het blote oog te zien is. Ik klapte mijn nachtzichtkijker voor mijn ogen en testte de infraroodlaser.

Ik trok de grendel naar achteren en stopte een patroon in de kamer van het geweer. Ik voerde een druktest uit door de grendel terug te schuiven en de kamer te inspecteren om te zien of er echt een patroon in zat. Ik checkte nog twee keer, zodat ik wist dat de

veiligheid er nog op zat en zette het geweer daarna weer terug tegen de muur.

Nu ik klaar was met het nalopen van mijn uitrusting, trok ik uit een zakje aan de voorkant van mijn uniform een klein, gelamineerd boekje tevoorschijn – het spiekbriefje van onze missie – en bladerde er nogmaals door.

De eerste pagina was een verkleinde referentiekaart met lijncoördinaten, oftewel GRG (Grid Reference Guide). Het was een luchtfoto van het complex waarop de belangrijkste gebieden gelabeld waren en de gebouwen genummerd.

Iedereen maakte gebruik van hetzelfde GRG, van de piloten tot de snelle interventiemacht tot de mensen in het commandocentrum.

Op de volgende pagina stond een lijst met radiofrequenties. In het laatste gedeelte stond een lijst met namen en foto's van iedereen die mogelijk zou kunnen opduiken in en om het doelwit. Ik bestudeerde de foto's van de gebroeders Al-Kuwaiti, met extra aandacht voor Ahmed al-Kuwaiti, omdat men aannam dat hij in C1 woonde. Iedere pagina bevatte niet alleen foto's, maar ook onderscheidende kenmerken zoals lengte, gewicht en eventueel bekend zijnde schuilnamen. Op de laatste pagina stond een foto van Bin Laden en verschillende reconstructies van hoe hij en zijn zoon er op dit moment uit zouden kunnen zien.

Met mijn camouflage-uniform aan en mijn uitrusting klaar voor vertrek pakte ik mijn Salomon Quest-laarzen en trok ze aan. Ze waren wat grover dan de lage veldloopschoenen die mijn teamgenoten soms droegen. Ik zwoer bij die laarzen, ze beschermden namelijk mijn tere baby-enkeltjes, die ik al met grote regelmaat had verstuikt. Op deze laarzen had ik de bergen van de provincie Kunar beklommen en had ik door de woestijnen van Irak ge-

lopen. Elk onderdeel van mijn uitrusting was al ingewijd en had zichzelf al bewezen op voorgaande missies. Van alles wist ik dat het goed materiaal was.

Het drong opeens tot me door terwijl ik de veters van mijn laarzen aan het strikken was. Het zou wel eens de laatste keer kunnen zijn dat ik dit deed. We gingen iets ondernemen van aanzienlijk belang. We hadden erg ons best gedaan om niet aan de geschiedenis te denken. We deden ons werk en dit was gewoon onze volgende missie. De opdracht was een huis binnen te vallen en een doelwit gevangen te nemen of te doden. Wie dat doelwit was, deed er voor mij niet toe, maar onder het strikken van mijn veters besefte ik opeens dat het er misschien toch wel toe deed. Het belang van deze missie viel niet weg te redeneren en ik wilde er zeker van zijn dat mijn veters niet los zouden raken.

Tijdens het laatste uur had ik mijn aandacht op de kleinste dingen gericht. Alles moest perfect zijn. Ik had de lussen van mijn veters in een dubbele knoop gestrikt en ze in de bovenkant van mijn laarzen weggestopt. In het midden van de kamer hees ik mijn bijna dertig kilo zware pantservest over mijn hoofd en liet het op mijn schouders zakken. Ik trok de riemen strak aan en sloot mijzelf als het ware op tussen de platen. Ik verzekerde mijzelf er nog even van dat ik zo wel overal bij kon. Over mijn hoofd heen reikend kon ik beide handvatten van de betonschaar aanraken. En over mijn linkerschouder kon ik bij de springlading komen.

Ik sloot de antennes aan op mijn zenders en zette mijn *bone phones* op, die op mijn jukbeenderen rustten. Deze stelden mij in staat al het radioverkeer te horen door middel van botgeleidingstechnologie. Indien nodig kon ik nog een oordopje indoen om achtergrondruis te neutraliseren en het geluid direct mijn gehoorgang in te laten komen.

In mijn rechteroor zou ik het *troop net* horen. Over dat netwerk kon ik al mijn teamgenoten met elkaar horen praten. In mijn linkeroor zou ik het commandonetwerk horen dat me in staat stelde met de andere teamleiders en het hoofdkwartier te communiceren.

Als teamleider zou ik beide netwerken nodig hebben, maar in de praktijk zou er op het commandonetwerk bij deze missie weinig te horen zijn. Alleen de officieren zouden met elkaar praten via de satellietradio's, en bijna alle radioverkeer over het doelwit zou via het troop net verlopen.

Nu had ik echt alles gecheckt. Al mijn stappen ter voorbereiding van deze missie had ik nog eens nagelopen. Ik keek nog een keer goed rond in de kamer, om er zeker van te zijn dat ik niets vergeten was, en liep de deur uit.

De zon was aan het ondergaan. Rondom mij kon ik horen dat de anderen ook allemaal bijna klaar waren. Veel werd er niet gesproken, maar je hoorde de manschappen rondlopen, bezig met het controleren van hun uitrusting of het in orde maken van hun bepakking. De deur naar het gebouw sloeg met een gestaag ritme tegen de deurpost terwijl de mannen erdoor naar binnen en naar buiten liepen.

We stonden allemaal klaar om over een paar minuten aan te treden. Terwijl ik dichterbij kwam, hoorde ik het daverende gedreun van een metalband uit een paar luidsprekers bonken. Ik liep naar mijn team toe. We hadden een plekje gevonden om samen de komst van McRaven af te wachten. Hij had gevraagd of hij ons vlak voor de missie nog even kon spreken.

'Ben je er klaar voor?' vroeg ik Will.

Hij knikte.

Ik keek om me heen en zag dat Walt, Charlie en de anderen allemaal in hun eigen team stonden te wachten. Slechts een paar uur eerder waren we nog aan het dollen en grollen geweest over de vraag welke acteurs we onze rollen zouden gunnen in de film die er natuurlijk van zou komen. Nu was iedereen bloedserieus.

McRaven kwam opdagen, zonder veel poespas. Terwijl hij op ons afkwam, gingen we dichter bij elkaar staan.

Zijn speech richtte zich op het strategisch niveau, iets waar hij zich meer in thuis voelde. Niets van wat hij zei, bleef echt bij mij hangen, want ik zat met mijn gedachten al bij wat komen ging. Zodra hij wegliep, werd het vertreksignaal gegeven.

'Alle bemanning van de Black Hawks gaat mee met bus een en twee,' hoorde ik iemand van het ondersteunend personeel schreeuwen. 'Bussen drie en vier gaan naar de CH-47's.'

De bussen stonden al klaar met draaiende motoren. Aan boord wurmde ik mezelf in een plekje ergens in het midden. Will kwam naast mij zitten. De bussen waren oud en stoffig. De vinylzittingen waren versleten door het jarenlang vervoeren van aanvalscommando's in volle gevechtsuitrusting naar de startbaan.

De bus reed in een sukkeldrafje. De schokbrekers waren versleten door het dragen van al het extra gewicht, dus elke hobbel schoot door onze benen en ruggen. De rit duurde maar een paar minuten, maar het voelde veel langer.

Na een tijdje kon ik de enorme schijnwerpers zien die naar buiten gericht stonden opgesteld bij de hangar waarin de Black Hawks naar ik wist op ons stonden te wachten.

Het zag eruit alsof er een ster was ontploft en het was onmogelijk om in die bol van licht te kijken. Een generator zoemde op de achtergrond terwijl we uit de bussen stapten en door het hek liepen dat om de hangar was neergezet.

Binnen waren de helikopterbemanningen bezig met hun laatste controles. Het geluid van de wieken maakte het onmogelijk een gesprek te voeren. Ik rende snel naar het hek om nog een keer te pissen. Toen de heli's gereedstonden, zag ik een paar man van het ondersteunend personeel het hek open duwen, toen rolden de heli's de hangar uit.

Ik knikte naar een paar mannen in Chalk Two en gaf ze met een glimlach de middelvinger. We liepen zwijgend van elkaar weg. Elk woord zou toch wegzinken in het lawaai van de rotors. De gebaren waren echter glashelder en ondubbelzinnig.

Zie je straks op de grond.

Meer viel er niet te zeggen.

We stelden ons op aan weerszijden van de heli's. Ik keek op mijn horloge. We hadden nog tien minuten. Ik vond naast het asfalt een plekje om even te gaan liggen, legde mijn hoofd op mijn helm en keek naar de sterren. Heel even slechts lag ik daar en ontspande mij. Toen gebaarde de crew chief ons eindelijk om te gaan inladen.

Als een van de laatsten ging ik aan boord, want ik zou als eerste gaan afdalen aan het touw.

Toen iedereen klaar was met inpakken, was er nog een kleine ruimte bij de deur, naast Walt en de sluipschutter die ons zou dekken tijdens het aan touwen afdalen. Het was al erg krap, maar ik drukte mijn kont er zo goed mogelijk tussen. Ik controleerde mijn wapen om er zeker van te zijn dat het nog steeds op veilig stond. Wanneer je in een heli gepropt zit met weinig bewegingsruimte, is het laatste wat je wilt dat je wapen per ongeluk van de veiligheidspal afgeschopt wordt zonder dat je het merkt.

Ik klemde mijn helm in mijn schoot om ervoor te zorgen dat

mijn nachtzichtkijker niet werd beschadigd. Omhooggeklapt zag hij eruit als een soort gewei op de helm.

Toen de deur eenmaal dicht sloeg, steeg de heli op en zweefde een paar seconden alvorens weer te landen. Toen sprong, precies op schema, de heli omhoog van het asfalt. Ik kon voelen hoe de neus naar beneden begon te hangen terwijl we snelheid wonnen. Toen we eenmaal van het vliegveld af waren, helde de Black Hawk over naar rechts en ging op weg naar de grens.

Het was binnenin donker en vol. Ik kon Walts knieën in mijn rug voelen als hij bewoog. De radio in mijn oor maakte geen geluid. Ik kon een vage gloed van het bedieningspaneel in de cockpit onderscheiden, maar zag niets uit het raam, het was pikzwart.

Na ongeveer vijftien minuten vliegen kwam het eerste bericht binnen via het troop net.

'We steken nu de grens over.'

Het lijkt erop dat het nu toch echt gaat gebeuren, dacht ik bij mezelf.

Al snel begon ik te knikkebollen en sukkelde even in slaap. Terwijl we Abbottabad naderden, hoorde ik de benamingen voor de verschillende checkpunten binnenkomen over het troop net. Maar ik gleed telkens meteen weer terug in die lichte slaap.

'Tien minuten.'

Van die woorden schrok ik wel wakker. Ik veegde de slaap uit mijn ogen en bewoog mijn tenen om het bloed weer wat te laten doorstromen. Ik had vast langer geslapen dan ik dacht, omdat de tienminutenwaarschuwing al zo snel kwam. Ik denk dat de meeste mannen aan boord van de heli op de heenweg even een broodnodig uiltje hebben geknapt.

'Zes minuten.'

Alle opwinding was weggeëbd, nu was het voor ons gewoon weer een nacht van hard werken. Ik zette mijn helm op en snoerde de kinriem dicht. Ik klapte de nachtzichtkijker voor mijn ogen en zorgde ervoor dat alles er scherp door te zien was. Ik trok het geweer strak tegen mijn borst, zodat het niet vast zou komen te zitten aan het touw wanneer ik ging afdalen, en ik controleerde de veiligheidspal nog een laatste keer. Het was nog steeds donker in de cabine, maar ik wist dat iedereen hetzelfde aan het controleren was.

'Eén minuut.'

De crew chief schoof de deur open. Ik drukte de stang van het Fast Rope Insertion/Extraction System (FRIES) op zijn plek. Het touw zat vast aan de FRIES-stang, waardoor het direct gemakkelijk de grond zou raken. De stang werd op zijn plaats gehouden door een pin aan de onderkant. Ik liet mijn hand over de stang glijden om te controleren dat de pin goed op zijn plek zat. De crew chief controleerde dat ook nog een keer. Ik gaf een harde ruk aan het touw om te zien of het goed vastzat en liet toen mijn benen over de rand van de heli naar buiten glijden, de wind in.

Ik greep het touw en probeerde ver genoeg naar buiten te hangen om voor ons uit te kunnen kijken. Verschillende huizen waar we overheen vlogen, hadden verlichte zwembaden en goed bijgehouden tuinen achter stenen muren. Ik was gewend bergen te zien en dorpjes met van gedroogde modder opgetrokken hutjes. Van bovenaf gezien deed Abbottabad me denken aan een buitenwijk in de Verenigde Staten.

Ik leunde uit de deur en ving eindelijk een glimp op van het gebouwencomplex. De vlucht vanuit Jalalabad had maar ongeveer negentig minuten geduurd en we zouden ver na middernacht landen. Het was pikzwart en geen van de lampen in de omliggende

huizen was ontstoken. Het leek alsof het hele blok zonder stroom zat. Stroomstoringen kwamen veel voor in dit gebied.

Het geluid van de motor veranderde toen de heli afremde om te gaan stilhangen. Wanneer we eenmaal op het vooraf bepaalde punt zouden aankomen, kon ik het touw gewoon naar beneden gooien. Het stilhangen ging onrustig en het was duidelijk dat de piloten er moeite mee hadden het toestel stabiel in de lucht te houden. Het voelde alsof ze met de heli aan het worstelen waren, om het toestel te dwingen mee te werken.

Mijn ogen flitsten van de grond naar de crew chief, wachtend tot de heli in positie zou hangen en ik het touw naar buiten kon gooien.

GO, GO, GO, bleef maar door mijn hoofd hameren.

De piloten hadden nooit moeite het toestel op zijn plek te houden tijdens een oefening. Er was iets mis. We wilden allemaal alleen nog maar zo snel mogelijk de heli uit en naar de grond toe.

'Naar de andere kant!' hoorde ik over het troop net.

Shit, dacht ik. We zijn nog niet eens op de grond en stappen nu al over op plan B.

Plotseling klapte de heli negentig graden naar rechts en ik voelde mijn maag verzakken, net als in een achtbaan.

De wieken boven mij schreeuwden terwijl de Black Hawk terug omhoog probeerde te klimmen. De heli kwam met iedere seconde dichter bij de aarde. Vanaf mijn kant van de heli kon ik het gebouwencomplex zien opdoemen door de open deur.

Ik probeerde wanhopig houvast te vinden om terug in de cabine te klimmen. Er was nauwelijks ruimte achter me, omdat al mijn teamleden al in de richting van de deur waren gekomen, klaar voor het aan touwen afdalen.

Toen voelde ik Walts hand mijn uitrusting vastpakken en mij

Operatie Neptune Spear (1 mei 2011)

Voor het plan waren twee Black Hawks nodig om 22 SEALS, een explosievendeskundige en een CIA-tolk over te brengen van een basis in het Afghaanse Jalalabad naar het doelwit, het gebouwencomplex in het Pakistaanse Abbottabad. Twee CH-47 Chinooks, die extra brandstof en een snelle interventiemacht van extra SEALS vervoerden, zetten een FARP (Forward Air Refueling Point) op, een kwartier vliegen van het doel.

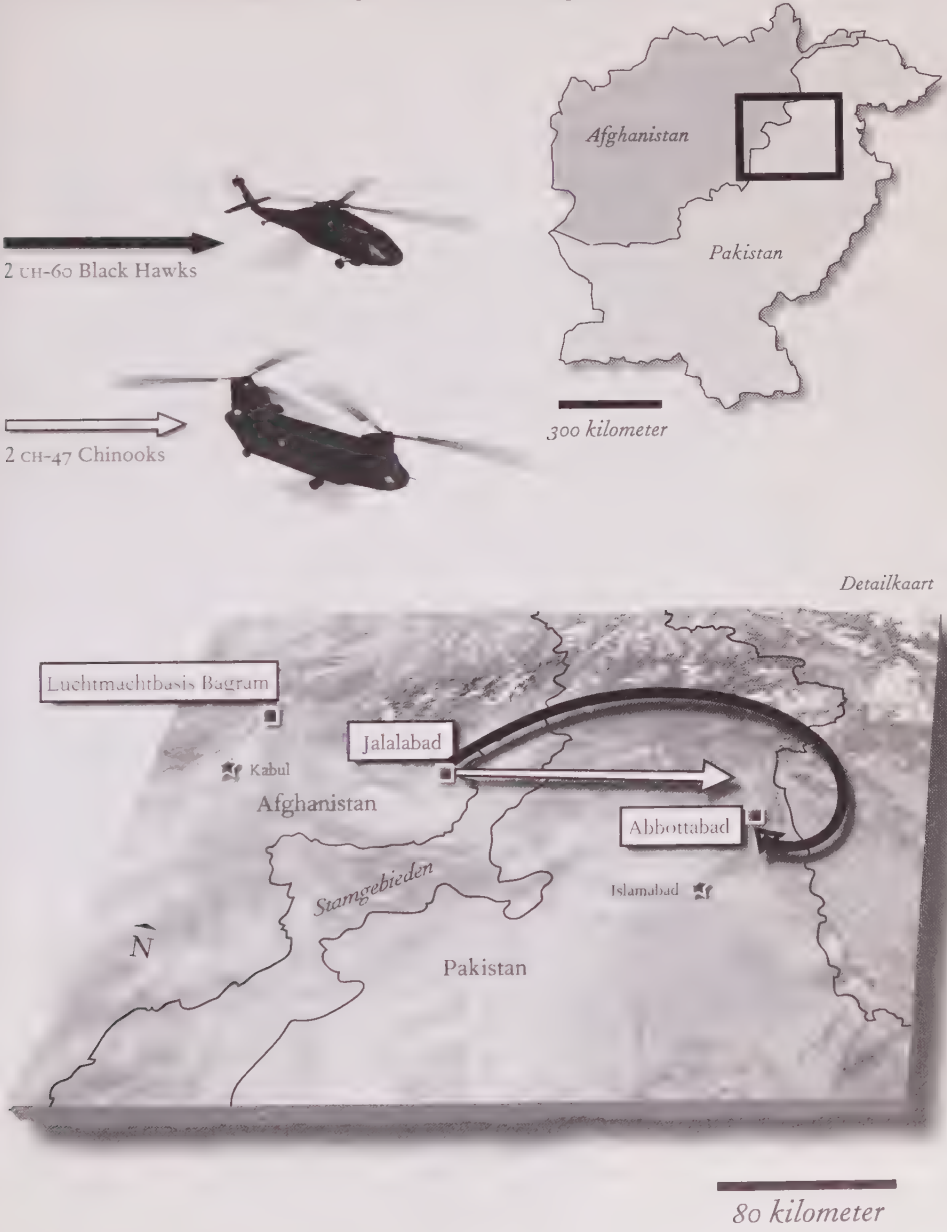

Het gebouwencomplex van Osama bin Laden

De 0,4 ha grote complex lag aan Kakul Road in Bilal Town, een chique buitenwijk van Abbottabad. In de stad is een Pakistaanse militaire academie gevestigd en het is een populair vakantieoord. Bin Laden woonde in het hoofdgebouw, op de tweede verdieping.

* Boven op de muren om het complex was prikkeldraad aangebracht.

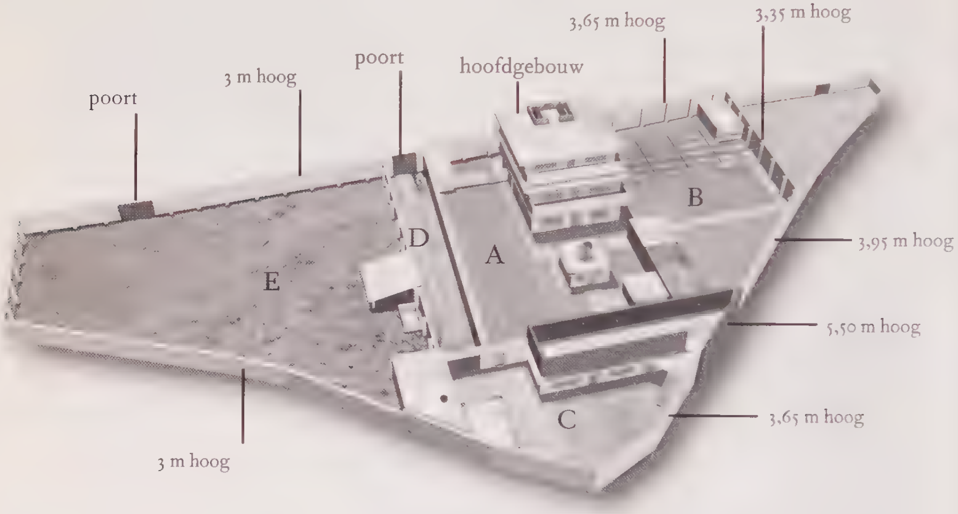

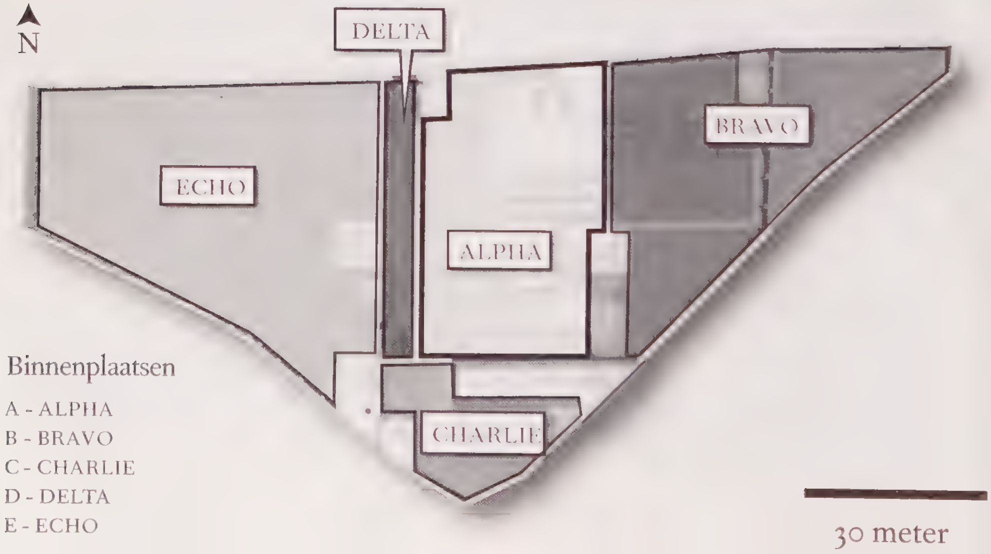

Operatie Neptune Spear: infiltratie

① Chalk One probeert stil te hangen boven binnenplaats A, maar kan zijn positie niet behouden en crasht.

② Chalk Two landt en laadt het team dat de omgeving rond het gebouwencomplex moet bewaken uit dat bestaat uit vier SEALS, een tolk en de aanvalshond.

③ De piloten van Chalk One weten een noodlanding te maken op binnenplaats E, ten westen van het hoofdgebouw.

④ Chalk Two ziet Chalk One neerstorten, en de piloot neemt onmiddellijk het veiligere besluit om buiten de poort te landen in plaats van te proberen de de SEALS met touwen boven op het hoofdgebouw af te zetten.

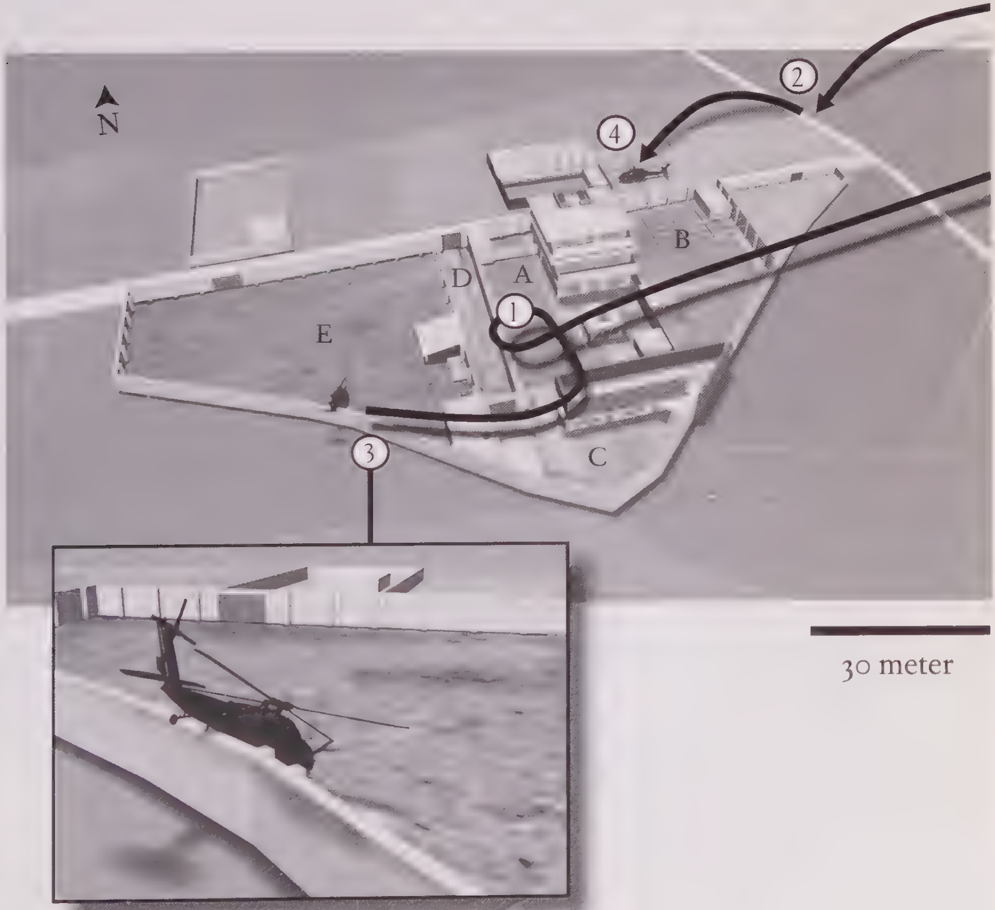

Operatie Neptune Spear: aanval

Nadat Chalk One is gecrasht, herstellen de SEALS zich snel en zetten de aanval in.

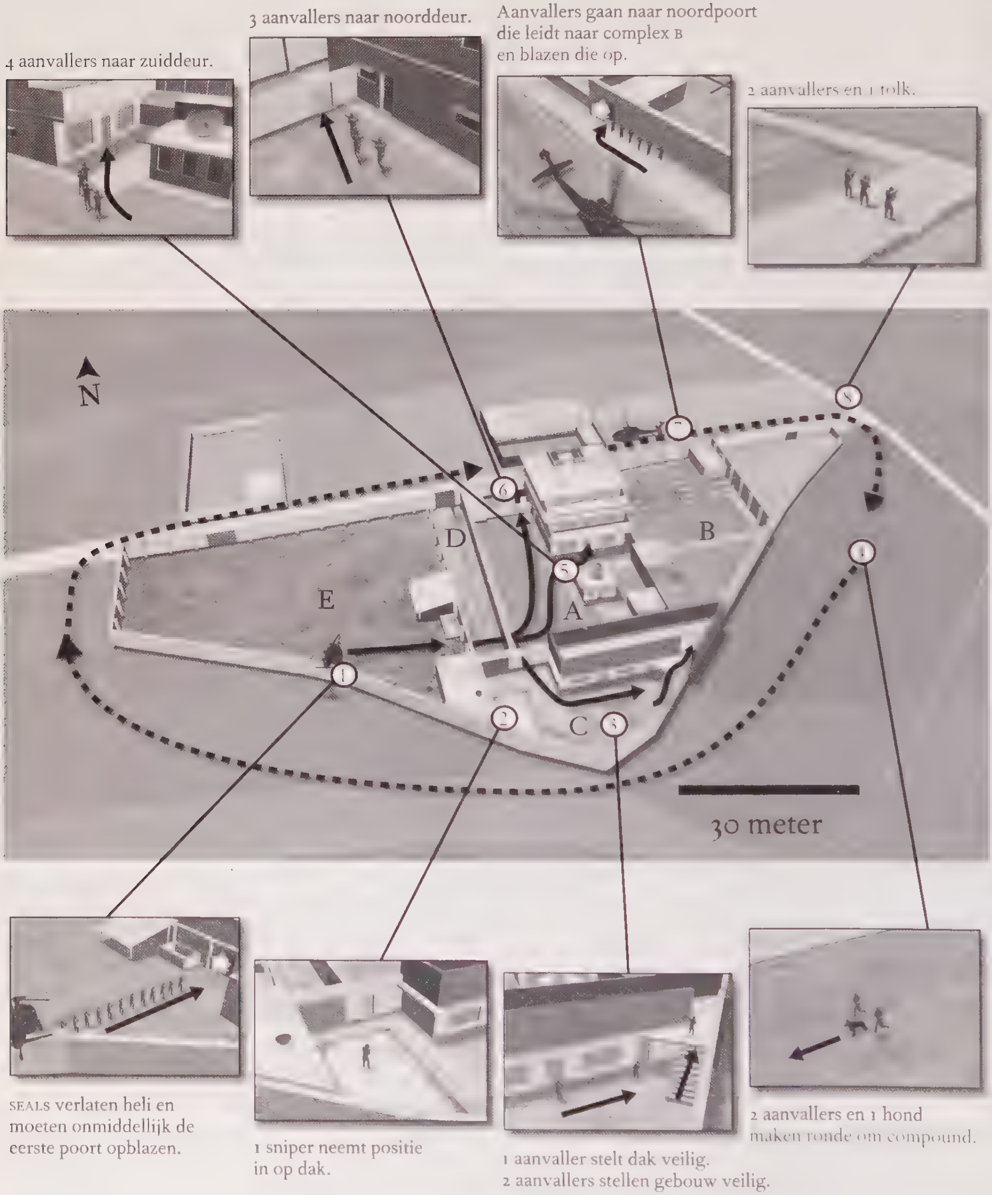

Operatie Neptune Spear: het hoofdgebouw

① Chalk Two blaast de poort op maar ontdekt dat die geblokkeerd wordt door een bakstenen muur. Chalk Two gaat naar poort D en verschaft zich toegang.

② Mike, de leider van de missie, laat Chalk Two binnen via poort D, de hoofdingang van de compound.

③ Na compound C veiliggesteld te hebben, gaat Owens team naar het hoofdgebouw om te assisteren bij de aanval.

④ Geblokkeerd door een metalen poort in de gang stellen Tom en zijn team het zuidelijke deel van de begane grond veilig en gaan dan naar de noorddeur.

⑤ Charlie plaatst een explosieve lading op de noorddeur en wacht op Toms oproep voordat hij de lading activeert.

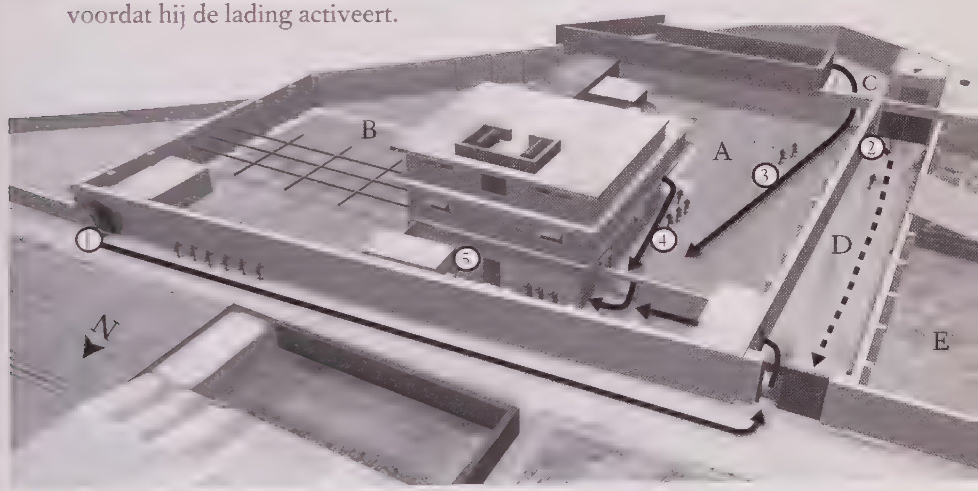

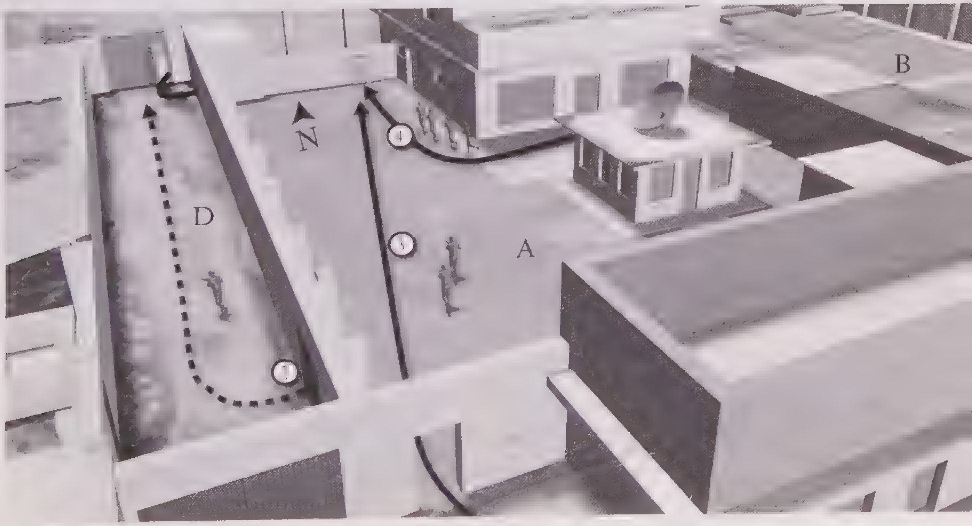

In het hoofdgebouw

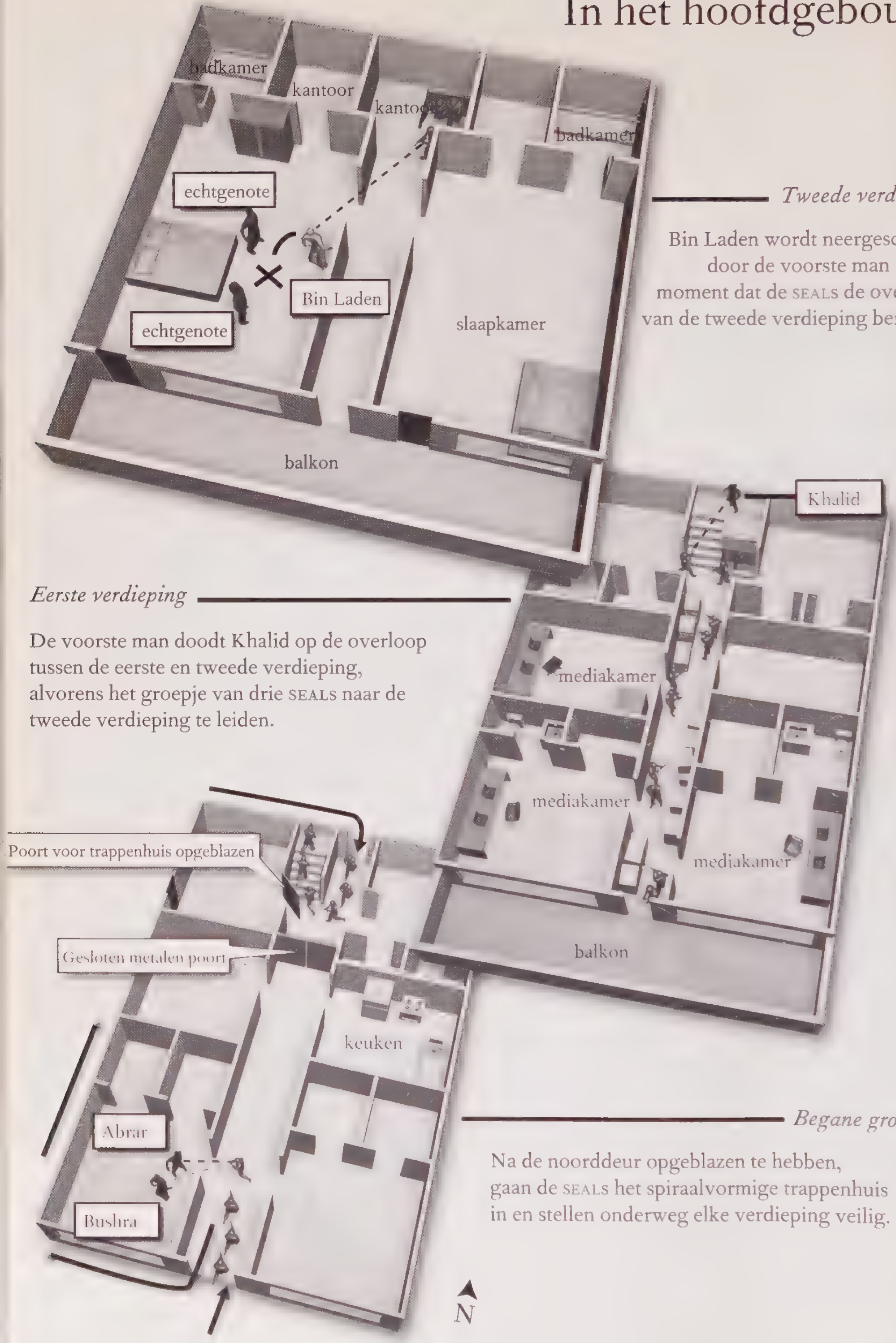

Tweede verdieping

Bin Laden wordt neergeschoten door de voorste man op het moment dat de SEALS de overloop van de tweede verdieping bereiken.

Eerste verdieping

De voorste man doodt Khalid op de overloop tussen de eerste en tweede verdieping, alvorens het groepje van drie SEALS naar de tweede verdieping te leiden.

Begane grond

Na de noorddeur opgeblazen te hebben, gaan de SEALS het spiraalvormige trappenhuis in en stellen onderweg elke verdieping veilig.

Operatie Neptune Spear: exfiltratie

① De SEALS verwijderen het lichaam van Bin Laden uit de compound.

② Chalk One verplaatst zich door het veld en gaat aan boord van de Black Hawk.

③ Met nog een paar seconden tijd krijgt de CH-47 Chinook opdracht onmiddellijk een U-bocht naar het zuiden te maken om niet terecht te komen in het rondvliegende puin van de explosieve ladingen die zijn aangebracht op de gecrashte Black Hawk.

④ Heli ontploft.

⑤ Chalk Two en de bemanning van de gecrashte Black Hawk gaan aan boord van de CH-47 Chinook, met daarin de snelle interventiemacht.

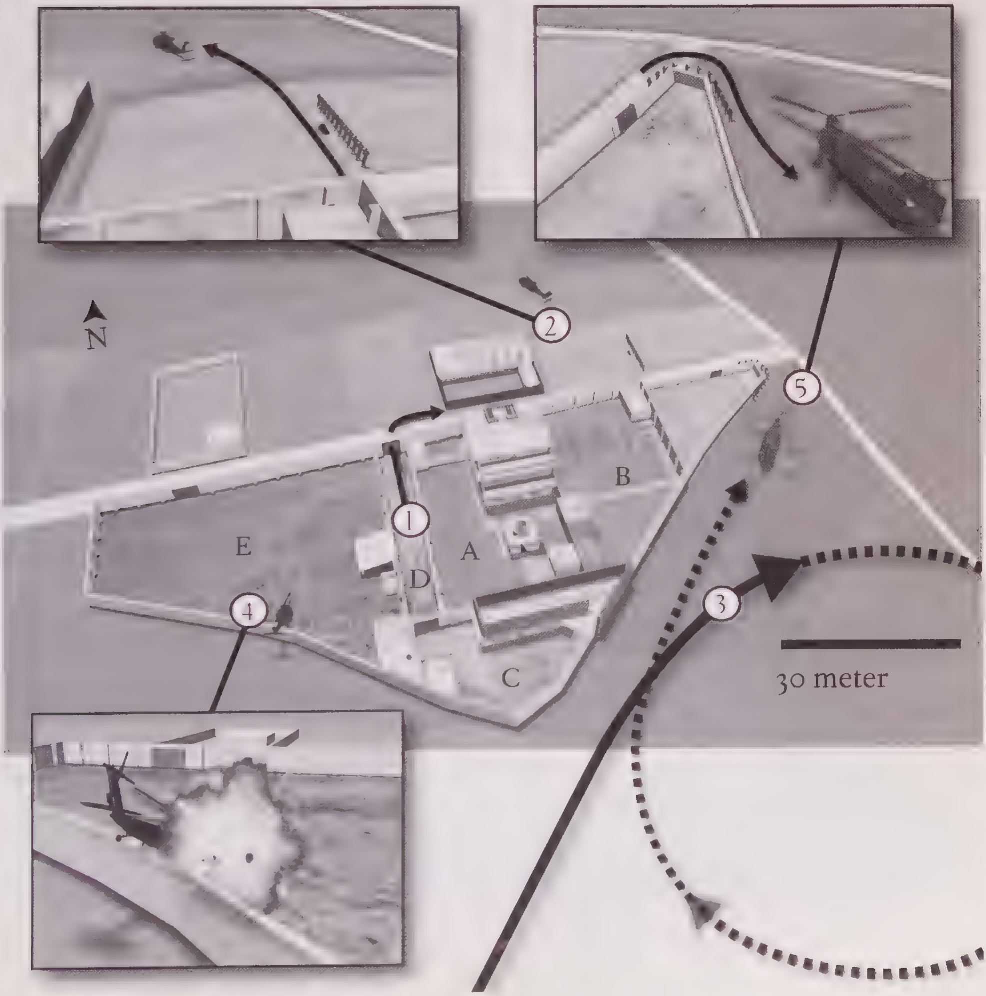

Operatie Neptune Spear: exfiltratie

① CH-47 Chinook pikt de SEALS op bij het gebouwencomplex en vliegt rechtstreeks terug naar Jalalabad.

② Black Hawk vliegt naar het noorden en landt op het FARP (Forward Air Refueling Point

③ Black Hawk en CH-47 Chinook vliegen rechtstreeks terug naar Jalalabad.

④ C-130 vliegt het detachement dat de aanval uitvoerde van Jalalabad naar Bagram.

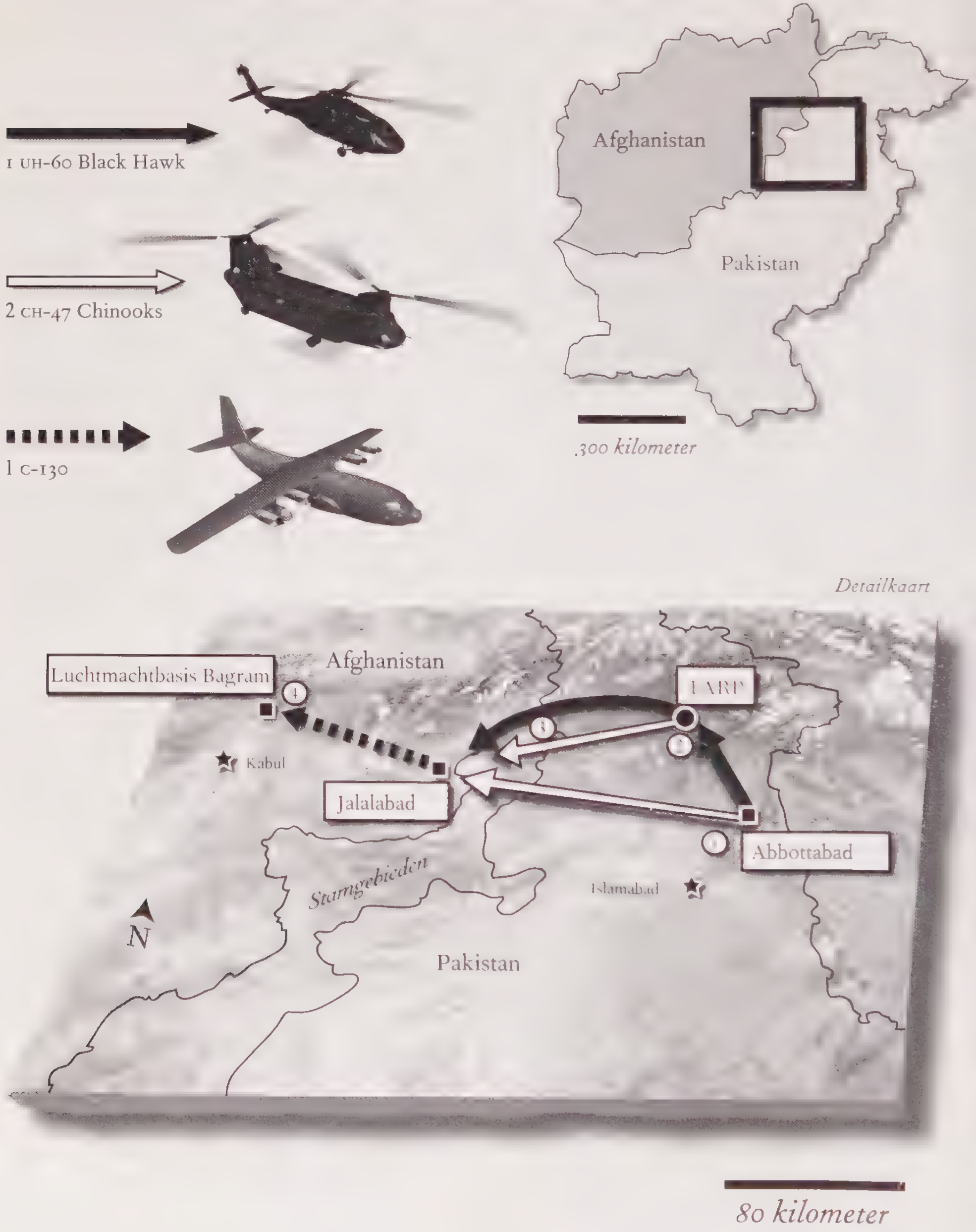

terug de cabine in trekken. Zijn andere hand schoot weg en greep de sluipschutter naast mij. Ik leunde met al mijn kracht naar achteren. Mijn benen schopten in de lucht terwijl ik ze naar binnen probeerde te trekken. Ik wist dat als mijn benen buiten de cabine staken als we zouden neerstorten, ze zouden worden verbrijzeld of eraf gerukt.

Naarmate de grond dichterbij kwam, werd ik almaar kwader. Elke militair heeft zo veel moeten opofferen tijdens zijn loopbaan om dit punt te bereiken. We vonden allemaal dat we zo'n mazzel hadden gehad om voor deze missie uitverkozen te worden, en nu stonden we op het punt de pijp uit te gaan voordat we ook maar een kans hadden gekregen onze taakopdracht uit te voeren.

Kut, kut, kut, dacht ik. Dit gaat pijn doen.

13

Infiltratie

Heel mijn lichaam was gespannen en mijn buikspieren verkrampten terwijl ik probeerde mijn benen tegen mijn borst te trekken.

Door de grote open deur zag ik alleen de grond die op me af kwam. Heli's zijn niet als vliegtuigen die na een glijvlucht een crashlanding kunnen maken. Als heli's het begeven, vallen ze als een baksteen uit de lucht. Bij het neerkomen breken de rotorbladen af en schieten rommel en schroot alle kanten op. Omdat ik in de deuropening zat, was ik bang te worden verpletterd als de cabine omrolde.

Ik voelde dat Walt me aan mijn uitrusting de cabine in trok. Hoe ik mijn best ook deed om mijn benen op te trekken, ze hingen nog steeds buitenboord. De sluipschutter naast me zat klem met een been binnen en een been buiten de cabine.

Het is moeilijk te beschrijven wat je voelt als een heli neerstort. Ik denk dat ik niet helemaal begreep wat er gebeurde. Ik dacht dat ik misschien in de deuropening kon blijven zitten, net als een Looney Tunes-tekenfilmfiguur; je weet wel, dat het huis van de rots valt en het personage ontsnapt door de voordeur open te doen. Een fractie van een seconde dacht ik dat ik ín de deuropening neer zou komen en veilig zou zijn als de heli crashte en omrolde.

De muur rond het complex flitste voorbij terwijl we op de grond af gingen.

De heli maakte een draai van negentig graden, waarbij de staartrotor op een haar na de muur aan de zuidzijde raakte. Ik voelde de angst in mijn borst terwijl de grond op me afkwam, maar kon niets doen en ik denk dat dat me nog het meest beangstigde. Ik had altijd gedacht dat ik zou omkomen in een vuurgevecht, niet bij een helikopterongeluk. We waren er allemaal aan gewend onze kansen hoog in te schatten. We kenden de gevaren. We maakten een slagveldrekensommetje en vertrouwden op onze vaardigheden. Maar als je vastzat in een heli, kon je niets doen.

Een paar tellen voor de klap voelde ik de neus duiken. Ik hield mijn adem in en wachtte op de schok. De heli schudde terwijl de neus als een speer de zachte grond in schoot. Het ene ogenblik kwam de grond op me af, een seconde later kwam ik volledig tot stilstand. Het gebeurde zo snel dat ik de klap niet eens voelde.

De rotorbladen braken niet af; de rotoren bleven draaien, veroorzaakten een wervelstorm op de modderige binnenplaats en wierpen wolken stof en puin op.

Ik ademde uit en knipperde het stof uit mijn ogen. Met mijn ogen half dicht tegen het spervuur van stof en stenen besefte ik dat we nog steeds anderhalve meter schuin boven de grond hingen.

'Als de sodemieter eruit!' riep Walt, en hij gaf me een duw.

Ik liet me uit de cabine vallen en kwam gehurkt neer op de binnenplaats. Hoewel ik ruim dertig kilo uitrusting droeg, voelde ik geen schok van de val. Zonder om te kijken rende ik als een olympische sprinter weg van het wrak. Zo'n dertig meter verder kwam ik glijdend tot stilstand, draaide me om en zag het wrak voor het eerst.

Tijdens de crash was de staart van de heli op de vier meter hoge muur blijven hangen. Die hield de Black Hawk overeind en voorkwam dat de rotorbladen de grond raakten. Als een ander deel

van de heli de muur had geraakt, of als we waren gekanteld en de rotorbladen als eerste de grond hadden geraakt, was niemand er zonder kleerscheuren afgekomen. Op de een of andere manier hadden Teddy en zijn copiloot het onmogelijke volbracht.

Ik zag mijn teamgenoten uit de cabine vallen en een sprintje trekken onder de heli door, die nog steeds in een hoek tegen de muur hing.

Net als mijn teamgenoten had ik me in de loop van mijn carrière bekwaamd in het compartimenteren van stressvolle situaties, en nu moest ik de crash uit mijn hoofd zetten. Twee minuten geleden had ik de pest in omdat we buiten het complex zouden landen, maar nu stonden we levend op de grond binnen de muren. Ondanks de bijna-ramp stond de missie nog steeds op de rails.

Mijn teamgenoten waren al op weg naar de poort die naar het hoofdgebouw leidde. Ik mocht wel haast maken, want als Charlie of Walt me zo zagen staan terwijl zij al positie hadden gekozen, zou er straks geen eind komen aan hun gezeik.

Op basis van brandstofgebruik van de heli en een mogelijke respons van de Pakistanen hadden we dertig minuten berekend om de missie te volbrengen, met een uitloop van tien minuten. Toen ik terugrende naar de heli, realiseerde ik me dat we die extra tijd nu nodig hadden.

Vanwege de positie van de heli op de muur had ik niet genoeg ruimte aan de voorkant om de rotorbladen te ontwijken. Het was donker, en zelfs met mijn nachtzichtkijker was het onmogelijk te zien hoe hoog de rotorbladen draaiden. De enige manier om het complex binnen te komen was onder het wrak door.

‘Ik plaats een springlading,’ hoorde ik Charlie zeggen over het troop net. Ik zag hem bij de poort naar de grote binnenplaats een lading aanbrengen.

Ik deed mijn hoofd naar beneden en rende naar het wrak. Toen ik dichterbij kwam, schoof ik vlak langs de muur onder de staart door. Hete uitlaatgassen kwamen uit de motoren. Het was alsof je een paar seconden binnen in een haardroger liep.

Toen ik aan de andere kant stond, zag ik Charlie een lading op de afgesloten ijzeren poort aanbrengen. Overal om hem heen stonden jongens met wapens in de aanslag om hem te dekken.

Ik liep naar een gebedsruimte bij de poort om me ervan te vergewissen dat die veilig was. De ruimte was groot en open; er lagen dikke tapijten op de vloer en kussens tegen de muren. Volgens onze inlichtingen werd de ruimte waarschijnlijk gebruikt om gasten te ontvangen, maar dat leek weinig voor te komen. Toen de ruimte veilig bleek, brak ik een infrarode chemische lichtstaaf en gooide die in de deuropening om de anderen daarvan te vergewissen.

Ik liep weer naar buiten, waar Charlie er juist voor zorgde dat niemand geraakt kon worden door de scherven van de ontploffing. Ik zag de flits toen hij de ontsteker activeerde en soepel wegrolde, zoals hij al duizenden keren had gedaan.

We doken allemaal in elkaar om onze ogen te beschermen. Niemand was zenuwachtig of in paniek. We waren geland, en nu was het onze taak om de klus te klaren.

De schok van de ontploffing sloeg een gat in de poort. Charlie was er het eerst door. Hij schopte tegen het geschroeide metaal en trok eraan om de opening groter te maken. Snel stroomden de jongens erdoorheen op weg naar hun respectieve doelen. We waren in het begin een paar keer uit de bocht gevlogen, maar nu lagen we weer op koers.

Nadat we de poort hadden veiliggesteld, ving ik een glimp op van de tweede Black Hawk met Chalk Two. Uit de manier waar-

op de heli in de lucht hing, kon ik opmaken dat hij het buitenste veiligheidsteam al buiten de muren van het complex had afgezet. We hadden tientallen keren getraind in het oefencomplex en ik was eraan gewend dat ik de wind van de rotor in mijn gezicht kreeg terwijl de heli boven het gebouw bleef hangen en de andere teams aan touwen afdalend naar het dak gingen.

Maar in plaats van boven het huis te hoveren, verdween de heli snel achter de muren. De piloten moesten ons hebben zien neerstorten en zich hebben teruggetrokken om het team buiten de muren af te zetten.

'Neem geen veiligheidsrisico's met de heli's wat betreft je positie. Zet de jongens gewoon op de grond af,' had admiraal McRaven meerdere malen herhaald tijdens een van onze laatste briefings. 'Het doet er niet toe waar. Het belangrijkste is dat ze veilig op de grond worden gezet. De rest zoeken ze zelf wel uit.'

Ik denk dat Chalk Two de gok niet meer wilde nemen om aan touwen afdalend naar het dak af te dalen nadat ze hadden gezien wat er met onze heli was gebeurd. Heel verstandig.

De eerste radioberichten begonnen binnen te komen over het troop net. Van plan B wist ik dat Chalk Two op pad zou gaan naar de noordzijde van het gebouwencomplex als ze niet zouden afdalen naar het dak.

Ik ging op weg naar C1 met Will naast me terwijl we de voordeur van het gastenverblijf naderden. Het enige geluid dat ons verraadde, was het geknars van onze laarzen op het grind.

We wisten dat Ahmed al-Kuwaiti, een van Bin Ladens trouwste koeriers, met zijn gezin in het gastenverblijf woonde. We verwachtten daar ten minste een vrouw en een paar kinderen. Vanwege die kinderen verwachtte ik er geen boobytraps.

Net als in het oefencomplex en op de foto's was er een dubbele

metalen deur met ramen bovenin. Rechts van de deur bevond zich een raam met tralies ervoor. In het huis zag ik geen licht branden. Alle ramen waren met lakens bedekt, zodat je niet naar binnen kon kijken.

Will nam positie aan de linkerkant van de deur terwijl ik de deurklink probeerde. Ik duwde de L-vormige klink twee keer naar beneden maar de deur was op slot.

Will deed een stap naar achteren, haalde de voorhamer uit zijn rugzak en trok de uitschuifbare steel uit. Ik dekte hem rechts.

Will haalde uit en raakte het slot met een flinke klap. De hamer kwam op de klink terecht, maar het enige resultaat was een vernielde klink en een diepe voor in de deur. Will gaf nog twee klappen, maar de poort gaf geen krimp. De deuren waren van massief metaal; de voorhamer zou ons niet verder helpen.

Will verlegde zijn aandacht naar de ramen en probeerde er het glas uit te slaan, zodat we het laken weg konden trekken en naar binnen konden kijken. Hij wrong de hamerkop tussen de tralies door en probeerde de ruiten te breken, maar steeds als hij terugtrok, bleef de hamerkop klem zitten. De tralies zaten te dicht op elkaar.

'Ik blaas het zootje op,' fluisterde ik tegen Will en haalde een lading uit mijn rugzak.

We wisten allebei dat we geen tijd te verliezen hadden en dat elk verrassingselement was verdwenen toen de heli neerstortte. Will zette de hamer opzij en dekte de deur met zijn geweer.

Van de andere kant van het gebouwencomplex klonk een explosie toen het team van Chalk Two de noordelijke poort openblies. 'Doorbraak mislukt,' klonk het over de radio. 'We gaan nu door naar de poort van Delta Compound.' Nadat ze de poort hadden opgeblazen, stuitten ze daarachter op een bakstenen muur.

Op dit moment hadden ze al moeten binnenvallen op de tweede verdieping, maar ze probeerden nog steeds binnen te komen.

'Roger, we ontmoeten elkaar daar en doen open van binnenuit,' antwoordde Mike.

Poort Delta was aan het noordelijke einde van de oprijlaan die de plaats van de crash scheidde van de rest van het complex. Mike zat aan het zuidelijke einde van de oprijlaan, dicht bij het gastenverblijf.

De operatie kreeg nu vaart. Het was waarschijnlijk vijf minuten geleden dat we de grond hadden geraakt, en nu zwermden er 24 jongens uit over en rond het gebouwencomplex. Er waren ten minste twee ladingen ontploft; daarom en vanwege de heli's wisten we dat ze ons hadden horen aankomen. Zonder twijfel waren de bewoners van het gebouwencomplex nu voorbereid op hun verdediging.

Ik zakte rechts van de deur op een knie, trok de beschermstrook van de plakstrip op de lading en bracht die aan op de gedeukte knop en het slot. Ik knielde altijd als ik ladingen plaatste, omdat ik in Irak vaak door de deur heen was beschoten. Strijders schoten liefst door het midden van de deur, blindelings, waar ze dachten dat iemand stond.

Het derde lid van mijn team kwam het gebouwencomplex binnen. Hij was een van de laatsten die uit de heli waren gekomen. Het was zijn taak een trap veilig te stellen die naar het dak van het gastenverblijf leidde. Juist toen hij naar de trap liep, die op een lijn was met de deur, werd het glas boven de deur versplinterd door kogels uit een AK-47. Ze raakten hem op een haar na.

Ik liet me vallen toen de kogels een paar centimeter boven mijn hoofd voorbij vlogen. Van de eerste schoten schrik je je altijd het apezuur. Ik voelde stukjes glas op mijn schouder vallen.

Er zit geen demper op, dacht ik.

Je kon makkelijk uitmaken wie er schoot, aangezien wij zelf geluiddempers op onze wapens gebruikten. Ongedempt vuur was vijandelijk vuur. Iemand daarbinnen had een aanvalsgeweer. Hij richtte op borsthoogte en schoot in het wilde weg. Hij zat als een rat in de val, kon geen kant op en wist dat wij eraan kwamen.

Will, die de deur van links dekte, begon meteen terug te schieten. Terwijl ik het vuur opende, voelde ik een vlammende pijn in mijn linkerschouder; waarschijnlijk glas of scherven. Ons salvo ging dwars door de metalen deur.

Ik rolde verder weg uit de 'dodelijke trechter' van de poort, kwam overeind en liep naar het raam dat ongeveer een meter naast de deur in de muur zat.

'Ahmed al-Kuwaiti!' riep Will. 'Ahmed al-Kuwaiti, kom naar buiten!'

Ik tikte het raam in met de loop van mijn geweer en schoot terug naar Al-Kuwaiti's waarschijnlijke positie.

Will stond nog steeds te roepen, maar er kwam geen antwoord. We hadden geen tijd te verliezen. Ik liep terug naar de lading die nog steeds aan de deur hing. De enige manier om binnen te komen was door de deur op te blazen. Terwijl ik dichterbij kwam, ging ik diep door de knieën.

Als we de deur eenmaal open hadden, wilde ik een granaat naar binnen gooien voordat we naar binnen zouden gaan. Ahmed al-Kuwaiti had laten zien dat hij vechtend ten onder wilde gaan en ik wilde geen risico nemen.

Ik stond op het punt de ontsteker aan de lading te bevestigen, toen ik iemand de grendel van het slot hoorden halen. Will hoorde het ook en we sprongen meteen weg van de deur. We hadden geen idee wie er naar buiten zou komen, en wat we konden ver-

wachten. Zou hij de deur op een kier doen en een granaat naar buiten gooien of zijn AK-47 naar buiten steken en in het wilde weg gaan schieten?

Ik keek snel om me heen. Dekking was er niet. De binnenplaats stond vol rommel en tuingereedschap. We konden alleen maar verder terugtrekken en proberen uit de buurt van het raam en de deur te blijven.

De deur ging krakend open en ik hoorde een vrouwenstem die iets riep. Dat betekende niet dat we veilig waren. Als ze met een zelfmoordvest naar buiten kwam, waren we er geweest. Dit was terrein van Bin Laden. Zij steunden hem. Er was geschoten, dus we wisten dat ze bereid waren desnoods voor hem te sterven.

In de groene gloed van mijn nachtzichtkijker kon ik door het zweet dat over mijn gezicht liep en het gruis dat de rotorbladen hadden doen opwaaien, de gestalte van een vrouw onderscheiden. Ze had iets in haar armen en mijn vinger kromde zich langzaam om de trekker. Ik zag onze lasers rond haar hoofd dansen. Het zou maar een fractie van een seconde kosten om haar dood te schieten als ze een bom bij zich had.

Terwijl de deur verder openging, zag ik dat het een baby was. Mariam, de vrouw van Al-Kuwaiti, kwam naar buiten met het kind tegen haar borst gedrukt. Achter haar aan schuifelden nog drie kinderen naar buiten.

'Kom hier,' zei Will in het Arabisch.

Ik hield ze onder schot terwijl ze dichterbij kwamen.

'Hij is dood,' zei Mariam tegen Will in het Arabisch. 'Jij hebt hem geraakt. Hij is dood. Jij hebt hem gedood.'

Will tastte snel met zijn handen haar lichaam af.

'Hé, ze zegt dat hij dood is,' zei Will, die het Arabisch voor me vertaalde.

Ik zat in elkaar gedoken aan de rechterkant van de deur en duwde die open.

Uit de deuropening van de slaapkamer stak een paar voeten. Er viel niet uit op te maken of hij nog leefde en ik wilde geen risico nemen. Will kneep in mijn schouder, zodat ik wist dat hij klaar stond en we liepen de hal in. Ik schouderde mijn geweer en gaf een kort salvo om ervoor te zorgen dat hij echt dood was.

Het huis rook naar stookolie. We stapten over Al-Kuwaiti's lichaam heen; ik zag een pistool en een AK-47 op de grond van de slaapkamer liggen. Ik schopte ze weg en stelde de kamer veilig. Er stond een groot bed in het midden en een paar kleinere bedden langs de muren voor de kinderen. Het hele gezin sliep in dezelfde kamer.

Aan de andere kant van de hal was een soort keuken. Ons vuur had de kamer in puin gelegd, de voorraadkast compleet vernield en overal lag kapot keukengerei. Er droop water van het aanrecht. Het fornuis had een paar gaten opgelopen, het goedkope keramiek was verpulverd en er lagen blokken hout verspreid over de vloer.

De vloer was glad van het water en van het bloed uit Al-Kuwaiti's lichaam dat een plas had gevormd in de hal en op onze laarzen zat. We stelden de twee kamers snel veilig en gingen weer naar buiten.

'Schotenwisseling C1, gebouw is op dit moment veilig,' zei ik over het troop net en ik brak een infrarode chemische lichtstaaf op de drempel van het gastenverblijf. We liepen door naar het hoofdgebouw om de andere teams rugdekking te geven.

14

Khalid

Sinds de noodlanding waren er nog geen tien minuten verstreken. Will en ik sprintten door de open poort tussen het gastenverblijf en het hoofdgebouw.

We waren op weg naar de deur aan de noordkant van A1.

'Explosieven aangebracht, deur noordkant A1,' zei Charlie over het troop net.

Hij wachtte op de opdracht om de deur open te blazen. Die zou van Tom komen, over de radio.

Jen en haar analisten hadden het tot dusver bij het rechte eind gehad. Ze vermoedden dat het hoofdgebouw eigenlijk uit twee woningen bestond. Bin Laden en zijn gezin woonden op de eerste en tweede verdieping. Ze hadden een eigen opgang. De ijsbeer maakte altijd gebruik van de deur aan de noordkant, terwijl de gebroeders Al-Kuwaiti steevast de deur aan de zuidkant gebruikten.

We wisten niet of er een gang was die beide deuren met elkaar verbond, en dus wilden we niet het risico lopen op twee explosies tegelijk. Vandaar dat Tom en zijn mensen hadden bedacht om eerst de zuidkant van het huis zeker te stellen. Charlie zou wachten op een seintje van Tom, en daarna zou hij zijn eigen lading tot ontploffing brengen.

Toms team, drie man sterk, was de begane grond aan het doorzoeken. Het was donker binnen, bijna pikzwart, maar dankzij hun

nachtzichtkijker was toch goed een lange hal te onderscheiden. Er kwamen vier deuren op uit, twee aan weerszijden. Het team was nog maar net binnen toen de voorste man zag dat iemand zijn hoofd om de deur van de eerste kamer links stak. Ze hadden allemaal het onmiskenbare geluid gehoord van een AK-47 die bij het gastenverblijf een salvo loste, en namen geen risico. Als er iemand in A1 zat, had hij alle gelegenheid gehad zich op een gevecht voor te bereiden.

De voorste man loste een schot. De man – naar later bleek Abrar al-Kuwaiti – werd geraakt en verdween naar binnen. Het team liep langzaam door de hal en hield stil bij de deur. Abrar al-Kuwaiti was gewond geraakt en lag te kronkelen op de vloer. Net toen ze opnieuw het vuur openden, sprong Abrars vrouw Bushra naar voren om haar man te beschermen. Beiden werden gedood.

In een hoek van de kamer zaten een andere vrouw en een paar huilende kinderen weggedoken. Er lag ook een AK-47. Tom greep het geweer en verwijderde de patroonhouder, terwijl de anderen de resterende kamers doorzochten.

Aan het eind van de hal bevond zich een afgesloten deur, op exact dezelfde plaats als de deur aan de noordkant. Nu de zuidkant veilig was gesteld, ging Toms team weer snel naar buiten.

Meestal zouden we iemand hebben achtergelaten om de andere vrouw en de kinderen in het oog te houden, maar we hadden niet genoeg tijd en niet genoeg mensen. We lieten ze gewoon waar ze waren.

'Hé Charlie,' zei Tom over het troop net. 'Ga je gang.'

Toen de SEALS door de deur aan de zuidkant weer naar buiten gingen, gooide een van hen Abrar al-Kuwaiti's AK-47 op de binnenplaats. Het was aardedonker en er was weinig kans dat iemand hem zou gaan zoeken.

Enkele seconden nadat Tom Charlie had ingeseind, hoorde ik de knal toen die de deur aan zijn kant liet springen. Will en ik liepen langs de westelijke kant van het gebouw en gingen achter de mannen staan die zich klaar hielden om door de nu openstaande deur aan de noordkant te gaan.

Inmiddels waren dus ook de SEALS van Chalk Two binnen de muren. Nadat de eerste poging een gat in de muur te blazen was mislukt, waren ze naar de hoofdpoort gelopen, waar Mike ze binnenliet. Nu stonden ze bij de deur aan de noordkant klaar.

Charlie was al binnen, en er ontstond een losse rij toen ook de anderen zich opmaakten om achter hem aan te gaan. In mijn nachtzichtkijker zag ik diverse lasers langs de ramen en de balkons strijken, voor het geval iemand zich daar vertoonde. Ik richtte mijn laser op de eerste en tweede verdieping, maar zag niets bewegen. De coating op de ramen maakte het onmogelijk naar binnen of naar buiten te kijken.

Na alle aanvankelijke haast begon het tempo nu in te zakken. Sinds de noodlanding, nu tien minuten geleden, ging het allemaal heel gesmeerd. We wilden allemaal de trap op om de aanval voort te zetten, maar Charlie meldde over de radio dat een metalen hek verderop de doorgang versperde. Hij was druk bezig de derde explosieve lading van de nacht te plaatsen.

Wij konden alleen maar afwachten en scherp opletten. Ik wist dat Charlie en de anderen zo snel mogelijk doorwerkten. Terwijl ik daar stond, bedacht ik hoe surreëel het allemaal was. Net of je bij een oefening op je beurt staat te wachten.

Het geluid van nijdig kakelende kippen bracht me weer bij mijn positieven. Op weg naar de deur aan de noordkant waren we langs wat latwerk en kippenhokken gekomen. Dankzij onze kogelvrije vesten en andere uitrusting waren we in de smalle door-

gang een beetje klem komen te zitten. Toen we ons lostrokken, sneuvelden de hokken.

Op een en dezelfde plek blijven staan – ik werd er gek van.

Net voor me hoorde ik een paar mannen praten.

'Sodeju, niet te geloven dat we zijn neergestort,' zei Walt.

'Neergestort? Waar heb je het godverdomme over?'

'Ja, onze heli is net neergestort,' zei Walt.

Jay, de commandant van de missie, stond vlakbij. Hij had in Chalk Two gezeten. Toen hij Walt hoorde praten, viel hij hem meteen in de rede.

'Vertel.'

'Ja, we zijn neergestort,' zei Walt, en gebaarde naar waar Chalk One lag. 'Ik zou maar even op de binnenplaats gaan kijken.'

Ook met een nachtzichtkijker op vond ik het grappig om te zien hoe de uitdrukking op Jays gezicht veranderde toen de informatie tot hem doordrong. Hij draaide zich om en sprintte langs de anderen terug. De mensen aan boord van Chalk Two wisten waarschijnlijk niet van de noodlanding. Het was ook niet via de intercom doorgegeven. Toen de piloten van Chalk Two zagen dat Chalk One binnen de muren van het complex was neergegaan, hadden ze de riskante operatie om met touwen af te dalen boven het dak afgeblazen en Chalk Two buiten de muur neergezet.

Bij de heli waren Teddy en zijn mensen bezig om de motoren af te zetten en alle instrumenten kapot te slaan. Hij had heel even overwogen weer op te stijgen. De heli was zo te zien niet beschadigd, en hij dacht dat dit zonder belading wel zou kunnen lukken. Maar uiteindelijk won behoedzaamheid het pleit.

Toen Jay op de plek van de crash aankwam, riep hij via de satelliettelefoon die hij bij zich had de snelle interventiemacht op.

Die vertrok meteen van waar zij zich bevond, op de plaats waar ook de tweede CH-47 Chinook zich bevond, even ten noorden van Abbottabad, en vloog onze kant op. Om tijd te winnen, namen ze de meest rechtstreekse route, pal over de Pakistaanse militaire academie. Maar een paar minuten later riep Jay ze voor de tweede keer op. We hadden weliswaar een harde landing gemaakt, maar er waren geen doden of gewonden. Alle aanvallers waren in positie in A1, en stonden op het punt de trap op te gaan.

'Daar blijven,' zei hij tegen de snelle interventiemacht.

In A1 bracht Charlie de volgende lading aan en keek hoe ver de klap schade zou kunnen aanrichten. De lading zou in het gebouw ontploffen en dus zou de drukgolf ook ramen en andere deuren openblazen. Twee andere SEALS waren bij hem. Er was bijna geen beschutting tegen de klap, en dus zocht een van hen dekking achter een deur die naar een andere kamer leidde.

'Hé maat, kijk even uit waar je gaat staan,' zei Charlie.

De SEAL deed een paar stappen opzij, weg van de deur, net toen Charlie zijn lading liet ontploffen. Door de overdruk werd de deur waarachter hij dekking had gezocht uit zijn hengsels geblazen. Hij knalde tegen de muur aan de andere kant. De SEAL keek verbijsterd. Een paar seconden daarvoor had hij in het pad van de deur gestaan. Hij zou zwaar gewond zijn geraakt of zelfs de dood hebben gevonden als hij was blijven staan.

'Bedankt,' zei hij tegen Charlie, terwijl ze beiden het gehavende hek heen en weer trokken tot ze erlangs konden.

We konden nu verder en gingen de trap op. Het kostte me een paar seconden om er te komen. Daarna wrong ik me langs het metalen hek en ging de trap op. De meeste jongens zaten voor me.

De met tegels beklede balkontrap maakte een paar haakse hoe-

ken, zodat je een soort hoekige wenteltrap kreeg, met af en toe een overloop. We hadden geen idee wat ons te wachten stond. Bin Laden of wie zich ook binnen verborgen hield, had inmiddels meer dan genoeg tijd gehad om een wapen te pakken en zich voor te bereiden op een gevecht. Aangezien we alleen boven konden komen via dit trappenhuis, konden we goed klem komen te zitten.

Het was donker en we deden ons best zo min mogelijk geluid te maken. Elke stap die we zetten, was weloverwogen.

Niet praten.

Niet schreeuwen.

Niet rennen.

In het verleden werd het kasteel gewoon bestormd en smeten we links en rechts met flitsgranaten. Nu deden we zo stilletjes mogelijk. Dankzij onze nachtzichtkijkers waren we in het voordeel, maar dat was je kwijt als je zo een kamer binnenstormde. Beheersing, daar draaide alles om. Het had geen zin op een holletje je dood tegemoet te gaan.

Toen ik op de overloop van de eerste verdieping kwam, was het grootste deel van de rest al uitgewaaierd. De overloop was een langwerpig vertrek en liep naar een terras langs de zuidkant van het gebouw. Er waren vier deuren, twee vlak bij de trap en twee verderop, bij het terras. Ik zag de rest van mijn team verder lopen en bij de deuren positie kiezen voordat ze geruisloos naar binnen gingen.

Een van ons was drie, vier treden verder naar boven gegaan en hield nu halverwege de eerste en tweede verdieping de zaak in het oog. Er lag een lichaam op de overloop. Bloed liep over de marmeren vloer.

De SEAL op de trap had gezien dat een man snel even zijn hoofd om de hoek stak. Volgens de rapporten waren er in het

complex maximaal vier mannen. Khalid, een volwassen zoon van Bin Laden, woonde waarschijnlijk op de eerste verdieping, terwijl Bin Laden zelf op de tweede woonde.

Het hoofd dat om de hoek keek, was gladgeschoren, zonder baard. Het moest de zoon van Bin Laden zijn.

'Khalid,' fluisterde de SEAL. 'Khalid.'

Iedereen in het gebouwencomplex had de motoren van de heli's gehoord. Ze hoorden de schoten bij het gastenverblijf en de knallen van de springladingen.

Maar nu was alles weer stil. Het enige wat ze konden horen, waren onze voetstappen. En toen hoorde de man op de overloop zijn naam zeggen.

Weten ze hoe ik heet? Dat zal hij hebben gedacht.

Zijn nieuwsgierigheid won het en hij stak heel even zijn hoofd naar buiten om te zien wie hem riep. Zodra hij dat deed, schoot de SEAL hem een kogel in zijn gezicht. Zijn lichaam rolde de trap af en bleef op de lagergelegen overloop liggen.

Toen ik achterom keek, zag ik nog een paar SEALs de trap op komen. Ze namen positie in achter me. De overloop stond nu vol mensen, en die hadden mijn hulp niet meer nodig.

We konden nog maar één kant op. Naar boven.

Ik ging achter de voorste man staan en kneep even in zijn arm om aan te geven dat we zover waren.

'Verder.'

15

Tweede verdieping

Khalid lag languit op zijn rug, en op de trap moesten we behoedzaam om hem heen manoeuvreren.

De treden waren bekleed met gladde tegels, en die waren nu nog gladder door het bloed. Even verderop zag ik Khalids AK-47 op een trede staan.

Ben ik even blij dat hij dat ding niet heeft kunnen gebruiken, dacht ik.

Als de voorste man zijn naam niet had geroepen, zouden we klem zijn gezet in het trappenhuis. Het enige wat hij dan had hoeven doen, was elke keer dat we de trap op probeerden te komen een paar schoten afvuren. Dat zou een nachtmerrie zijn geworden, en we zouden zeker verliezen hebben geleden.

We hadden meer tegenstand verwacht. Na alle praatjes over zelfmoordvesten en de bereidheid je bloed te vergieten voor Allah, had maar een van de gebroeders Al-Kuwaiti een salvo afgevuurd. Maar Khalid had wel tegenstand willen bieden. Toen we later naar zijn AK-47 keken, zagen we dat er een kogel in de kamer zat. Hij was bereid geweest te vechten, alleen kreeg hij daar de kans niet toe.

Het was aardedonker in het trappenhuis, maar dankzij onze nachtzichtkijkers baadde alles in groenig licht. De SEAL die halverwege de trap had gestaan, was nu de voorste man. Wij liepen achter hem aan, de trap op. Weer verlaagden we het tempo. We

deden het heel kalm aan. De voorste man was onze ogen en oren. Hij bepaalde het tempo.

Even gas. Dan weer gas terugnemen.

Tot dusver ging het volgens plan. We wisten dat er minstens vier mannen in het gebouwencomplex woonden. De enige die nu nog over was, was Bin Laden. Maar die gedachte zette ik uit mijn hoofd. Het maakte niet uit wie zich op de tweede verdieping bevond. Het was mogelijk dat ons een vuurgevecht te wachten stond, en op deze afstand duren vuurgevechten maar een paar seconden. Er was geen marge voor vergissingen.

'Gefocust blijven,' zei ik tegen mezelf.

De voorste man liep vlak voor me. Zelf kon ik eigenlijk niet veel doen. Ik was er alleen om hem steun te verlenen. Er was inmiddels een kwartier verstreken, en Bin Laden had meer dan genoeg tijd gehad een zelfmoordvest om te doen of gewoon zijn wapen te pakken.

Mijn ogen gleden langs de bovenste overloop. Mijn zintuigen functioneerden in overdrive. Mijn oren spanden zich tot het uiterste in om het geluid op te vangen van een patroon die in de kamer gleed of van naderende voetstappen. Niets van wat we deden, was nieuw. We hadden allemaal aan honderden missies meegedaan. We waren kamers aan het veiligstellen, net als we in Green Team hadden geleerd. Alleen het doelwit en het feit dat we in Pakistan waren, maakten deze missie anders dan andere.

Boven aan de trap bevond zich een halletje, met aan het eind een deur naar het balkon. Pakweg anderhalve meter van de trap waren twee deuren, een links en een rechts.

De trap was nogal smal, zeker als je zo zwaar bepakt was als wij. Het viel niet mee langs de voorste man te kijken, ook omdat de trap en het trappenhuis bovenaan smaller werden.

We waren vijf treden onder de overloop toen ik gedempte schoten hoorde.

BOP. BOP.

De voorste man had gezien dat een man om de hoek van de rechterdeur keek, een meter of drie van hem vandaan. Op de plek waar ik stond, kon ik niet zien of de schoten doel hadden getroffen of niet. De man verdween, de donkere kamer in.

De voorste man was nu op de overloop en liep langzaam naar de deur. Het ging niet zoals in de film. We stormden niet de laatste paar treden op en renden schietend naar binnen. We namen er alle tijd voor.

De voorste man hield zijn geweer op de kamer gericht terwijl hij langzaam naar de openstaande deur sloop. We hadden nog steeds geen haast. Op de drempel bleven we staan en keken naar binnen. We zagen twee vrouwen boven een man staan die aan het voeteneind van een bed lag. Beiden hadden lange gewaden aan, en hun haar zat in de war, alsof ze hadden liggen slapen. Ze waren hysterisch aan het huilen en jammeren in het Arabisch. Toen de jongste opkeek, zag ze ons in de deuropening staan.

Ze schreeuwde iets in het Arabisch en wilde op de voorste man afstormen. De afstand tussen de twee was nog geen anderhalve meter. De voorste man zwaaide zijn wapen opzij, pakte beide vrouwen beet en duwde ze naar een hoek van de kamer. Als een van de vrouwen een zelfmoordvest om had gehad, had hij ons het leven gered, ten koste van dat van hemzelf. Het was een onzelfzuchtige beslissing, en hij nam hem in een fractie van een seconde.

Nu de vrouwen niet meer in de weg stonden, liepen ik en de derde SEAL de kamer in. We zagen de man aan het voeteneind op de grond liggen. Hij had een mouwloos wit T-shirt aan, een wijde

beige broek en een beige tuniek. De kogels van de voorste man hadden hem aan de rechterkant van zijn hoofd getroffen. Bloed en hersenen liepen uit de zijkant van zijn schedel. In zijn doodsstrijd maakte hij nog krampachtige stuiptrekkingen. Een collega en ik richtten onze lasers op zijn borst en vuurden diverse schoten af. De kogels drongen zijn lichaam binnen, dat tegen de grond sloeg, tot hij zich niet meer verroerde.

Toen ik snel de kamer rondkeek om te zien of er nog meer gevaar dreigde, zag ik drie kinderen. Ze zaten ineengedoken in een hoek van de kamer, waar zich de glazen schuifdeur bevond die naar het balkon liep. De kinderen – ik kon niet zien of het jongens of meisjes waren – bleven verbijsterd zitten terwijl ik de rest van de kamer veiligstelde.

De roerloze man op de vloer was geen gevaar meer, en dus keken we nu naar de twee kleine kamers naast de slaapkamer. Toen ik de eerste deur opendeed, zag ik een klein, benauwd, rommelig kantoortje. Een klein bureau was bezaaid met paperassen. Achter de tweede deur bevonden zich een kleine douche en een wc.

Alles ging nu op routine. In ons hoofd begonnen we de checklist af te vinken. De voornaamste bedreiging lag dood naast het bed. De voorste man hield de vrouwen en kinderen in het oog. Mijn collega en ik liepen het kantoortje en de badkamer na, terwijl de andere SEALS de kamer aan de andere kant van de overloop doorzochten.

Toen ik via de overloop die kamer in ging, liep ik Walt tegen het lijf.

'Alles veilig hier,' zei hij.

'Deze kant ook,' antwoordde ik.

De voorste man dreef de vrouwen en kinderen de kamer uit en het balkon op om ze kalm te houden. Toen Tom op de tweede

verdieping arriveerde, zag hij dat beide kamers waren gecontroleerd.

'Tweede verdieping veiliggesteld,' hoorde ik hem over het troop net zeggen.

16

Geronimo

In de slaapkamer lag de jongste van de twee vrouwen hysterisch gillend op het bed. Ze hield haar hand om haar kuit geklemd.

Walt stond naast het lichaam. Het was nog steeds donker en het was lastig om iets van het gezicht van de man te onderscheiden. Er was nog steeds geen stroom. Ik zette de lamp aan die in mijn helm was ingebouwd. Er dreigde geen gevaar meer en alle ramen waren afgedekt, zodat niemand vanbuiten ons kon zien. Een beetje wit licht kon geen kwaad.

Het gezicht van de man was gehavend door minstens één kogel, en bedekt met bloed. Er zat een gat in zijn voorhoofd, en de rechterkant van het gezicht was deels weggeslagen. Er zaten gaten in zijn borst waar de kogels hem hadden geraakt. Hij lag in een steeds groter wordende plas bloed. Ik ging op mijn hurken zitten om beter te kunnen kijken, met Tom naast me.

'Volgens mij is dit onze man,' zei hij.

Met opzet zei hij niet 'Bin Laden' over de radio, want hij wist dat dit bliksemsnel aan Washington zou zijn doorgegeven. We wisten dat president Obama meeluisterde, dus we wilden geen vergissingen maken.

Ik liep in mijn hoofd de checklist na.

Hij was erg lang. Ik hield het op ruim 1,90 meter.

Check.

Hij was de enige volwassen man op de tweede verdieping.

Check.

De twee koeriers waren precies waar ze volgens de CIA zouden zijn.

Check.

Hoe vaker ik naar het verminkte gezicht keek, hoe vaker mijn blik naar zijn neus werd getrokken. Die was niet beschadigd en kwam me bekend voor. Ik pakte het boekje dat we gekregen hadden en bestudeerde de foto's. De lange, smalle neus kwam precies overeen. Zijn baard was zwart. Van het grijs dat ik verwachtte, was niets te zien.

'Walt en ik regelen het hier wel,' zei ik tegen Tom.

'Roger,' zei Tom

Ik pakte mijn camera en mijn rubberhandschoenen en begon foto's te nemen, terwijl Walt zich opmaakte voor het afnemen van een hele serie DNA-monsters.

Will, die Arabisch sprak, hield zich bezig met de beenwond van de jammerende vrouw op het bed. Later hoorden we dat het Amal al-Fatah was, Bin Ladens vijfde vrouw. Ik weet niet hoe ze gewond is geraakt, maar het stelde heel weinig voor. Het kan een scherfje van een kogel zijn geweest, of een kogel die was afgeketst.

'Hé, er liggen bergen SSE op de eerste verdieping,' hoorde ik iemand over het troop net zeggen. 'We kunnen wel wat mensen extra gebruiken.'

Terwijl Tom naar buiten liep, hoorde ik wat hij over de radio zei.

'We hebben mogelijk, ik herhaal MOGELIJK, een voltreffer op de tweede verdieping.'

Walt pakte het drinkslangetje van de waterfles in zijn rugzak en spoot water op het gezicht van de dode.

Met een deken die op het bed lag, begon ik het bloed uit het gezicht te vegen. Met elke veeg kwam het gezicht me bekender voor. Hij zag er jonger uit dan ik had verwacht. Zijn baard was donker – misschien had hij hem geverfd. Ik dacht steeds dat hij er anders uitzag dan ik had verwacht.

Vreemd om zo'n berucht gezicht van dichtbij te zien. Vlak voor me lag de reden van de strijd die we nu al tien jaar voerden. Het was een surrealistische ervaring om het bloed weg te vegen uit het gezicht van de meest gezochte man ter wereld om foto's van hem te kunnen nemen. Maar ik moest gefocust blijven. Wat we nu nodig hadden, waren goede foto's. Waarschijnlijk zouden heel veel mensen die foto's te zien krijgen, en dus wilde ik geen fouten maken.

Ik gooide de deken neer, pakte de camera waarmee ik de afgelopen jaren honderden foto's had gemaakt, en begon. We waren daar allemaal heel goed in geworden. We speelden al jaren voor CSI Afghanistan.

De eerste foto's waren totaalshots van het lichaam. Toen knielde ik naast zijn hoofd neer en maakte er een paar van alleen zijn gezicht. Ik trok zijn baard naar rechts en toen naar links. Een serie profielfoto's. Waar ik me echt op richtte, was de neus. Omdat de baard zo donker was, vond ik de profielfoto's nog het opmerkelijkst.

'Hou even zijn goede oog open,' zei ik tegen Walt.

Hij trok het ooglid omhoog, zodat het nu levenloze bruine oog zichtbaar werd. Ik zoomde in en nam een foto van alleen het oog. Terwijl ik met de camera in de weer was, stond Will met de vrouwen en kinderen op het balkon. Onder ons was de rest van het team bezig om alle computers, geheugensticks, notebooks en video's in te pakken. Buiten hielden Ali, de tolk van de CIA, en een paar man nieuwsgierige buren op afstand.

Over de radio hoorde ik Mike praten over de Black Hawk die een noodlanding had gemaakt.

'Explosieventeam, klaarmaken voor opblazen,' zei Mike.

Ik wist uit alle radioverkeer dat de verantwoordelijke SEAL en de explosievendeskundige op weg waren naar de binnenplaats.

'Hé, we gaan de zaak opblazen,' zei de SEAL.

'Komt in orde,' zei de explosievendeskundige. Hij begon explosieven uit te pakken en legde ze op de vloer van de begane grond van het hoofdgebouw.

'Wat krijgen we nou?' zei de SEAL toen hij de explosievendeskundige bezig zag.

Even heerste er verwarring.

'Ik moet de zaak toch opblazen?'

'Niet het huis,' zei de SEAL. 'De heli.'

'Welke heli?'

De specialist dacht dat hij het huis moest opblazen. Dat was een van de mogelijkheden waarop we hadden getraind.

Nog steeds was niet bij iedereen bekend dat Chalk One was gecrasht, maar er kwamen wel steeds meer mensen achter. In Washington, waar ze naar de beelden van een drone hadden zitten kijken, waren ze er niet eens zeker van dát we gecrasht waren. Later hoorde ik dat ze op basis van wazige zwart-witbeelden vol sneeuw tot de conclusie waren gekomen dat we gewoon op de binnenplaats hadden 'geparkeerd' en daar iedereen hadden uitgeladen. De president en zijn naaste medewerkers wisten niet precies wat er aan de hand was en kwamen met vragen bij het JSOC. Er ging een snel bericht naar McRaven, en die reageerde meteen: 'We zullen de missie nu aanpassen... Er is een heli neergegaan op de binnenplaats. Mijn mannen zijn op dit soort dingen voorbereid en zullen dienovereenkomstig handelen.'

Buiten was de helikopterbemanning klaar met het kapotslaan van alle geheime apparatuur. Teddy, de meest ervaren piloot, die bij het aanvliegen de leiding had gehad, was een van de laatsten die van boord gingen. Bij de deur keek hij naar de grond. Het was een sprong van bijna twee meter. Als hij sprong, kon hij gewond raken, en daar had hij geen zin in. Hij schopte een touw uit de cockpit en liet zich erlangs omlaag glijden. Daarmee was hij de enige die die nacht van zo'n touw gebruikmaakte.

De explosievendeskundige en de SEAL arriveerden kort daarop en begonnen explosieve ladingen rond de romp te plaatsen. De SEAL klom op de staart en probeerde springladingen zo dicht mogelijk bij de staartrotor te plaatsen. Hij was in volle bepakking en droeg een nachtzichtkijker – niet de gemakkelijkste manier om je over de smalle, onstabiele staart te bewegen. Telkens als hij probeerde bij het stuk te komen dat op de vier meter hoge muur hing, was hij bang dat het onder zijn gewicht zou bezwijken.

Uiteindelijk plaatste hij de ladingen met één hand, zo hoog als hij kon. Met de andere hand hield hij zich net in evenwicht, meters boven de binnenplaats. Het vernietigen van de communicatieapparatuur en alle andere instrumenten aan boord was van het grootste belang. Nadat de ladingen op de staart waren aangebracht, plaatste hij de rest in de cockpit.

De Black Hawk die niet was gecrasht en de CH-47 Chinook met aan boord de snelle interventiemacht draaiden ondertussen rondjes bij het complex. Ze wachtten tot we klaar waren. Ze begonnen door hun brandstof heen te raken, en dat betekende dat we weinig tijd meer hadden.

'Tien minuten,' hoorde ik Mike over de radio zeggen.

Op de tweede verdieping ging de verlichting aan, zodat we opeens baadden in wit licht. Blijkbaar was de elektriciteit weer

aangesloten. Het was volmaakt getimed en maakte alles een stuk makkelijker.

Terwijl ik doorging met het nemen van foto's, nam Walt DNA-monsters. Hij doopte een wattenstaafje in Bin Ladens bloed. Een ander wattenstaafje stak hij in Bin Ladens mond om een speekselmonster te nemen, Ten slotte pakte hij een injectienaald met een sterke veer, die we van de CIA hadden gekregen om een bloedmonster uit zijn beenmerg te nemen. We hadden erop geoefend: we zouden de naald in de dij steken om zo aan een monster uit dat bot te komen. Walt stak de naald een paar keer in Bin Ladens dij, maar de veer weigerde dienst.

'Hier,' zei ik, en gaf hem de mijne. 'Probeer deze eens.'

Hij pakte hem aan en sloeg mijn spuit in het vlees van Bin Ladens dij, maar ook deze naald wilde niet.

'Kutdingen,' zei Walt en gooide ze aan de kant.

Ik maakte een tweede serie foto's, dit keer met de camera van een andere SEAL. We namen twee keer DNA-monsters af en namen ook twee series foto's, zodat we twee identieke setjes hadden. Walt stopte de ene helft in zijn zak en gaf de andere helft aan een SEAL die met de andere heli mee zou gaan. Daar was goed over nagedacht. Als een van de heli's op de terugvlucht naar Jalalabad werd neergeschoten, zou er toch nog een set DNA-monsters en een serie foto's over zijn. Tegenover Pakistan en de rest van de wereld wilden we kunnen bewijzen dat we Bin Laden hadden geëlimineerd.

Ondertussen probeerde Will op het balkon zekerheid te krijgen dat de man op de vloer inderdaad Bin Laden was.

Bin Ladens vrouw Amal, die een wond bij de enkel had opgelopen, was nog steeds hysterisch en wilde niets zeggen. Ik kon haar op het bed boven me horen jammeren terwijl ik bezig was. De

andere vrouw, haar ogen dik van het huilen, probeerde dapper te blijven kijken, terwijl Will haar keer op keer in het Arabisch vroeg wie de dode man was.

'Hoe heet hij?'

'De sjeik,' zei de vrouw.

'Sjeik wie?' vroeg Will. Hij wilde haar niet een bepaalde kant op sturen en hield het dus bij open vragen.

Toen ze Will een paar pseudoniemen op had gegeven, liep die naar de kinderen op het balkon. Ze zaten zwijgend tegen een muur. Will knielde neer en vroeg aan een van de meisjes: 'Wie is die man?'

Het meisje kon niet liegen.

'Osama bin Laden.'

Will glimlachte.

'Weet je heel zeker dat dat Osama bin Laden is?'

'Ja,' zei het meisje.

'Oké,' zei Will. 'Dank je wel.'

Op de overloop pakte hij een van de vrouwen bij de armen en rammelde haar stevig heen en weer.

'Afgelopen met dat gekloot,' zei hij, barser dan daarvoor. 'Wie ligt daar in de slaapkamer?'

Ze begon te huilen. Ze was eigenlijk doodsbang, en alle strijdlust was verdwenen.

'Osama,' zei ze.

'Osama wie?' zei Will, die haar nog steeds vasthield.

'Osama bin Laden,' zei ze.

Will bracht haar weer naar het balkon en de kinderen en kwam toen terug, de slaapkamer in.

'Twee keer bevestigd,' zei hij. 'Eerst door een meisje, en toen door die vrouw. Ze zeggen allebei hetzelfde.'

Net toen Will naar buiten liep, kwamen Jay en Tom binnen. Toen Jay het lijk zag, boog hij zich eroverheen.

'Will heeft via een meisje en een vrouw de bevestiging gekregen dat het UBL is,' zei Tom.

Ik knielde naast het hoofd neer en trok het aan de baard naar links en rechts, zodat Jay het en profil kon zien. Toen pakte ik de SSE-kaart en hield die naast het gezicht, zodat Jay de echte Bin Laden kon vergelijken met de foto die de CIA ons had meegegeven.

'Ja, zo te zien is het onze man,' zei Jay.

Hij liep meteen de kamer uit om het door te geven. De anderen gingen verder met hun werk. Buiten nam Jay via zijn satelliettelefoon contact op met admiraal McRaven, die nog steeds in Jalalabad was. De admiraal hield president Obama en de mensen in de Situation Room in het Witte Huis op de hoogte van het verloop van onze missie.

'Voor God en vaderland zeg ik Geronimo,' zei Jay. 'Geronimo EKIA [enemy killed in action, *vert.*].'

Over het troop net hoorde ik de jongens op de eerste verdieping praten. Ze hadden meer hulp nodig om alle communicatiespullen in de mediakamers in te pakken en mee te nemen. Op die verdieping bevond zich een geïmproviseerd kantoor waar Bin Laden zijn computers had staan en zijn videoboodschappen opnam.

De kamers waren brandschoon en keurig op orde. Alles stond op zijn plek. Alle cd's, dvd's en geheugenkaarten waren netjes geordend. De SEALS richtten zich vooral op de elektronische media – recorders, geheugenkaarten, USB-sticks en computers. De CIA had ons verteld welk type digitale stemrecorder Bin Laden volgens hen gebruikte en had ons er bij de training een laten zien

die daar sterk op leek. Op de eerste verdieping vonden de SEALS precies het model dat de CIA ons had doorgegeven. Toen Jen met haar 'honderd procent' aankwam, had ik haar moeten geloven.

Nadat we Bin Laden hadden gefotografeerd en ook klaar waren met het afnemen van DNA, pakten Walt en een andere SEAL Bin Ladens benen beet en trokken hem de kamer uit. Ondanks de commotie en alles wat er verder om mij heen gaande was, herinner ik me nog hoe ze zijn lijk de trap af sleepten.

Ik bleef in de slaapkamer en ging op zoek naar alles wat informatie zou kunnen opleveren. In het kantoortje lag niets bruikbaars. Ik nam wat paperassen mee, misschien wel religieuze teksten, plus een paar geluidscassettes en gooide ze in een netzak. Juist voor dit doel hadden we deze lichtgewicht opvouwbare tassen meegenomen. Een snelle blik in het badkamertje met groene tegeltjes: niets. Ik vond wel een verpakking Just for Men-haarverf. Die zal hij voor zijn baard gebruikt hebben. Geen wonder dat hij zo jong oogde toen we hem vonden.

Tegen de muur tussen het badkamertje en het kantoor stond een vrijstaande houten kast, ongeveer 1,80 meter hoog, met twee hoge deuren. Erin hingen kleren, waaronder de lange hemden, wijde broeken en tunieken die ze in deze regio dragen.

Ik was verbijsterd over hoe ontstellend netjes alles was. In andere delen van het huis hadden net zo goed krakers kunnen wonen, maar dit was even keurig als de kast van een marinier in opleiding. Al zijn T-shirts lagen keurig opgevouwen op een stapeltje in een hoek. De kleren hingen netjes op een rijtje.

Dit had mijn klerenkast kunnen zijn, dacht ik.

Ik pakte een paar T-shirts en een vest en stopte die in mijn tas. Ik wist wel dat we ons vooral op elektronica moesten concentreren, maar die lag hier niet en dus nam ik maar wat anders mee. Ik

trok de laden onderin open en keek of daar iets bruikbaars in lag. Dit leek toch vooral een slaapkamer te zijn.

Voordat ik de kamer uitliep, zag ik een plank, boven de deur. Die bevond zich net boven de plek waar Bin Laden had gestaan toen we op de tweede verdieping waren gearriveerd. Ik stak mijn hand uit en voelde twee wapens, een AK-47 en een Makarov-pistool in een holster. Ik tilde ze van de plank, haalde de magazijnen eruit en controleerde de kamer.

In beide zat geen patroon.

Hij had zich niet eens op een gevecht voorbereid. Hij was niet van plan geweest tegenstand te bieden. Hij vroeg zijn volgelingen al decennia om zelfmoordvesten aan te trekken of met vliegtuigen gebouwen binnen te vliegen, maar zelf weigerde hij een wapen te pakken. Bij de operaties waaraan ik deelnam, maakte je dat keer op keer mee. Hoe hoger in rang je doelwit was, hoe grotere lafbek hij bleek te zijn. De leiders hadden nooit zin om te vechten. Elke keer weer waren het jonge mensen die zich lieten bepraten om een zelfmoordvest om te hangen en zich op te laten blazen.

Toen Bin Laden de heli's hoorde, wist hij dat we eraan kwamen. Ik had meer respect voor Ahmed al-Kuwaiti in het gastenverblijf. Die had in elk geval nog geprobeerd zichzelf en zijn gezin te verdedigen. Bin Laden had meer tijd om zich voor te bereiden dan de rest, en toch deed hij niets. Geloofde hij in zijn eigen boodschap? Was hij bereid de strijd aan te gaan waartoe hij anderen opriep? Volgens mij niet. Anders had hij op z'n minst een wapen gepakt en gevochten voor zijn overtuiging. Het is niet eervol mensen te vragen hun leven te geven voor iets waar je zelf niet voor wilt strijden.

Over de radio hoorde ik updates van de mensen die buiten op wacht stonden.

Ali en de vier SEALS hielden vooral de weg ten noordoosten van het complex in het oog. Toen zij op hun post waren, liepen nog eens twee SEALS met Cairo, onze aanvalshond, om het terrein heen.

Toen ze van hun patrouille terug waren, vingen ze omwonenden op die op de herrie afkwamen. Die hadden natuurlijk de heli's gehoord, daarna links en rechts wat explosies en de door Ahmed al-Kuwaiti afgevuurde schoten. Een paar nieuwsgierigen kwamen inderdaad op de SEALS af.

'Ga terug naar huis,' zei Ali in het Pashtu. 'We zijn met een veiligheidsoperatie bezig.'

Gelukkig deden de Pakistanen wat hij zei en gingen ze terug naar huis. Een paar mensen zetten berichten op Twitter over heli's en lawaai.

De tijd begon te dringen.

Mike gaf voortdurend over de radio door hoeveel tijd we nog hadden. We waren al bijna dertig minuten in het complex. Elke keer dat hij zich meldde, vroegen mijn makkers op de eerste verdieping om meer tijd. 'We hebben nog tien minuten nodig. We zijn nog niet eens halverwege.'

Kalm bleef Mike de tijd aangeven die ze nog hadden. De hele missie draaide om seconden. Iedereen wilde maar al te graag blijven om te zorgen dat we geen essentiële dingen lieten liggen, maar de heli's waren bijna door hun brandstof heen en er was gewoon geen tijd meer.

'Vijf minuten,' zei Mike. Dat betekende: laat alles uit je handen vallen en zorg dat je binnen vijf minuten bij de landingszone bent.

Ik was klaar op de tweede verdieping en liep naar de deur, met een gevoel alsof ik iets niet helemaal had afgerond. We stelden er een eer in alles wat mogelijkerwijs informatie kon opleveren, mee

te nemen. Er was nog zo veel te doen. We konden niet alles doorzoeken. Maar daar moesten we maar vrede mee hebben. Iedereen wist hoe riskant het was door je brandstof heen te raken of te lang bij het doelwit te blijven. Dan kreeg de politie of het leger de tijd om in actie te komen. We hadden de man voor wie we waren gekomen: Bin Laden. Hoog tijd om te vertrekken nu dat nog kon.

'Bekommer je om de vrouwen en kinderen. Ze moeten van het complex af,' zei Mike over de radio.

Ik hoorde Will op de vrouwen en kinderen in praten. Hij wilde dat ze naar buiten gingen. Wij wilden niet dat ze in de buurt waren van de Black Hawk als die werd opgeblazen. Maar het lukte Wil niet erg. Net of je een troep katten een kant op probeert te drijven. De vrouwen zaten nog steeds te snikken en de kinderen zaten te huilen of keken apathisch voor zich uit. Ze wilden niet weg.

Ik had geen tijd om Will te helpen, want ik moest nog naar C1. Ik volgde het bloedspoor van Bin Ladens lijk. Het was een glibberig spoor, tot een plek op de eerste verdieping waar Walt het lichaam in een lijkzak had gestopt. Op de trap zag ik dat ze Bin Laden over het lijk van zijn zoon hadden gesleept. Het witte hemd van Khalid zat nu onder het bloed van zijn vader.

Ik liep in de richting van C1. Anderen hadden foto's genomen van Al-Kuwaiti, en DNA afgenomen. Zijn vrouw en kinderen zaten op hun hurken in een hoek van de binnenplaats. Ik probeerde ze daar weg te krijgen toen er een dringend bericht van Mike over de radio kwam.

'Jongens, alles uit je handen laten vallen. Naar landingszone voor vertrek.'

De Black Hawk en de CH-47 Chinook hadden nog maar zo weinig brandstof dat ze gingen landen om ons op te pikken. Met veel armgezwaai wist ik de vrouw en kinderen van Al-Kuwaiti

het gastenverblijf binnen te loodsen. De springladingen van de tweede heli zouden elk moment ontploffen. Dat zou een flinke klap geven. Het gastenverblijf was een veilige plek, alleen moesten ze dan wel binnen blijven.

Toen ze eenmaal binnen waren, probeerde ik duidelijk te maken dat er een explosie zou komen. Ik zwaaide met mijn armen en maakte de bijbehorende geluiden.

'Binnen blijven,' zei ik in het Engels.

Geen idee of ze me begrepen. Ik liep achteruit, de kamer uit, en deed de deur achter me dicht.

Toen ik over de oprit met diepe voren rende, zag ik Teddy en de rest van zijn helikopterbemanning naast Mike staan. Ze zagen er grappig uit met hun grote pilotenhelmen en legeruniformen. En ze keken ook wat verdwaasd, alsof ze hier, op de grond, helemaal uit hun element waren.

In het voorbijgaan riep ik naar Mike: 'De vrouwen en kinderen blijven in C1. Ik krijg ze daar niet weg.'

De SEALS die op de eerste verdieping bezig waren geweest, kwamen nu naar buiten. Ze leken wel een troep zigeuners, of de kerstman op de dag voor Kerstmis. Sommigen hadden netzakken over hun schouder die zo volgestouwd waren dat ze eerder waggelden dan liepen. Ik zag een SEAL met in zijn ene hand een computer en in de andere een uitpuilende leren sporttas. Op de eerste verdieping hadden ze zo veel spullen gevonden dat ze door de opvouwbare netzakken die ze bij zich hadden heen raakten. Toen hadden ze maar tassen gepakt die in huis lagen en die volgestopt. SEALS liepen met leren aktetassen uit de jaren vijftig alsof ze op weg waren naar kantoor, en met nep-Adidas-tassen alsof ze terugkwamen uit de sportschool.

Buiten het hek sloeg ik links af en rende naar de anderen, die

zich al begonnen op te stellen om aan boord te gaan. Ik zag dat sluipschutters al een landingszone hadden opgezet. Mijn groep zou meegaan met de overgebleven Black Hawk omdat wij het lijk hadden. De Black Hawk was kleiner en wendbaarder en liep minder kans te worden neergeschoten. De CH-47 Chinook nam alle SEALS van Chalk Two mee, plus Teddy en de rest van de bemanning van de neergestorte Black Hawk.

Om ons heen brandden in allerlei huizen lampen. In de ramen zag ik overal gezichten die ons aanstaarden. Ali blafte in het Pashtu dat ze terug naar binnen moesten. We controleerden of iedereen er was. Will ontbrak nog.

'Waar is Will?' zei ik, terwijl ik de rij langsliep.

'Hij was bezig met de vrouwen en kinderen toen ik wegging,' zei Walt. Hij stond naast het lijk, klaar om dat naar de heli te dragen.

Ik wilde net een oproep doen over de radio toen ik Will uit het gebouwencomplex zag komen rennen. Hij was de laatste.

Ik ging naast de lijkzak staan om Walt te helpen. Boven de akker naast het complex zag ik de Black Hawk dalen in de richting van het stroboscopische infraroodbaken. Ik hield mijn ogen op de grond gericht, met mijn hand ervoor tegen het stof en zand dat door de rotoren werd opgeworpen. Toen de wolk ging liggen, tilden we de lijkzak op en renden zo snel we konden naar de wachtende heli. Die was ons kaartje naar de vrijheid, en dat wilden we niet missen.

De akker was kort daarvoor omgeploegd en dus struikelden we als dronkenlappen honderd meter lang over 45 cm hoge hopen aarde, met het 1,90 meter lange lichaam van Bin Laden tussen ons in. We leken wel een stelletje zatlappen die struikelend en vallend de heli probeerden te bereiken.

Een dood gewicht is nooit makkelijk te dragen, maar daar kwam nog bij dat het Walt de grootste moeite kostte overeind te blijven. Hij was maar 1,65 meter, en dus maakte hij veel kortere passen.

Keer op keer struikelde hij over een hoop aarde, begon te vloeken, kwam weer overeind en zette door.

We liepen onder de draaiende rotorbladen door, smeten het lijk naar binnen en klommen er toen snel achteraan. Ik vond een plekje achter de stoel van een van de piloten. Na dat sprintje waren we bekaf. Mijn borst ging woest op en neer toen ik probeerde weer op adem te komen.

Godsamme. Het gaat ons nog lukken ook, dacht ik.

Toen we niet meteen omhoogschoten, begon ik 'm te knijpen. In Afghanistan vertrok een heli al als de laatste man nog met één voet op de grond staat. Hoe langer we wachtten, hoe groter de kans dat iemand een raketgranaat op ons afschoot, dwars door de deur heen.

Go, go, go, dacht ik. Vooruit, dude, opstijgen. WEG.

Maar de Black Hawk wachtte. Hij nam zelfs wat gas terug. De piloten wilden niet weg voordat de CH-47 Chinook er was. Heli's vliegen graag samen. De springladingen die aan de tweede Black Hawk waren bevestigd, zouden over een paar seconden ontploffen. De SEAL en de explosievendeskundige hadden de tijdklok op vijf minuten ingesteld. Meer dan genoeg tijd als we op schema hadden gezeten.

Maar we liepen achter. Acht minuten inmiddels. We hadden tien minuten speling, maar daar waren we ook bijna doorheen.

We moesten ervan uitgaan dat de Pakistaanse politie en het leger inmiddels onderweg waren om een onderzoek in te stellen. Wij waren een binnendringende strijdmacht van een ander land die de Pakistaanse soevereiniteit had geschonden. Ik kon de uit-

drukking op Toms gezicht zien. Hij probeerde via de intercom van de heli te weten te komen wat er aan de hand was. Hij wilde dat de piloten onmiddellijk vertrokken.

'Weg hier,' zei hij ten slotte. 'We moeten nu meteen opstijgen.'

De springladingen in de gecrashte heli zouden over minder dan zestig seconden ontploffen. De SEAL die de tijdklok had ingesteld, rende naar Jay en greep hem bij zijn arm. Ze stonden allebei nog op de landingszone te wachten op de CH-47 Chinook. Jay was zo geconcentreerd geweest op het veilig laten landen van de heli's dat hij niet had gehoord dat hij werd opgeroepen.

'Laat de CH-47 uit de buurt blijven,' zei de SEAL tegen Jay. 'We kunnen hier even geen heli's gebruiken. De zaak gaat binnen dertig seconden de lucht in.'

Jay greep meteen naar de radio. Hij wist dat de explosie de landende CH-47 Chinook uit de lucht zou blazen en dat de brokstukken ook onze Black Hawk zouden verwoesten.

Ik hoorde de rotoren tot leven komen. De Black Hawk schoot omhoog, naar het noordoosten, en won meteen aan snelheid. Enkele seconden later zag ik een felle lichtflits. Heel even baadde de cabine in het licht, toen werd alles weer donker.

De CH-47 Chinook maakte een bocht naar het zuiden en landde nadat de ladingen ontploft waren. De resterende SEALs en de bemanning van de Black Hawk gingen aan boord. De CH-47 Chinook had zo veel brandstof verbruikt door rondjes te vliegen dat ze nu heel krap zaten. Met de extra SEALs aan boord hadden ze maar net genoeg om de basis in Jalalabad te halen.

Ik deed mijn ogen dicht en haalde diep adem. Het enige licht kwam van het instrumentenpaneel in de cockpit, en van de plek waar ik zat, kon ik een paar meters zien, waaronder de brandstofmeter.

Net toen ik dacht dat ik het ervan kon nemen, zag ik dat bij de brandstofmeter een rood lampje knipperde. Ik mag dan geen piloot zijn, maar knipperende rode lampjes in een cockpit beloven zelden iets goeds.

17

Exfiltratie

Ik bleef naar de knipperende rode lichten van de brandstofmeter in de cockpit kijken.

Van de instructiebriefings tijdens de voorbereiding op de missie herinnerde ik mij dat de FARP-site in slechts tien minuten bereikt diende te worden. Ik voelde hoe de heli, als water draaiend om een afvoerput, een schuine hellende bocht nam. Het leek alsof we telkens rond hetzelfde gebied bleven cirkelen. De crew chiefs stonden bij de deuren en zochten de grond af van achter de vensters. Vanuit een ooghoek zag ik het knipperende rode streepje van de brandstofmeter nog kleiner geworden.

Wij zaten weer eens dicht tegen elkaar aan geklemd in de cabine. Tom zat naast mij. Walt moest op het lichaam van Bin Laden zitten, dat bij mijn voeten lag in het midden van de cabine.

Vlak na het opstijgen begonnen mijn benen in slaap te vallen en ik probeerde mijn tenen te bewegen om het bloed te laten circuleren. Onze taak voor de nacht zit erop, wist ik. Toch durfde niemand van ons zich te ontspannen, niet voordat we brandstof hadden getankt en veilig de grens over waren.

Ik keek de donkere cabine weer in en drong de hele brandstofkwestie uit mijn hoofd. We waren allemaal alfamannetjes, het soort dat de controle niet graag uit handen geeft. Nog geen 38 minuten terug was het enige wat ik wilde het touw uit de heli gooien, naar beneden vieren en het terrein bestormen. Dat gedeelte van

de missie was volbracht, en nu zat ik weer vast in de heli en er was niets te doen.

Wat voor zin had het om mij zorgen te maken over brandstof? Een piloot was ik niet. Wist ik veel, die rooie knipperlichtjes konden net zo goed kerstlampjes zijn.

De heli draaide nog een keer een lange grote lus naar beneden en ging toen keihard schuin de bocht in daalde snel om vervolgens te blijven stilhangen. De crew chief gooide de deur open en toen kon ik eindelijk het donkere silhouet van een CH-47 Chinook ontwaren, zo'n vijftig meter van ons af.

Sommige SEALS uit de andere eenheid hielden de wacht in het middelhoge gras. Tijdens onze landing zaten zij op een knie met hun gezicht in tegenovergestelde richting van de heli en speurden de horizon af op tekenen van het Pakistaanse leger of politie. De enorme windvlagen van de draaiende wieken zwiepten het gras om hen heen tegen de grond.

Een tweetal militaire brandstofmannen met veiligheidsbrillen op tegen het stof trok een slang omhoog naar de Black Hawk. Terwijl de wieken voortdraaiden, koppelden zij de slang aan de brandstoftank.

'Om gewicht te besparen, willen ze dat vier of vijf van ons mee terugvliegen met de CH-47!' schreeuwde Tom boven het lawaai van de heli uit.

Met het extra gewicht van het lijk en de volle tank moesten we de lading verminderen. De piloten wilden geen risico nemen. Ik zag een paar mannen uit de heli stappen. Charlie was een van hen.

Inmiddels had in Abbottabad de explosie in het gebouwencomplex eindelijk de aandacht getrokken van het Pakistaanse leger. Zonder dat wij het wisten, hadden ze al hun toestellen aan de grond gezet en de koppen geteld. Toen ze iedereen op het appel

hadden gehad, stuurden ze twee F-16's met 30 mm kanonnen en luchtdoelraketten de lucht in. Het Pakistaanse leger verkeerde altijd in de hoogste staat van paraatheid tegen India. Het overgrote deel van de luchtverdediging van het land is altijd al gericht op die dreiging uit het oosten. De straaljagers brulden de lucht in, in de richting van het gebied rond Abbottabad.

Ik zat in de heli en keek op mijn horloge. Ik was vol ongeduld en wilde terug naar Jalalabad. Ik wilde eruit om te helpen. Dat wilden we allemaal, maar ik wist ook dat ze net zo goed als wij hun eigen taken hadden. Meehelpen zou de boel slechts ophouden. En op dit moment hing alles af van de brandstofmannen om de heli weer de lucht in te krijgen.

De eenzame CH-47 die de jongens uit Chalk Two had opgehaald, was allang weer weg toen de straaljagers boven het gebouwencomplex arriveerden.

Ik keek toe hoe de brandstofmannen de slang ontkoppelden van ons toestel en terugsleepten naar de CH-47. De wieken van hun heli begonnen al te draaien terwijl de mannen ondertussen de slang terug de trap op rolden. Het beveiligingsteam hergroepeerde en klom weer aan boord.

Vlak na elkaar stegen beide heli's op in westelijke richting naar Afghanistan. Geen knipperende lichten meer. Het enige wat ons nu nog te doen stond, was de grens weer oversteken.

Ik keek weer op mijn horloge. Het tanken had twintig minuten geduurd. In gedachten zag ik de Pakistaanse straaljagers al achter ons aan komen. Wat ik op dat moment niet wist, was dat de F-16's voordat ze hun zoekgebied gingen verbreden, eerst een tijdje boven Abbottabad bleven rondcirkelen.

Mijn gedachten gingen terug naar het boekje over de Pakistaanse luchtverdediging. Het was onmogelijk dat zij niet wisten

dat wij daar waren. Mijn enige hoop was dat we voldoende voorsprong hadden op alles wat achter ons aanzat.

Eindelijk, voor het eerst sinds het tienminutensein voor de aanval, kon ik mijn helm afzetten. Ik streek met mijn handen door mijn afgeplatte, zweterige haar en dwong alle gedachten aan straaljagers en luchtdoelraketten uit mijn hoofd. Het zou ruim 45 minuten duren voordat we in Jalalabad zouden aankomen en ik voelde er niets voor die hele tijd te blijven piekeren. Vandaar dat ik dankbaar was toen Tom ons iets te doen gaf.

'Laten we het lichaam nogmaals onderzoeken, zodat we zeker weten dat we niets vergeten zijn.'

Walt klauterde van Bin Ladens borstkas af en trok een paar rubberhandschoenen aan. Ik trok de rits naar beneden en opende de zak, zodat het lichaam te zien was. Walt begon het af te tasten, eerst van voren en daarna liet hij zijn handen langs beide kanten van het lichaam glijden en weer terug. Toen controleerden we zijn broekzakken. We zochten naar typische broekzakprullen – papiertjes met telefoonnummers of andere informatie. Terwijl Walt hiermee bezig was, zag ik hoe de crew chiefs naarstig een glimp van het lichaam probeerden op te vangen. Terwijl zij in de deur stonden, gluurden ze herhaaldelijk over hun schouder naar het lichaam. We gebaarden hen te komen en ik zwaaide met het rode licht van een zaklamp over het gezicht van Bin Laden.

Hun ogen lichtten op. Ze bleven maar lachen. Je kon zien dat beiden trots waren deel uit te maken van de missie. Vanaf het begin in North Carolina hadden we met deze mannen getraind. Zonder hen was er geen missie. Zij loodsten ons veilig door de Pakistaanse luchtverdediging heen naar huis, dat op nog slechts enkele minuten afstand lag. Toen ik hun opwinding zag, besefte ik voor het eerst dat dit alles grootser was dan we ons voorgesteld hadden.

Walter kon niets vinden. Hij ritste de zak weer dicht en nam zijn plek op Bin Ladens borst weer in. Ik sloot mijn ogen en liet alle gebeurtenissen nog eens voorbij komen. Iets meer dan een uur geleden dacht ik nog dat we allemaal het leven zouden laten in een helikoptercrash. Grappig eigenlijk dat die crash veel meer met me had gedaan dan het beeld van neergeschoten te worden bij de deur. Vuurgevechten had ik al vaker doorstaan, maar die crash was voor het eerst. Alles ging in slow motion. Er was tijd om na te denken. Ik merkte hoe een gevoel van benauwdheid zich een weg naar binnen baande en om mijn hart sloeg bij het besef dat we uit de lucht vielen. Ik zag hoe de grond op ons af denderde.

Ik had nergens nog controle over, dat beangstigde mij het meest.

Een deel van mij vond dat we gefaald hadden. Ondanks dat lichaam aan onze voeten. We hadden er niet uitgehaald aan informatie en inlichtingen wat we eruit hadden moeten halen. We hadden lades ongeopend achtergelaten. In de gang op de eerste verdieping stonden stapels met dozen die onaangeroerd waren gebleven. Normaal pakten we de zaken beter aan, maar dit keer raakten we gewoon in tijdnood. Perfectionisten waren we en hoewel na de crash de rest van de operatie op rolletjes was verlopen, was de SSE eenvoudigweg niet naar behoren.

Zelf waren we altijd onze strengste criticasters.

De radio krijste mijn oren in en haalde me ruw uit mijn versuffing.

'We zijn weer terug in het Afghaanse luchtruim,' zei Tom.

Later bleek dat we met een flinke voorsprong waren vertrokken en dat de F-16's daarom geen schijn van kans hadden gekregen.

Vijftien minuten later zag ik de ring van stralende stadslichten

van Jalalabad opdoemen, een uitzicht dat ik wel honderden keren eerder gezien had en ook ditmaal was het niet anders. Ik wist dat we het gehaald hadden en dat we over een paar minuten veilig aan de grond zouden staan.

De heli landde net buiten de hangar. De kring van veiligheidslichten was aan en een witte Toyota Hilux pick-uptruck stond op het asfalt op ons te wachten.

Toen we uitstapten, kwamen er drie Rangers van de landmacht op ons af om het lichaam te halen. Hun taak was het om het lichaam van J-bad naar Bagram te brengen. De landmachtsoldaten stonden onder leiding van een sergeant-majoor met wie ik had samengewerkt bij mijn laatste uitzending naar Afghanistan. Hij was nog in het land toen ik een maand eerder naar huis ging. Voor de missie waren we elkaar een aantal keren tegen het lijf gelopen in de vreetschuur. Hij was een kei. Er was wederzijds respect tussen ons.

Maar op het moment dat zij in de richting van de cabine kwamen om het lichaam op te pakken, wuifden wij hen resoluut weg. Dit was onze missie.

'Fuck nee,' blafte Walt. 'Dat is onze taak.'

Wij waren nota bene helemaal tot Pakistan gereisd om hem te pakken te krijgen. En wij zouden dit tot het einde toe afmaken.

Ik greep naar een handvat aan de lijkzak en samen droegen we hem naar de achterkant van de truck. Ik sprong op de laadklep, achterstevoren zittend. De overige mannen dromden uit de CH-47 en even voelde ik een enorm gewicht van mijn schouders vallen. Iedereen had het gered.

Op het moment dat we begonnen te rijden, greep de sergeant-majoor me bij mijn schouder. Toen ik opkeek, hield hij zijn hand uitgestoken met in de palm een munt van het 75ste Ranger Regiment.

'Voor de rest van zijn leven zul jij de held van mijn zoon zijn,' sprak de sergeant-majoor. 'Gefeliciteerd.'

Ik knikte. Ik was gewoon blij dat iedereen levend en wel thuis was. We hadden geen tijd om na te denken over wat we nalieten.

18

Bevestiging

Binnen in de hangar zag ik admiraal McRaven staan.

Hij stond in zijn eentje bij de deur, met zijn handen in zijn zakken. Hij moest zijn overgekomen van het Joint Operations Center nadat hij via de radio had gehoord dat we de grens over waren.

De vrachtwagen stopte vlak voor de deur van de hangar en hij kwam bij de achterklep staan. Hij leek nieuwsgierig te zijn naar het lichaam.

'Nou, laat hem maar eens zien,' zei McRaven.

'Oké, sir,' zei ik, terwijl ik de laadklep liet zakken.

Ik pakte de onderkant van de lijkzak beet en trok hem van de wagen. Hij gleed als een dooie vis op de betonvloer. Ik knielde neer en ritste de zak open. Bijna alle kleur was uit zijn gezicht geweken en zijn huid zag er grauw en grijs uit. Het lichaam was beurs en op de bodem van de zak lag een plas gestold bloed.

'Nou, dit is 'm dan,' zei ik.

McRaven was gekleed in zijn beige uniform met als digitale pixels geprint camouflagepatroon en boog zich over Bin Laden terwijl ik diens baard vastpakte en zijn hoofd van de ene naar de andere kant bewoog om de admiraal zijn profiel te laten zien.

'Hij had duidelijk net zijn baard geverfd,' zei ik. 'Hij ziet er niet zo oud uit als ik verwachtte.'

Ik stond op en deed een stap naar achteren terwijl de anderen

om het lichaam heen kwamen staan. Veel jongens uit de andere heli's hadden hem nog niet gezien. Algauw stond er een hele menigte om McRaven heen, die op zijn knieën was gezakt om beter te kunnen kijken.

'Hij zou 1,90 meter moeten zijn,' zei McRaven, en hij liet zijn blik over de aanwezigen gaan.

Hij wees iemand aan. 'Hoe lang ben jij?'

Een van de SEALS gaf antwoord. 'Eén negentig,' zei hij.

'Zou je even naast hem willen gaan liggen?' vroeg McRaven.

De SEAL dacht even dat McRaven hem voor de gek hield maar ging toen naast de lijkzak liggen, terwijl McRaven hem op het oog de maat nam.

'Oké, oké,' zei McRaven, 'sta maar weer op.'

De metingen waren nauwelijks serieus. Maar Bin Laden zag er niet helemaal uit zoals we ons hem hadden voorgesteld. Ik wist zeker dat McRaven hetzelfde dacht als ik toen ik op de tweede verdieping had gestaan.

Aan de rand van de menigte zag ik Jen staan. Ze zag er bleek en gespannen uit in de heldere lichten van de hangar. Jongens kwamen nog steeds de hangar binnen toen ze Ali zag. Hij glimlachte naar haar en ze begon te huilen. Een paar SEALS sloegen een arm om haar heen en namen haar mee naar de rand van de groep om het lichaam te bekijken, wat me verbaasde.

Een paar dagen geleden had Jen me in de vreetschuur verteld dat ze Bin Ladens lichaam niet wilde zien.

'Ik ben daar niet zo in geïnteresseerd,' zei ze. 'Er staat nergens in mijn taakomschrijving dat ik naar een dooie moet kijken.'

Ik wist zeker dat dat een soort stoerdoenerij was. In het type werk dat zij deed, hoefde je geen vuile handen te maken. Ze droeg dure hoge hakken en hoefde geen dooien naar een gereedstaande

heli te slepen. Zij had Bin Laden op een intellectueel niveau verslagen.

'Als dit lukt,' had ik haar toen gezegd, van de andere kant van de tafel, 'dan moet je het lichaam zien.'

Daar in de hangar bleef Jen wat afzijdig staan. Ze zei niets, maar ik zag aan haar reactie dat ze Bin Ladens lichaam op de grond kon zien liggen. De tranen rolden haar over de wangen en ik zag dat het wel even zou duren voordat ze hieroverheen was. Ze had vijf jaar achter deze man aan gezeten. En nu lag hij hier voor haar op de grond.

Voor ons was het makkelijker.

Wij zagen dagelijks lijken voorbijkomen. Dat was het soort vuiligheid waarmee wij leefden en als we klaar waren, dachten we er niet meer aan. We waren geen afgestompte oorlogsstokers, maar als je één dode hebt gezien, heb je ze allemaal gezien.

Mensen op het niveau van Jen hadden nooit met bloed te maken. Dus moet het een schok zijn geweest om het lichaam van Bin Laden eindelijk aan haar voeten te zien liggen.

Ik slenterde wat rond, leunde tegen de vrachtwagen, zette mijn geweer tegen de laadklep en stopte mijn handschoenen in een van mijn broekzakken. De meeste jongens waren nu terug en kwamen de hangar binnen. Er werd veel gegrijnsd.

Teddy was een van de laatsten die de hangar binnenkwamen. Op zijn gezicht stond te lezen dat hij boos was en misschien zelfs een beetje verlegen vanwege de crash met de heli. Ik liep hem tegemoet en gaf hem een stevige omhelzing.

'Teddy,' zei ik, 'je bent fantastisch.'

Hij glimlachte schaapachtig en probeerde zich uit mijn greep los te maken.

'Ik meen het, dude,' zei ik.

Het stond als een paal boven water dat hij de missie met zijn noodlanding op de rails had gehouden. Alle aandacht ging altijd uit naar diegenen die de trekker overhaalden, maar het was voor hem veel moeilijker om een crashende heli heel op de grond te zetten dan voor ons om de trekker over te halen. Eén verkeerde beweging en we hadden allemaal in een grote puinhoop op de binnenplaats gelegen. Teddy had onze levens gered.

'Goed werk,' zei Walt, en hij gaf me een hand die overging in een omhelzing.

De volgende paar minuten liepen we elkaar allemaal te feliciteren. Nog steeds kwamen er mensen de hangar binnen. Ik weet niet meer met wie ik stond te praten, maar wel hoe het voelde om weer in veiligheid te zijn.

Het duurde niet lang voordat de praatjes in de wereld kwamen.

'Het huis opblazen? Echt waar?' hoorde ik Charlie tegen de explosievendeskundige zeggen.

Ten slotte gingen we bij elkaar staan voor een paar foto's. Even vormden we één groot team. Maar zodra de fotosessie was afgelopen, stonden we weer in werkstand. De vijf minuten lol waren voorbij en het was tijd om naar Bagram te gaan en de inlichtingen door te geven.

De Rangers hadden het lichaam ingepakt en waren al op weg naar Bagram. Wij vlogen vlak achter hen aan in een ander vliegtuig. Op het laad-en-losterrein stond de C-130; we laadden alle uitrusting in en sjorden die vast aan de vloer. We gingen met onze wapens en bepakking aan boord. Er waren maar een paar zitplaatsen, dus zocht ik voorin een plekje op de grond.

Vlakbij zag ik Jen snikken. Ze zat op de vloer met haar benen tegen haar borst, in foetushouding. In het rode licht van de cabine

kon ik juist haar ogen zien. Ze waren opgezet en leken in de verte te kijken. Ik stond op en tikte haar op de schouder.

'Hé, alles ging allemaal honderd procent!' zei ik met mijn mond aan haar oor vanwege het lawaai van de motoren.

Ze keek me wazig aan.

'Ik meen het, echt,' zei ik. 'Alles is oké.'

Nu knikte ze en begon weer te huilen. Ik strompelde terug naar mijn plek op de vloer terwijl de bemanning het licht in de cabine uitdeed. Een paar minuten later hingen we in de lucht op weg naar Bagram, een vlucht van drie kwartier. Ik zat het grootste deel van de tijd te dommelen. Van slapen kwam niets, maar ik rustte wel uit. We hadden nog uren werk voor de boeg.

De C-130 taxiede tot bij een hangar op het laad-en-losterrein. Binnen stond een klein kader van specialisten van de FBI en de CIA te wachten om ons te helpen bij het doornemen van de papieren, geheugenkaarten en computers die we uit het complex hadden meegenomen. Terwijl we de hangar binnenliepen, bleek ik er niet op voorbereid daar de analisten elk achter hun eigen tafel te zien staan, met hun handen op hun rug als bij een militair appel.

In een hoek stond een kring tafels met groene kuipen vol eten. In bakken lagen grote hopen gebraden kippenpoten en frietjes. Uit een grote koffiemachine kwam de ene kop gore koffie na de andere. Het was minstens zeven uur geleden sinds we hadden ontbeten, maar niemand nam de tijd om te eten. Werk ging voor.

Eenmaal binnen begonnen we onze uitrusting af te leggen. Terwijl ik me ontdeed van mijn bepakking, voelde ik een pijnscheut door mijn schouder gaan. Niet erg scherp, eerder een zeurende, doffe pijn. Ik probeerde mijn schouder naar voren te duwen om te kijken, maar ik zag geen bloed.

'Zeg Walt, is er iets met mijn schouder?' vroeg ik.

Hij was ook bezig zijn uitrusting uit te trekken.

'Het ziet er niet heel ernstig uit,' zei hij. 'Je hebt een scherfje te pakken. Niet erg genoeg om te hechten.'

Ik keek mijn uitrusting na, pakte de betonschaar van mijn rug en voelde een metaalsplinter in mijn vinger snijden. In het handvat van de schaar was een flinke scherf gedrongen.

Van een kogel, dacht ik.

Toen Al-Kuwaiti het vuur opende, moest ik door kogelfragmenten zijn geraakt voordat ik terugschoot. De betonschaar zat hoog op mijn rug. Het handvat was maar een paar centimeter van mijn hoofd. Ik mocht van geluk spreken dat ik geen scherven in mijn nek had gekregen.

Na een snelle evaluatie van de missie begonnen we de zaken die we uit het huis hadden meegenomen uit te laden. Sinds BÜD/S waren we volledig doordrongen van de volgorde: eerst teamuitrusting, dan afdelingsuitrusting, dan persoonlijke uitrusting.

We verdeelden de tafels in groepjes die overeenkwamen met de verschillende kamers in het complex. Ik bracht al mijn zakken naar de tafel hoofdgebouw, tweede verdieping, kamer A. Ik deed mijn netzak open en begon de spullen die ik had meegenomen uit te laden. Ik legde de tapes die ik van het dressoir had gepakt op een stapeltje en legde het pistool en het geweer ernaast.

Op het whiteboard tekenden we een plattegrond van het interieur van het gebouwencomplex en spreidden kaarten uit van het hoofdgebouw en het gastenverblijf. Ik bracht mijn camera naar de plek waar een andere SEAL en een analist van de CIA bezig waren alle foto's uit onze digitale camera's te downloaden.

'Komen de foto's er een beetje goed uit?' vroeg ik, en gaf ze mijn camera.

'Tot nu toe wel,' zei de SEAL.

Ik was opgelucht toen ik de foto's van Bin Laden een voor een op zijn scherm zag verschijnen. Aangezien we het lichaam in bezit hadden, waren de foto's niet meer van levensbelang. Maar als ik de foto's had verkloot, zou ik dat de rest van mijn leven van Walt en Charlie blijven horen.

'Vind jij ze ook goed?' vroeg ik.

'Ziet er hier goed uit,' zei de analist. 'Meer hebben we niet nodig.'

Ik had er geen benul van of de foto's ooit zouden worden gepubliceerd en het kon me eigenlijk ook niet schelen. Dat besluit werd op veel hoger niveau genomen en ik had daar geen invloed op. Ik hoorde de jongens praten met de analisten van de CIA over de spullen die ze hadden verzameld.

'Dude, het spijt me heel erg,' zei een van mijn teamgenoten die de eerste verdieping had doorzocht. 'Er was nog zo veel meer. We hadden te weinig tijd. Het had veel beter gekund.'

De analist moest bijna lachen toen hij dat hoorde.

''t Is wel oké,' zei hij. 'Maak je geen zorgen. Moet je dit eens allemaal zien! Dit gaat ons maanden werk kosten. We hebben hier al meer liggen dan we de afgelopen tien jaar hebben verzameld.'

De overdracht aan de CIA duurde dik twee uur. Voor de hangar, ongeveer tien meter van de tafels vandaan, zag ik de DNA-specialist van de FBI monsters nemen van het lichaam van Bin Laden. Toen hij klaar was, escorteerden de Rangers het lichaam naar de USS Carl Vinson voor de begrafenis.

We waren klaar met de SSE-overdracht en ik begon mijn operationele uitrusting bij elkaar te rapen. Ik ontlaadde mijn wapen, schakelde de optische apparatuur uit en legde die in de bijbehorende kist. Ik hees mijn bepakking op tafel, nam er de ongebruik-

te granaat af en de explosieven. Er was geen reden om die mee naar huis te nemen.

Ik was zo goed als klaar toen Jen en Ali naar me toe kwamen. Ze stonden op het punt terug te vliegen naar de Verenigde Staten. De luchtmacht had een lege C-17 ingezet om ze thuis te brengen.

Ze omhelsde me.

'Ik weet niet of ik jullie allemaal nog terug zal zien,' zei ze, terwijl ze met Ali naar de deur liep. 'Pas op jezelf.'

Na deze operatie had ze voor maanden speurwerk. Anders dan voor ons was deze jacht voor haar een levenswerk geweest. Terwijl ze wegliep, zag ze er opgelucht en tegelijkertijd uitgeput uit. Ik wist zeker dat als je het grootste deel van de voorbije tien jaar had besteed aan pogingen hem te vinden, dat je dat dan niet zomaar achter je kon laten.

Toen de meesten van ons hun uitrusting hadden ingepakt, wierpen sommige jongens zich op het koud geworden eten. Achter in de hangar was een flatscreen opgesteld. President Obama zou dadelijk een toespraak houden. Iedereen ging eromheen staan.

Het gerucht ging dat JSOC de speech had nagelopen om ervoor te zorgen dat de details van de missie geheim bleven. Niemand twijfelde eraan dat er uiteindelijk details zouden uitlekken, maar terwijl we daar stonden, denk ik, hoopten we allemaal dat president Obama een tijdje een geheim kon bewaren.

'Dat er SEALS bij betrokken waren, ligt over een week op straat,' zei ik tegen Walt.

'Over een week?' zei hij. 'Morgen al.'

Om ongeveer 21.45 uur Eastern Time kondigde het Witte Huis aan dat Obama het land zou toespreken. Rond 22.30 uur de-

den de eerste geruchten over Bin Laden de ronde. Keith Urbahn, Inlichtingenofficier van de Navy Reserve, kwam de eer toe op Twitter de eerste te zijn. Algauw brachten alle grote kranten en televisiestations het nieuws dat Bin Laden dood was.

Om 23.35 uur verscheen president Obama op televisie. Hij liep een lange gang door en nam plaats achter het presidentiële katheder. Hij keek recht in de camera en vertelde de wereld wat hij had gedaan.

'Goedenavond. Vanavond kan ik het Amerikaanse volk en de wereld vertellen dat de Verenigde Staten een operatie hebben uitgevoerd waarbij Osama Bin Laden, de leider van Al Qaida en de terrorist die verantwoordelijk is voor de moord op duizenden onschuldige mannen, vrouwen en kinderen, is gedood.'

We luisterden allemaal rustig toe.

Obama bedankte vervolgens de krijgsmacht voor de jacht op Al Qaida en het beschermen van Amerikaanse burgers.

'Wij hebben terroristische aanslagen verijdeld en de verdediging van ons vaderland versterkt. In Afghanistan hebben we de talibanregering afgezet die Bin Laden en Al Qaida een veilig thuis bood en hun steun verleende. Over de hele wereld hebben we met vrienden en bondgenoten samengewerkt om Al Qaidaterroristen gevangen te nemen of te doden, onder wie ook verscheidene deelnemers aan het complot van 11 september,' zei Obama.

De president legde er de nadruk op dat hij al kort na zijn verkiezing tegen Leon Panetta had gezegd dat hij van de arrestatie of fysieke eliminatie van Bin Laden een prioriteit zou maken en vertelde hoe we hem hadden gevonden. Dat gedeelte van de toespraak was handig vormgegeven en onthulde geen schadelijke details.

'Heden is door de Verenigde Staten op mijn bevel een doelgerichte operatie uitgevoerd op die woning in Abbottabad, Paki-

stan. Een klein team van Amerikanen heeft de operatie met uitzonderlijke moed en vaardigheid uitgevoerd,' zei Obama. 'Er zijn geen Amerikanen gewond geraakt. Ze hebben hun best gedaan om burgerslachtoffers te vermijden. Bij een schotenwisseling hebben zij Osama bin Laden gedood en zijn lichaam onder hun hoede genomen.'

We waren geen van allen grote fans van Obama. We respecteerden hem vanwege zijn gezag als opperbevelhebber en omdat hij ons voor de missie groen licht had gegeven.

'Dankzij ons is Jay straks admiraal,' zei Walt tijdens de speech. 'En die kerel wordt straks herkozen.'

'Had je dit dan liever niet gedaan?' vroeg ik.

We wisten allemaal hoe het zat.

Wij waren gereedschap in hun gereedschapskist, en als de zaken goed gaan, varen zij daar wel bij. Dan blazen ze hun rol op. Maar wij moesten het doen. Dit was wat er moest gebeuren. Los van de politieke consequenties was het eindresultaat iets wat we allemaal wilden.

'Over een jaar is McRaven *special operations commander* en op een dag is hij waarschijnlijk *chief naval operations*,' zei ik.

Obama noemde de missie de 'meest betekenisvolle prestatie tot heden in de pogingen van deze natie Al Qaida te verslaan', en hij dankte ons voor onze opofferingen.

'Het Amerikaanse volk ziet niet wat ze doen en kent hun namen niet,' zei hij.

We hadden verwacht dat hij een paar details zou noemen. In dat geval hadden we hem ervanlangs kunnen geven. Maar ik vond zijn toespraak niet slecht. Hooguit een anticlimax.

'Oké, zo kan-ie wel weer,' zei ik tegen Walt. 'Laten we wat te eten gaan zoeken, of tenminste een warme douche.'

We hoorden dat we een paar uur later naar huis zouden vliegen. Ik zocht mijn rugzak met burgerkleding en stapte op de bus naar de JSOC-compound. Het hele team verdrong zich om de douches voordat we weer terugvlogen naar Virginia Beach.

Op het complex stond een handjevol douchewagens. Onder het gloeiend hete water voelde ik mijn lichaam langzaam tot rust komen.

En ik kreeg honger.

Een klein deel van de JSOC-compound was ingeruimd voor DEVGRU. Het was de werkplaats voor onze voertuigen. In feite onderhielden ze daar alle vrachtwagens, motoren, *four-wheelers* en *humvees*. De werkplaats werd gerund door een SEAL met een hoop SeaBees, technici en mecaniciens van de marine.

De vlucht naar huis had een paar uur vertraging, dus deden we of we thuis waren. De werkplaats stond vol onderdelen, gereedschappen en voertuigen in alle stadia van reparatie. We gingen bij elkaar zitten in een kantoorruimte met een zitkamer en recreatieruimte. De SEAL die de werkplaats runde, ontving ons met open armen.

'Wat kan ik voor jullie doen?' vroeg hij.

Te midden van een paar modulaire gebouwtjes en een overdekte parkeerplaats hadden ze een kleine patio uitgespaard met een bakstenen pizzaoven en een grote barbecue op gas. Walt liep rond over de patio en deelde sigaren rond uit een doos die de NRA hem al weken geleden had gestuurd bij wijze van welkom na een uitzending. Ze hadden geen idee gehad dat we ze zouden roken om de missie te vieren waarbij Bin Laden was gedood.

Iedereen was er behalve Jay, Mike en Tom. De kopstukken zaten nog steeds in de briefing met admiraal McRaven.

We brachten de meeste tijd door in de warme lentezon op de

patio. De SeaBees die in het gebouwencomplex woonden, staken de grill aan om biefstukken en kreeftenstaarten klaar te maken die ze uit de vreetschuur hadden bevrijd. Ik rook de geur van popcorn in het kantoor en die van pizza's uit de oven.

Ik lag half te slapen op de patio in de zon toen iemand iets begon te roepen.

'Jongens, het is ongelooflijk. Het ligt al op straat!'

De leider van het van het team dat onze buitenste ring had beveiligd in Abbottabad zat aan een van de computerterminals de nieuwssites te lezen. Het had nog geen vier uur geduurd voordat ze op het nieuws vertelden dat de missie door SEALS was uitgevoerd. En daarna waren het SEALS van DEVGRU in Virginia Beach.

De missie was bijna een maand lang stilgehouden en opeens wist iedereen ervan. We zagen opnamen van menigten die zich spontaan verzamelden bij het Witte Huis, Ground Zero en het Pentagon. Bij een Major League honkbalwedstrijd in Philadelphia begonnen fans U-S-A te scanderen. Iedereen vond dat ze er erg jong uitzagen. Kinderen van die leeftijd wisten helemaal niet hoe de Verenigde Staten er vóór 11 september hadden uitgezien.

We keken naar de gekte op de tv en ik stond me af te vragen wat mijn vrienden en mijn familie er thuis van zouden denken. Niemand wist dat ik in Afghanistan zat. Ik had tegen mijn ouders gezegd dat ik ergens op een afgelegen locatie op training was en mijn mobieltje niet meenam. Ik wist zeker dat iedereen me probeerde te bellen om te weten te komen waar ik was.

We zaten buiten in de warme zon te eten. Toen ik genoeg had, kon ik alleen nog denken aan slapen. Een paar uur later kwam de bus terug om ons naar het vliegtuig te brengen. Terwijl we ons aan boord hesen, was de laatste druppel adrenaline verdwenen.

De C-17 was leeg, op de bemanning na.

Eerst gingen onze containers aan boord en daarna kwamen wij er achteraan. We spreidden onze matten uit op de vloer. Terwijl we het ons gemakkelijk maakten, zag ik de crew chiefs praten met de piloten. Op vluchten met een C-17 van de luchtmacht kun je twee kanten op: soms tref je een goeie crew die je laat slapen waar je wilt, anderen houden zich aan de richtlijnen en willen dat je in je stoel blijft.

Terwijl de motoren warm liepen, kwam de crew chief door over de intercom.

'Jongens, we maken geen tussenlanding in Duitsland, we krijgen brandstof van een tankvliegtuig op de terugweg naar de Verenigde Staten,' zei hij. 'Ga maar lekker slapen.'

Ze waren er duidelijk achter wie ze vervoerden en de crew was zo aardig ons wat broodnodige slaap te gunnen. Gewoonlijk werd er in Duitsland op de grond bijgetankt. Iedereen was blij dat de bemanning zo meegaand was en dat we in één ruk naar huis zouden vliegen. We waren nu bijna 24 uur wakker. De start was kalm en het vliegtuig vloog naar het westen.

We waren helemaal kapot.

Het mediacircus dat we net op tv en op internet hadden gezien, was een onaangename verrassing. Ik denk niet dat iemand erop was voorbereid. Maar toen ik languit op de vloer van de C-17 lag, had ik geen energie meer om me daar druk over te maken. Ik wilde nergens meer aan denken.

Ik nam twee slaappillen en was al ver vertrokken nog voordat we het Afghaanse luchtruim hadden verlaten.

19

Een graantje van de magie

Mijn telefoon begon te trillen, te pingen, te zoemen en te piepen toen er voor een hele dag aan berichten binnenkwam.

Een paar seconden nadat onze C-17 in Virginia Beach was geland, zette iedereen zijn telefoon aan en barstte er een kakofonie van beltonen los. De mijne maakte een geluid alsof een pan popcorn op het vuur stond. Ik legde hem maar even naast me.

Terwijl wij over de Atlantische Oceaan vlogen, werd het nieuws op de tv en internet volledig gedomineerd door de operatie die wij hadden uitgevoerd. Journalisten stroomden en masse naar Virginia Beach, op zoek naar een echte SEAL om die te interviewen. In Washington, D.C. liet iedereen op Capitol Hill of in het Pentagon die ook maar een snipper informatie had die uitlekken.

Toen mijn telefoon uiteindelijk zweeg, scrolde ik door de berichten. Niemand wist dat ik aan de operatie had meegedaan. Maar iedereen die wist dat ik een SEAL was, wilde erover praten. Ik had berichten van mijn familie en zelfs van studievrienden die ik in geen jaren had gesproken. En ze kwamen allemaal op hetzelfde neer: 'Hé maatje, wat is er aan de hand? Wat ik nou toch op de tv zie... Zullen we een keer afspreken?'

We waren in het diepste geheim vertrokken. De jongens in onze eigen eenheid wisten niet eens waar we naartoe gingen. Maar nu had ik tegen de honderd e-mails, vijftig berichten op mijn

voicemail en meer dan dertig sms'jes waarin mensen vroegen of ik in Pakistan was geweest en of ik wist wat er was gebeurd. Mijn familie wilde alleen maar weten of ik in de buurt was en niks mankeerde.

Het toestel stond nog maar net stil toen de deur al openging en de oude commandant van ons eskader de trap op rende, het vliegtuig in. Hij zou het bevel krijgen over DEVGRU. Ze hadden de overdracht uitgesteld tot na deze missie – vandaar dat hij er in Afghanistan niet bij was geweest. Hij was een van de beste commandanten voor wie ik ooit heb gewerkt. Alle jongens waren gek op hem, omdat hij altijd vierkant achter ons had gestaan.

Terwijl we onze rugzakken pakten, liep hij door het toestel en gaf iedereen een hand en een knuffel. Hij wilde de eerste zijn die ons welkom heette. We waren nog een beetje daas van de slaappillen, en dus was het een beetje surrealistisch om hem met zijn lange lijf en kale kop door het toestel te zien lopen. Dit was het eerste wat erop wees dat ons welkom iets groter zou uitpakken dan waar wij op hadden gerekend.

Het gejank van de motoren overstemde alle andere geluiden toen we uitstapten. Buiten was het aardedonker, en we gingen van de verlichte cabine de nacht in, wat het allemaal nog wat lastiger maakte om iets te zien, en dus duurde het even voor mijn ogen zich hadden aangepast. Maar toen zag ik dat er tweehonderd collega's opgesteld stonden om ons welkom te heten. Ik kon hun silhouetten zien toen ik naar de witte bussen liep die ons naar de basis zouden brengen. Het was een meter of vijftig naar de bus, en onderweg schudde ik minstens honderd mensen de hand.

We proberen er altijd te zijn als een vliegtuig met een eskader thuiskomt. Ik bedacht dat alle mannen die daar in een rij stonden om ons te begroetten, in onze schoenen hadden kunnen staan. Wij

waren toevallig op de goeie tijd en op de goeie plaats geweest. Maar ik vond dat ik geluk had gehad.

Ik kon maar heel af en toe iets terugroepen of 'bedankt' zeggen. We waren bekaf en toen we bij de bus aankwamen ook een beetje beduusd van het onthaal.

Gelukkig hadden ze daar een koelkastje vol bier staan en er was ook warme pizza. Zwijgend liet ik me in een stoel zakken. Met mijn rugzak tussen mijn benen en mijn telefoon op mijn bovenbeen at ik een stuk pizza en nam af en toe een slok bier. Iedereen in de bus probeerde met zijn telefoon in de hand wijs te worden uit de stortvloed aan berichten. Ruim een etmaal geleden had president Obama de natie toegesproken en verteld wat we gedaan hadden.

Voor de eerste keer begon het allemaal tot me door te dringen. Dit was eigenlijk best cool. Over dit soort operaties had ik in Alaska gelezen toen ik nog een jongetje was. Dit was geschiedenis. Maar toen die gedachten in me opkwamen, duwde ik ze meteen weer weg. Als je in je eigen hype gaat geloven, kun je het verder schudden.

Op de basis ging ik niet eens naar binnen. Onze uitrusting en wapens gingen achter slot en grendel. We hoefden niets op te bergen, en gelukkig hadden we hierna een paar dagen vrij. Ik gooide mijn burgerrugzak achter in mijn pick-uptruck en ging op weg naar huis. Ik had helemaal geen zin het met een kroegentocht te gaan vieren. Rust, daar had ik behoefte aan. Het welkom was al overweldigend genoeg geweest.

Onderweg zag ik de neonreclame van Taco Bell, een drive-inrestaurant. Als ik van een opdracht terugkwam, meestal vanuit Duitsland, tankte ik altijd wat tex-mex eten bij, en dus was ik hier in de loop van de jaren heel wat keren geweest. Ik sloot aan in de

rij en bestelde twee knapperige taco's, een burrito met bonen en een middelgrote Pepsi.

Een scholier schoof me door het loket mijn eten en drinken toe. Ik reed door naar de parkeerplaats. Daar legde ik een servet op mijn schoot, pakte een taco, druppelde wat fire sauce over de koude, knapperige sla en nam een eerste hap.

De radio had ik afgestemd op een zender die countrymuziek draaide. Tussen de happen door probeerde ik alles op een rij te zetten. Een paar dagen geleden at ik nog in een vreetschuur en probeerde ik niet over de missie te piekeren. Nu zat ik onderweg naar huis een taco te eten en probeerde ik nog steeds niet aan de missie te denken. Ik moest er een paar dagen tussenuit.

Voordat we uit Bagram vertrokken, zeiden we voor de grap dat we er even tussenuit wilden. Ik wist dat de overige leden van mijn eskader voor de kust van Virginia aan het oefenen waren op onderwateroperaties. Er was een cruiseschip afgehuurd, plus een heleboel figuranten. Het was een grootschalige en peperdure training. Het klonk altijd leuker dan het in werkelijkheid was. Want natuurlijk lag je eerst uren in het koude water en beukten de golven op je in, en daarna moest je je langs de wand van een schip omhooghijsen.

Na de laatste hap van mijn burrito met bonen verfrommelde ik de servet en gooide het in het zakje. Toen nam ik een grote slok, zette de pick-uptruck in de versnelling en reed door naar huis. Daar kon ik mijn draai nog niet vinden en dus pakte ik mijn rugzak uit en ging een hele tijd onder de douche staan.

Ik was nog steeds gespannen. Op de terugreis had ik negentien uur geslapen. Ik zette de tv aan en surfte langs de nieuwszenders. Overal hadden ze wel wat over onze missie. Meestal sloegen ze er maar een slag naar.

Ze meldden dat we een vuurgevecht van veertig minuten hadden geleverd.

Toen zag ik dat we al buiten het gebouwencomplex waren beschoten.

En Bin Laden had geprobeerd zich met een wapen te verdedigen voordat we hem hadden neergeschoten.

En natuurlijk werd ook gemeld dat hij ons in zijn laatste seconden in de ogen had gekeken en had gezien dat de Amerikanen hem te grazen kwamen nemen.

De hele operatie werd voorgesteld als een slechte actiefilm. Eerst kon ik er nog om grinniken omdat ze er zo faliekant naast zaten. Toen verschenen er foto's van het gebouwencomplex op het scherm. Het was wekenlang uiterst geheim geweest, en nu was het op alle zenders te zien. Ik zag de resten van de heli. De romp was volledig vernield, maar een deel van de staartrotor was nog intact. Toen de springladingen ontploften, was de staart afgebroken en aan de andere kant van de muur beland.

Reuters had zelfs foto's van de lijken die we hadden achtergelaten. De gebroeders Al-Kuwaiti's – onder wie Abrar, die Will en ik door de deur van het gastenverblijf hadden doodgeschoten – kwamen op het scherm voorbij. Een foto van de plek waar Bin Ladens lijk had gelegen, was de volgende. Ik zag het opgedroogde bloed op het kleed.

Het viel niet mee om het allemaal te bevatten. Die beelden, gewoon op de tv – ik kon er niet goed bij. Ze braken door het vakje in mijn hoofd waarin ik de hele episode had opgeborgen. Ik ben altijd heel goed geweest in het scheiden van mijn gewone leven en het 'werk' dat ik aan de andere kant van de wereld doe. Maar toen ik die beelden zag, begonnen de twee door elkaar te lopen. Ik kreeg er koppijn van.

Slapen ging niet best, die nacht. Ik had een paar slaappillen gehamsterd, want zonder zou het helemaal niet gegaan zijn.

De volgende twee dagen nam ik de telefoon niet op, ook niet als familieleden of vrienden belden. Mijn telefoon bleef maar gaan. Mijn familie vroeg of ik eraan had meegedaan. Mijn ouders wisten dat ik weg was geweest, maar ze wisten niet waar. Voor mijn vertrek had ik verteld dat ik ging trainen en niet te bereiken zou zijn. Ik probeerde altijd in het vage te blijven. Ik had mijn zussen een sms gestuurd dat ik van hen hield, maar ook hun niets verteld. Toen viel het niet op, maar toen het nieuws bekend werd, wisten ze dat ik met iets bezig was geweest.

De dag na mijn terugkeer zette ik net het vuilnis buiten toen mijn overbuurvrouw op me toe liep en me hartelijk knuffelde. Ze wist dat ik een SEAL was, en had gemerkt dat ik een paar dagen niet thuis was geweest.

'Je weet bijna nooit wat voor werk je buren doen, hè?' zei ze lachend en wandelde terug naar haar huis.

Bij de rest van mijn team ging het net zo. Een van hen was nog maar net binnen toen hij al een luier stond te verschonen. 'Ik kom binnen en zij duwt me meteen m'n kind in mijn handen,' vertelde hij toen we weer bij elkaar kwamen. 'We hebben net UBL neergelegd. Mag ik misschien even met een biertje op de bank gaan zitten?'

Een ander was de hele ochtend na zijn thuiskomst bezig met het maaien van het gazon. Voor de media waren we beroemdheden, maar thuis waren we gewoon echtgenoten die een paar dagen weg waren geweest.

Toen we ten slotte twee dagen later op de basis verschenen om weer aan het werk te gaan, belegde Jay een bijeenkomst in hetzelf-

de zaaltje waar we over de missie waren ingelicht. Hogerhand was bezorgd dat er allerlei dingen over de operatie zouden uitlekken.

'Het is heel belangrijk dat we niet in media komen,' zei Jay. 'We moeten ons allemaal gedeisd houden.'

Ik wist niet wat ik hoorde. We hadden de hele zaak geheim weten te houden, wekenlang. Nu lieten ze in Washington van alles uitlekken, terwijl wij streng werden toegesproken. Volgens mij was het alleen maar een kwestie van tijd voordat er namen van ons bekend werden. We hadden net 's werelds meest gezochte terrorist gedood. Het laatste wat we konden gebruiken, was dat onze namen in het nieuws kwamen. We wilden alleen maar terug de schaduw in en weer aan het werk.

'Nu dat duidelijk is, heb ik hier jullie werkschema,' zei Jay. 'Jullie krijgen een week vrij.'

'Maar niet echt vrij, hè?' zei Walt.

Een paar anderen grinnikten.

'Wanneer begint het hele circus?' zei ik.

'De CIA komt over een paar dagen hierheen,' zei Jay. 'En de minister komt ook. Zodra we het allemaal weten, horen jullie van ons. Veel plezier.'

Dit keer lachte ik mee.

'Iedereen wil een graantje van de magie meepikken,' zei Tom, toen we naar buiten liepen. 'Dat snap je toch wel?'

Maar zo gecompliceerd of moeilijk was de missie niet geweest.

Nog weken en maanden later kwamen details over de operatie in het nieuws, en bleef de aandacht op ons gericht. Er werden zorgen geuit over onze persoonlijke veiligheid. De meeste collega's hadden thuis al een beveiligingssysteem aangelegd.

We maakten Jay en Mike deelgenoot van onze zorgen. 'Als onze namen nu eens in de media komen?' zei ik.

ABC News was met een idioot verhaal gekomen over hoe je een SEAL kon herkennen. Hun tv-verslaggever Chris Cuomo vertelde dat de SEAL die Bin Laden had doodgeschoten, waarschijnlijk een lichamelijk zeer fitte blanke man van in de dertig was, met een baard en vrij lang haar. Daarna deed Cuomo wat ook andere journalisten deden. Ze spoorden SEALS op die over ons wilden praten. Cuomo vond Richard Marcinko, die DEVGRU had opgericht.

'Ze hebben de benen van een gazelle, geen middel, een gigantische borstkas en een mentale instelling waarin voor "Dit gaat niet lukken" geen plaats is,' zei Marcinko tegen Cuomo.

Andere uiterlijke kenmerken: eeltige handen van het vele schieten, scherfwondjes van eerdere missies en een groot ego.

'Het zijn eigenlijke extreem egotistische personen die perfect op elkaar zijn ingespeeld. Ze kunnen absoluut van elkaar op aan. Als ze zich vervelen, gaan ze stennis schoppen om iets omhanden te hebben. Anders gaat het helemaal mis,' zei Marcinko tegen ABC News.

We rolden over de vloer van het lachen. Ik wist dat hij de oprichter was van DEVGRU, maar hij had duidelijk geen benul van hoe we vandaag de dag werkten. Ik kende niet een SEAL die binnen dat profiel paste. We waren allang geen 'extreem egotistische personen' meer. Niemand in het leger, de marine, de luchtmacht of de mariniers die bij de Special Forces zaten, paste binnen dat profiel. Onze instelling was gewoon heel anders. We waren teamspelers en probeerden het altijd goed te doen.

Maar we waren niet op de basis om over lekken en veiligheidskwesties te praten.

'Hou het onder je pet, want niemand weet er nog van,' zei Jay, 'maar morgen hebben jullie een ontmoeting met de president. In Kentucky.'

Het hele circus draaide al op volle toeren, en dus vermoedden we al dat dat eraan zat te komen.

'We vliegen er in burger heen, en trekken daar ons uniform aan voor de ontmoeting met de president,' zei Jay.

Toen mochten we weer weg, en dat was het voor die dag. Op weg naar huis zoemde mijn telefoon.

Het was een sms'je van mijn zus.

'Ik hoor net dat jullie morgen een ontmoeting hebben met de president. Trek vooral geen korte broek aan, want dan zien ze je gazellebenen en weten ze dat je een SEAL bent.'

Tot zover de geheimhouding.

De volgende dag vlogen we naar Kentucky met een van de oudste C-130's die ik ooit heb gezien. Hij was pas overgeschilderd, zodat je aan de buitenkant niets zag. Maar binnen zag alles er oud en versleten uit.

We waren niet bepaald onder de indruk. Meestal zaten we in veel nieuwere C-130's, of zelfs C-17's.

'Leuk om even een soort popster te zijn,' zei Charlie toen hij zijn 1,80 meter lange lijf op een oranje klapstoel liet zakken. 'Ons kwartiertje roem is zo te zien weer voorbij.'

Maar een plaquette naast de deur vertelde het ware verhaal. De kist was een van de drie MC-130E Combat Talons I die waren ingezet bij operatie Eagle Claw.

Later bleek dat een crew chief van de luchtmacht had ontdekt dat het vliegtuig in de mottenballen was gedaan maar niet gesloopt. Hij wist een generaal van de luchtmacht zo ver te krijgen dat het toestel werd opgeknapt en weer in gebruik genomen. Op een of andere manier leek het gepast dat wij in deze kist naar Kentucky vlogen voor een ontmoeting met de president. De C-130 had dus heel wat meegemaakt. Een historische vlucht kon er nog wel bij.

Via kleine wegen reden we van het vliegveld naar het hoofdkwartier van het 160ste Special Operations Aviation Regiment, waar Teddy en zijn collega's gelegerd waren. President Obama zou eerst met ons praten en dan een paar duizend man van de 101ste Airborne Division toespreken.

Ze lieten ons in een grote zaal. Daar wachtten we. Aan een kant stond een tafel die hoog was beladen met chique sandwiches, chips, koekjes en frisdrank.

'Het gaat steeds beter met ons,' zei ik. 'Dit is heel wat beter dan koude kipvingers. Of zouden we het zelf moeten betalen?'

Op een van de tafeltjes lag een ingelijste vlag. Het was een van de vlaggen die we tijdens de missie bij ons hadden gehad. Jongens waren bezig hun handtekening op de achterkant van de lijst te zetten en het was de bedoeling dat de lijst aan de president zou worden aangeboden.

'Waarom moet ik dat ding tekenen?' vroeg ik aan Tom.

Net als anders had hij de leiding, terwijl Jay en Mike met de hoge pieten praatten.

'Iedereen die mee is geweest, moet zijn handtekening zetten,' zei hij.

'Waarom?' Ik wilde het gewoon weten.

'Hij wordt aan de president aangeboden,' zei Tom. Hij kreeg genoeg van mijn vragen.

'Door hoeveel handen gaat die lijst voordat hij in het Witte Huis aan de muur hangt?' vroeg ik. 'Ze hebben daar toch rondleidingen.'

Het enige wat nu nog geheim was, waren onze namen.

Ik liep naar de anderen.

'Zet iedereen zijn handtekening op dat ding?'

De meesten hadden het al gedaan.

'Krabbel gewoon maar wat neer, dan zit je goed,' zei Charlie. 'Heb ik ook gedaan.'

Na veel gehaast en toen weer wachten liepen we uiteindelijk naar een andere zaal. Daar zouden we de president ontmoeten. Van de Secret Service moesten we door een metaaldetector lopen. Bij mij ging hij piepen. Mijn zakmes. Ik haalde het uit mijn zak en legde het bij de groeiende stapel.

Voor in de zaal was een klein podium met een rij stoelen ervoor.

Walt ging naast me zitten.

'Ik ben liever onderweg dan hier,' zei hij.

Obama kwam binnen in een donker pak en een wit overhemd met een lichtblauwe das. Vicepresident Biden was er ook, in een blauw overhemd met een rode das. De president sprak ons vanaf het podium een paar minuten toe. Hij kende ons de Presidential Unit Citation toe als beloning voor wat we hadden gedaan. Het is de hoogste onderscheiding die een eenheid kan krijgen.

Ik herinner me niet veel van de toespraak. Die kwam recht uit het boek met clichés van de speechschrijver.

'Jullie zijn het beste wat Amerika te bieden heeft.'

'Jullie zijn waar Amerika voor staat.'

'Bedankt, uit naam van het Amerikaanse volk.'

'Taak goed volbracht.'

Na de toespraak poseerden we voor een aantal foto's. Biden vertelde de ene flauwe grap na de andere, die niemand snapte. Hij kwam over als een aardige man, maar mij deed hij vooral denken aan de dronken oom op een kerstetentje. Voordat Obama weer vertrok om tweeduizend man van de 101ste toe te spreken, nodigde hij ons uit om in zijn ambtswoning een biertje te komen drinken.

'Wat is zijn ambtswoning?' vroeg ik aan Walt.

'Weet ik veel. Zijn huis. Het Witte Huis, denk ik.'

'Dat zou wel cool zijn,' zei ik. 'Die ambtswoning wil ik best een keer vanbinnen zien.'

Walt grijnsde alleen maar.

Terwijl de bus ons terugbracht naar het vliegveld, sprak Obama op de basis een hangar vol juichende militairen toe.

'We hebben hun kop eraf gehakt,' zei hij, 'en uiteindelijk zullen we hen verslaan... Onze strategie werkt. Het sterkste bewijs daarvoor is dat Osama bin Laden uiteindelijk zijn gerechte straf niet heeft kunnen ontlopen.'

Na deze reis werd onze wereld langzaam weer normaal. We schakelden over op ons normale schema: een paar weken weg en dan weer een week thuis. We zaten weer in de voortrazende trein.

We zijn nooit op het Witte Huis uitgenodigd voor een biertje. Ik weet nog dat ik er een paar maanden later tegenover Walt over begon. We waren net van het schietterrein afgekomen en liepen onze kamer in.

'Heb je ooit nog iets gehoord over dat biertje?' vroeg ik.

Weer grijnsde hij.

'Geloofde jij echt in die flauwekul' zei hij. 'Jij hebt zeker ook voor *change* gestemd. Eikel.'

Epiloog

Binnen een jaar na de Bin Ladenmissie ben ik uit de voortrazende trein gestapt.

Meer dan tien jaar van mijn leven had ik opgeofferd aan dit werk en dit land. Alles had ik opgegeven om deze droom te laten uitkomen. Lange perioden ver weg van familie en vrienden, gemiste feestdagen en een fysieke aanslag op mijn lichaam waarvan ik de rest van mijn leven last zal hebben. Ik heb gediend met de besten van Amerika en vriendschap voor het leven gesloten met een groep jongens die ik mijn broeders noem. Sinds mijn eerste uitzending als SEAL en de aanvallen op 11 september had ik ervan gedroomd deel uit te maken van de missie waarbij Osama bin Laden gedood of gevangengenomen zou worden. Ik heb het geluk gehad dat ik er een rol in mocht spelen. Nu is iemand anders aan de beurt.

Maar heel weinig mensen kunnen zeggen dat ze het geluk hebben gehad hun hele carrière bij de SEALS in een operationele baan te hebben gezeten. De dag dat ik slaagde voor BUD/S, ging ik naar SEAL Team Five en daarna door naar DEVGRU. Ik heb nooit een niet-operationele baan gehad. In meer dan tien jaar als SEAL heb ik geen enkele onderbreking gehad, het was een gestage trommelslag van uitzendingen, van het ene strijdtoneel naar het andere. Toen eerder dit jaar mijn tijd als teamleider erop zat, was ik voorbestemd uit mijn eskader te stappen en instructeur te worden bij Green

Team of te gaan werken in een van de niet-operationele banen binnen het commando. Die banen waren ver weg van het slagveld, en eerlijk gezegd waarschijnlijk precies de onderbreking die ik nodig had. Ik wist dat ik na die korte onderbreking zou staan te popelen om terug te gaan naar de strijd. Zoals bij iedereen in het commando leed ook mijn persoonlijke leven onder de druk van de uitzendingen. Het werd tijd dat mijn eigen leven voorrang kreeg. Hoe erg ik het ook vond om het commando te verlaten, het was tijd om iets anders te gaan doen en mijn carrière als SEAL te beëindigen.

Voordat ik vertrok, had ik een gesprek met de commandant die ons had verwelkomd na de inval. Hij was nu waarnemend commandant van DEVGRU. Ik wist dat hij, als zeer gerespecteerd bevelvoerder, als geen ander begreep onder welke druk wij leefden. We spraken elkaar in zijn kantoor een paar dagen voordat ik met ontslag zou gaan.

'Wat kunnen we doen om je hier te houden?' vroeg de commandant.

Ik was vereerd dat hij wilde dat ik bleef. Maar ik keek hem aan en schudde nederig mijn hoofd.

'Het is tijd dat ik iets anders ga doen,' zei ik.

Hoewel ik me tot op zekere hoogte schuldig voelde, alsof ik mijn broeders achterliet om de kastanjes uit het vuur te halen, had ik vrede met mijn besluit. Er waren nieuwere jongens, vers uit Green Team, die er klaar voor waren om de gevechten te leiden. Ik was gewoon moe en klaar voor iets nieuws.

Het was vreemd om Walt, Charlie, Steve en Tom achter te laten. We zijn nog steeds vrienden, en zij zitten nog steeds alle vier bij het commando. Met het oog op hun veiligheid zal ik niet veel vertellen over wat de jongens nu aan het doen zijn. Ze offeren nog steeds hun leven en tijd op voor dit land.

Phil is volledig hersteld van de schotwond in zijn onderbeen. Hij is nog steeds een eersteklas practical joker en blijft een van mijn beste vrienden. Net als ik zit hij niet meer bij de marine. Hij heeft na zijn verwonding ontslag genomen.

Een van mijn eerste projecten na mijn vertrek was dit boek. Of ik het zou schrijven of niet, was geen makkelijke beslissing. Niemand in het commando was erg enthousiast over de roem die volgde op de aanval op Bin Laden. Aanvankelijk keken we het geamuseerd aan, maar dat veranderde al snel in bezorgdheid naarmate er steeds meer informatie naar buiten kwam. We waren er altijd trots op geweest dat wij de zwijgzame professionals waren, maar hoe meer verslagen van de aanval ik zag, hoe meer ik wilde vertellen hoe het werkelijk was gegaan.

Tot nu toe geven alle verslagen over de missie waarbij Bin Laden gedood werd een verkeerd beeld. Zelfs reportages die beweren dat ze het verhaal van binnenuit hebben, klopten niet. Ik had het gevoel dat iemand het werkelijke verhaal moest vertellen. Voor mij is het verhaal groter dan de aanval zelf, en gaat het veel meer over de mannen bij het commando die vrijwillig het gevaar tegemoet treden en alles wat ze hebben opofferen om hun werk te doen. Hun verhaal verdient het om verteld te worden, en wel zo nauwkeurig mogelijk.

Sinds 1 mei 2011 heeft iedereen, van president Obama tot admiraal McRaven, interviews gegeven over de operatie. Als mijn opperbevelhebber bereid is te praten, dan vind ik dat ook ik dat gerust kan doen.

Natuurlijk wordt de aanval nu gebruikt in een politieke worstelpartij bij het gevecht om het Witte Huis. Daar ging het niet om voor de 24 mannen die die nacht aan boord van de heli's klommen. Politiek is voor de beleidsmakers uit Washington, D.C., die

de actie op duizenden kilometers afstand veilig op een videomonitor bekeken.

Toen wij in Jalalabad aan boord van onze heli's gingen, was politiek wel het laatste waar we aan dachten. Begrijp me goed, niet dat we ons er niet van bewust waren. We wisten dat dit zou gaan gebeuren. Speelt het een rol in de nasleep? Natuurlijk doet het dat, maar ik geloof niet dat het iets uitmaakt of het een Republikein of een Democraat was die het bevel gaf. Het leidt er niet toe dat ik eerder op de ene partij zou stemmen dan op de andere.

Laat me duidelijk zijn: ik beschouw dit niet als mijn verhaal. Het is vanaf het begin mijn doel geweest het ware verhaal van de aanval te vertellen en te laten zien hoeveel offers de SEALS van het commando hebben gebracht. Ik heb mijn leven alleen maar gebruikt als een manier om te beschrijven hoe het is om deel uit te maken van zo'n bijzondere eenheid. Ik ben niet uniek of bijzonder, en ik hoop dat mijn ervaringen worden beschouwd als een algemene ervaring die opgaat voor alle mannen met wie ik heb gediend. De mannen tegen wie ik opkeek, de mannen met wie ik samenwerkte, die mannen zijn de besten in de wereld en zij hebben meer gedaan voor dit land dan mensen ooit zullen begrijpen.

De gesneuvelde SEALS die niet meer thuis zijn gekomen, hebben hun offer niet voor niets gebracht. Sommigen kwamen om bij gevechten in Irak of Afghanistan. Anderen stierven tijdens de gevechtstraining. We houden hen allemaal in ons hart en weten dat ze stierven voor iets wat zo veel groter is dan zijzelf. Ofschoon ze de risico's kennen, blijven mannen als zij vrijwillig alles opofferen.

Ik daag iedereen die dit leest uit om ook een klein offer te brengen. Mensen hebben me gevraagd: 'Ik ben geen SEAL en zou het

waarschijnlijk niet kunnen zijn, hoe hard ik het ook probeerde, maar wat kan ik doen om te helpen?'

Daarop zijn twee antwoorden mogelijk.

Leef niet zomaar, maar leef voor een doel dat groter is dan jijzelf. Wees een aanwinst voor je familie, gemeenschap en land.

Het tweede antwoord is dat je tijd en geld kunt doneren aan een veteranenorganisatie of aan een organisatie voor gewonde militairen. Die mannen en vrouwen hebben hun taak gedaan en hebben onze hulp nodig.

Ik doneer het grootste deel van de opbrengst van dit boek aan een goed doel. Hier een paar die ik kan aanraden.

All In All The Time Foundation
(Allinallthetime.org)

The Navy SEAL Foundation
(Navysealfoundation.org)

Tip of the Spear Foundation
(Tipofthespearfoundation.org)

Deze drie organisaties steunen allemaal de families van gesneuvelde Navy SEALS. Ik vraag u een fractie te doen van wat deze mannen hebben opgeofferd en mij te helpen miljoenen dollars bijeen te brengen voor deze organisaties.

Ik vertel dit verhaal en doneer het grootste deel van de opbrengst uit de verkoop ter ere van de mannen die we zijn verloren sinds 11 september. Zij zijn de echte helden.

Thomas C. Fouke
Lieutenant

Thomas Ratzlaff
SOCS

Stephen Mills
SOC

Robert Reeves
SOCS

Nicholas Spehar
SO2

Nicholas Null
EODC

Michael Strange

CTR1

Matthew Mason

SOC

Louis Langlais

SOCM

Kraig Vickers

EODCS

Kevin Houston

SOC

Jonas Kelsall

LCDR (SEAL)

Jon Tumilson

SO1

John Faas

[illegible]

John Douangdara

MA1

Jesse Pittman

SO[illegible]

Jason Workman

SO1

Jared Day

IT1

Heath Robinson

SOCS

Darrik Benson

SO1

Christopher Campbell

SO1

Caleb A. Nelson

SO1

Brian Bill

SOC

Aaron Vaughn

SO1

Tyler Stimson

SO1

Ronald Woodle

SO2

Denis Christopher Miranda

SO3

David Blake McLendon

CTRCS

Collin Thomas

SOC

Brendan John Looney

LT

Adam Olin Smith

SO2

Adam Brown

SOC

Tyler J. Trahan

EOD2

Ryan Job

SO2

Eric F. Shellenberger

SOC

Andrew J. Lightner

PR1

Thomas J. Valentine

SOCS

Shapoor 'Alex' Ghane

SO2

Nathan Hardy

SOC

Michael Koch

SOC

Luis Souffront

EOD1

Lance M. Vaccaro

SOC

Joshua Thomas Harris

[illegible]

John W. Marcum

SOCS

Jason R. Freiwald

SOC (select)

Steven P. Daugherty

CTT1

Robert R. McRill

MC1

Mark T. Carter

SOC

Joseph Clark Schwedler

SO2

Jason D. Lewis

SO1

Freddie Porter

SN

Michael A. Monsoor

MA2 (SEAL)

Marc A. Lee

AO2 (SEAL)

Shane E. Patton

MM2 (SEAL)

Michael P. Murphy

LT (SEAL)

Michael M. McGreevy, Jr.

LT (SEAL)

Matthew G. Axelson
STG2 (SEAL)

Jeffrey S. Taylor
HM1 (SEAL)

Jeffrey A. Lucas
ET1 (SEAL)

James Suh
QM2 (SEAL)

Jacques J. Fontan
FCC (SEAL)

Erik S. Kristensen
LCDR (SEAL)

Danny P. Dietz
GM2 (SEAL)

Daniel R. Healy
ITCS (SEAL)

THEODORE D. FITZHENRY
HMCS (SEAL)

ROBERT P. VETTER
BM1 (SWCC)

BRIAN OUELLETTE
BM1 (SEAL)

THOMAS E. RETZER
IC1 (SEAL)

MARIO MAESTAS
IT2 (SEAL)

DAVID M. TAPPER
PH1 (SEAL)

PETER G. OSWALD
CDR (SEAL)

NEIL C. ROBERTS
ABH1 (SEAL)

MATTHEW J. BOURGEOIS
HMC (SEAL)

JERRY 'BUCK' POPE
ENS (SEAL)

*Lijst ter beschikking gesteld door de Navy Seal Foundation

Bronnen

Ackman, Dan, 'The Cost of Being Osama Bin Laden', in *Forbes Magazine*, 14 september, 2001.

Associated Press, 'Jimmy Carter: Iran Hostage Rescue Should Have Worked', in USA *Today*, 17 september 17, 2010.

Bowden, Mark, *Black Hawk Down: A Story of Modern War*. New York: Signet, 2002.

Butcher, Mike, 'Here's the Guy Who Unwittingly Live-Tweeted the Raid on Bin Laden', in *TechCrunch*, 2 mei 2011.

Chalker, Dennis, en Kevin Dockery, *One Perfect Op: Navy Seal Special Warfare Teams*. New York: Avon Books, 2002.

Eggen, Dan, 'Bin Laden, Most Wanted For Embassy Bombings?' in *The Washington Post*, 28 augustus 2006.

Encyclopædia Britannica Online, 11de ed. 'Abbottabad', http://en.wikisource.org/wiki/1911_Encyclop%C3%A6dia_Britannica/Abbottabad.

FBI, 'FBI Ten Most Wanted Fugitives'. Gearchiveerd vanuit het origineel op 3 januari 2008.

Fury, Dalton, *Kill Bin Laden*. New York: St. Martin's Press, 2008.

Goldman, Adam, en Matt Apuzzo, 'Phone Call by Kuwaiti Courier Led to Bin Laden', in *PilotOnline*, 3 mei 2011.

Graham, Maureen, en Troy Graham, 'Navy Seal Killed in Afghanistan Was Part of Lynch Rescue', in *Philadelphia Inquirer*, 22 augustus 2003.

Hagerman, Bart (red.), *USA Airborne: 50th Anniversary*. Paducah, KY: Turner Publishing Company, 1990.

Marcinko, Richard. *Rogue Warrior*. New York: Pocket Books, 1992.

Mayer, Jane, *The Dark Side: The Inside Story of How the War on Terror Turned Into a War on American Ideals*. New York: Random House, 2008.

Miller, Greg, 'CIA Flew Stealth Drones into Pakistan to Monitor Bin Laden House', in *The Washington Post*, 17 mei 2011.

'"Most Wanted Terrorists" List Released', op *cnn.com*, 10 oktober 2001

Murdico, Suzanne J., *Osama Bin Laden*. New York: Rosen Publishing Group, 2004.

Schmidle, Nicholas, 'A Reporter At Large: Getting Bin Laden: What happened that night in Abbottabad', in *The New Yorker*, 18 augustus 2011.

Smith, Michael, *Killer Elite: The Inside Story of America's Most Secret Special Operations Team*. New York: St. Martin's Press, 2007.

United States Army. 160th Special Operations Aviation Regiment, *160th SOAR(A) Green Platoon Train- up program*. Gearchiveerd vanuit het origineel op 31 mei 2008.

Over de auteurs

Mark Owen is een voormalig lid van de Amerikaanse Naval Special Warfare Development Group (DEVGRU), veelal bekend als Seal Team Six. In de vele jaren dat hij als Navy Seal actief was, nam hij deel aan honderden missies overal ter wereld, waaronder de redding van kapitein Richard Phillips in de Indische Oceaan in 2009. Owen was teamleader bij operatie Neptune Spear in de Pakistaanse stad Abbottabad op 1 mei 2011, die leidde tot de dood van Osama bin Laden. Owen was een van de eerste mannen die door de deur drong van de schuilplaats op de tweede verdieping van het terroristenbrein, waar hij getuige was van de dood van Bin Laden. Mark Owens naam en die van de andere Seals die genoemd worden in *Geen makkelijke dag*, zijn om veiligheidsredenen niet hun echte namen maar pseudoniemen.

Kevin Maurer doet al negen jaar verslag van operaties van de Special Forces. Hij ging zes keer als *embedded reporter* met hen mee naar Afghanistan, bracht in 2006 een maand met hen door in Oost-Afrika en ging mee met Amerikaanse strijdkrachten naar Irak en Haïti. Hij schreef vier boeken, waarvan een aantal over speciale operaties.

nbd biblion
10000025387627

Het unieke insidersverslag van de aanval op Osama bin Laden, verteld door de man die hem zag sterven

In *Geen makkelijke dag* vertelt Mark Owen het verhaal van de belangrijkste missie van SEAL Team Six tot nu toe. Mark en drieëntwintig andere mannen van het eliteteam werden allemaal met grote zorg uitgezocht door de hoogste legerleiding om een van de gevaarlijkste mannen in de wereldgeschiedenis uit te schakelen. In een verslag van minuut tot minuut vertelt Mark het verhaal van die 1ste mei 2011: van de helikoptercrash die hem al bijna het leven kostte voordat ze Bin Ladens schuilplek ook maar hadden bereikt, tot het radiocontact dat de wereld liet weten dat Osama bin Laden dood was...

Mark Owen is een voormalig lid van de U.S. Naval Special Warfare Development Group, beter bekend als SEAL Team Six. In de vele jaren dat hij actief was, heeft hij ontelbare missies tot een succesvol einde gebracht, waarvan de meeste het nieuws nooit haalden. Owen was de leider van Operation Neptune Spear in Abbottabad, Pakistan, de uiterst geheime missie die de dood van Osama bin Laden tot gevolg had. Mark Owen is een pseudoniem, net als de andere namen in het boek.

Kevin Maurer is schrijver en onderzoeksjournalist. Hij was als embedded verslaggever betrokken bij vele speciale missies in Irak, Afghanistan, Afrika en Haïti. Hij heeft eerder vier boeken geschreven over geheime militaire operaties.

WWW.BOEKERIJ.NL

ISBN 9789022565360

9 789022 565360

NUR 320